

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Poročilo o finančni stabilnosti

Podatki do decembra 2025

Maj 2026

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Poročilo o finančni stabilnosti

Številka: maj 2026

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila
sta dovoljeni le z navedbo vira.

Upoštevani so podatki, dostopni do 31. decembra 2025, če ni
drugače navedeno.

Gradivo je bilo obravnavano na seji Sveta Banke Slovenije
21. aprila 2026.

© Banka Slovenije

ISSN 1581-9760

Besedilo je lektorirano.

This publication is also available in English.

Nagovor

V zadnjem letu smo v Banki Slovenije večkrat opozorili, da stabilnost slovenskega finančnega sistema ni samoumevna, temveč je in bo v izrazito negotovih ter hitro se spreminjajočih mednarodnih razmerah rezultat premišljenega in pravočasnega previdnostnega odzivanja na sistemski ravni in na ravni posamezne finančne institucije, kar bo zagotovilo visoko odpornost bančnega sistema na šoke iz mednarodnega okolja. Podobno kot v preteklem tudi v tokratnem Poročilu o finančni stabilnosti izpostavljamo povišana nefinančna tveganja, kot so geopolitična tveganja in kibernetična tveganja, ki presegajo ravni tradicionalnih finančnih tveganj za bančni sistem.

Tveganja za slovenski finančni sistem prihajajo predvsem iz zunanjega okolja. Na eni strani po višini izstopajo makrofinančna tveganja, ki izhajajo iz geopolitičnih napetosti, kot so vojni konflikti, ovire v mednarodni trgovini, spreminjanje že dogovorjenih trgovinskih sporazumov in carinskih stopenj, ter na drugi strani iz povečane izpostavljenosti nebančnih finančnih posrednikov (kot so skladi zasebnega kreditiranja) likvidnostnemu tveganju. Čeprav v Sloveniji ni pomembne neposredne izpostavljenosti bank in drugih finančnih posrednikov vojnim območjem ter skladom zasebnega kreditiranja, to vpliva na mednarodne finančne tokove oziroma na cene in dostopnost finančnih virov na mednarodnih finančnih trgih.

Mednarodni finančni trgi lahko v razmerah visoke negotovosti podcenjujejo finančna tveganja, kar se kaže v spremenljivosti cen finančnih instrumentov in visoki občutljivosti sprememb njihovih cen na najrazličnejše nepričakovane informacije, povezane z geopolitičnimi dogajanjem. To bo vplivalo na spreminjanje mednarodnih finančnih tokov, na katere slovenski finančni sistem in ostali sektorji gospodarstva niso imuni.

Pomemben del negativnih učinkov bo za razliko od dogajanja ob veliki finančni krizi pred 18 leti v realni del slovenskega gospodarstva prehajal neposredno prek ponudbenih šokov v obliki višjih cen energentov in nekaterih surovin ter vmesnih produktov. Finančne povezave slovenskega gospodarstva s tujino zdaj v večji meri temeljijo na lastniških, manj pa (z izjemo državnega zadolževanja v tujini) dolžniških povezavah. Zato se bodo negativne posledice šokov v uspešnosti poslovanja finančnega sektorja odrazile z zamikom.

Opisano dogajanje se kaže tudi v tokratnem prikazu tveganj in odpornosti v naši publikaciji. Nivo tveganj ostaja zmeren, vendar s tendenco naraščanja. Odpornost bančnega sistema na zunanje šoke ostaja dobra, vendar se lahko prav zaradi negotovosti in hitrih sprememb v mednarodnem okolju hitro poslabša. Zato pozivamo uprave in nadzorne svete bank, da s svojimi odločitvami o zadržanju dobičkov ter o pravočasnem oblikovanju oslabitev in rezervacij prispevajo k ohranjanju odpornosti svojih institucij na zunanje šoke.

Zaradi negotovih mednarodnih finančnih razmer, bolj dolgoročno pa tudi zaradi spreminjanja varčevalnih navad prebivalstva, je potrebna sistematična skrb za zagotavljanje stabilnosti depozitov v bankah, kar je mogoče doseči z daljšo povprečno ročnostjo

depozitov. To lahko banke dosežejo z ustrežno strukturo depozitnih obrestnih mer, ki omogoča ohranjanje realne vrednosti finančnega premoženja varčevalcev.

Zaradi strukturnih sprememb v bilancah slovenskih bank so tveganja v bančnem sistemu v aktualnih razmerah precej manj izrazita, kot so bila na primer ob veliki finančni krizi. Ob spremenjenih ekonomskih okoliščinah se kreditno tveganje nefinančnih družb le počasi zvišuje tudi zaradi nizke kreditne aktivnosti v tem segmentu komitentov v zadnjih treh letih. Rast posojil nefinančnim družbam se je okrepila šele lani in konec leta dosegla 4,4 %, kar je zgolj nekaj več kot polovica rasti posojil gospodinjstvom. Večja usmerjenost bank v kreditiranje nefinančnih družb je ključna za spodbujanje investicij v zeleni in digitalni prehod, rast produktivnosti ter zmanjšanje energetske odvisnosti od fosilnih goriv, kar omogoča dolgoročno ohranjanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in življenjskega standarda.

Zaradi opisanega razvoja makroekonomskih in finančnih razmer bodo morali biti morebitni ukrepi za blažitev posledic energetske krize ciljno usmerjeni z namenom omejiti povečevanje javnofinančnih izdatkov. Ti bodo v naslednjih letih pod večjim pritiskom, že zaradi večjih javnih izdatkov za zagotavljanje nacionalne varnosti ter povečanih izdatkov za zdravstveno in socialno varnost starajočega se prebivalstva.

Čeprav bančni sistem ostaja stabilen in odporen, je v prihodnje nujno, da vsi deležniki v finančnem sektorju delujejo preudarno in proaktivno, saj se lahko vplivi zunanjih šokov hitro odrazijo v poslabšanju kazalnikov in zahtevajo prilagajanje na morebitne dolgotrajnejše posledice kriznih razmer. Banka Slovenije bo tudi v prihodnje redno presojala upravičenost uporabe posameznih makrobonitetnih instrumentov ter jih po potrebi prilagodila z namenom ohranjanja finančne stabilnosti in visoke odpornosti na zunanje šoke. Na ravni EU bomo instrumentarij makrobonitetne politike (in drugih bonitetnih politik) poenostavili s ciljem povečanja konkurenčnosti evropskega bančnega sektorja, vendar ne na račun zmanjšanja njegove odpornosti.

Kazalo

Povzetek	7
1 Ključna tveganja za finančno stabilnost	11
1.1 Makrofinančna tveganja	11
Tveganja, ki izhajajo iz mednarodnega okolja Slovenija	11
Okvir 1: Kazalnik stresa finančnih trgov za Slovenijo (FIMSIS)	16
1.2 Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	19
Trg stanovanjskih nepremičnin	19
Trg poslovnih nepremičnin	22
1.3 Tveganje financiranja	23
Viri financiranja	23
Ročnost vlog ter vrzel v ročnosti med naložbami in obveznostmi	26
Okvir 2: Stabilni kovanci in njihov vpliv na finančno stabilnost	27
1.4 Obrestno tveganje	30
Obrestna občutljivost bank	30
Obrestne mere	32
1.5 Kreditno tveganje	34
Nedonosne izpostavljenosti in skupine kreditnega tveganja	34
Spremembe nedonosnih izpostavljenosti in pričakovanja bank	37
Izpostavljenost do družb v stečajnem postopku in družb z blokiranim računom	38
Kreditni standardi bank in obrestne mere	40
Pokritost z oslavitvami in rezervacijami	41
1.6 Dohodkovno tveganje	42
Bruto in neto dohodek bank	42
Neto obrestni in neobrestni prihodki	42
Primerjava vrednosti neto obrestne marže z državami evrskega območja in EU	44
Operativni stroški	46
Pričakovanja glede ustvarjenega dohodka v letu 2026	46
Okvir 3: Prejemki zaposlenih v slovenskem bančnem sistemu v obdobju 2022–2024	47
1.7 Kibernetsko tveganje	50
1.8 Podnebna tveganja	52
2 Odpornost bančnega sistema	55
2.1 Solventnost in dobičkonosnost	55
Solventnost	55
Dobičkonosnost	57
2.2 Likvidnost	60
3 Gospodinjstva in nefinančne družbe	63
3.1 Gospodinjstva	63
Razpoloženje potrošnikov in finančno premoženje gospodinjstev	63
Zadolženost in obremenjenost gospodinjstev s stanovanjskimi stroški	64
Okvir 4: Zadolževanje gospodinjstev	66
3.2 Nefinančne družbe	68

Financiranje in zadolženost NFD	69
Finančna sredstva NFD	71
Stečaji in blokade računov NFD ter njihovo poslovanje v obdobju zadnje energetske krize	72
Okvir 5: Dostopnost financiranja podjetij	74
<hr/>	
4 Nebančne finančne institucije	77
4.1 Lizinške družbe	77
4.2 Zavarovalnice	79
4.3 Vzajemni skladi	81
<hr/>	
5 Makrobonitetna politika za bančni sistem in lizinške družbe	84
Namen makrobonitetne politike	84
Pregled makrobonitetnih politik v Evropi	84
Makrobonitetna politika Banke Slovenije	86
Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov	87
Druge sistemsko pomembne banke	92
Proticiklični kapitalski blažilnik	92
Blažilnik sistemskih tveganj	93
<hr/>	
6 Priloga	95
6.1 Opis kratic	111

Povzetek

Ocenjujemo, da tveganja za slovenski finančni sistem ostajajo zmerna in stabilna tudi v prvem četrtnem letošnjega leta, vendar se obeti za prihodnje obdobje poslabšujejo zaradi vse večje negotovosti v mednarodnem okolju. Za jasnejši prikaz tveganj, ki trenutno izvirajo zlasti iz zunanjega okolja, smo v Poročilo o finančni stabilnosti (v nadaljevanju: poročilo) vključili makrofinančna tveganja. Negotovosti zaradi trajajočih trgovinskih in geopolitičnih napetostih, novega vojaškega konflikta na Bližnjem vzhodu ter posledične rasti cen energentov se vse bolj odražajo v realnem gospodarstvu. Povečana nihanja na globalnih finančnih trgih lahko ob večjih premikih sprožijo likvidnostne težave v nebančnem finančnem sektorju, ki se lahko posredno prelijejo tudi v domače gospodarstvo. Makrofinančna tveganja za Slovenijo zato ocenjujemo kot povišana, z neugodnimi obeti. Zaradi nadaljnje rasti cen nepremičnin in hitreje rasti stanovanjskih posojil so se poslabšali obeti za tveganja, ki izvirajo z nepremičninskega trga, medtem ko samo tveganje ostaja ocenjeno kot zmerno. Ob slabšanju makrofinančnega okolja so se v primerjavi z oktobrskim poročilom poslabšali tudi obeti pri kreditnem tveganju, ocena tveganj pa ostaja zmerna. Preostale ocene tveganj in obeti ostajajo glede na oktobrsko oceno nespremenjeni. Prav tako je kot visoka ocenjena odpornost bančnega sistema, saj robustna kapitalna ustreznost in visoka likvidnost bankam omogočata učinkovito absorpcijo morebitnih makroekonomskih šokov. Dobičkonosnost bank je v preteklem letu kljub medletnemu znižanju ostala na visoki ravni, kar bankam omogoča nadaljnjo krepitev kapitalnih rezerv in pokrivanje morebitnih rastočih oslabitev.

Tabela: Prikaz tveganj in odpornosti Banke Slovenije za slovenski finančni sistem

	2021	2022	2023	2024				2025				2026	Tendencna sprememba na lestvici	
	Q4	Q4	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1		
Sistemska tveganja														
Makrofinančna tveganja	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	↑
Tveganje, ki izhaja z nepremičninskega trga	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	↑
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Obresno tveganje v bančnem sistemu	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	↑
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	↑
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Tveganje, ki izhaja iz poslovanja liziških družb	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Kibernetsko tveganje	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Podnebna tveganja	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Odpornost na sistemska tveganja														
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→
Likvidnost bančnega sistema	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	visoko	→

Barvna lestvica:

Tveganje	nizko	zmerno	povišano	visoko
Odpornost	visoka	srednja	nizka	zelo nizka

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtnega vnaprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev) v prihodnjih dvanajstih mesecih. Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem ter je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskega tveganja in odpornosti. S prvim četrtnem 2026 smo v prikaz tveganj in odpornosti vpeljali makrofinančna tveganja (do leta 2023 je bilo v prikaz vključeno nekoliko ožje opredeljeno makroekonomsko tveganje).

Vir: Banka Slovenije.

Ocena makrofinančnih tveganj je povišana z rastočo tendenco, saj se stopnjevanje geopolitične in trgovinske negotovosti ob rastočih cenah energentov postopoma preliva tudi v domače makrofinančno tveganje. Carinska politika ZDA ter vojni v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu poleg učinkov na realni sektor povzročajo večjo volatilnost na mednarodnih finančnih trgih in trgih surovin, kar v visoko odprtem slovenskem gospodarstvu, močno izpostavljenem zunanjim šokom, krepi tveganja za gospodarsko rast in inflacijo. Morebitna nadaljnja zaostritev razmer bi lahko zaradi še višjih cen energentov in motenj v dobavnih verigah precej poslabšala finančni položaj podjetij in gospodinjstev, to pa bi se z zamikom odrazilo v povečanem kreditnem tveganju. Za natančnejše spremljanje teh razmer prvi tematski okvir predstavlja kazalnik finančnega stresa za Slovenijo, ki pomeni prvi celoviti poskus sistematičnega merjenja sistemskih pritiskov, prilagojen specifikam domačega finančnega okolja.

Tveganje za finančno stabilnost, ki izhaja z nepremičninskega trga, ostaja zmerno. Ob nadaljnji rasti cen nepremičnin, povečevanju njihove precenjenosti in visoki rasti stanovanjskih posojil pa bi se tveganja lahko okrepila. Kljub povečanemu obsegu prodaj ponudba stanovanjskih nepremičnin še naprej zaostaja za povpraševanjem, kar ob za zdaj ugodnih pogojih financiranja ohranja pritisk na rast cen. Slednji se lahko dodatno okrepi zaradi rasti cen goriv, surovin in gradbenega materiala ter zaradi dogajanj v geopolitičnem okolju. Na trgu poslovnih nepremičnin se rast cen ob okrepljeni prodaji umirja, izpostavljenost bančnega sistema temu segmentu pa ob razmeroma majhnem obsegu posojil ostaja omejena.

Tveganje financiranja ostaja zmerno s stabilno tendenco. Vloge nebančnega sektorja so se v letu 2025 ob močnem prilivu sredstev gospodinjstev in NFD dodatno okrepile ter ohranile vlogo primarnega vira financiranja. Ob nizkih depozitnih obrestnih merah se povečujeta obseg in delež vlog na vpogled, kar ob visoki digitalizaciji povečuje tveganje za hiter in obsežen preliv sredstev med bankami. V povezavi s temi digitalnimi trendi drugi tematski okvir obravnava stabilne kovance in njihov vpliv na finančno stabilnost. Kljub trenutni stabilnosti virov bo za banke tudi v prihodnje ključno pozorno spremljanje varčevalnih navad in prilagajanje ponudbe konkurenčnim digitalnim storitvam.

Obrestno tveganje v bančnem sistemu ostaja zmerno z naraščajočo tendenco. Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer in s tem tudi obrestna občutljivost bank sta se lani še povečali. Ob tem so banke s povečanjem obsega obrestnih zamenjav okrepile varovanje pred učinki sprememb obrestnih mer. Glavna dejavnika, ki sta prispevala k povečanju vrzeli in obrestne občutljivosti bank ostajata povečevanje obsega fiksno obrestovanih stanovanjskih in potrošniških posojil ter povečane naložbe v dolžniške vrednostne papirje ob krčenju primarne likvidnosti.

Kreditno tveganje ostaja zmerno, vendar njegovo tendenco ob negotovem gospodarskem okolju ohranjamo kot naraščajočo. Delež nedonosnih izpostavljenosti (NPE) se je proti koncu leta opazno povečal, predvsem zaradi prerazvrstitev izpostavljenosti pri posameznih družbah iz predelovalnih dejavnosti, kar pa še ni odraz širšega poslabšanja odplačevanja dolgov. Zaradi vojne na Bližnjem vzhodu ter dragih energentov in nekaterih drugih surovin postajajo gospodarske razmere bolj negotove, kar povečuje tveganje za poslabšanje kakovosti terjatev, zlasti v energetske intenzivnih podjetjih, kemični industriji, logistiki in gradbeništvu. Banke sicer pričakujejo tudi slabšanje kakovosti izpostavljenosti prebivalstvu. Pokritost z oslabitvami in rezervacijami se je zmanjšala tako na nedonosnem kot na donosnem delu portfelja.

Dohodkovno tveganje v slovenskem bančnem sistemu ostaja nizko s stabilnimi obeti, saj banke po ustalitvi denarne politike ohranjajo ugoden dohodkovni položaj in visoko neto obrestno maržo. Neto obrestni prihodki in marža ostajajo kljub lanskoletnemu znižanju na visoki ravni, neobrestni prihodki pa stabilni, predvsem zaradi rasti neto opravnin in dividend. Rast operativnih stroškov se je lani znižala pod dva odstotka, delež stroškov v bruto dohodku pa ostaja podpovprečen, pri čemer tretji tematski okvir podrobneje prikazuje prejemke zaposlenih v bančnem sistemu. Bruto in neto dohodek bank ostajata na razmeroma visokih ravneh. Geopolitične negotovosti lahko na daljši rok vplivajo na povpraševanje po posojilih in s tem na prihodke bank, vendar trenutne ravni obrestnih mer ter stabilni neobrestni prihodki nakazujejo, da bo dohodkovni položaj bank tudi v letu 2026 ostal ugoden, ob pričakovani stabilni rasti operativnih stroškov.

Kibernetsko tveganje v slovenskem bančnem sektorju predvsem zaradi zaostrenih geopolitičnih razmer ostaja povišano s stabilno tendenco. Banke v letu 2025 in začetku leta 2026 niso poročale o večjih kibernetskih incidentih z materialno škodo, so pa občutile motnje zaradi tehničnih napak v plačilnih sistemih. Ključno grožnjo predstavljajo vse bolj sofisticirani napadi na komitente, podprti z umetno inteligenco, ter visoka izpostavljenost zunanjim ponudnikom storitev IKT. Geopolitične napetosti nakazujejo na nadaljnjo rast kibernetskih groženj in spletnih goljufij na globalni ravni, kar zahteva nenehno krepitev odpornosti sistema.

Podnebna tveganja v bančnem sistemu ostajajo zmerna s stabilno tendenco. Izpostavljenost podnebno občutljivim dejavnostim se je rahlo povečala, ogljični kazalniki pa so se zaradi sprememb v strukturi izpostavljenosti bistveno izboljšali (znižanje izpostavljenosti do dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro ter kmetijstva). Kreditno tveganje v podnebno občutljivih dejavnostih se je povišalo zaradi koncentracije tveganj pri posameznih podjetjih iz predelovalnih dejavnosti, medtem ko fizična tveganja ostajajo nizka in stabilna. Delež izpostavljenosti območjem z visokim fizičnim tveganjem je nizek, prav tako tveganje interakcije med fizičnimi in tranzicijskimi tveganji. Geopolitična tveganja še vedno ustvarjajo negotovost, ki lahko posredno vpliva na podnebna tveganja, zlasti prek cen energentov in časovnice zelenega prehoda.

Slovenski bančni sistem ohranja visoko kapitalsko odpornost, podprto z visokimi količniki solventnosti in nadpovprečno dobičkonosnostjo ob koncu leta 2025. Rast regulatornega kapitala, ki je temeljila na zadržanih dobičkih in novih izdajah kapitala, je presegla rast tveganih izpostavljenosti. Kljub pričakovanemu pritisku na kapitalne količnike v letu 2026 zaradi naraščajočih kreditnih tveganj in negotovosti, ocenjujemo, da bo solventnost ostala visoka. Čeprav se je donosnost na kapital (ROE) lani zaradi nižjih prihodkov in višjih oslabitev nekoliko znižala, je še vedno presegala tako dolgoročne povprečne vrednosti za Slovenijo kot lansko povprečje evrskega območja. Nadaljnje razporejanje dobička v rezerve bo ključno za ohranjanje stabilnosti sistema tudi v prihodnje.

Likvidnostna odpornost bančnega sistema ostaja visoka in stabilna, kljub rahlemu poslabšanju nekaterih kazalnikov. Sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odливov v kratkoročnih stresnih scenarijih in sposobnost dolgoročnejšega financiranja obveznosti se ohranjata na ravni, ki znatno presega regulatorne zahteve. Banke so nadaljevale s preusmerjanjem prostih sredstev v dolžniške vrednostne papirje, vendar se je ta trend upočasnil. Ob precejšnjih razlikah v likvidnostnih presežkih zlasti od bank z nižjimi presežki pričakujemo skrbno upravljanje strukture naložb. Za ohranjanje visoke odpornosti bo v prihodnje ključno pozorno spremljanje tržnih razmer in vzdrževanje ustrezne kakovosti likvidnostne rezerve.

Gospodinjstva in nefinančne družbe (NFD) ohranjajo ugoden finančni položaj, vendar naraščajoče mednarodne negotovosti krepijo tveganja za prihodnjo odpornost obeh sektorjev. Pri gospodinjstvih se je ob izboljšanju potrošniškega zaupanja in rasti realnih plač okrepilo povpraševanje po stanovanjskih in potrošniških posojilih, pri čemer slednja po deležu v BDP že presegajo povprečje evrskega območja, medtem ko splošna zadolženost ostaja nizka. V povezavi s temi trendi zadolževanja četrti tematski okvir analizira vlogo alternativnega financiranja prebivalstva, pri čemer so izpostavljeni njegov pomen in obseg ter potencialni vplivi na finančno stabilnost. Finančni položaj NFD ostaja stabilen z ugodnim dostopom do financiranja in nizkim finančnim vzvodom. Kljub visokemu lastniškemu kapitalu in presežku komercialnih kreditov se v sektorju NFD nadaljuje trend naraščanja števila stečajev in blokad računov, kar ob tveganjih, ki jih prinašajo nestanovitne cene energentov in vojna na Bližnjem vzhodu, nakazuje na možnost poslabšanja finančnega položaja NFD zlasti v energetsko intenzivnih panogah. Zadnji, peti tematski okvir, na podlagi redne raziskave o dostopnosti financiranja, te ugotovitve dopolnjuje z ocenami podjetij o razmerah in dostopu do virov sredstev.

Razmere v nebančnem finančnem sektorju so lani ostale ugodne, vendar bi se lahko dalj časa trajajoče geopolitične negotovosti v prihodnje odrazile v povečani nestabilnosti prek prodajnih pritiskov na borzah, višjih stroškov financiranja ter poslabšanja kakovosti portfelja lizinskih družb. Poslovanje lizinskih družb je v preteklem letu zaznamovala stabilna rast stanja poslov in ponovna krepitev dobičkonosnosti, medtem ko je kakovost portfelja ostala visoka z nizkim deležem zamud. Zavarovalniški segment izkazuje visoko odpornost, ki jo potrjujejo rast bruto premij, povečanje dobičkov, ugodnejši škodni količniki ter trdna kapitalska ustreznost. Kljub povečani volatilnosti na finančnih trgih, ki se lahko odrazi v odlivu sredstev iz skladov, so domači vzajemni skladi in borzni indeksi zabeležili visoko rast vrednosti sredstev v letu 2025 in začetku leta 2026.

Makrobonitetna politika v Sloveniji ostaja preventivno naravnana, usmerjena v zagotavljanje odpornosti bančnega sistema in v preprečevanje kopičenja tveganj. Ob tem ostaja ključno, da obstoječi instrumenti vzpostavljajo zadostne kapitalske varovalke pred morebitnimi negativnimi šoki, pri čemer banke izpolnjujejo zahteve proticikličnega kapitalskega blažilnika in sektorskega blažilnika za izpostavljenosti do fizičnih oseb, sistemsko pomembne banke pa vzdržujejo še dodatne blažilnike. Na področju kreditiranja prebivalstva ostajajo v veljavi ukrepi, ki spodbujajo vzdržno zadolževanje gospodinjstev, s čimer se hkrati krepi odpornost posojilojemalcev in znižuje kreditno tveganje bank.

1 Ključna tveganja za finančno stabilnost

1.1 Makrofinančna tveganja

Q4 25

Q1 26

Ocena makrofinančnih tveganj ostaja povišana z rastočo tendenco.¹ Trenutna tveganja so povezana zlasti s posledicami vojne na Bližnjem vzhodu in nepredvidljivostjo trgovinske politike ZDA, kar se odraža v večji volatilnosti na mednarodnih finančnih trgih in trgih surovin. Ob zaostitvi geopolitičnih napetosti so se povečala tveganja za gospodarsko rast in inflacijo na svetovni ravni, v evrskem območju kot tudi v domačem gospodarstvu. Slednje za zdaj ostaja razmeroma stabilno. To so v zadnjem letu z dodelitvijo stabilnih obetov potrjevale tudi bonitetne agencije, ki pa so hkrati opozarjale prav na visoko občutljivost na zunanje šoke zaradi odprtosti gospodarstva in odvisnosti od globalne trgovine.

Tveganja, ki izhajajo iz mednarodnega okolja

Svetovna gospodarska rast je bila v začetku letošnjega leta še razmeroma ugodna, vendar jo spremljajo povišana geopolitična in trgovinska tveganja, ki omejujejo nadaljnjo rast. Tako kot svetovna gospodarska rast se je gospodarska rast evrskega območja ob podpori storitvenega sektorja in ponovni krepitvi predelovalnih dejavnosti v začetku letošnjega leta nadaljevala. Kljub temu so bila tveganja za svetovno rast že v začetku leta povišana, predvsem zaradi negotovosti glede trgovinske politike ZDA. Marca so se tveganja dodatno zaostila zaradi geopolitičnih napetosti, povezanih z vojno na Bližnjem vzhodu. Na povečano negotovost kažeta tudi indeksa geopolitične negotovosti in negotovosti trgovinske politike (slika 1.1, levo). Sestavljeni kazalnik PMI za svetovno gospodarstvo je marca upadel na najnižjo raven v zadnjih 11 mesecih (51), vendar je ostal nad mejo rasti. Gospodarska aktivnost se je upočasnila tako v proizvodnji kot v storitvah, prvič po decembru 2022 pa je bila aktivnost v proizvodnji višja kot v storitvenem sektorju. Podoben padec je beležil sestavljeni PMI za evrsko območje (50,7). K upadu je prispevalo predvsem slabše razpoloženje v storitvah, ki komaj ostajajo nad pragom rasti, medtem ko so se predelovalne dejavnosti nekoliko okrepile. Gospodarsko aktivnost v evrskem območju zavirajo visoke cene energentov, motnje v dobavnih verigah, nestabilnost na finančnih trgih ter oslABLJENO povpraševanje. Zadnje napovedi osnovnega scenarija ECB predvidevajo letos 3,3-odstotno svetovno gospodarsko rast, v letu 2027 pa naj bi se ta rahlo znižala, in sicer na 3,2 %.²

Vojna na Bližnjem vzhodu povečuje tveganja za nadaljnjo rast gospodarske aktivnosti in cenovno stabilnost tudi v evrskem območju, dodatno pa lahko negotovost in morebitna presenečenja v trgovinski politiki ZDA vplivajo na izvoz. Glede na zadnje napovedi osnovnega scenarija ECB naj bi gospodarska rast evrskega območja letos dosegla 0,9 %, v letu 2027 pa 1,3 %, kar je glede na decembrske napovedi za 0,3 oziroma 0,1 odstotne točke manj. Ta scenarij predvideva kratkotrajen kon-

¹ V poročilo smo ponovno vključili tveganja iz makroekonomskega okolja, ki smo jih nazadnje obravnavali oktobra 2022. Analizo smo nadgradili z aktualnim dogajanjem na finančnih trgih in oba segmenta združili pod skupnim naslovom makrofinančna tveganja.

² ECB, marec 2026. Najnovejša napoved MDS za svetovno rast v letošnjem letu znaša 3,1 %, v letu 2027 pa 3,2 %. Napoved za evroobmočje predvideva rast v višini 1,1 % v letošnjem letu in 1,2 % v letu 2027 (World Economic Outlook, april 2026).

flikt, ki bi povzročil le začasen dvig cen energentov in njihovo postopno umiritev v naslednjih kvartalih. Vendar vztrajanje geopolitičnih napetosti nakazuje možnost dolgotrajnejšega konflikta, ki bi lahko privedel do širšega prenosa višjih cen energentov in drugih surovin v cene drugih dobrin in storitev ali celo do omejitev njihove ponudbe, s tem pa do izrazitejših in dolgotrajnejših negativnih gospodarskih posledic, ki jih ilustrata neugodni in zaostreni scenarij ECB.

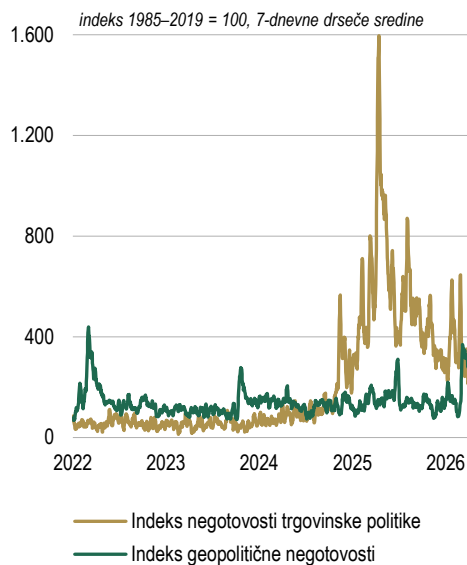
Povečana negotovost v mednarodnem okolju stopnjuje volatilnost na mednarodnih, zlasti surovinskih finančnih trgih. Izbruh vojne na Bližnjem vzhodu je povzročil motnje v dobavi nafte, plina in drugih surovin, kar je dvignilo njihove cene ter okrepilo inflacijske pritiske in spremenilo pričakovanja glede denarne politike. Konec februarja so trgi še pričakovali, da bo ECB letos obrestne mere ohranila nespremenjene, zdaj pa ob vztrajanju konflikta predvidevajo vsaj dva dviga ECB, medtem ko za Fed pričakujejo, da letos obrestnih mer ne bo zniževal (slika 1.1, desno). Pričakovanja so se odrazila v zvišanju zahtevane donosnosti državnih obveznic, hkrati pa so se vlagatelji zaradi povečane negotovosti usmerili v varnejše naložbe, kar je povečalo razlike med donosnostmi obveznic ostalih evrskih držav, tudi Slovenije, in nemškimi državnimi obveznicami (slika 6.1 v prilogi, levo).

Povečevanje obrambnih izdatkov lahko še dodatno okrepi zadolženost držav in poveča skrbni finančnih trgov glede sposobnosti odplačevanja teh dolgov, kar bi lahko dodatno vplivalo na donose obveznic. Čeprav je pozornost finančnih trgov trenutno usmerjena na dogajanje na Bližnjem vzhodu, bi lahko ta šok dodatno okrepil že obstoječe ranljivosti v finančnem sistemu. Med pomembnejšimi ranljivostmi ostajajo povišana vrednotenja tehnoloških podjetij, povezanih z umetno inteligenco. Potencialno vprašljiva je tudi sposobnost finančnih trgov, da pravilno vrednotijo premoženje, saj lahko izkazujejo pretiran optimizem. Dodatne ranljivosti so povezane tudi z nadaljnjo rastjo naložb v alternativne oblike financiranja, zlasti v segment zasebnega dolga. Skladi zasebnega dolga v ZDA so namreč v prvem četrtletju leta prejeli nadpovprečno število zahtev za vračila vplačanih sredstev, ki jim zaradi obsega zahtev niso mogli v celoti ugoditi.³

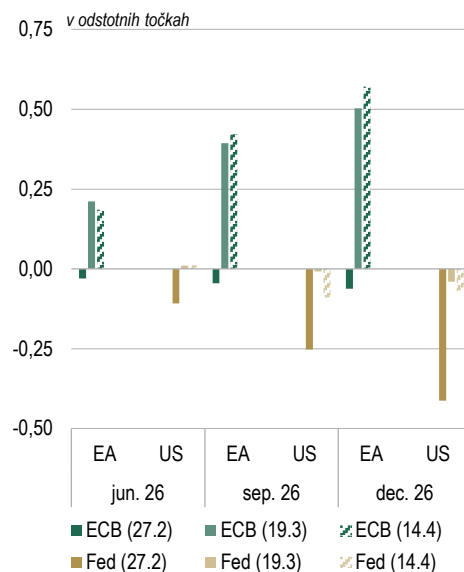
³ Več o tem ECB, [Combined monetary policy decisions and statement, 19. 3. 2026](#).

Slika 1.1: Indeks globalne negotovosti in predvidena sprememba obrestnih mer

Indeksa globalne negotovosti

Predvidena kumulativna sprememba obrestnih mer evroobmočja in ZDA pred in po začetku vojne

Opombe: Podatki do 14. 4. 2026. Na levi sliki Indeks tveganja negotovosti trgovinske politike odraža rezultate avtomatiziranega iskanja besedila v sedmih časopisih (100 = 1 % časopisnih člankov vsebuje sklic na negotovost trgovine). Indeks geopolitične negotovosti odraža rezultate avtomatiziranega iskanja besedila v elektronskih arhivih desetih časopisov (1985–2019 = 100). Slika desno prikazuje predvideno kumulativno spremembo obrestnih mer po vsakem zasedanju o denarni politiki v letu 2026 za ECB in Fed.

Viri: Leva slika policyncertainty.com in matteoiacoviello.com, desna slika Bloomberg in preračuni Banke Slovenije.

Slovenija

Domače gospodarstvo ostaja razmeroma stabilno. Obete za gospodarsko rast še naprej spremljajo negativna tveganja, zlasti v izvozno usmerjenih dejavnostih, ki so se ob napadu na Iran še okrepila. Lanskoletno ohlajanje gospodarske rasti je bilo predvsem posledica upada investicij v prvi polovici leta. Ob šibkem tujem povpraševanju in nizki izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti je investicijsko dejavnost poganjala predvsem država. Ta je z močno javno potrošnjo in pospešenim investicijskim ciklom, ki sta ju spodbudila volilno obdobje ter črpanje evropskih sredstev, pomembno podprla gospodarsko rast. Nizko potrošniško zaupanje gospodinjstev, povezano s poslabšanimi pričakovanji glede prihodnjega zaposlitvenega statusa ter negotovim mednarodnim okoljem, se je odrazilo v gibanju zasebne potrošnje, ki je kljub razmeroma visokim ravnam, spodbujenim tudi s potrošniškim kreditiranjem med letom, precej nihala in rasla počasneje od realnega razpoložljivega dohodka. Medtem ko so predelovalne dejavnosti zaradi negotovosti v izvoznem delu beležile upad dodane vrednosti, je rast uvoza ob koncu leta preseгла izvoz. Posledično je bil prispevek zunanje trgovine h gospodarski rasti negativen. Napovedni modeli za prvo četrtletje trenutno nakazujejo 0,4-odstotno četrtletno rast,⁴ medtem ko so decembrske napovedi nakazovale, da naj bi se gospodarska rast v letošnjem letu okrepila na okoli 2 %.⁵ Ob stopnjevanju vojne na Bližnjem vzhodu v začetku marca so se povečala tveganja za gospodarsko rast in inflacijo, saj so se cene nafte, plina in nekaterih drugih surovin zaradi motenj v svetovni dobavi močno povečale, kar se lahko ob dolgotrajnejši vojni prenese tudi v cene drugih dobrin in storitev. Poleg tega bi lahko zaradi negotovosti mednarodnih trgovinskih politik izvozno povpraševanje še naprej zaostajalo za uvoznim, kar bi pomenilo nadaljevanje negativnega prispevka neto izvoza k rasti BDP. Najnovejša napoved MDS za

⁴ Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, marec 2026.

⁵ Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, december 2025.

Slovenijo za letošnje leto predvideva 2,0-odstotno gospodarsko rast, za leto 2027 pa 2,1-odstotno, medtem ko napoved inflacije za letos znaša 2,9 %, v letu 2027 pa 2,1 %.⁶

Slovenski bančni sistem ostaja stabilen, ob sicer prisotni negotovosti v mednarodnem okolju. Dolgotrajne napetosti na Bližnjem vzhodu bi lahko, zaradi odvisnosti trgovanja z nafto in plinom od prevoznosti Hormuške ožine ter previsokih vrednotenj na ključnih finančnih trgih, povečale tudi tveganja za finančno stabilnost domačega bančnega sistema. V takšnih razmerah bi se lahko prek višjih cen energentov, motenj v dobavnih verigah ter povečane negotovosti poslabšali pogoji poslovanja podjetij in finančni položaj gospodinjestev. To bi se odražalo v višjih stroških, nižjem povpraševanju in slabši dobičkonosnosti, kar bi postopoma oslabilo njihovo sposobnost odplačevanja obveznosti. Posledično bi se povečalo kreditno tveganje, ki se praviloma uresniči z zamikom, predvsem v obliki poslabšanja kakovosti bančnih portfeljev in rasti nedonosnih posojil. Kakovost bančnih naložb za zdaj ostaja stabilna, saj je zadnje poslabšanje portfelja omejeno predvsem na posamezna podjetja.⁷ Hkrati lahko povečane geopolitične napetosti prispevajo tudi k rasti kibernetkega tveganja, saj se v takšnih razmerah pogosto okrepijo kibernetki napadi in druge oblike digitalnih groženj.

Bonitetne agencije potrjujejo stabilnost slovenskega gospodarstva s stabilnimi obeti, kot ključno tveganje pa navajajo njegovo visoko izpostavljenost zunanjim šokom zaradi odprtosti gospodarstva in odvisnosti od globalne trgovine. V obdobju enega leta so tri največje svetovne agencije Sloveniji bonitetno oceno zvišale (tabela 6.2 v prilogi). Trenutne ocene državo uvrščajo v sam vrh regije Srednje in Vzhodne Evrope. Stabilne napovedi za prihodnji dve leti, sicer podane pred izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu, odražajo pričakovano odpornost gospodarstva in javnih financ na zunanje šoke. Finančni sistem ocenjujejo kot stabilen, bančni sektor pa kot dobro kapitaliziran in odporen na morebitne tržne spremembe. Ključni dejavniki pozitivnih premikov so bili znatni zunanji blažilniki, predvsem presežki na tekočem računu, ugoden obseg zunanjega dolga ter napredek pri strukturnih reformah, vključno s pokojninsko reformo in postopnim zniževanjem dolga v deležu BDP.

Kljub pozitivnim ocenam agencije opozarjajo na tveganja, ki izhajajo iz majhnosti in odprtosti slovenskega gospodarstva ter njegove odvisnosti od tujega povpraševanja. Kratkoročno rast bi lahko upočasnili zamiki pri izvedbi razvojnih naložb za obnovo po poplavih, medtem ko srednjeročno tveganje predstavljajo strukturni izzivi na trgu dela. Članstvo v evrskem območju in institucionalna stabilnost sicer pomembno blažita makroekonomska tveganja, vendar bi lahko ohlapnejša fiskalna politika ali dolgotrajno šibka rast ponovno povečala pritisk na javne finance.

Ocena tvegane rasti za enoletno obdobje na podlagi makrofinančnih pogojev te napovedi dopolnjuje in nakazuje na zmerno poslabšanje repnih tveganj. Tvegana rast, definirana kot 10. percentil porazdelitve prihodnje rasti BDP, se je med koncem leta 2024 in koncem leta 2025, torej še pred napadom na Iran, znižala z 1,4 % na 0,7 %, verjetnost negativne rasti BDP pa se je povečala z 0,4 % na 6,3 %. Debeljenje levega repa porazdelitve je bilo delno ublaženo z ugodnimi finančnimi pogoji in postopnim umirjanjem sistemskih ranljivosti, nakopičenih v obdobju po pandemiji, ki sta oba pozitivno prispevala k repnim izidom rasti.

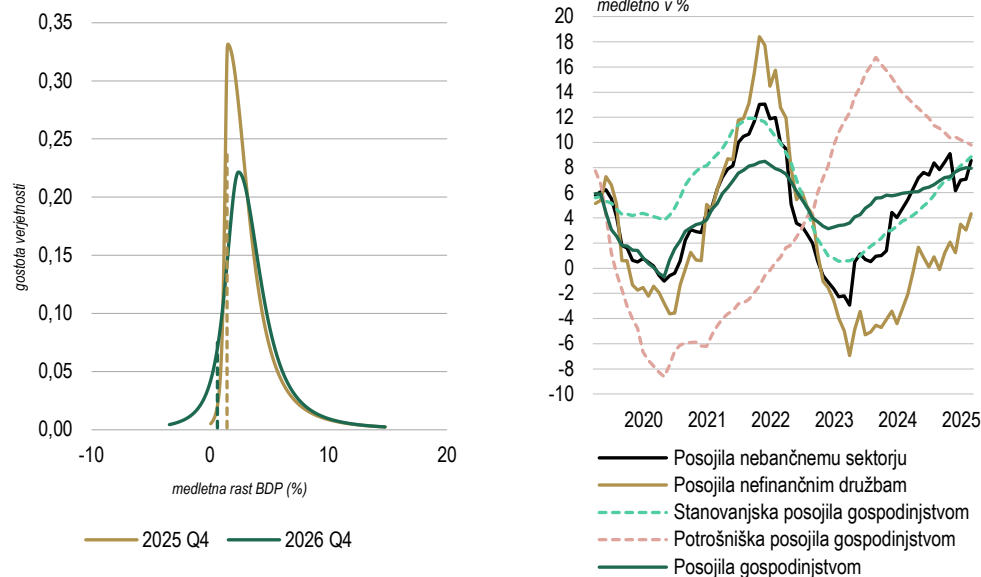
⁶ World Economic Outlook, april 2026.

⁷ Več v poglavju o kreditnem tveganju.

Slika 1.2: Ocena tvegane rasti in kreditna aktivnost

Porazdelitev prihodnjih stopenj rasti BDP za štiri naslednja četrletja (ocene v 2024 Q4 in 2025 Q4)

Kreditna aktivnost v Sloveniji

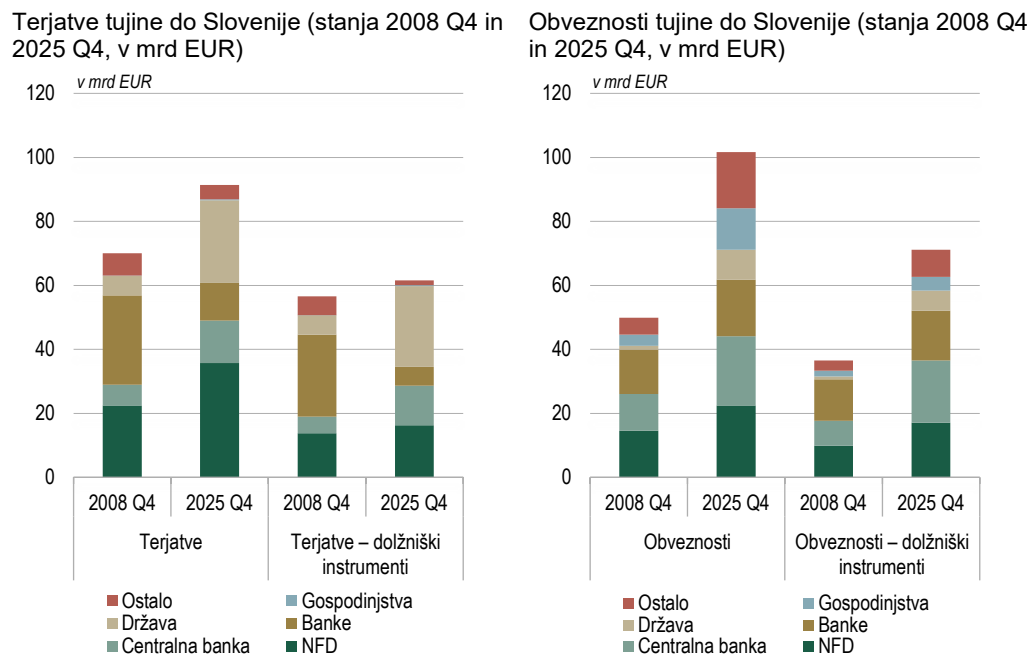
Opombe: Model tvegane rasti (GaR) vključuje naslednje spremenljivke: indeks finančnih pogojev (FCI), indikator sistemskega tveganja (SRI) in indeks makrobonitetne politike (MPI), ki so jih razvili strokovnjaki Banke Slovenije. Porazdelitev prihodnjih stopenj rasti BDP je ocenjena z metodo kvantilne regresije za horizonte 1, 4, 8, 12 in 16 naslednjih četrletij; slika prikazuje oceno za štiri četrletja naprej. Podatkovni presečni datum je 2025 Q4, kar je določeno z dinamiko uradne objave podatkov o BDP in razpoložljivosti serij, ki vstopajo v izračun SRI; posledično tveganja in ranljivosti, ki so se pojavili v 2026 Q1, v trenutni oceni niso zajeti. Model temelji izključno na makrofinančnih spremenljivkah; geopolitična in geoe ekonomska tveganja zajema le posredno, v obsegu, v katerem so se že odrazila v vrednostih FCI, SRI in MPI.
Vir: Banka Slovenije.

Domača kreditna aktivnost ostaja robustna, zlasti pri gospodinjstvih. Banke so v drugi polovici leta 2025 povečale obseg posojil nebančnemu sektorju, zlasti gospodinjstvom in NFD (slika 1.2, desno). Kreditiranje gospodinjstev še naprej predstavlja najpomembnejši segment rasti posojil nebančnemu sektorju. Pri gospodinjstvih so osrednjo vlogo še naprej imela stanovanjska in potrošniška posojila, z večjim medletnim prispevkom prvih. Posojila nefinančnim družbam so se v zadnjih mesecih medletno nekoliko okrepila, potem ko je stanje posojil v tem segmentu v prvi polovici leta stagniralo.

Finančni tokovi s tujino predstavljajo pomemben kanal prenosa zunanjih tveganj na domače sektorje. Celoten obseg terjatev in obveznosti tujine do domačih sektorjev je namreč tako nominalno kot realno večji kot leta 2008, ob začetku globalne finančne krize, kar kaže na povečano vpetost domačega gospodarstva v mednarodno finančno okolje. Struktura izpostavljenosti se je sicer precej spremenila. V nasprotju z letom 2008, ki je zaznamovalo začetek globalne finančne krize in posledično vplivalo tudi na slovenski bančni sistem, je ta danes tveganjem izpostavljen predvsem posredno. Posledično je bolj odporen na tveganja v mednarodnem finančnem okolju. Dolžniške obveznosti bank do tujine so zelo nizke in v glavnem temeljijo na izdanih vrednostnih papirjih. Zaradi prodaje lastniških deležev v bankah tujim investitorjem so se po drugi strani okrepile lastniške povezave s tujino, skozi katere se v Slovenijo lažje prenesejo morebitne težave matičnih bank. S tujino je zdaj precej bolj, zlasti lastniško, povezan tudi sektor NFD. V tem primeru lahko postane negotovo zlasti kratkoročno financiranje pri lastniško nepovezanih subjektih, v skrajnem primeru slabega poslovanja lastniško nadrejenih družb pa tudi obstoj podjetij. Tudi država je danes precej bolj zadolžena v tujini kot konec leta 2008, kar pomeni, da je bolj izpostavljena vplivom višjih stroškov zadolževanja, zlasti v primeru povečane potrebe po dodatnem financiranju. Po drugi strani ima slovensko gospodarstvo tudi precej terjatev do tujine. Njihovo poplačilo lahko v primeru dolžniških instrumentov postane vprašljivo, pri lastniških pa lahko poleg

skrajne možnosti stečaja z večjo verjetnostjo pride do pomembnejših prevrednotenj, ki bi vplivala tudi na gospodinjstva in sklade (slika 1.3). Povečan obseg terjatev in obveznosti potrjuje precejšnje vpetost domačega gospodarstva v mednarodno okolje tudi na finančnem področju. Spremenjena struktura finančnih povezav s tujino nakazuje na počasnejši in posreden prenos morebitnih šokov v bančni sistem in večjo ranljivost ostalih domačih sektorjev na zunanje šoke, saj lahko morebitna neplačila tujih dolžnikov zmanjšajo likvidnost oziroma kapital domačih podjetij, države in bank.

Slika 1.3: Primerjava stanja terjatev in obveznosti tujine do Slovenije

Opomba: »Ostalo« vključuje investicijske sklade brez skladov denarnega trga, ki so vključeni v sektor banke, druge finančne posrednike, izvajalce pomožnih finančnih dejavnosti, zavarovalne družbe in pokojninske sklade. Dolžniški instrumenti vključujejo posojila, vloge, dolžniške vrednostne papirje ter druge terjatve in obveznosti. Sliki prikazujeta stanja v mrd EUR, prilagojena na stalne cene, pri čemer je referenčno leto 2025.
Vir: Banka Slovenije.

Okvir 1: Kazalnik stresa finančnih trgov za Slovenijo (FIMSIS)

Spremljanje finančnih napetosti je ključno za pravočasno zaznavanje sistemskih tveganj in ustrezno umerjanje makrobonitetne politike. Medtem ko so sestavljeni kazalniki finančnega stresa že uveljavljeno analitično orodje za evrsko območje in večje države, je bila v Sloveniji zaradi majhnosti in omejene globine finančnih trgov njihova uporaba doslej omejena.

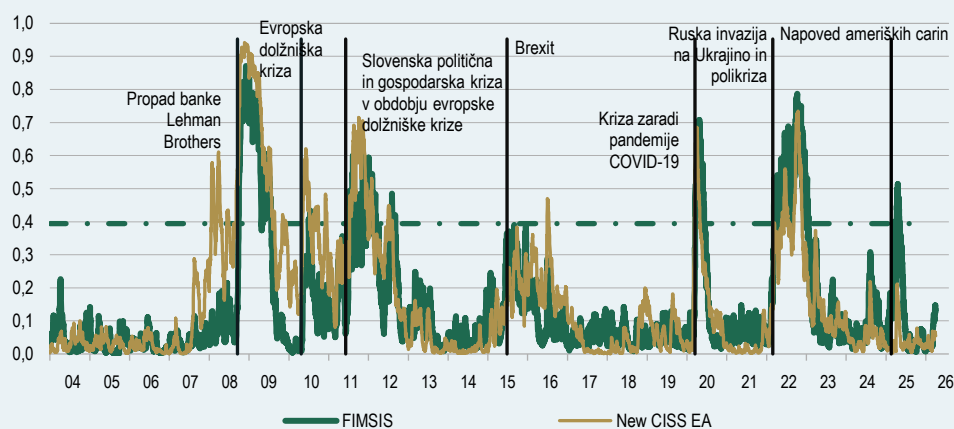
Kazalnik stresa finančnih trgov za Slovenijo (angl. FIMSIS – Financial Markets Stress Indicator for Slovenia) celovito meri nivo sistemskega stresa, prilagojenega značilnostim domačega finančnega sistema, ter omogoča bolj strukturirano in časovno primerljivo spremljanje napetosti v njem.⁸ FIMSIS ne meri le intenzivnosti finančnega stresa, temveč tudi njegovo sistemsko razsežnost. Posamezni tržni segmenti lahko občasno doživijo povečano volatilitnost, vendar sistemski stres na-

⁸ FIMSIS je bil prvič predstavljen v Drenkovska, M., & Lenarčič, Č. (2025). Financial markets stress indicator for Slovenia (FIMSIS). Banka Slovenije Working Papers. Banka Slovenije.

stopi predvsem takrat, ko se napetosti razširijo in postanejo hkrati prisotne v več segmentih finančnega sistema. FIMSIS združuje informacije o volatiliteti in tveganjih na različnih trgih ter upošteva njihova sočasna gibanja, s čimer omogoča razlikovanje med izoliranimi motnjami in širšimi sistemskimi epizodami.

Kazalnik FIMSIS temelji na podatkih več segmentov domačega finančnega sistema. V izračun je vključenih 12 kazalnikov z delniškega, obvezniškega, deviznega, denarnega in bančnega trga. Posamezne spremenljivke so transformirane tako, da postanejo med seboj primerljive, nato pa so združene v podindekse in v končni sestavljeni kazalnik. Metodološka zasnova kazalnika temelji na pristopu CISS (angl. Composite Indicator of Systemic Stress)⁹, ki ga uporablja ECB, medtem ko so podrobnosti o izboru slovenskih podatkov in izvedenih transformacijah predstavljene v Drenkovska in Lenarčič (2025); ta okvir se zato osredotoča predvsem na empirične lastnosti in uporabnost kazalnika.

Slika 1.4: **Kazalnik stresa finančnih trgov za Slovenijo, FIMSIS, v primerjavi s kazalnikom CISS za evrsko območje**

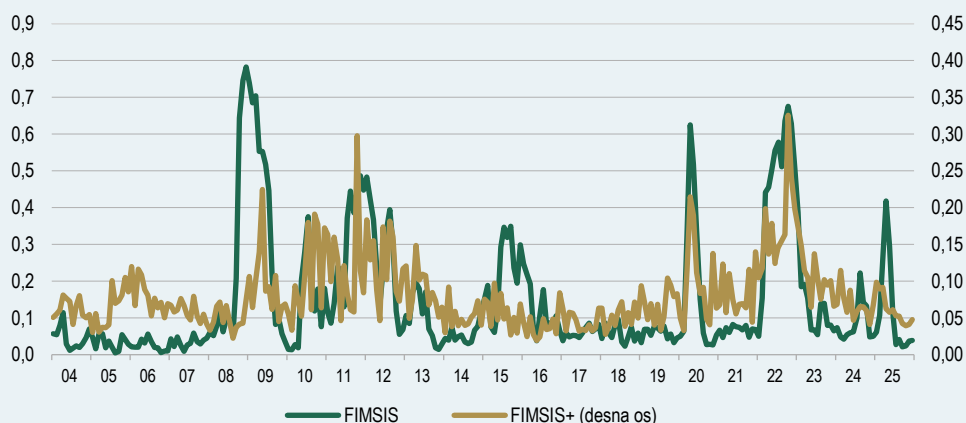

Opomba: Črna črtkana črta predstavlja brezpogojno sredino režima, ki ustreza epizodam sistemskega stresa, za katere so značilni široko razpršeni pretresi na finančnih trgih, visoka volatiliteta in vztrajen stres. Prag temelji na Markov-switching modelu, ocenjenem na četrtletnih podatkih za obdobje 2004–2023; glej Drenkovska in Lenarčič (2025). Serija kazalnika CISS za evrsko območje (CISS EA) je bila maja 2025 ukinjena, nadomestil ga je NewCISS EA. Zadnji podatek: 31. 3. 2026.
Vir: Banka Slovenije.

Kazalnik FIMSIS jasno zazna ključna obdobja finančnih napetosti v Sloveniji. Najizrazitejši vrhovi kazalnika sovpadajo z dobro znanimi epizodami povečanega sistemskega tveganja: zlomom investicijske banke Lehman Brothers in globalno finančno krizo, evropsko dolžniško krizo ter z njo povezano domačo politično in bančno krizo, referendumom o izstopu Združenega kraljestva iz EU, izbruhom pandemije covid-19 ter začetkom ruske invazije na Ukrajino in poznejšo energetska krizo. Porast kazalnika v teh obdobjih potrjuje njegovo sposobnost zaznavanja dejanskih sistemskih napetosti ter razlikovanja med običajnimi tržnimi nihanji in izrednimi dogodki.

⁹ Holló, D., Kremer, M., & Lo Duca, M. (2012). CISS – A composite indicator of systemic stress in the financial system (ECB Working Paper No. 1426). European Central Bank. ECB je serijo CISS za evrsko območje prenehala objavljati leta 2025; nadomešča jo posodobljeni kazalnik NewCISS, ki se redno objavlja.

Slika 1.5: FIMSIS in mesečna različica FIMSIS+

Vir: Banka Slovenije.

Rezultati so robustni in primerljivi z obstoječimi kazalniki systemskega stresa.

Primerjava s kazalnikom systemskega stresa za evrsko območje (New CISS) kaže podobno gibanje v obdobjih večjih globalnih pretresov, ob določenih razlikah v časovni dinamiki in intenzivnosti odzivov. Te so bile posebej izrazite v začetni fazi globalne finančne krize, ko je kazalnik za evrsko območje zaznal stres že v letu 2007 zaradi zgodnje izpostavljenosti nekaterih držav do tveganih finančnih instrumentov, medtem ko se je vrh v Sloveniji oblikoval ob zaostritvi razmer po propadu Lehman Brothers. V novejšem obdobju se izrazitejši odziv FIMSIS kaže predvsem ob napovedi ameriških carin ter ob zaostrovanju geopolitičnih napetosti na Bližnjem vzhodu, vključno z vojno v Iranu, kar odraža večjo občutljivost majhnega odprtega gospodarstva na zunanje šoke. Višja intenzivnost odziva je povezana z izrazitejšim in bolj sočasnim povečanjem stresa na posameznih finančnih segmentih, zlasti na denarnem in delniškem trgu, ter močnejšim učinkom medsebojne povezanosti med trgi. V primerjavi s kazalnikom CLIFS (angl. Country Level Index of Financial Stress),¹⁰ ki temelji na ožjem naboru tržnih segmentov, FIMSIS zazna širši spekter napetosti, kar poudarja pomen prilagojene metodologije za majhno odprto gospodarstvo. Mesečna različica kazalnika, FIMSIS+ (slika 1.5), ki vključuje tudi bančni segment, kaže zelo podobno dinamiko kot osnovna četrletna različica.

FIMSIS vsebuje pomembne informacije o povečanih repnih tveganjih za gospodarsko aktivnost. Empirična analiza v okviru pristopa tvegane rasti (angl. Growth-at-Risk) kaže, da ima kazalnik statistično značilen in izrazitejši vpliv na spodnje kvantile prihodnje rasti BDP, kar potrjuje njegovo uporabnost pri ocenjevanju tveganj za neugodne makroekonomske izide. Analiza napovednih lastnosti kazalnika potrjuje, da FIMSIS vsebuje informacije o povečani verjetnosti neugodnih makroekonomskih izidov, predvsem v horizontu od enega do štirih četrtletij. FIMSIS tako predstavlja dopolnilno analitično orodje pri presoji makrobonitetne naravnosti ter lahko prispeva k utemeljevanju odločitev glede sproščanja proticikličnega kapitalskega blažilnika (CCyB) v obdobjih povečanega systemskega stresa.

¹⁰ Za več podrobnosti glej Duprey, T., & Klaus, B. (2015). Dating systemic financial stress episodes in the EU countries (ECB Working Paper No. 1873). European Central Bank.

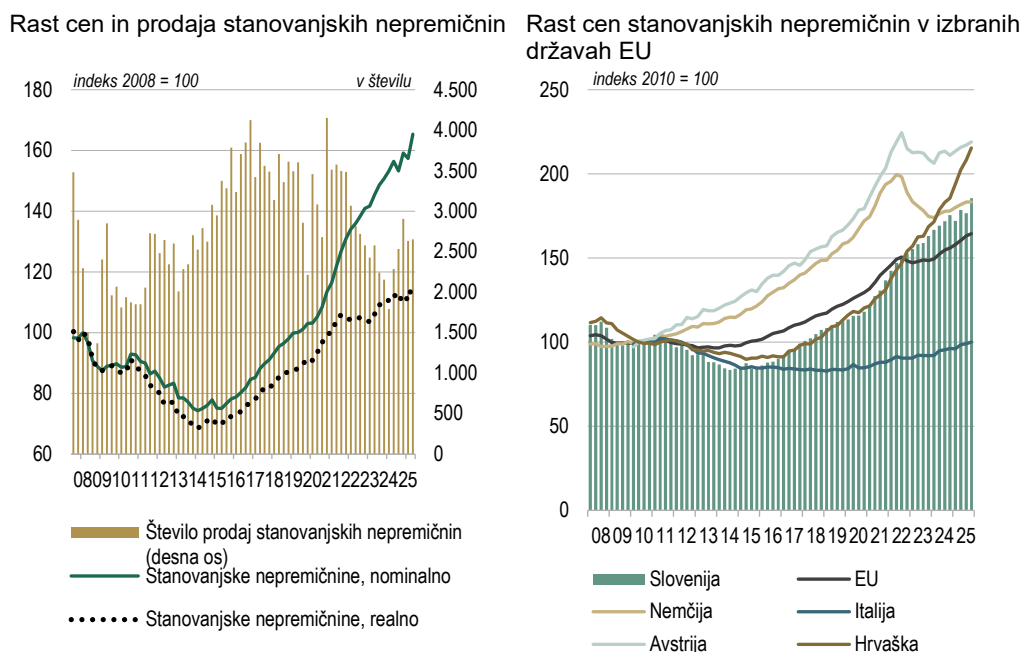

Ocenjujemo, da je tveganje za finančno stabilnost, ki izhaja iz nepremičninskega trga, ostalo zmerno, medtem ko se je tendenca iz stabilne zvišala v naraščajočo. Rast stanovanjskih posojil se je ob nižjih obrestnih merah močno zvišala, hkrati pa se je nadaljevala rast cen stanovanjskih nepremičnin, ki so po naših ocenah precenjene. Povpraševanje po nepremičninah spodbujajo nižje obrestne mere, nizka brezposelnost in rast plač. Ponudba stanovanjskih nepremičnin zaostaja za povpraševanjem, omejujejo jo pomanjkanje usposobljenih delavcev in zazidljivih zemljišč ter visoki gradbeni stroški. Na slednje lahko prek cen energentov in gradbenega materiala vplivajo tudi povečana geopolitična tveganja. Obdavčitev stanovanjskih nepremičnin bi morda lahko, če bi bila ustrezno oblikovana, povečala ponudbo rabljenih stanovanj za oddajo in prodajo. Rast cen poslovnih nepremičnin se je ob večjem obsegu prodaj umirila, medtem ko ostaja obseg posojil za poslovne nepremičnine majhen.

Trg stanovanjskih nepremičnin

Ob večjem obsegu prodaj se je rast cen nepremičnin v drugi polovici leta 2025 nadaljevala. Prodaja stanovanjskih nepremičnin se je v letu 2025 po skoraj treh letih upadanja povečala za več kot četrtino (slika 1.6, levo). Rast cen stanovanjskih nepremičnin se je nadaljevala in v zadnjem četrtletju leta 2025 medletno znašala 5,8 %. Pri tem se je močno zvišala medletna rast cen rabljenih stanovanj, še posebej v Mariboru, na 12,3 %, medtem ko je v Ljubljani znašala 6,3 % (slika 6.2 v prilogi, levo). Realne cene stanovanjskih nepremičnin so se v zadnjem četrtletju leta 2025 zvišale in bile v primerjavi z letom 2008 višje za okoli 16 %. Medletna rast cen, ki se je nadaljevala v skoraj vseh državah EU, je bila v povprečju EU s 5,5 % v zadnjem četrtletju 2025 nekoliko nižja kot v Sloveniji (slika 1.6, desno).

Slika 1.6: Rast cen in prodaja stanovanjskih nepremičnin ter rast cen v državah EU

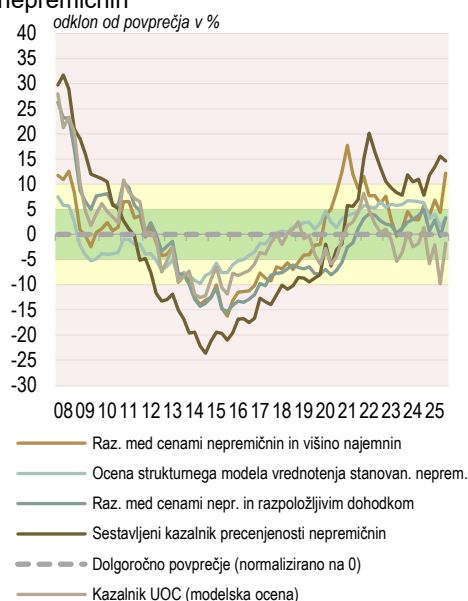
Opombe: Na sliki levo temelji število prodaj stanovanjskih nepremičnin v letih 2008–2009 na podatkih GURS-a. Ostali podatki so podatki SURS-a.

Viri: SURS, GURS, Eurostat.

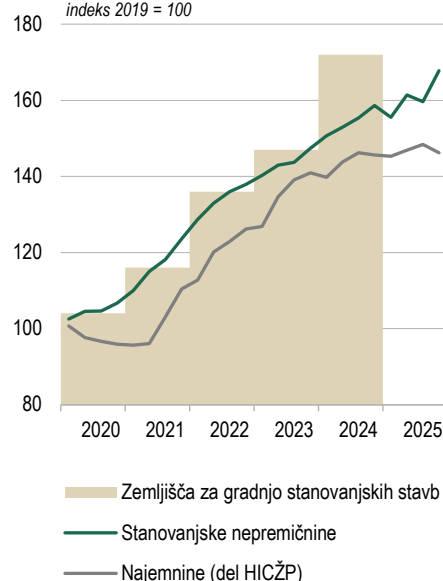
Posamezni kazalniki precenjenosti oziroma podcenjenosti stanovanjskih nepremičnin nakazujejo, da ostajajo stanovanjske nepremičnine precenjene. Precenjenost stanovanjskih nepremičnin kljub povečanju ostaja manjša kot leta 2008. Medtem ko sestavljeni kazalnik precenjenosti¹¹ nepremičnin nakazuje na visoko precenjenost, pa kazalnik UOC nakazuje na rahlo podcenjenost stanovanjskih nepremičnin. Strukturni model vrednotenja stanovanjskih nepremičnin sicer kaže na manjšo precenjenost stanovanjskih nepremičnin, podobno kot kazalnik razmerja med cenami in razpoložljivim dohodkom (slika 1.7, levo). Cene stanovanjskih nepremičnin in najemnine v zadnjih petih letih vztrajno rastejo, pri čemer pa so v zadnjih dveh letih cene stanovanjskih nepremičnin rastle hitreje kot najemnine, s čimer se je precenjenost, merjena s kazalnikom razmerja med cenami nepremičnin in višino najemnin, povečala.

Slika 1.7: Kazalniki precenjenosti stanovanjskih nepremičnin in zemljišč za njihovo gradnjo ter cene nepremičnin in zemljišč za njihovo gradnjo ter najemnine

Kazalniki precenjenosti cen stanovanjskih nepremičnin

Rast cen stanovanjskih nepremičnin in zemljišč za njihovo gradnjo ter najemnine
indeks 2019 = 100

Opombe: Na sliki levo so kazalniki ravnotežnosti cen stanovanjskih nepremičnin normalizirani okrog lastnega dolgoročnega povprečja, ki je postavljeno na vrednost 0. Odklon kazalnikov od dolgoročnega povprečja prikazuje precenjenost oziroma podcenjenost cen stanovanjskih nepremičnin. Razmerje med cenami nepremičnin in razpoložljivim dohodkom je v obdobju 2024–2025 izračunano na podlagi ocenjenega razpoložljivega dohodka gospodinjstev (zaradi nerazpoložljivosti podatkov SURS-a). Kazalnik UOC (angl. Unobserved components methodology) temelji na metodologiji izločevanja cikličnih in enkratnih komponent od trendnih neke časovne serije (izračun sledi metodologiji Rünstlerja in Vlekke, 2018). Razlika med dejanskimi podatki in zglajeno časovno serijo UOC predstavlja odklon cen nepremičnin od dolgoročnega povprečja. Viri: SURS, GURS, Banka Slovenije.

Državno financiranje in spodbujanje gradnje javnih najemnih stanovanj bi lahko prispevalo k ublažitvi pomanjkanja najemnih stanovanj, ki ohranja pritisk na rast cen najemnin. Ob koncu leta 2025 sprejeta novela zakona¹² določa, da se za gradnjo in obnovo stanovanj do leta 2034 zagotovi 100 mio EUR letno. S tem se bo vzpostavila shema ugodnejših posojil za gradnjo javnih najemnih stanovanj. Rast cen najemnin se je v letu 2025 (po podatkih za izračun indeksa cen življenjskih potrebščin) po visoki rasti v obdobju 2022–2024 sicer umirila, njihova medletna rast je bila v povprečju 1,9-odstotna. K večjemu premisleku pri oddaji nepremičnin in nadaljnjih nakupih nepremičnin za namen kratkoročne oddaje bodo prispevali posebni pogoji in časovne omejitve

¹¹ Za več o kazalniku glej https://mpr.a.ub.uni-muenchen.de/118489/1/Paper_submit_main_v2.pdf.

¹² Zakon o financiranju in spodbujanju gradnje javnih najemnih stanovanj (ZFSGJNS), Uradni list RS, št. 112/2025 z dne 29. 12. 2025.

pri oddajanju stanovanj v kratkotrajni najem, ki so bili sprejeti z novim zakonom o gostinstvu.¹³

Neravnotežje med povpraševanjem in ponudbo stanovanjskih nepremičnin spodbuja rast cen stanovanjskih nepremičnin. Gradnjo novih stanovanjskih stavb še vedno otežujejo visoki gradbeni stroški, kar navaja okoli tretjina gradbenih podjetij. Medletna rast stroškov materiala se je v zadnjih letih sicer umirila, še vedno pa naraščajo stroški dela, kar se lahko z rastjo plač še poglobi. Ob povečanih geopolitičnih tveganjih, ki vplivajo na rast cen goriv, surovin in gradbenega materiala, se povečuje tudi pritisk na rast cen gradbenih storitev. Polovica gradbenih podjetij kot pomemben omejitveni dejavnik navaja tudi pomanjkanje usposobljenih delavcev, ob tem pa je že polovica delavcev v gradbeništvu tujcev. Visoki finančni stroški pestijo le okoli 5 % podjetij. Ponudba novih stanovanjskih stavb je omejena tudi zaradi pomanjkanja ustreznih zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb, katerih cene so se v zadnjih letih precej zvišale. Po podatkih GURS-a se je rast cen zemljišč za gradnjo stanovanjskih stavb po umiritvi v letu 2023 v letu 2024 ponovno pospešila, v prvi polovici leta 2025 pa je rast cen zemljišč glede na drugo polovico leta 2024 znašala 2 % (slika 1.7, desno).

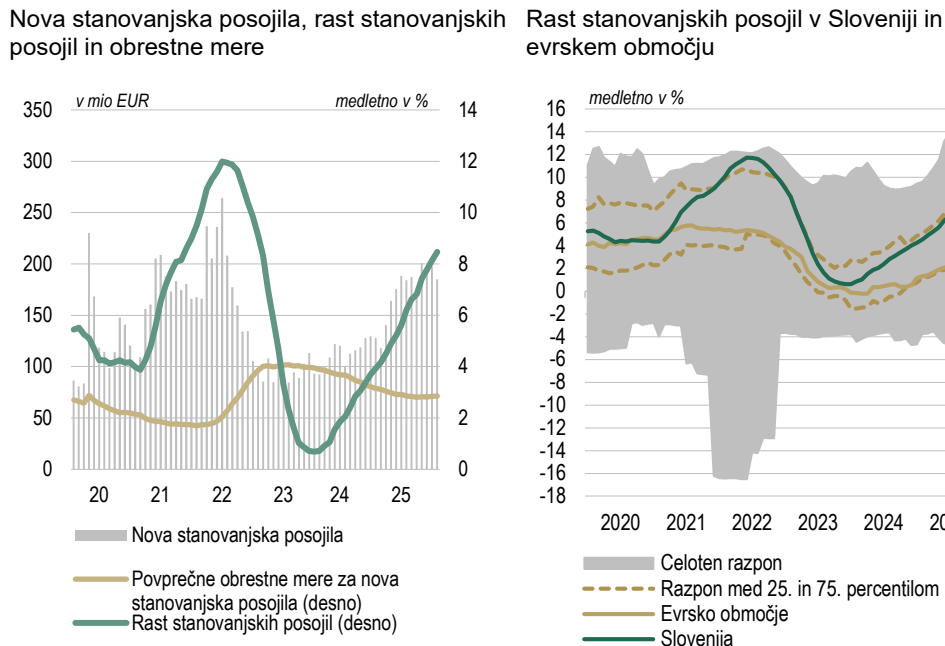
Omejena ponudba stanovanjskih nepremičnin lahko prispeva k nadaljnjemu zviševanju cen. Bruto investicije v stanovanja so medletno upadle že drugo leto zapored, ob tem pa se je njihov delež v BDP ohranil pri 2,5 %, kar je manj kot polovica povprečja evrskega območja. Vrednost gradbenih del pri gradnji stanovanjskih stavb je bila v drugi polovici leta 2025 medletno realno višja za 4,4 %. Zaupanje v gradbeništvu se je ob večjem obsegu gradbenih del in skupnih naročil, spodbujenih z investicijami države, v drugi polovici leta 2025 izboljšalo (slika 6.3 v prilogi, levo). Čeprav se je število stanovanjskih stavb, za katere so bila izdana gradbena dovoljenja, po upadu v letu 2024 v letu 2025 nekoliko zvišalo, pa se ponudba stanovanjskih nepremičnin tudi v prihodnje ne bo bistveno povečala.

Rast cen nepremičnin pogosto spremlja naraščanje zadolženosti gospodinjestev, kar bi pomenilo tudi naraščanje tveganj za finančno stabilnost, vendar ostaja finančni položaj gospodinjestev ugoden. V zadnjem obdobju se je sicer precej povečal delež prodaj, ki so bile financirane s stanovanjskim posojilom. Medletna rast stanovanjskih posojil se je do konca leta 2025 močno zvišala, na 8,8 %, in bila med višjimi med državami evrskega območja (slika 1.8, desno). V letu 2025 je bil ob nižjih obrestnih merah obseg novih stanovanjskih posojil več kot polovico večji kot v letu 2024, s čimer je njihovo stanje naraslo na 9,3 mrd EUR (slika 1.8, levo). Ob tem je ostal delež stanovanjskih posojil v BDP precej nižji kot v povprečju držav evrskega območja, kar kaže na manjšo zadolženost slovenskih gospodinjestev. V zadnjem desetletju se je sicer nekoliko povečal, in sicer z okoli 13 % na okoli 17 %.¹⁴

¹³ Zakon o gostinstvu (ZGos-1), Uradni list RS, št. 77/2025 z dne 7. 10. 2025.

¹⁴ Več v poglavju Gospodinjstva.

Slika 1.8: **Nova stanovanjska posojila in rast stanovanjskih posojil v Sloveniji in evrskem območju**

Opombe: Na sliki levo prikazana nova stanovanjska posojila so bila v letu 2020 velika zaradi nadpovprečnega obsega refinanciranj zaradi odlogov, povezanih s pandemijo covid-19.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Po anketi BLS so banke menile, da so k povpraševanju po stanovanjskih posojilih pozitivno prispevale nižje obrestne mere, vendar pa so hkrati pričakovale, da se bo v prihodnje povpraševanje nekoliko zmanjšalo (slika 6.2 v prilogi, levo). Z izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu so se okrepila pričakovanja o morebitnem zgodnejšem zvišanju centralnobančnih obrestnih mer, tudi ECB.¹⁵ V preteklosti se je ob naraščanju obrestnih mer povpraševanje po stanovanjskih posojilih in nepremičninah sicer umirilo, vendar lahko zaradi splošne negotovosti, ki je vidna tudi na finančnih trgih, stanovanjske nepremičnine postanejo še bolj privlačna naložba. Kreditni standardi odobravanja stanovanjskih posojil so po mnenju bank ostali večinoma nespremenjeni.

Trg poslovnih nepremičnin

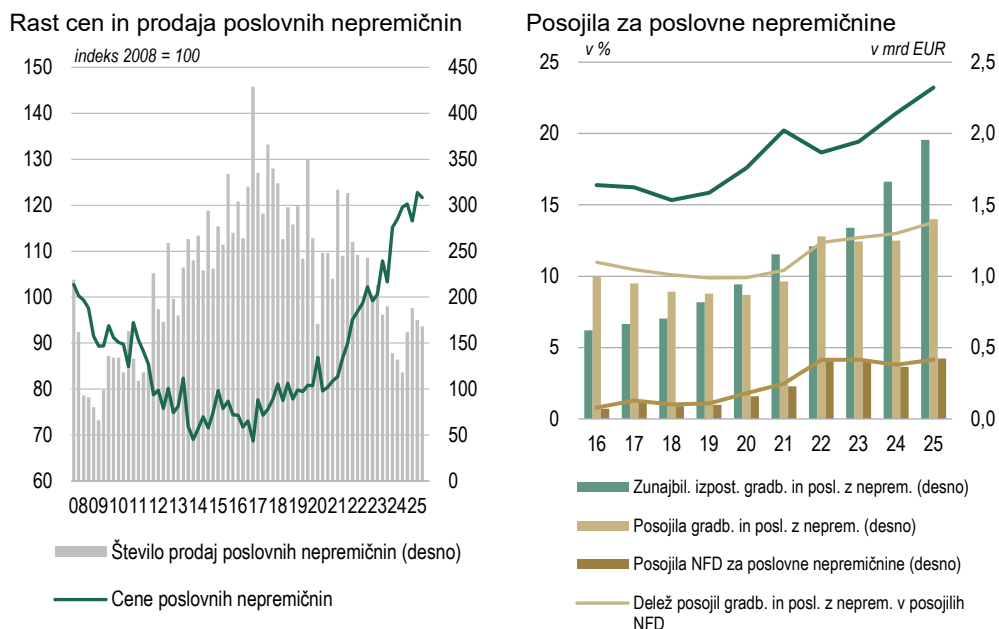
Rast cen poslovnih nepremičnin se je v letu 2025 umirila in znašala 4,1 %. V tretjem četrtletju 2025 je bila medletna rast 1,8-odstotna, v zadnjem četrtletju pa 8,5-odstotna (slika 6.2 v prilogi, desno). Glede na leto 2008 so bile nominalne cene višje za 21,7 %, realne cene pa nižje za 15 % (slika 1.9, levo). Prodaja na trgu poslovnih nepremičnin se je okrepila in se v letu 2025 povečala za okoli 30 %.

Gradbena aktivnost, spodbujena z državnimi in infrastrukturnimi investicijami, je bila v drugi polovici leta 2025 medletno precej višja. Vrednost gradbenih del pri gradnji nestanovanjskih stavb je bila medletno realno višja za 22,0 %. S tem se je povečal tudi delež bruto investicij v nestanovanjske zgradbe in druge objekte v BDP ter v zadnjem četrtletju leta 2025 znašal 8,4 % (leto pred tem 7,1 %). Slovenski trg s poslovnimi nepremičninami je sicer majhen in tudi ponudba novih poslovnih nepremičnin je omejena. Število nestanovanjskih stavb, za katere so bila izdana gradbena dovoljenja, se je po 6,8-odstotni medletni rasti v letu 2024 v letu 2025 medletno zvišalo le za 1,4 % (slika 6.3 v prilogi, desno), kar kaže na umiritev rasti gradbene aktivnosti pri nestanovanjskih stavbah.

¹⁵ Več o pričakovanjih glede gibanja obrestnih mer v poglavju makrofinančna tveganja.

Obseg posojil za poslovne nepremičnine je ostajal kljub povečanju v letu 2025 majhen. Posojila za poslovne nepremičnine so se v zadnjih petih letih več kot podvojila in ob koncu leta 2025 znašala 422 mio EUR. Pri tem je bil delež posojil za poslovne nepremičnine v vseh posojilih podjetjem 4,4-odstoten (slika 1.9, desno). Ob koncu leta 2025 so bila ta posojila sklenjena predvsem za namen gradnje (71,2 %) ter nakupa in obnove poslovnih nepremičnin (22,0 %). V zadnjih letih je precej narasel obseg zunajbilančnih izpostavljenosti do gradbeništva in poslovanja z nepremičninami.

Slika 1.9: Rast cen in prodaja poslovnih nepremičnin ter posojila za poslovne nepremičnine

Vira: SURS, Banka Slovenije.

1.3 Tveganje financiranja

Q4 25 Q1 26 ➔

Tveganje financiranja ostaja zmerno z nespremenjeno tendenco. Ob izrazitejšem prilivu vlog gospodinjstev in NFD so se vloge nebančnega sektorja leta 2025 dodatno močno okrepile in ostale najpomembnejši vir financiranja slovenskih bank. Hkrati se je okrepil že tako velik obseg vlog na vpogled, saj so varčevalci zaradi zmanjševanja depozitnih obrestnih mer vse manj motivirani za vezavo prihrankov. Ob velikem obsegu prosto razpoložljivih prihrankov in čedalje večji stopnji digitalnega bančnega poslovanja se povečuje možnost obsežnega in hitrega premika vlog med bankami ali iz bančnega sistema, kar lahko povzroči nestabilnost njegovega financiranja. Poleg tega je konkurenčna ponudba novih digitalnih bančnih in drugih finančnih storitev čedalje večja. Čeprav vloge nebančnega sektorja zaenkrat ostajajo stabilen vir financiranja, bo zato tudi v prihodnje k ohranjanju stabilnosti financiranja pomembno prispevalo pozorno spremljanje varčevalnih navad komitentov in pravočasno prilagajanje ponudbe konkurenci.

Viri financiranja

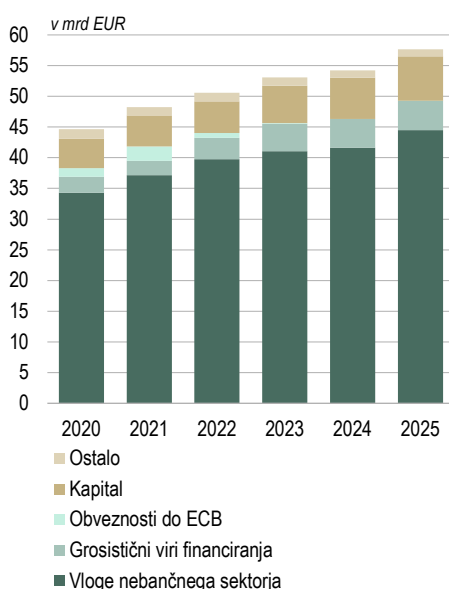
Vloge nebančnega sektorja so se leta 2025 močno povečale zaradi visokega priliva vlog gospodinjstev in NFD. Povečanje vlog nebančnega sektorja je bilo s 6,9 % oziroma 2,9 mrd EUR izrazito večje kot v predhodnem letu oziroma primerljivo porastu v času pandemije leta 2021. Močno prevladujoč delež vlog se je tako med viri financiranja slovenskega bančnega sistema še okrepil. Ker je bila rast vlog vseeno manjša od rasti posojil nebančnemu sektorju, se je drugo leto zapored rahlo zvišalo razmerje med

posojili in vlogami nebančnega sektorja (LTD), ki z 69 % še naprej zaostaja za evrskim povprečjem. Nizka vrednost LTD kaže, da ostajajo slovenske banke manj izpostavljene grosističnim virom financiranja in s tem morebitnim negativnim vplivom s tujih finančnih trgov kot tiste evropske banke, pri katerih je odvisnost od grosističnih virov večja.

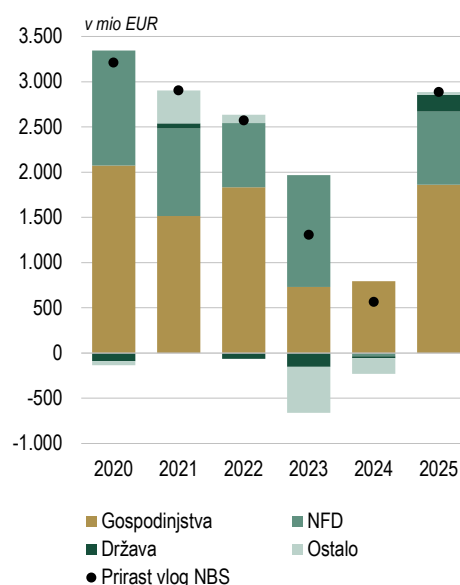
Ob velikem obsegu vlog nebančnega sektorja in likvidnih sredstev so banke ohranile majhno odvisnost od ostalih virov financiranja (slika 1.10, levo). Nekatere med njimi so lani zmanjšale obveznosti do tujine, le ena banka pa je ob koncu leta imela minimalne obveznosti do Evropske centralne banke. Podobno kot pretekla leta je nekaj bank izdalo dolžniške vrednostne papirje z namenom izpolnjevanja zahtev glede kapitala in kvalificiranih obveznosti (MREL), kar pa ni bistveno spremenilo razmeroma majhnega deleža tega vira v bilančni vsoti.

Slika 1.10: Viri financiranja in spremembe stanj vlog po sektorjih

Viri financiranja

Spremembe stanj vlog po sektorju v posameznem letu

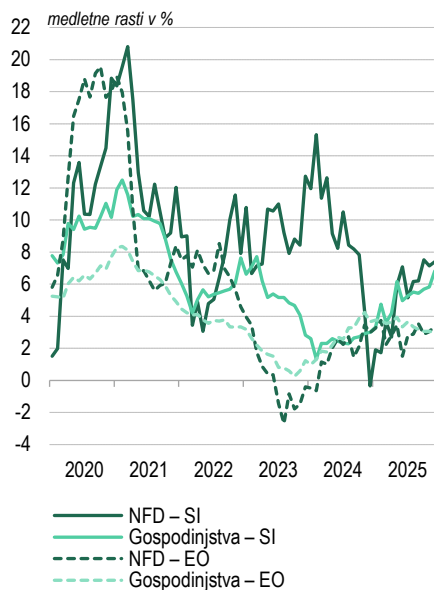

Vir: Banka Slovenije.

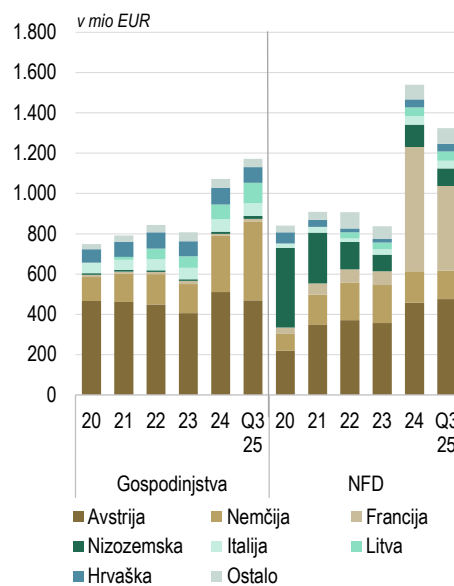
Gospodinjstva so leta 2025 močno okrepila varčevanje v bankah. Obseg vlog se je povečal za 1,9 mrd EUR, kar je opazno več kot v predhodnih dveh letih (slika 1.10, desno). Mesečni prirasti vlog gospodinjstev so bili razmeroma visoki predvsem v prvi polovici leta zaradi dokaj šibke zasebne potrošnje, nadaljnje rasti plač, izplačil dividend in regresov za letni dopust, ki običajno okrepijo vloge pri bankah v spomladanskih mesecih. V drugi polovici leta so sledili skromnejši mesečni prilivi vlog, zlasti v poletnih in zgodnjih jesenskih mesecih, kar sovпада s povečanimi izdatki gospodinjstev za prostčasne dejavnosti in priprave na novo šolsko leto. Izjema je bilo izrazito decembrsko povečanje vlog, ki je bilo enkrat večje kot v enakem obdobju predhodnih dveh let. To pripisujemo izplačilu nagrad ob uspešnem poslovnem letu ter prvemu izplačilu zimskega regresa vsem zaposlenim in zimskega dodatka upokojencem. Medletna rast vlog gospodinjstev se je decembra tako še okrepila in bila s 6,8 % med najvišjimi v evrskem območju oziroma visoko nad evrskim povprečjem, kjer se je rast lani rahlo upočasnila (slika 1.11, levo).

Slika 1.11: Rast vlog po sektorjih in vloge v tujini

Gibanje vlog po sektorjih za Slovenijo in evrsko območje

Stanje vlog gospodinjstev in NFD v tujini

Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Pozorno spremljanje varčevalnih navad gospodinjstev in prilagajanje ponudbe bank konkurenčnim ponudnikom bančnih in finančnih storitev bo tudi v prihodnje pomembno za ohranjanje stabilnosti vlog.

Velik obseg vlog pri bankah kaže, da večina slovenskih varčevalcev za zdaj ni naklonjena bolj tveganim alternativnim naložbam. Vseeno pa razvoj sodobne digitalne tehnologije v zadnjih letih povzroča postopno spreminjanje varčevalnih navad nekaterih komitentov. Digitalna tehnologija, s katero so še zlasti tesno povezane mlajše generacije varčevalcev, omogoča hiter in preprost dostop do različnih domačih in tujih ponudnikov bančnih ter drugih finančnih storitev (kripto sredstva, trgovanje z vrednostnimi papirji, vzajemni skladi, stabilni kovanci, poslovanje z neobankami). Že od leta 2024 opažamo povečano varčevanje v klasičnih bankah v drugih državah evrskega območja (slika 1.11, desno), zlasti v Avstriji in Nemčiji, ki kljub zmanjšanju še vedno ponujajo višje obrestne mere za vezavo sredstev kot slovenske banke. Nekoliko donosnejšo alternativo bančnemu varčevanju predstavljajo tudi obveznice za državljane, ki jih je država po dveh uspešnih izdajah marca letos ponudila že tretjič. K odločitvi za naložbo v omenjeno obveznico ali druge finančne instrumente bo nekatere varčevalce spodbudila marčevska uvedba individualnega naložbenega računa. Ta omogoča upravljanje naložb v različnih finančnih instrumentih na enem mestu in ponuja še druge, predvsem davčne ugodnosti.¹⁶ Vseeno v kratkoročnem obdobju ne pričakujemo večjega negativnega vpliva na obseg vlog gospodinjstev, saj odprtje individualnega naložbenega računa prinaša tudi omejitve za vlagatelje, dodatno stroškovno obremenitev ob odprtju in vodenju računa ter zahteva določeno finančno znanje vlagatelja za sprejemanje preudarnih naložbenih odločitev. Hkrati ima večina gospodinjstev razmeroma majhen obseg prihrankov v banki, ki so verjetno bolj kot alternativnim naložbam namenjeni zagotavljanju likvidnostne varnosti.

NFD so leta 2025, po rahlem zmanjšanju v predhodnem letu, ponovno povečale prihranke pri bankah. Obseg vlog NFD je bil višji za 808 mio EUR (slika 1.10, desno) oziroma 7,4 %, s petino bilančne vsote pa so ostale drugi najpomembnejši vir financiranja slovenskih bank. Rast vlog NFD je bila konec lanskega leta podobno kot pri vlogah gospodinjstev visoko nad povprečno rastjo evrskega območja (slika 1.11, levo).

¹⁶ Več o uvedbi in prednostih individualnega naložbenega računa na <https://www.gov.si/novice/2025-06-23-individualni-nalozbeni-racun-investirajte-po-svoji-meri/>

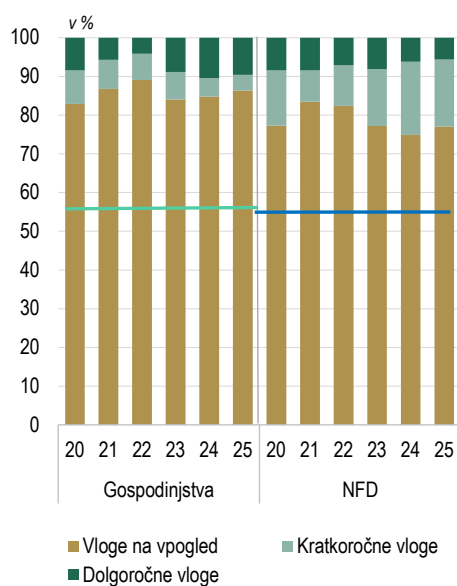
Poplačila dospelih posojil, izplačevanje dividend lastnikom in letnega regresa zaposlenim so sicer v prvi polovici lanskega leta prispevali k zmanjšanju vlog NFD pri slovenskih bankah. Trend se je obrnil v nadaljevanju leta, ko so se mesečni prilivi vlog okrepili. V poletnem počitniškem obdobju se možnosti za varčevanje ob povečanih prihodkih nekaterih podjetij povečajo, zlasti tistim v turistični in gostinski dejavnosti. Poleg tega se je lani do septembra¹⁷ za več kot desetino zmanjšalo varčevanje NFD pri bankah v tujini (slika 1.11, desno), kar bi lahko delno prispevalo k porastu vlog NFD pri slovenskih bankah. Te so ostale višje tudi zaradi šibke investicijske aktivnosti, saj ostajajo podjetja ob nepredvidljivem razvoju geopolitičnih in mednarodnih trgovinskih razmer previdnejša pri odločanju za nove investicije.

Ročnost vlog ter vrzel v ročnosti med naložbami in obveznostmi

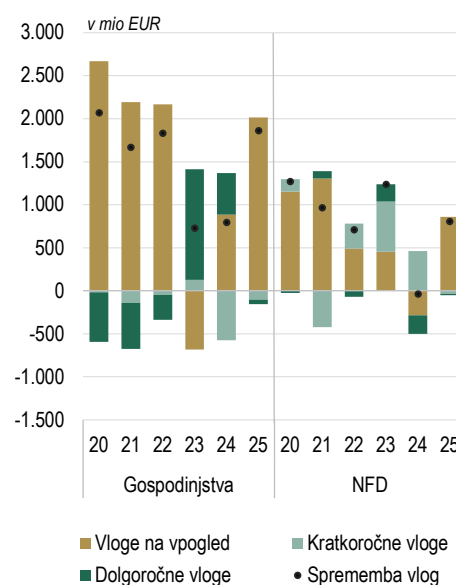
Vloge na vpogled so se zaradi nadaljnega zmanjševanja kratkoročnih in dolgoročnih depozitnih obrestnih mer okrepile. Gospodinjstva in NFD so ob nižjih obrestnih merah še manj motivirane za vezavo prihrankov. Posledično so se tako kratkoročne kot dolgoročne vezane vloge zmanjšale, večina prihrankov varčevalcev pa je ostala na vpogled na računih pri bankah. Visok delež vlog na vpogled se je leta 2025 tako še okrepil, na 86,3 % vseh vlog gospodinjstev in 77,0 % vseh vlog NFD, kar je znatno nad dolgoletnim povprečjem (slika 1.12, levo). Podobno kot v Sloveniji so se vloge na vpogled od junija 2024, ko so se obrestne mere Evropske centralne banke začele zmanjševati, do decembra 2025 povečale tudi v ostalih državah evrskega območja (slika 1.13, levo). Slovenija se v tem obdobju uvršča med države z visoko rastjo vlog na vpogled, hkrati pa izstopa z najvišjim deležem teh vlog v bilančni vsoti. S tem so slovenske banke bolj izpostavljene tveganju morebitnega nenadnega odliva vlog gospodinjstev in NFD iz bančnega sistema kot banke v tistih državah, kjer je odvisnost od tega vira financiranja manjša.

Slika 1.12: **Struktura in spremembe vlog po ročnosti**

Struktura ročnosti vlog gospodinjstev in NFD

Sprememba stanja vlog v posameznem letu po ročnosti

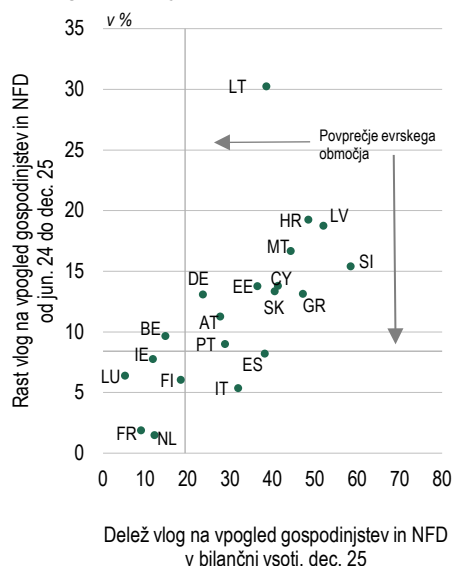
Opomba: Na sliki levo vodoravna črta označuje povprečni delež vlog na vpogled v obdobju od 2000 do 2025, ki je znašal 56,1 % vseh vlog gospodinjstev in 54,4 % vseh vlog NFD.
Vir: Banka Slovenije.

¹⁷ V času pisanja tega poročila so zadnji razpoložljivi podatki za september 2025.

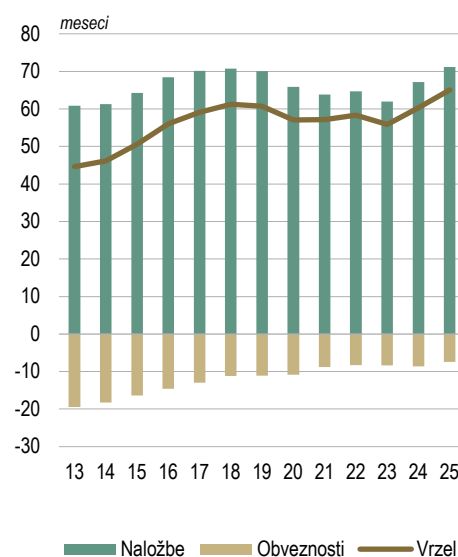
Vrzel med ročnostjo naložb in obveznosti se je drugo leto zapored povečala, s tem pa tudi tveganje nestabilnosti financiranja, ki izhaja iz te vrzeli. Ob velikem obsegu vlog na vpogled, ki so se leta 2025 še okrepile, se je zmanjšalo tehtano povprečje ročnosti obveznosti. Hkrati se je z nadaljnjim usmerjanjem vpoglednih likvidnih sredstev iz računov pri centralni banki v dolgoročnejshe dolžniške vrednostne papirje in posojila povečalo tehtano povprečje ročnosti naložb. S tem se je vrzel med ročnostjo naložb in obveznosti povečala za več kot pet mesecev na visokih pet let in štiri mesece (slika 1.13, desno). To je najvišja vrzel po letu 2013, ko se je začela hitra rast vlog na vpogled, ki so ključni razlog za visoko ročnostno neuskklajenost. Nenaden, obsežen in hiter premik vlog med bankami ali iz bančnega sistema, ki ga omogočajo vloge na vpogled, bi lahko zmanjšal stabilnost bančnega sistema. Ob tem vseeno poudarjamo, da vloge zaenkrat ostajajo stabilen vir financiranja, saj se je visoko zaupanje varčevalcev v poslovanje bančnega sistema, kljub nepredvidljivim dogodkom v zadnjih letih, ohranilo.

Slika 1.13: **Vloge po državah evrskega območja in vrzel v ročnosti**

Vloge gospodinjstev in NFD po državah evrskega območja

Tehtano povprečje ročnosti naložb in obveznosti ter vrzel v ročnosti po letih

Viri: Banka Slovenije, ECB Data Portal, lastni izračuni.

Okvir 2: Stabilni kovanci in njihov vpliv na finančno stabilnost

Stabilni kovanci (angl. stablecoins) so vrsta kriptosredstev, katerih vrednost je običajno vezana na stabilno referenčno sredstvo, kot so državne valute (npr. ameriški dolar ali evro) in surovine (npr. zlato), ali košarico različnih sredstev. Namen stabilnih kovancev je zmanjšati volatilitnost, ki je značilna za druga kriptosredstva (npr. Bitcoin ali Ethereum), in tako omogočiti njihovo uporabo kot plačilno sredstvo ali hranilec vrednosti. Stabilni kovanci lahko predstavljajo inovacije in izboljšave v finančnih storitvah, vendar hkrati prinašajo nova tveganja za finančno stabilnost in učinkovitost plačilnih sistemov. Ključna tveganja, ki jih prinašajo stabilni kovanci za finančno stabilnost, nastanejo, če uporabniki izgubijo zaupanje v stabilnost kovanca. S

tem lahko pride do množičnih hkratnih zahtevkov za unovčenje, kar vodi v prisilno prodajo naložb in padec vrednosti. Med tveganji lahko izpostavimo še operativna, kot je koncentracija igralcev na trgu, prenos šokov iz trgov tretjih držav na trge EU in netransparentnost rezerv.

Stabilni kovanci uporabnikom v primerjavi s tradicionalnim finančnim sistemom prinašajo številne prednosti. Med njimi so visoka hitrost transakcij, nižji stroški prenosa ter stabilna vrednost, vezana na fiat valute (npr. USD, EUR), kar zmanjšuje tveganje nihanja cen kriptovalut. Uporabljajo se kot varen most do kripto trga, omogočajo preprosto vključenost v decentralizirane finance (DeFi)¹⁸ in so dostopni ves čas. Trenutno je uporaba stabilnih kovancev večinoma povezana s trgovanjem s kriptosredstvi, se pa počasi povečuje tudi njihova uporaba za druge namene.

Kombinirana tržna kapitalizacija vseh stabilnih kovancev je konec marca 2026 dosegla najvišjo zgodovinsko vrednost ter presega 315 milijard USD. Rast je bila spodbujena z naraščajočim zanimanjem investitorjev. Stabilni kovanci se pretežno uporabljajo v kripto trgovanju, kjer predstavljajo okrog 80 % vseh globalnih transakcij na centraliziranih kripto platformah, zaradi česar so postali ključni za delovanje kripto ekosistema. Nekatere napovedi kažejo, da bi tržna kapitalizacija stabilnih kovancev do leta 2028 lahko preseгла 2.000 milijard USD, kar bi povečalo njihov sistemski pomen v finančnem sektorju. Dolarski stabilni kovanci predstavljajo približno 99 % vseh stabilnih kovancev v obtoku. Najpomembnejša med njimi sta Tether (USDT) in USD Coin (USDC), saj skupaj predstavljata 260 milijard USD kapitalizacije, kar znaša približno 82 % tržnega deleža stabilnih kovancev.

Evropska unija je z implementacijo Uredbe o trgih kriptosredstev (MiCAR)¹⁹ vzpostavila jasen in strog regulatorni okvir za izdajatelje stabilnih kovancev ter ponudnike storitev, povezanih s stabilnimi kovanci. MiCAR izrecno prepoveduje izplačilo obresti na imetja stabilnih kovancev s strani izdajateljev in ponudnikov storitev, kar zmanjšuje privlačnost stabilnih kovancev ter omejuje morebitno posredništvo bančnega sistema. Uredba določa tudi zahteve glede pridobivanja dovoljenj in nadzora nad rezervami. Pri tem so predpisana rezervna sredstva in pogoji za vstop na trg ključni za zaščito pred sistemskimi tveganji.

Evrski stabilni kovanci imajo v primerjavi z dolarskimi kovanci obrobno vlogo, z obsegom približno 675 milijonov EUR. Trenutno je pod Uredbo o trgih kriptosredstev – MiCAR avtoriziranih okoli 30 stabilnih kovancev, ki predstavljajo zanemarljiv delež celotne ponudbe stabilnih kovancev. Trgovanje s kriptosredstvi ostaja poglobitni namen uporabe stabilnih kovancev. Ti omogočajo preprost prehod v kripto-ekosistem in iz njega, saj vlagateljem na kripto borzah ni treba nenehno pretvarjati sredstev nazaj v fiat valute. Stabilni kovanci, kot sta Tether (USDT) in USD Coin (USDC), so postali glavne menjalne enote na kripto borzah. Približno 80 % vseh poslov, izvedenih globalno na centraliziranih kripto trgovalnih platformah, vključuje stabilne kovance, kar pomeni, da ti predstavljajo ključni element delovanja ekosistema (slika 1.14).

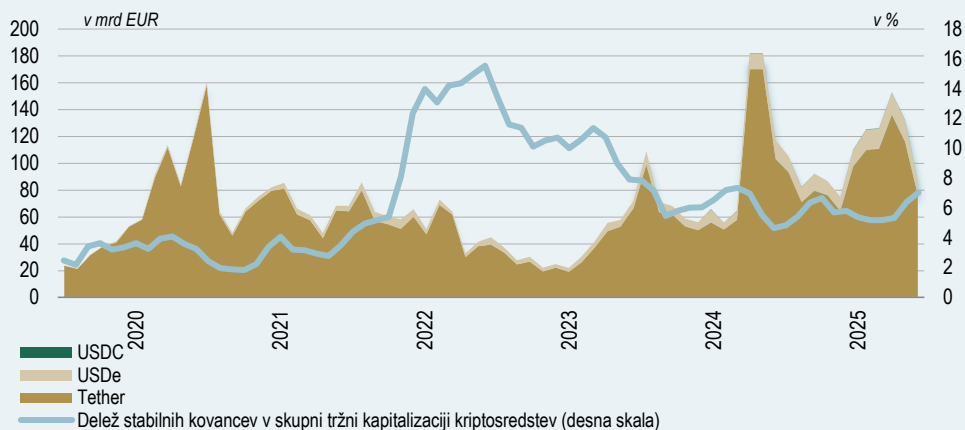
Stabilni kovanci so bili predstavljeni tudi kot potencialno orodje za hranjenje vrednosti v državah v razvoju in okoljih s povišano inflacijo. Vendar razpoložljivi podatki kažejo, da je maloprodajna uporaba stabilnih kovancev izjemno nizka. Če bi bili stabilni kovanci široko sprejeti, bi se lahko gospodinjstva odločila nadomestiti del bančnih vlog s stabilnimi kovanci, kar bi povzročilo odliv vlog iz bank in s tem zmanjšalo

¹⁸ Decentralizirane finance (DeFi) so finančni sistemi in storitve, ki temeljijo na tehnologiji veriženja blokov (blockchain) in delujejo brez tradicionalnih posrednikov, kot so banke ali finančne institucije. Namesto centraliziranih organov upravljanja se DeFi zanaša na pametne pogodbe (angl. smart contracts), ki avtomatizirajo izvajanje finančnih transakcij in storitev.

¹⁹ Uredba o trgih kriptosredstev (MiCAR) je objavljena v uradnem listu: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2024-01-2866/zakon-o-izvajanju-uredbe-eu-o-trgih-kriptosredstev-ziutk>.

stabilen vir financiranja bančnega sistema. Trg stabilnih kovancev je močno koncentriran. To prevlado je težko zmanjšati, saj menjavo med različnimi kovanci ovirajo regulatorne in tehnološke prepreke. Če bi eden od ključnih izdajateljev zašel v likvidnostne težave ali propadel, bi njegovo sistemsko pomembnost občutili tako uporabniki kripto ekosistema kot tudi širše finančno okolje zaradi velikosti razmeroma majhnega števila subjektov, velikih obsegov rezerv in prepletenih povezav s »klasičnim« finančnim sistemom.

Slika 1.14: Obseg stabilnih kovancev v ekosistemu kripto sredstev

Viri: IntoTheBlock, CoinDesk Data, CoinMarketCap in Banka Slovenije.

Hitra rast sredstev stabilnih kovancev (Tether (USDT) in USD Coin (USDC)) v zadnjem letu vzbuja veliko pozornost, saj prinaša višja tveganja za finančno stabilnost. Ta bi se lahko odrazila predvsem v obliki likvidnostnih šokov, ki bi jih sprožile obsežne in nenadne odprodaje stabilnih kovancev. Do teh lahko pride zaradi izgube zaupanja v izdajatelja, razpada razmerja med stabilnim kovancem in fiat valuto ali negativnih pretresov na kriptotrkih. Zaradi teh pritiskov morajo izdajatelji stabilnih kovancev zagotoviti likvidnost s prodajo svojih naložb. Hitre odprodaje naložb lahko povzročijo stres tudi na »klasičnih« finančnih trgih ter likvidnostne pritiske na banke in druge finančne institucije (npr. sklade denarnega trga), ki hranijo rezerve izdajateljev stabilnih kovancev ali so kako drugače izpostavljene tem naložbam. Dogodki v ZDA marca 2023 so potrdili, kako hitro se lahko tovrstna tveganja materializirajo. USDC je začasno izgubil vezavo 1 : 1 na USD po razkritju, da ima izdajatelj 3 mrd USD vezanih depozitov pri Silicon Valley Bank (SVB). Ker so bila ta sredstva del rezerv, so likvidnostne težave banke SVB sprožile val unovčevanj teh kovancev. Čeprav je bil vpliv zaradi hitrega posredovanja ameriških regulatorjev kratkotrajen, je dogodek nazorno pokazal sistemske posledice na globalni ravni, saj se lahko pritiski hitro prelijejo tudi zunaj meja.

Če bi stabilni kovanci postali široko uporabljeni za plačila, bi lahko zmanjšali pomen tradicionalnih bančnih vlog in vplivali na učinkovitost obstoječih plačilnih sistemov. Tehnološke napake, kibernetiski napadi ali napake v pametnih pogodbah lahko povzročijo izgube uporabnikom. Ker regulacija stabilnih kovancev na mednarodnem nivoju še ni ustrezno usklajena, obstaja tveganje za regulatorno arbitražo in neenakopravno obravnavo v primerjavi s tradicionalnimi finančnimi institucijami in med jurisdikcijami. Če so stabilni kovanci močno povezani z bankami ali drugimi finančnimi institucijami, lahko težave pri izdajatelju vplivajo tudi na širši finančni sistem. Uporaba stabilnih kovancev v slovenskem in širšem evropskem prostoru trenutno ostaja omejena, kar zmanjšuje možnosti za neposredno transmisijo tveganj na tradicionalne finančne trge in v bančni sistem.

Obrestno tveganje v bančnem sistemu ostaja zmerno, vendar se še naprej povečuje. Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer se je predvsem zaradi sprememb pri naložbah vidno povečala, s čimer se je povečala tudi obrestna občutljivost bank. Te so lani z obrestnimi zamenjavami še povečale varovanje pred učinki sprememb obrestnih mer. Trend zmernega povečevanja deleža posojil, obrestovanih s fiksno obrestno mero, se je zaradi močnega kreditiranja gospodinjstev nadaljeval. Nadaljevalo se je tudi povečevanje obsega dolžniških vrednostnih papirjev v bančnih bilancah, njihova preostala zapadlost se je podaljšala, dodatno pa se je zmanjšal obseg primarne likvidnosti. Skupno so te spremembe vplivale na dodatno podaljšanje obdobja do ponovne določitve obrestnih mer bančnih naložb. Spremembe v strukturi financiranja niso pomembno vplivale na dolžino tega obdobja pri virih. Struktura vlog nebančnega sektorja, ki predstavljajo z naskokom največji delež virov financiranja bank, se je ob povečevanju vlog na vpogled le rahlo spremenila.

Obrestna občutljivost bank

Obrestno tveganje ostaja zmerno, vendar relevantni kazalniki v daljšem obdobju kažejo na njegovo povečevanje. Posojila nebančnemu sektorju so se lani v drugi polovici leta povečala za 4,6 %, decembra medletno za 8,6 % oziroma v letu 2025 za 2,4 mrd EUR. Povečal se je tudi njihov delež v strukturi naložb (slika 1.15, levo). Večino povečanja so še naprej predstavljala posojila gospodinjstvom, med katerimi prevladujejo posojila s fiksno obrestno mero, katerih delež se je v stanjih še naprej povečeval (slika 6.5 v prilogi, levo). Po drugi strani se je delež fiksno obrestovanih posojil pri NFD zelo rahlo in postopoma zmanjševal (slika 6.5 v prilogi, desno). Nadaljevanje višje rasti stanovanjskih posojil pomeni večji delež posojil daljših ročnosti v celotnem kreditnem portfelju, prav tako pa se povprečne ročnosti stanovanjskih posojil v stanjih postopoma podaljšujejo. Povprečna preostala zapadlost za stanovanjska posojila s fiksno obrestno mero je decembra lani znašala 16 let. Skupni učinek večjega deleža fiksno obrestovanih posojil in njihove daljše povprečne preostale zapadlosti se še naprej kaže v rahlem podaljševanju obdobja ponovne določitve obrestnih mer posojil pri bankah, kar vpliva na večjo obrestno občutljivost celotnega kreditnega portfelja bank.

Lansko povečevanje naložb v dolžniške vrednostne papirje je ob hkratnem zmanjševanju likvidnih sredstev pomembno vplivalo na obrestno tveganje bank. Naložbe v vrednostne papirje, pri katerih prevladujejo dolžniški vrednostni papirji, so se lani močno povečale, za 1,6 mrd EUR, povečal pa se je tudi njihov delež v strukturi naložb (slika 1.15, levo). Hkrati sta se vidno podaljšala preostala zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer vrednostnih papirjev. S tem so z vidika obrestnega tveganja postali še nekoliko pomembnejši element med vsemi naložbami bank²⁰ in povečali občutljivost bank na spremembe tržnih obrestnih mer. Po drugi strani se je v drugi polovici leta še naprej zmanjševala primarna likvidnost,²¹ v letu 2025 skupno za 1,1 mrd EUR, katere preostala zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer sta ostala zelo kratka. S tem se je vidno zmanjšal tudi njen delež v strukturi naložb (slika 1.15, levo). Poleg omenjenih sprememb v kreditnem portfelju je takšna dinamika pomembno vplivala na nadaljevanje podaljševanja obdobja do ponovne določitve obrestnih mer vseh naložb bank (slika 6.6 v prilogi, levo).

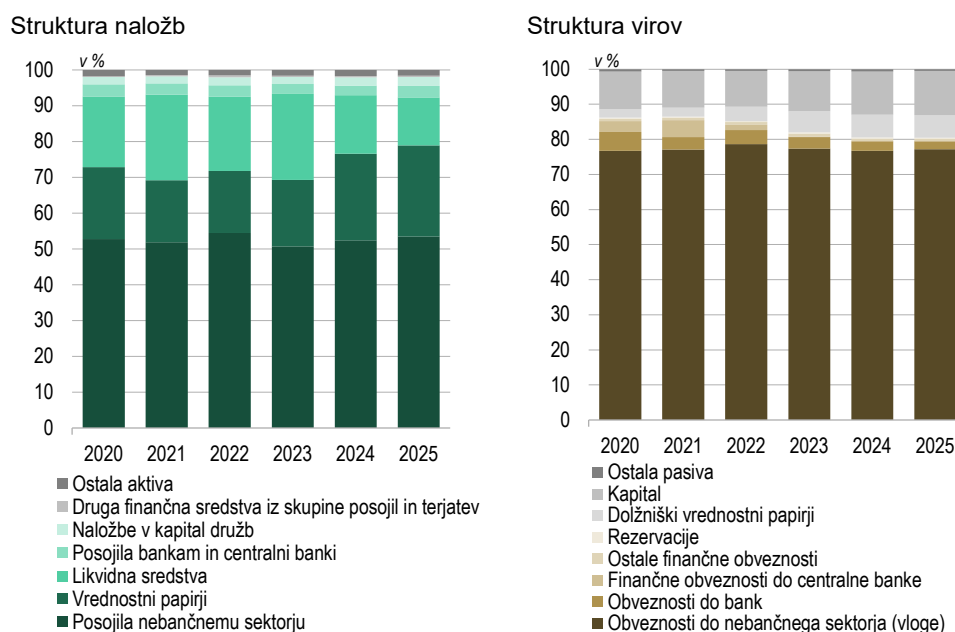
Kljub nekaterim spremembam pri virih financiranja, te lani niso bistveno vplivale na obrestno občutljivost bank. Vloge nebančnega sektorja so se povečale za

²⁰ Vrednostni papirji med naložbami bank predstavljajo več kot četrtno vseh naložb, kar je največ v zadnjih nekaj letih.

²¹ Denar v blagajni, stanje na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.

2,9 mrd EUR oziroma medletno za 6,9 % in so še naprej predstavljale več kot tri četrtine vseh virov financiranja bank (slika 1.15, desno). Povečanje je izhajalo iz vlog na vpogled, medtem ko se je obseg dolgoročnih vezanih vlog nekoliko zmanjšal. S tem se je struktura vlog glede na konec leta 2024 le rahlo spremenila (slika 6.8 v prilogi, desno). Posledično se obdobje do ponovne določitve obrestnih mer vlog lani, kljub vmesnim povečanjem, ni bistveno spremenilo. Zapadlost in obdobje do ponovne določitve obrestnih mer izdanih dolžniških vrednostnih papirjev sta se v letu 2025 nekoliko podaljšala, vendar zaradi majhnega deleža tega financiranja ni bilo zaznati večjega vpliva na povprečno obdobje ponovne določitve pasivnih obrestnih mer. S tem skupne spremembe pri vlogah in izdanih dolžniških vrednostnih papirjih lani niso bistveno vplivale na dolžino tega obdobja (slika 6.6 v prilogi, levo).

Slika 1.15: **Struktura naložb in virov**

Opomba: Na sliki levo likvidna sredstva predstavljajo denar v blagajni, stanje na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.

Vir: Banka Slovenije.

Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer se je lani zaradi sprememb pri naložbah vidno povečala. Ob koncu leta je dosegla najvišjo raven v zadnjih letih, povečala pa se je tudi ob predpostavki stabilnosti temeljnega dela vlog na vpogled, tj. tistega dela vlog na vpogled, pri katerih obstaja le majhna verjetnost, da bi se v primeru zvišanja obrestnih mer iz bančnega sistema odlile (slika 6.6 v prilogi, levo). Medtem ko je v letu 2024 podaljševanje obdobja do ponovne določitve obrestnih mer virov približno izničevalo podaljševanje tega obdobja pri naložbah in s tem ohranjalo vrzel relativno stabilno, lani tega učinka ni bilo. Spremembe pri naložbah, tako pri posojilih kot naložbah v vrednostne papirje, so predstavljale najpomembnejši dejavnik povečevanja občutljivosti bank na spremembe obrestnih mer. Obrestno tveganje sicer še naprej ocenjujemo kot zmerno, vendar nadaljevanje takšnega trenda v daljšem časovnem horizontu kaže na njegovo povečevanje. V primeru zvišanja dolgoročnih obrestnih mer oziroma bolj strme obrestne krivulje bi se, glede na obrestno občutljivo strukturo sistema, obrestni prihodki sicer povečali, vendar pod pogojem, da viri financiranja, predvsem vloge na vpogled, ohranijo obstoječ obseg in pogoje. Po drugi strani bi bil učinek na tržno vrednost fiksno obrestovanih naložb negativen, vendar ob merjenju posojil in

večine naložb v dolžniške vrednostne papirje po odplačni vrednosti nepripoznan v izkazu uspeha oziroma kapitalu.

Banke so lani z uporabo obrestnih zamenjav (angl. interest rate swap) povečale varovanje pred učinki sprememb obrestnih mer. Lansko povečanje obsega teh instrumentov je znašalo 1,5 mrd EUR. V nazivnem znesku glede na bilančno vsoto sistema je celoten obseg obrestnih zamenjav znašal 15 % (slika 6.6 v prilogi, desno). Povečanje obsega obrestnih zamenjav izhaja iz izpolnjevanja regulativne zahteve na področju obrestnega tveganja v bančni knjigi.²² Banke so od leta 2023 vidno povečale obseg teh instrumentov, uporabljajo pa jih za varovanje aktivnih in pasivnih postavk ter za skupinsko (makro) in posamično (mikro) varovanje.

Obrestne mere

Zniževanje obrestnih mer za novoodobrena posojila se je lani upočasnilo, pri nekaterih vrstah posojil pa ustavilo oziroma so se obrestne mere že začele rahlo zviševati. Ključne obrestne mere ECB se v drugi polovici leta niso več zniževale, kar je upočasnilo zniževanje obrestnih mer za bančna posojila. Gospodinjstva so še naprej izkazovala naklonjenost najemanju posojil s fiksno obrestno mero. Za novoodobrena stanovanjska posojila so se fiksne obrestne mere zniževale do avgusta, nato pa do decembra rahlo zvišale, na 2,9 %, in bile nižje kot v evrskem območju (3,3 %). Fiksne obrestne mere za nova potrošniška posojila so se neprekinjeno zniževale in decembra s 5,6 % dosegle najnižjo raven v zadnjem desetletju. Ostale so precej pod povprečjem evrskega območja (7,2 %), razlika pa se je do konca leta zaradi hitrejšega upada v Sloveniji še povečala. Tudi spremenljive obrestne mere so se lani za obe vrsti posojil zniževale, vendar je ta vrsta obrestovanja še naprej predstavljala le manjši delež vseh novoodobrenih poslov. Spremenljive obrestne mere za novoodobrena posojila NFD, ki v primerjavi s fiksnimi prevladujejo, so se lani ob bolj volatilni dinamiki kot v evrskem območju postopoma zniževale. Decembra so bile s 3,8 % rahlo višje od evrskega povprečja. Medtem so se fiksne obrestne mere ob še večji volatilnosti prav tako zniževale in bile decembra s 3,2 % nižje od evrskih.

Zniževanje obrestnih mer za posojila nebančnemu sektorju v stanjih se je pri nas v drugi polovici lanskega leta ustavilo. Potem ko so se obrestne mere za posojila gospodinjstvom in NFD v prvi polovici leta še intenzivno zniževale, so se v drugi polovici leta stabilizirale (slika 1.16, levo). Zniževanje je odražalo predvsem tekoče prilagajanje spremenljivih obrestnih mer obstoječih posojil,²³ ki so sledile dinamiki zniževanja referenčnih obrestnih mer, vse več pa je v kreditni portfelj prihajalo tudi novih fiksnobrestovanih posojil z nižjimi obrestnimi merami. V drugi polovici leta so se za stanovanjska posojila fiksne obrestne mere stabilizirale pri 2,8 %, spremenljive pa pri 4,2 %. Medtem so se za potrošniška posojila še rahlo zniževale in decembra tako za fiksne kot spremenljive obrestne mere znašale 6,2 %. Pri NFD so bile povprečne obrestne mere za fiksno obrestovani dolg v drugi polovici leta pri 3,1 % v povprečju stabilne, medtem ko so za spremenljivo obrestovana obstoječa posojila decembra nekoliko poskočile, na 4,0 %. Zniževanje obrestnih mer za posojila gospodinjstvom in NFD je bilo v evrskem

²² Ta se uporablja od 14. maja 2024 dalje in določa, da največji dovoljeni padec neto obrestnih prihodkov, merjen v temeljnem (Tier 1) kapitalu, znaša 5 %. Padec predstavlja razliko med neto obrestnimi prihodki v osnovnem scenariju in neto obrestnimi prihodki v najslabšem možnem stresnem scenariju. Gre za scenarija, pri katerih se predvideva enakomeren vzporeden premik krivulje donosa navzgor/navzdol za enako število bazičnih točk, in sicer hkrati (ne postopno) v vseh časovnih intervalih. V primeru preseganja dovoljenega padca se lahko uvedejo dodatne kapitalske zahteve, čemur pa se banke lahko izognejo z zmanjšanjem obrestne izpostavljenosti s pomočjo izvedenih finančnih instrumentov.

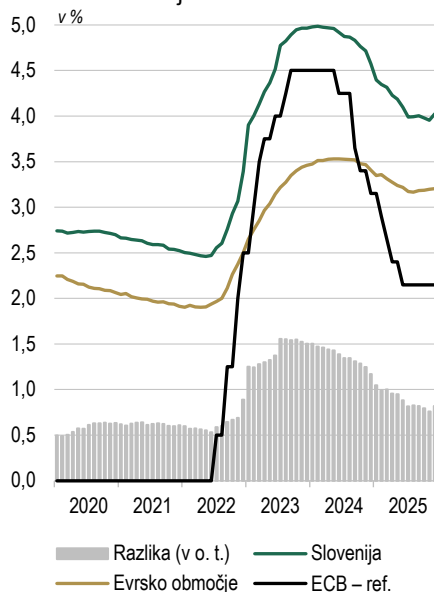
²³ Te v stanjih predstavljajo 49 % vseh posojil nebančnemu sektorju.

območju precej počasnejše,²⁴ v drugi polovici preteklega leta pa se je prav tako ustavilo. Kljub temu je razlika v povprečni ravni obrestnih mer med Slovenijo in evrskim območjem decembra lani ostala večja, kot je bila v obdobju nizkih obrestnih mer pred nekaj leti.

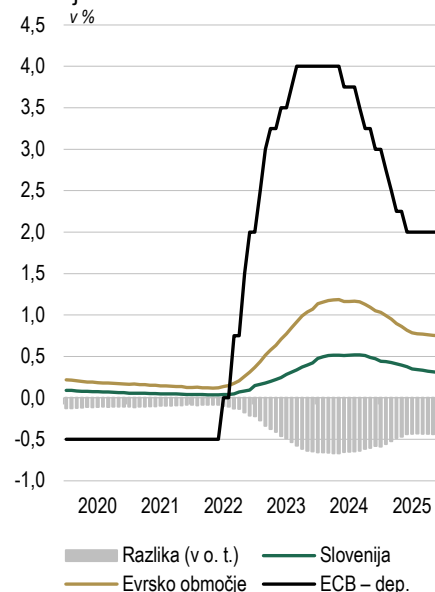
Razlike v obrestnih merah med Slovenijo in evrskim območjem izvirajo predvsem iz specifične tržne strukture, relativno cenejših virov in strateške usmerjenosti bank k donosnejšim segmentom. Ker slovenska podjetja bančno financiranje redkeje zaznavajo kot omejitveni dejavnik in se pogosto financirajo zunaj bančnega sistema, so se banke osredotočile na gospodinjstva. Ključni vir donosa ostajajo potrošniška posojila, pri katerih je konkurenca bank zadnja tri leta vodila do upada fiksnih obrestnih mer. Hkrati se ob visokih rasteh cen nepremičnin stopnjuje povpraševanje po stanovanjskih posojilih. Posledično so se fiksne obrestne mere v tem segmentu v zadnjih dveh letih znižale hitreje kot v evrskem območju, v letu 2025 pa so postale nižje od njegovega povprečja. Edini dejavnik zaostrovanja pogojev ostaja ocena dovoljenega tveganja. Medtem ko so trenutne oziroma nedavne obrestne mere pri nas nižje za gospodinjstva oziroma podobne kot v evrskem območju za NFD, višje obrestne mere v stanjih odražajo pretekle višje ravni obrestnih mer pri nas.

Slika 1.16: Obrestne mere

Povprečne obrestne mere za stanja posojil gospodinjstvom in NFD ter primerjava z evrskim območjem

Povprečne obrestne mere za stanja vlog gospodinjstev in NFD ter primerjava z evrskim območjem

Opomba: ECB – ref. predstavlja obrestno mero refinanciranja ECB. ECB – dep. predstavlja depozitno obrestno mero ECB. Viri: ECB Data Portal, preračuni Banke Slovenije.

Obrestne mere na vloge nebančnega sektorja v stanjih so lani kljub počasnejšemu zniževanju kot v evrskem območju pri nas ostale precej nižje. Zniževanje obrestnih mer za nove vezane vloge se je v drugi polovici leta upočasnilo oziroma pri nekaterih vrstah vlog ustavilo. Obrestne mere za nove dolgoročne²⁵ vloge gospodinjstev so se stabilizirale nekoliko nad 1,5 %, za kratkoročne pa so se gibale okrog 0,8 %. Tudi obrestne mere za vezane vloge NFD v drugi polovici leta niso več sledile trendu zniževanja. Za dolgoročne vloge so v povprečju znašale 1,8 %, za kratkoročne pa

²⁴ V Sloveniji so se v letu 2025 predvsem spremenljive obrestne mere za stanovanjska posojila precej bolj znižale kot v EO. Prav tako je bila rast novoodobrenih stanovanjskih in potrošniških posojil s fiksnimi obrestnimi merami, ki so pri obeh vrstah posojil nižje kot v EO, precej hitrejša.

²⁵ Dolgoročne vloge predstavljajo vloge z vezavo nad enim letom, kratkoročne vloge pa vloge z vezavo do enega leta.

1,4 %. Za vloge na vpogled, katerih delež med vsemi vlogami nebančnega sektorja se od pomladi 2024 v povprečju povečuje (slika 6.8 v prilogi, desno), so stagnirale rahlo pod 0,1 % tako za gospodinjstva kot za NFD. Zniževanje obrestnih mer za stanja vlog gospodinjstev in NFD se je lani v drugi polovici leta podobno kot v evrskem območju močno upočasnilo. S tem se je prenehala zmanjševati tudi razlika v ravni obrestnih mer v Sloveniji, kjer so te, glede na evrsko povprečje, precej nižje. Ostala je precej večja kot v obdobju nizkih obrestnih mer pred nekaj leti (slika 1.16, desno).

Zmanjševanje obrestnega razmika²⁶ se je lani v drugi polovici leta pri gospodinjstvih upočasnilo, pri NFD pa ustavilo. Tako pri gospodinjstvih (slika 6.7 v prilogi, levo) kot NFD (slika 6.7 v prilogi, desno) se je obrestni razmik začel zmanjševati po dosegu najvišje ravni ključnih obrestnih mer septembra 2023, razlika do evrskega območja pa ostaja večja kot v obdobju nizkih obrestnih mer. Pri gospodinjstvih visok razmik odraža velik delež vlog na vpogled z obrestnimi merami blizu 0 % in glede na evrsko območje podpovprečne donose na vezane vloge, ki ne spodbujajo dolgoročnejšega varčevanja pri bankah (slika 6.8 v prilogi, desno). Medtem se je pri NFD obrestni razmik zmanjševal do julija lani, nato stagniral, decembra pa ob višjih obrestnih merah za posojila rahlo poskočil. Relativno velik obrestni razmik po drugi strani pomeni tudi, da banke pri nas v primerjavi z evrskim območjem še naprej ostajajo v boljšem dohodkovnem položaju.²⁷

1.5 Kreditno tveganje

Q4 25

Q1 26

Kreditno tveganje se ohranja na zmerni ravni, ob negotovem gospodarskem okolju pa je njegova tendenca naraščajoča. Poslabšanje kakovosti kreditnega portfelja je bilo lani povezano le z nekaj družbami iz predelovalnih dejavnosti in ni predstavljalo širšega poslabšanja razmer odplačevanja dolgov pri bankah. Kljub temu ostajajo gospodarske razmere v luči vojne na Bližnjem vzhodu in velikega porasta cen energentov precej negotove, s čimer ni izključeno nadaljnje poslabšanje kakovosti terjatev, predvsem pri gospodarskih subjektih z večjim deležem energentov v strukturi stroškov oziroma tistih z energetske intenzivno proizvodnjo. Število začetih stečajev se je lani povečalo, izpostavljenost bank do teh družb pa je ostala majhna. Po drugi strani so ostale skupine komitentov zabeležile izboljšanje kakovosti portfelja. Pokritost z oslavitvami in rezervacijami se je zmanjšala tako na nedonosnem kot na donosnem delu portfelja.

Nedonosne izpostavljenosti in skupine kreditnega tveganja

Kakovost bančnih naložb, merjena z deležem nedonosnih izpostavljenosti (NPE), se je ob koncu leta 2025 poslabšala. V primerjavi z državami evrskega območja se je delež NPE v zadnjem obdobju opazneje povečal in se približal mediani porazdelitve držav, ob koncu leta pa jo je najverjetneje tudi presegel (slika 1.17, desno).²⁸ Delež NPE celotnega portfelja se je povečal na najvišjo raven po prvem četrtletju 2021 in decembra znašal 1,6 % (slika 1.17, levo). Obseg NPE se je lani povečal za 455 mio EUR (za 76,5 %), na 1,0 mrd EUR. Relativno veliko povečanje je izviralo izključno iz NFD (slika 6.9 v prilogi, levo), vendar je bilo skoncentrirano le na nekaj nefinančnih družb iz predelovalnih dejavnosti (C)²⁹ in ni bilo odraz širšega poslabšanja

²⁶ Obrestni razmik je definiran kot razlika med povprečnimi obrestnimi merami za posojila v stanjih in povprečnimi obrestnimi merami za vloge v stanjih.

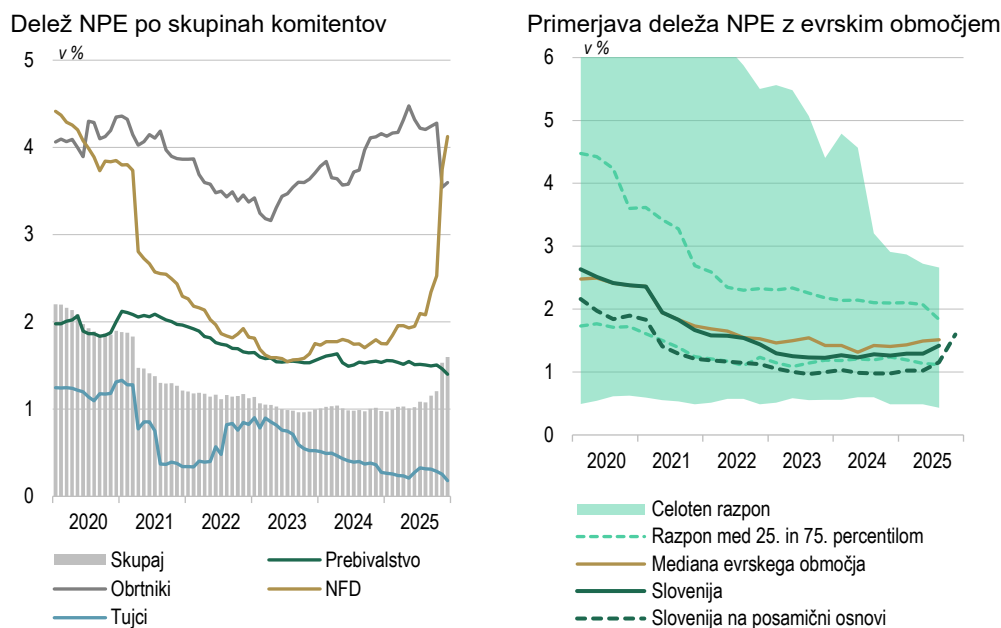
²⁷ Več v poglavju o dohodkovnem tveganju.

²⁸ Podatki vira ECB Data Portal za evrsko območje in za Slovenijo za zadnje četrtletje ob pripravi poročila še niso bili na voljo. Vir podatka za Slovenijo na posamični osnovi je Banka Slovenije.

²⁹ Črkovna oznaka po standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2025.

odplačevanja dolgov pri bankah. S tem se je delež NPE pri NFD vidno povečal, na 4,2 %, kolikor je nazadnje znašal junija 2020, pri čemer se je močno okreplil v predelovalnih dejavnostih (slika 1.18, levo). Povečanje obsega in deleža NPE v predelovalnih dejavnostih je bilo povezano s posameznimi družbami iz dejavnosti proizvodnje kovin (24)³⁰, proizvodnje kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav (25) ter proizvodnje motornih vozil, prikolic in polprikolic (29) z izpostavljenostmi pri več različnih bankah. Izstopale so tudi strokovne, znanstvene, tehnične in poslovne dejavnosti (NO). Pri teh se je delež NPE izraziteje povečal zaradi prerazvrstitve izpostavljenosti v NPE pri družbi, ki je povezana s prej omenjenimi družbami iz dejavnosti proizvodnje kovin. Povečanje deleža NPE je bilo ob koncu leta prisotno še v dejavnostih oskrbe z elektriko, plinom in vodo ter ravnanja z odpadki (DE), tudi v tem primeru pa je šlo za povečanje le pri eni družbi. V preostalih, pretežno storitvenih dejavnostih, se je kakovost portfelja v drugi polovici leta v povprečju izboljšala. Zaradi zelo negotovega zunanjega gospodarskega okolja, kar še poslabšuje nedaven izbruh vojne na Bližnjem vzhodu ter velik porast cen energentov in nekaterih drugih surovin, lahko poslabšanje kakovosti kreditnega portfelja v prihodnje izvira iz dejavnosti, pri katerih energenti predstavljajo večji delež v strukturi stroškov oziroma iz energetsko intenzivnih podjetij, podjetij iz kemične industrije, logistike in gradbeništva.

Slika 1.17: Delež NPE v posameznih delih portfelja in primerjava z evrskim območjem

Opomba: Na sliki levo tujci zajemajo vse sektorje razen bank in centralne banke. Na sliki desno so zajeti le podatki za dolžniške instrumente (posojila in dolžniške vrednostne papirje) na konsolidirani osnovi, medtem ko je v prikazu za Slovenijo na posamični osnovi zajeta celotna izpostavljenost bank na posamični osnovi. V času priprave poročila so bili za države evrskega območja na voljo podatki do tretjega četrletja 2025. Zgornja meja celotnega razpona do leta 2022 ni v celoti vidna in predstavlja izjemno visoke vrednosti za Grčijo.

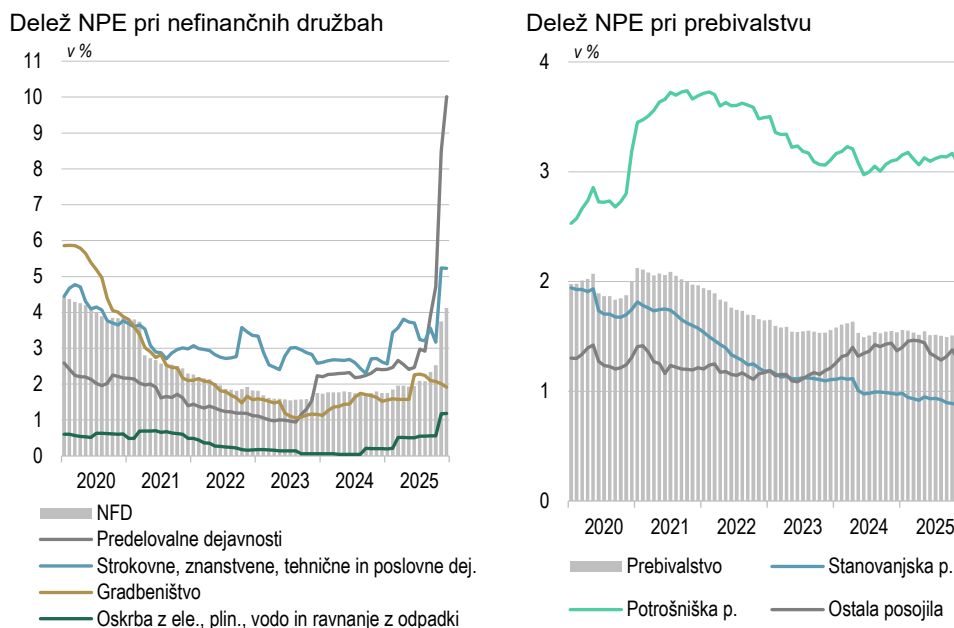
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Ostale skupine komitentov so zabeležile izboljšanje kakovosti portfelja. Krepitev kreditiranja gospodinjstev spremlja ugodno gibanje deležev NPE, kar še naprej odraža dobre razmere na trgu dela in v povprečju soliden finančni položaj gospodinjstev. Delež NPE se je pri prebivalstvu z 1,4 % zmanjšal na najnižjo raven, odkar uporabljamo ta indikator. Zmanjšanje smo zabeležili pri vseh vrstah posojil prebivalstvu (slika 1.18, desno). Na nizki ravni (0,2 %) se je ohranil delež NPE pri tujcih (slika 1.17, levo), ki poleg NFD in prebivalstva predstavljajo največji delež skupne izpostavljenosti bank. Ob

³⁰ Številčna oznaka po standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD 2025.

koncu leta se je delež NPE opazneje zmanjšal pri obrtnikih, vendar je njihov delež v celotni izpostavljenosti bank, s tem pa tudi vpliv na celoten portfelj, majhen.

Slika 1.18: **Delež NPE pri nefinančnih družbah in nefinančnih družbah in prebivalstvu**

Vir: Banka Slovenije.

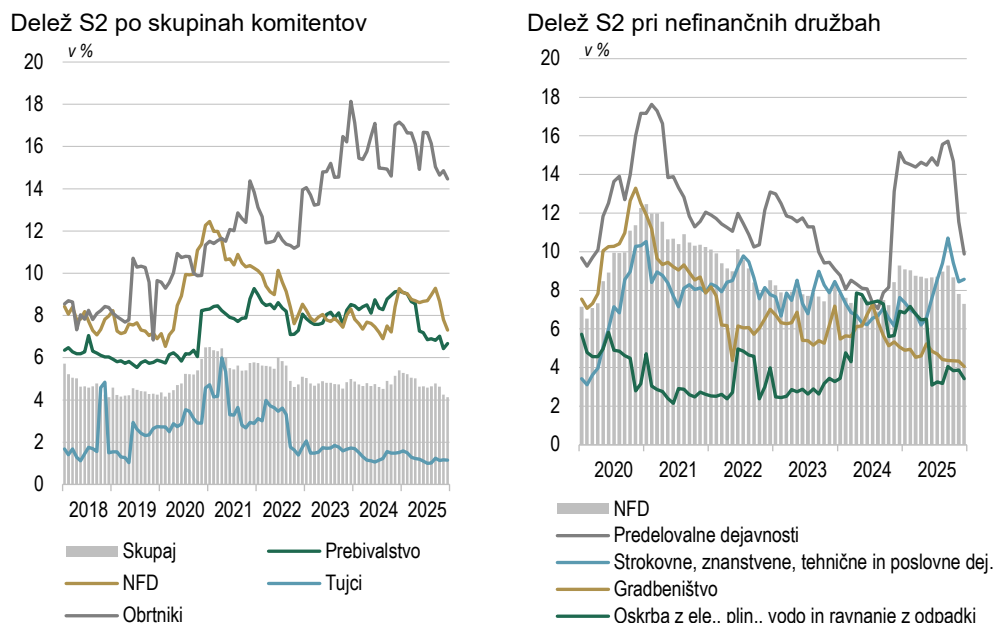
Delež skupine s povečanim kreditnim tveganjem (S2) se je zmanjšal na najnižjo večletno raven. Zmanjševanje je bilo po skupinah komitentov široko osnovano (slika 1.19, levo). Obseg skupine 2 se je lani zmanjšal za 594 mio EUR (za 18,1 %), na 2,7 mrd EUR, večino zmanjšanja pa sta predstavljali skupini prebivalstva in NFD. Medtem ko je pri prebivalstvu zmanjševanje obsega skupine 2 pomenilo izboljševanje kakovosti portfelja posojil, saj se obseg NPE pri prebivalstvu ni povečeval, je pri NFD pomenilo prerazvrščanje iz skupine 2 v NPE. Pri prebivalstvu se je delež skupine 2 do decembra lani zmanjšal na 6,7 % (slika 6.9 v prilogi, desno) in povsem približal nižjim ravnem izpred petih let ter še naprej odražal dober finančni položaj gospodinjstev, kot ga zaznavajo banke. Zmanjševanje deleža skupine 2 je bilo povezano s stanovanjskimi in potrošniškimi posojili, medtem ko se je pri ostalih posojilih prebivalstvu ob koncu leta ta delež povečal.³¹ Od ostalih skupin komitentov so še naprej izstopali obrtniki, vendar se je pri njih delež skupine 2 v zadnjih dveh letih stabiliziral in bil decembra s 14,5 % blizu najnižjih ravni tega obdobja.

Po občutnejšem povečanju deleža skupine 2 pri NFD ob koncu leta 2024 se je ta do konca lanskega leta znova zmanjšal na podobno raven kot pred povečanjem. Decembra je znašal 7,3 %, do spremembe pa je prišlo predvsem zaradi premikov v predelovalnih dejavnostih (slika 1.19, desno). Banke so ob zaznanem povečanem tveganju izpostavljenosti prej omenjenim družbam iz predelovalnih dejavnosti ob koncu leta 2024 najprej prerazvrstile v skupino 2, nato pa ob koncu lanskega leta v NPE. Zaradi tega se je delež skupine 2 v predelovalnih dejavnostih v letu 2024 močno povečal, nato pa ob prerazvrstitvi teh izpostavljenosti v NPE v letu 2025 zmanjšal. To pomeni, da so banke pravočasno prepoznale povečano tveganje neplačila pri navedenih izpostavljenostih, saj so te v skupini 2 ostale približno eno leto. Tudi sicer so banke večinoma precej skrbne pri spremljanju tveganosti posameznih izpostavljenosti, saj že krajše zamude relativno hitro prerazvrstijo v skupino 2 oziroma v NPE. Po drugi strani

³¹ Pri stanovanjskih posojilih je decembra 2025 znašal 4,8 %, pri potrošniških 9,7 %, pri ostalih posojilih prebivalstvu pa 9,2 %.

so nekatere banke te iste izpostavljenosti relativno pozno pripoznale kot nedonosne. Podobno kot pri NPE je bilo tudi pri skupini 2 gibanje v strokovnih, znanstvenih, tehničnih in poslovnih dejavnostih pretežno povezano s spremembami pri eni družbi. Od preostalih dejavnosti je bila lani vidnejša še sprememba v dejavnostih oskrbe z elektriko, plinom in vodo ter ravnanjem z odpadki, pri katerih se je delež skupine 2 do decembra zaradi prehoda izpostavljenosti v skupino 1 zmanjšal na 3,4 %.

Slika 1.19: Delež S2 v posameznih delih portfelja

Vir: Banka Slovenije.

Spremembe nedonosnih izpostavljenosti in pričakovanja bank

Po anketi bank je k zmanjšanju obsega NPE v letu 2025 največ prispevalo njihovo poplačilo. Z enakovrednim prispevkom so sledili odpisi in prerazvrstitve iz nedonosnih v donosne izpostavljenosti (PE) (slika 1.20, levo). Kljub za 40 % večjemu skupnemu zmanjšanju obsega NPE³² v primerjavi z letom 2024, se je ta ob koncu leta 2025 glede na konec predhodnega leta povečal za 73,4 %, kar je bila predvsem posledica prej omenjenih večjih prerazvrstitev v NPE pri NFD v zadnjem četrtletju. V strukturi zmanjšanja NPE je poplačilo nedonosnih izpostavljenosti predstavljalo 42 % celotnega zmanjšanja, s po 21 % pa so sledili odpisi in prerazvrstitve iz nedonosnih v donosne izpostavljenosti (slika 1.20, desno). Poplačila NPE so tako v portfelju NFD kot v portfelju prebivalstva predstavljala največji delež celotnega zmanjšanja NPE, v prvem za 40 %, v drugem pa za 43 % (sliki 6.10 in 6.11 v prilogi, desno). Najvidnejša razlika med obema segmentoma je bila v odpisih in odpustih ter prerazvrstitvah nazaj v donosne izpostavljenosti. Medtem ko so odpisi in odpusti pri NFD predstavljali 26 % celotnega zmanjšanja NPE, so pri prebivalstvu le 16 %. Nasprotno velja za izboljšanje statusa NPE in prerazvrstitev v donosne izpostavljenosti s 17 % v portfelju NFD in 30 % v portfelju prebivalstva. To kaže na precej večjo konservativnost bank pri ocenjevanju tveganja pri prebivalstvu, saj se precej večji delež kot pri NFD vrne v status donosne izpostavljenosti. Zmanjšanje NPE z njihovim poplačilom ali prerazvrstitvijo nazaj med

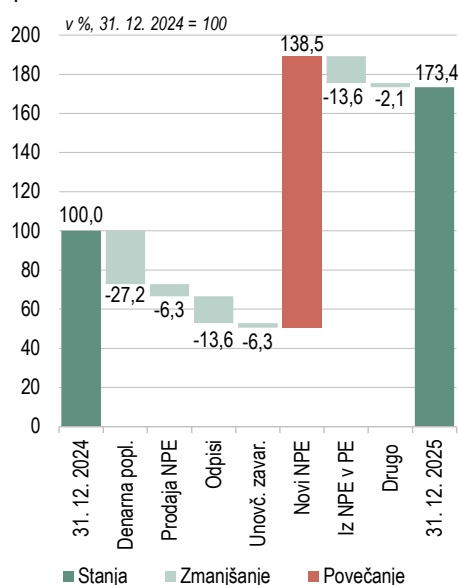
³² Upoštevaajoč vse načine zmanjševanja obsega NPE.

donosne izpostavljenosti pri prebivalstvu predstavlja skoraj tri četrtine celotnega zmanjšanja NPE in kaže na sposobnost prebivalstva, da poplača zamude pri servisiranju dolgov pri bankah oziroma nadaljuje z odplačevanjem svojih obveznosti do bank.

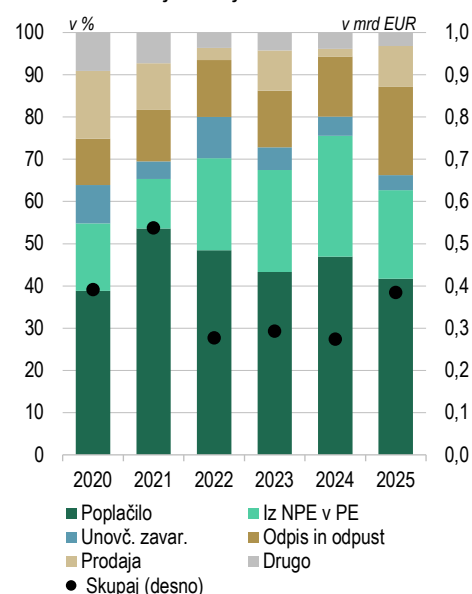
Banke letos pričakujejo povečanje obsega NPE, v letu 2027 pa zmanjšanje.³³ Po podatkih ankete naj bi se obseg NPE letos povečal za 4,2 %, prihodnje leto pa zmanjšal za 2,5 %, kar so precej bolj optimistične napovedi v primerjavi z lansko anketo.³⁴ Banke pričakujejo, da se bo letos obseg NPE pri prebivalstvu povečal za 8,2 %, v letu 2027 pa za 6,3 %. Po lanskem velikem povečanju obsega NPE pri NFD, ki je močno preseгло pričakovanja bank iz lanske ankete, te za letos pričakujejo 3,2-odstotno povečanje pri NFD, prihodnje leto pa 5,3-odstotno zmanjšanje (slika 6.12 v prilogi, levo). Pokritost neoslabljenega dela NPE z dobičkom in kapitalom se je lani močno zmanjšala in bila najmanjša v zadnjih petih letih, vendar imajo banke ob solidni dobičkonosnosti in ugodni kapitalski poziciji še vedno veliko kapitalsko rezervo. Tudi potencialna precej večja letošnja realizacija novih NPE od pričakovane za banke ne bi predstavljala bistvenega učinka na kapital. Obseg regulatornega kapitala v bankah je tudi po lanskem velikem povečanju obsega NPE za skoraj sedemkrat presegl celoten obseg NPE, neoslabljen del NPE pa za skoraj 13-krat (slika 6.12 v prilogi, desno). Prav tako je lanski dobiček bank kljub precejšnjemu povečanju obsega NPE presegl neoslabljeni del NPE (za 1,8-krat).

Slika 1.20: Zmanjševanje NPE po anketi bank

Spremembe NPE v letu 2025

Struktura zmanjševanja NPE

Opomba: Na sliki desno so prikazani načini zmanjševanja NPE brez upoštevanja porasta NPE v posameznem letu (rdeč stolpec na sliki levo).

Vir: Banka Slovenije.

Izpostavljenost do družb v stečajnem postopku in družb z blokiranim računom

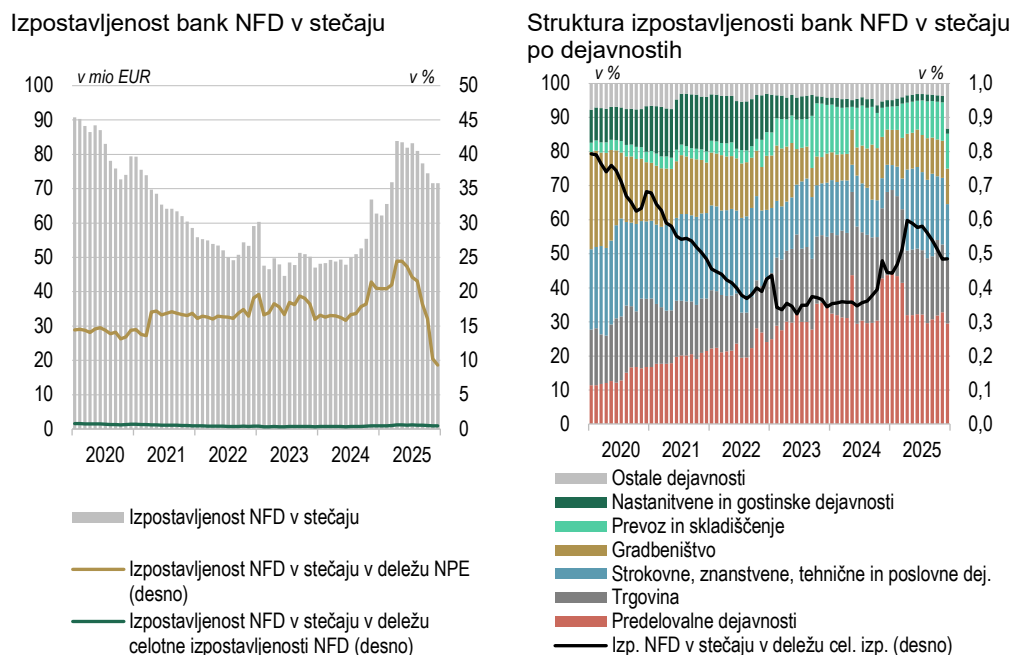
Število začelih stečajnih postopkov se je lani glede na prejšnje leto povečalo, vendar je izpostavljenost bank tem družbam kljub temu ostala majhna. Zahtevne gospodarske razmere so se v letu 2025 odražale v povečevanju števila družb v stečaju,

³³ Ankete bank je Banka Slovenije prejela po izbruhu vojne na Bližnjem vzhodu.

³⁴ V anketi iz leta 2025 so banke za leto 2025 napovedale 13,5-odstotno povečanje NPE, za leto 2026 pa 7,0-odstotno povečanje. Skupni obseg NPE se je lani povečal za 75 %, skupni obseg iz naslova posojil pa za 72 %.

pri čemer se je njihovo število medletno povečalo za 7,3 %. Povečala se je tudi izpostavljenost bank družbam v stečajju, in sicer za 14 % na 72 mio EUR (slika 1.21, levo). Izpostavljenost bank tem družbam je bila glede na celotno izpostavljenost NFD majhna tudi, ko je bila aprila lani z 0,60 % na najvišji ravni. Do decembra se je zmanjšala na 0,49 %. V strukturi izpostavljenosti družbam v stečajnih postopkih, ki je podobna siceršnji strukturi izpostavljenosti, so decembra s 30 % prevladovale predelovalne dejavnosti, s slabo petino je sledila trgovina, z nekoliko manj kot šestino pa strokovne, znanstvene, tehnične in poslovne dejavnosti (slika 1.21, desno). Ob zahtevnem gospodarskem okolju preteklih nekaj let se je najbolj povečal delež izpostavljenosti predelovalnim dejavnostim, najbolj pa so se zmanjšale izpostavljenosti gradbeništvu.

Slika 1.21: Izpostavljenost bank NFD v stečajju

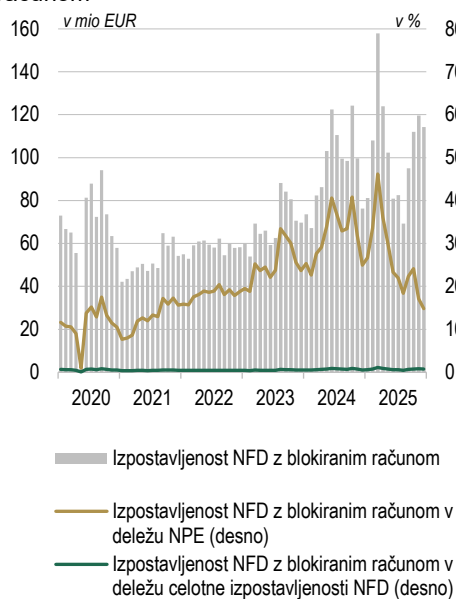

Vira: Banka Slovenije, Vrhovno sodišče.

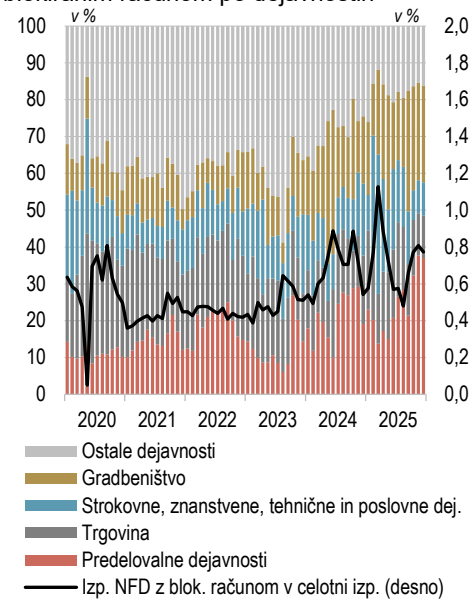
Podobno kot pri stečajnih postopkih se je tudi število družb z blokiranim računom lani glede na prejšnje leto povečalo, vendar je tudi v tem primeru izpostavljenost bank tem družbam ostala majhna. Zahtevnost gospodarskih razmer se je v letu 2025 v manjši meri odražala tudi v naraščanju števila družb z blokiranim računom. Njihovo število se je medletno povečalo za 3,0 %. S tem se je povečala tudi izpostavljenost bank družbam z blokiranim računom. Njeno gibanje je bilo v preteklih dveh letih sicer precej volatilno, vendar se je glede na predhodna leta v povprečju nadaljeval trend povečevanja. Kljub temu je njen delež glede na celotno izpostavljenost NFD decembra 2025 z 0,77 % ostal majhen (slika 1.22). V strukturi izpostavljenosti družbam z blokiranim računom so decembra s slabima dvema petinama prevladovale predelovalne dejavnosti, z dobro četrtino je sledilo gradbeništvo, preostalo dobro tretjino pa so predstavljale trgovina, strokovne, znanstvene, tehnične in poslovne dejavnosti ter ostale dejavnosti (slika 1.22, desno). Podobno kot pri stečajnih postopkih se je ob zahtevnem gospodarskem okolju preteklih nekaj let najbolj povečal delež izpostavljenosti predelovalnim dejavnostim.

Slika 1.22: Izpostavljenost bank NFD z blokiranim računom

Izpostavljenost bank NFD z blokiranim računom

Struktura izpostavljenosti bank NFD z blokiranim računom po dejavnostih

Vira: Banka Slovenije, Vrhovno sodišče.

Kreditni standardi bank in obrestne mere

Po anketi BLS³⁵ so banke v drugi polovici leta 2025 kreditne standarde pri potrošniških posojilih in posojilih podjetjem ohranile nespremenjene, pri stanovanjskih posojilih pa so jih rahlo zaostrole. Pri posojilih podjetjem sta v tretjem četrtletju k rahli sprostitvi prispevala dejavnika konkurence drugih bank in konkurence tržnega financiranja, k zaostritvi v zadnjem četrtletju pa splošne gospodarske razmere in obeti ter razmere po panogah (slika 6.21 v prilogi, levo). Pri gospodinjstvih so banke kreditne standarde za potrošniška posojila ohranile nespremenjene, kljub temu pa so v tretjem četrtletju poročale o prispevku k zaostritvi zaradi kreditne sposobnosti potrošnikov, o čemer so, poleg tveganja, povezanega z zahtevanim zavarovanjem, poročale tudi v zadnjem četrtletju (slika 6.25 v prilogi, levo). Pri stanovanjskih posojilih so kreditne standarde rahlo zaostrole v zadnjem četrtletju, kot razlog pa navedle dovoljeno tveganje v banki (slika 6.23 v prilogi, levo).

Zniževanje obrestnih mer je v letu 2025 zmanjševalo breme odplačevanja obveznosti nebančnega sektorja do bank, kar je ugodno vplivalo na raven kreditnega tveganja. S pričakovani zniževanja in zniževanjem ključnih obrestnih mer ECB so se lani zniževale tudi obrestne mere za bančna posojila nebančnemu sektorju. Učinek na breme odplačevanja dolgov komitentov je bil odvisen od prevladujoče vrste obrestovanja. Nižje obrestne mere so bolj občutile NFD, ki večinoma najemajo posojila s spremenljivo obrestno mero, medtem ko so učinek ugodnejšega zadolževanja občutila predvsem tista gospodinjstva, ki so najemala nova posojila.³⁶ Pri gospodinjstvih namreč močno prevladujejo posojila s fiksno obrestno mero. Medtem ko so se spremenljivo obrestovanim obstoječim posojilom obrestne mere zniževale tekoče s spremembami referenčnih obrestnih mer, so se pri fiksno obrestovanih obstoječih posojilih precej počasneje oziroma s pritokom novih, nižje obrestovanih posojil.³⁷

³⁵ V anketo BLS za Slovenijo je vključenih osem bank.

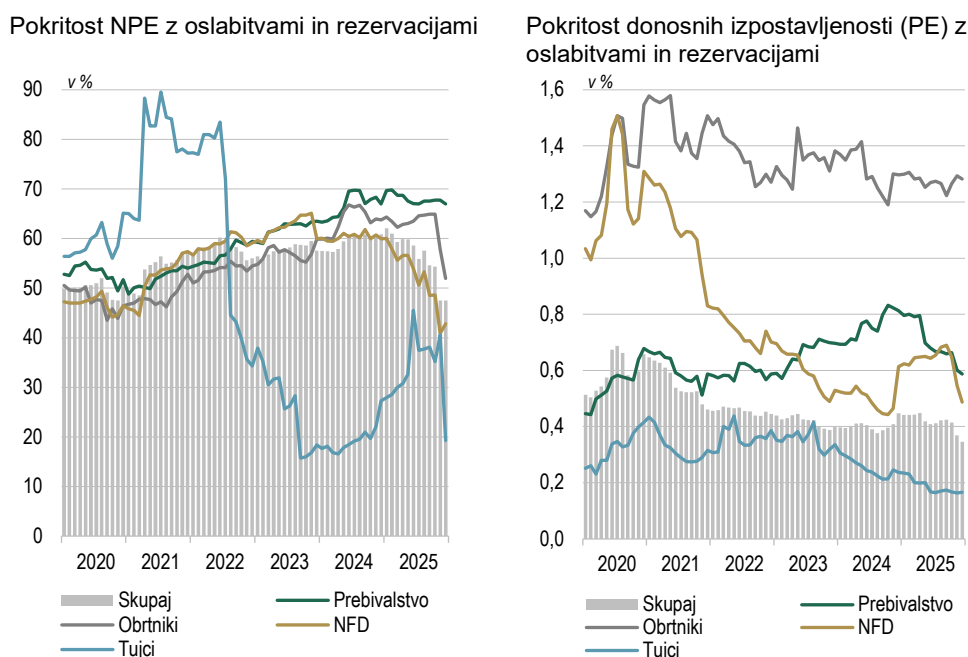
³⁶ Pri potrošniških posojilih se je v letu 2025 povečal delež tistih, ki so predstavljala refinanciranje obstoječega posojila.

³⁷ Več o obrestnih merah v poglavju o obrestnem tveganju.

Pokritost z oslavitvami in rezervacijami

V letu 2025 sta se pokritosti nedonosnega in donosnega dela portfelja z oslavitvami in rezervacijami opazno zmanjšali. Potem ko je pokritost NPE celotnega portfelja z oslavitvami in rezervacijami januarja lani z 62,1 % dosegla večletni vrh, se je preostanek leta zmanjševala, močno pa upadla novembra, ko so bile v NPE prerazvrščene prej omenjene izpostavljenosti nefinančnim družbam iz predelovalnih dejavnosti. Te so bile podpovprečno oslavitvene, zaradi česar sta se skupna pokritost in pokritost v segmentu NFD ob njihovi prerazvrstitvi opazneje zmanjšali. Hkrati sta se precej zmanjšali tudi pokritosti obeh segmentov z zavarovanji, kar kaže na potrebo po večji pozornosti bank pri pravočasnem prepoznavanju tveganosti neplačila določenih izpostavljenosti ter pravočasnem oblikovanju oslavitvev in rezervacij oziroma povečanju zavarovanj. Decembra je pokritost z oslavitvami in rezervacijami za celoten portfelj znašala 47,7 %, za NFD pa 42,8 %³⁸ (slika 1.23, levo). Medtem je bila pri prebivalstvu pokritost nedonosnega dela portfelja decembra s 67,2 % enaka kot pred enim letom, pri čemer se je nekoliko zmanjšala tako pri stanovanjskih kot pri potrošniških posojilih, povečala pa pri ostalih posojilih prebivalstvu.³⁹ Ob koncu leta se je pokritost NPE vidneje zmanjšala pri obrtnikih in tujcih. Lani se je zmanjšala tudi skupna pokritost donosnega dela portfelja, na 0,35 %, kar je najnižja raven do zdaj, zmanjšanje pa je bilo po skupinah komitentov široko osnovano (slika 1.23, desno). Ob koncu leta se je pokritost opazneje zmanjšala v obeh največjih skupinah, tako pri prebivalstvu kot pri NFD.

Slika 1.23: Pokritost NPE in PE z oslavitvami in rezervacijami

³⁸ Pokritost NPE posojil NFD z oslavitvami in rezervacijami je decembra 2025 znašala 42,8 % (17,1 o. t. manj kot decembra 2024). Pokritost NPE posojil NFD z oslavitvami, rezervacijami in zavarovanji je decembra 2025 znašala 69,0 % (24,0 o. t. manj kot decembra 2024).

³⁹ Pokritost NPE stanovanjskih posojil z oslavitvami in rezervacijami je decembra 2025 znašala 57,4 % (1,7 o. t. manj kot decembra 2024), potrošniških 73,3 % (0,7 o. t. manj kot decembra 2024) in ostalih posojil prebivalstvu 69,2 % (4,5 o. t. več kot decembra 2024). Pokritost NPE stanovanjskih posojil z oslavitvami, rezervacijami in zavarovanji je decembra 2025 znašala 97,4 % (0,1 o. t. več kot decembra 2024), potrošniških 82,6 % (1,6 o. t. manj kot decembra 2024) in ostalih posojil prebivalstvu 86,6 % (1,3 o. t. manj kot decembra 2024).

Dohodkovno tveganje v slovenskem bančnem sistemu ostaja ocenjeno kot nizko s stabilnimi obeti. V obdobju zviševanja obrestnih mer so banke v Sloveniji zaradi povečanja neto obrestnih prihodkov občutno izboljšale svoj dohodkovni položaj. Kljub zmanjšanju so neto obrestni prihodki lani še vedno znatno presegle tiste pred začetkom zviševanja obrestnih mer. Tudi po znižanju obrestnih mer se namreč visoka razlika med obrestnimi merami na aktivni in na pasivni strani ohranja. Neto obrestna marža tako še vedno znatno presega povprečje zadnjih dveh desetletij. Neobrestni prihodki so bili lani, ob solidni rasti neto opravnin in ohranjanju razmeroma visokih prihodkov iz dividend, stabilni. Rast operativnih stroškov se je lani znižala pod dva odstotka. Stopnjevanje geopolitičnih negotovosti in vztrajanje vojaških spopadov na Bližnjem vzhodu poslabšuje gospodarske razmere in obete. To bi lahko posredno negativno vplivalo tudi na poslovanje bank oziroma na njihovo sposobnost ustvarjanja stabilnega dohodka.

Bruto in neto dohodek bank

Dohodek v slovenskem bančnem sistemu se je v letu 2025 nekoliko zmanjšal, vendar ostaja razmeroma visok. Povprečen bruto dohodek bank je v zadnjih treh letih znašal 2,2 mrd EUR, neto dohodek pa 1,2 mrd EUR, kar je bistveno več kot pred zadnjim obdobjem zvišanja obrestnih mer.⁴⁰ Lani se je bruto dohodek bank v primerjavi z letom 2024 zmanjšal za 4,4 % na 2.185 mio EUR, neto dohodek pa za 9,2 % na 1.152 mio EUR. K temu je prispevalo 10-odstotno zmanjšanje neto obrestnih prihodkov, medtem ko je rast neobrestnih prihodkov zmanjšanje dohodka iz neto obrestnega dela ublažila. Rast operativnih stroškov je k spremembam neto dohodka prispevala le v manjšem obsegu.

Neto obrestni in neobrestni prihodki

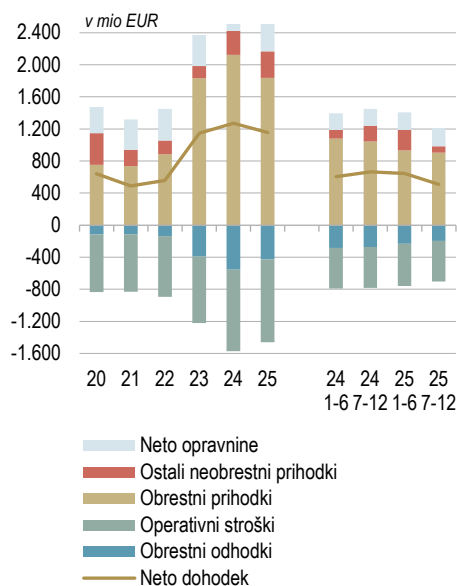
Neto obrestni prihodki so se v letu 2025 znatno zmanjšali. V primerjavi z letom 2024 so upadli za 10,1 % na 1,4 mrd EUR. Ravni obrestnih mer so se dodatno znižale, neto obrestni prihodki so upadali že od začetka leta. Medletno zaostajanje je bilo skozi leto stabilno, postopno in brez večjih nihanj. V strukturi obrestnih prihodkov so lani največji upad beležili prihodki iz najbolj likvidnih oblik naložb, ki so se zmanjšali skoraj za polovico (0,2 mio EUR), ter prihodki iz posojil, ki so medletno upadli za desetino (0,14 mrd EUR). Nasprotno so se za tretjino (0,1 mrd EUR) povečali obrestni prihodki iz naslova vrednostnih papirjev. Dinamika odraža nadaljevanje prestrukturiranja obrestonosne aktive bank v smeri zmanjšanja terjatev do centralne banke in krepitve naložb v vrednostne papirje. Slednje so podprle tudi višje donosnosti na novo izdanih vrednostnih papirjev v primerjavi s tistimi iz obdobja nizkih obrestnih mer.

Obenem so banke hitro zniževale tudi svoje obrestne odhodke, lani za skoraj četrtno (–24 %). Z njihovim zmanjšanjem so uspele nadomestiti nekoliko manj kot polovico celotnega upada obrestnih prihodkov. Manjšanje obrestnih odhodkov je bilo predvsem odraz visokega deleža vpoglednih vlog in nizkih ravni obrestnih mer na pasivni strani.

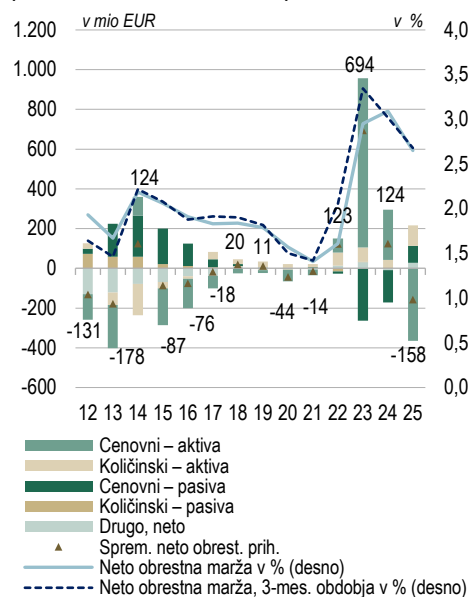
⁴⁰ To je bankam omogočalo doseganje nadpovprečno visokega dobička pred obdavčitvijo. Več v poglavju o dobičkonosnosti in solventnosti, kjer so prikazane razlike v obsegu dobička pred obdavčitvijo, ki pojasnjujejo spremembe iz dohodkovno-stroškovnega dela (neto dohodka) ter iz neto oslabitev in rezervacij.

Slika 1.24: **Komponente neto dohodka ter prispevek količinskih in cenovnih učinkov k spremembi neto obrestnih prihodkov**

Neto dohodek in njegove komponente

Prispevek količinskih in cenovnih dejavnikov k spremembi neto obrestnih prihodkov

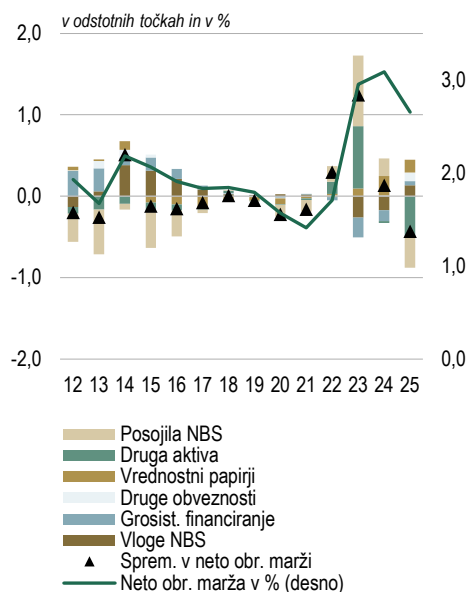
Vir: Banka Slovenije.

K zmanjševanju neto obrestnih prihodkov so v letu 2025 najbolj prispevali cenovni učinki na naložbeni strani bilanc bank. Slednji so prevladovali nad pozitivnimi cenovnimi učinki iz bančnih obveznosti (slika 1.24, desno). Kot smo izpostavili že pri rasti obrestnih prihodkov, so negativni učinki izvirali iz najbolj likvidnih oblik naložb in posojil nebančnemu sektorju, pozitivni pa iz povečanja naložb v vrednostne papirje. Po drugi strani so bili lani prisotni pozitivni cenovni učinki iz obrestno plačljive pasive, najbolj pri vlogah, ki predstavljajo večino bančnih virov. Količinski učinki so bili v primerjavi s cenovnimi majhni, vendar so se v primerjavi z letom 2024 povečali. Na aktivni strani so se tako odražali v povečanju (neto) obrestnih prihodkov iz naslova posojil in vrednostnih papirjev, saj so banke lani zniževale terjatve do ECB ter povečevale kreditiranje in naložbe v vrednostne papirje. Količinski učinki na strani bančnih obveznosti pa so bili zanemarljivi.

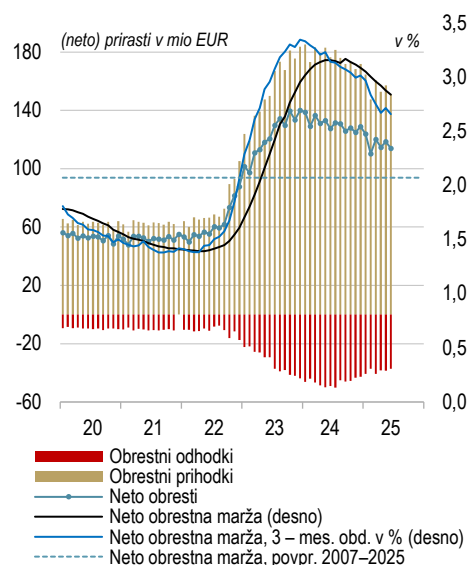
Neto obrestna marža se je lani znižala, vendar še presega povprečne vrednosti v zadnjih desetletjih. Neto obrestna marža se je lani znižala za dobre 0,4 odstotne točke na 2,65 %. Zniževanje vrednosti neto obrestne marže se je, upoštevajoč četrletne vrednosti, pričelo v začetku leta 2024, sredi leta 2025 pa se je ustavilo (slika 1.25, desno). Proti koncu lanskega leta in v začetku letošnjega leta se je neto obrestna marža celo nekoliko povečala. Njena vrednost decembra je bila tako le nekoliko pod dolgoletnim povprečjem zadnjih trideset let.

Slika 1.25: **Prispevki sprememb neto obrestne marže ter prirasti obrestnih prihodkov in odhodkov**

Prispevki prek instrumentov obrestonosne aktive in pasive k spremembam neto obrestne marže

Mesečni prirasti obrestnih prihodkov, obrestnih odhodkov in neto obrestna marža

Opomba: Na sliki levo spremembe aktivnih postavk predstavljajo seštevke prispevka posojil, vrednostnih papirjev in ostale obrestonosne aktive, spremembe pasivnih postavk pa seštevke prispevka vlog nebančnega sektorja, grosističnega financiranja in ostale obrestno plačljive pasive. Sprememba učinka pasivnih postavk je pomnožena z vrednostjo -1 , saj povečanje npr. pasivnih obrestnih mer vpliva na zmanjšanje neto obrestne marže, njihovo zmanjšanje pa na njeno povečanje.

Vir: Banka Slovenije.

Primerjava vrednosti neto obrestne marže z državami evrskega območja in EU

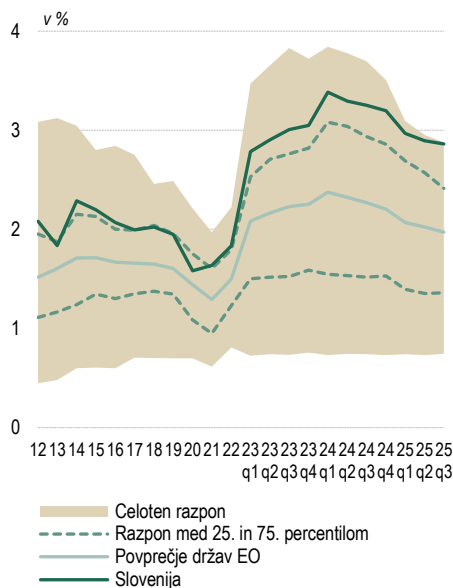
Slovenski bančni sistem po vrednosti neto obrestne marže v primerjavi z evropskimi državami odstopa navzgor. V prvih treh četrtletjih leta 2025 je bila ta na zgornjem robu držav evrskega območja in je povprečje evrskega območja presegla za 0,9 odstotne točke. Marža se sicer že od sredine leta 2024 pričakovano znižuje tako v evrskem območju kot v Sloveniji. Večino daljšega obdobja, vse od finančne krize pred slabima dvema desetletjema do konca obdobja nizkih obrestnih mer, se je marža za slovenski bančni sistem gibala okrog 75. percentila razporeditve držav evrskega območja, v zadnjih treh letih pa ga je presegla in v treh četrtletjih lanskega leta dosegla najvišjo vrednost med državami evrskega območja (slika 1.26, levo). Po zvišanju ključnih obrestnih mer ECB se je v Sloveniji že v prvem četrtletju 2023 začel hiter premik obrestnih mer na naložbeni strani bančnih bilanc. Temu je sledilo precej počasnejše in bolj zadržano prilagajanje obrestnih mer na strani virov, zlasti pri vpoglednih vlogah, ki prevladujejo v strukturi financiranja. Po začetku zniževanja obrestnih mer v letu 2024 se je neto obrestna marža vzpostavila na višji ravni kot pred zvišanjem obrestnih mer. Primerjava z državami EU oziroma evrskega območja kaže, da je bila lani do konca tretjega četrtletja marža višja le v treh srednje- oziroma vzhodnoevropskih državah, ki niso članice evrskega območja, in primerljiva z dvema baltskima državama (slika 1.26, desno).

Visoka neto obrestna marža v Sloveniji je predvsem odraz virov financiranja. Kot je bilo v zadnjih poročilih že večkrat izpostavljeno,⁴¹ je delež obrestnih odhodkov v bilančni vsoti izjemno nizek, konec lanskega tretjega četrtletja so bile vrednosti teh deležev v Sloveniji med najnižjimi v EU, nižjega je imela le ena država.

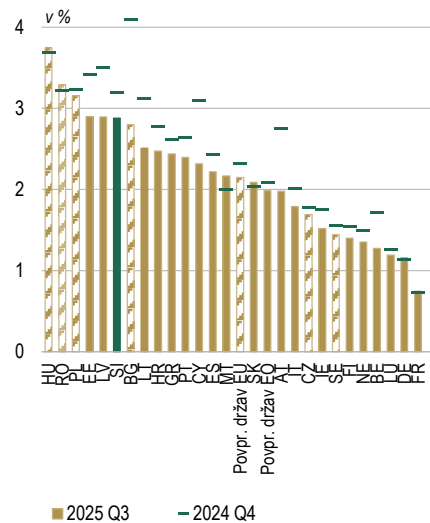
⁴¹ Glej Poročila o finančni stabilnosti, oktober 2024, stran 38, april 2025, stran 44 in oktober 2025, str. 47–48.

Slika 1.26: **Neto obrestna marža v evrskem območju in državah EU**

Gibanje neto obrestne marže v državah evrskega območja in Sloveniji v odstotkih

Neto obrestna marža v državah EU ter evrskega območja v letih 2024 in 2025 v odstotkih

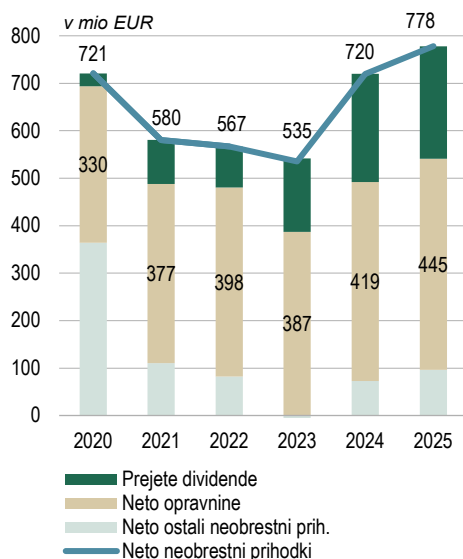

Opomba: Na sliki levo podatki za neto obrestno maržo med letom odražajo vsakokratni kumulativni podatek. Na sliki desno podatek za Dansko ni na voljo. Bolgarija v letu 2025 še ni bila članica evrskega območja, zato se v prikazu upošteva le kot članica EU. Vir: ECB Data Portal.

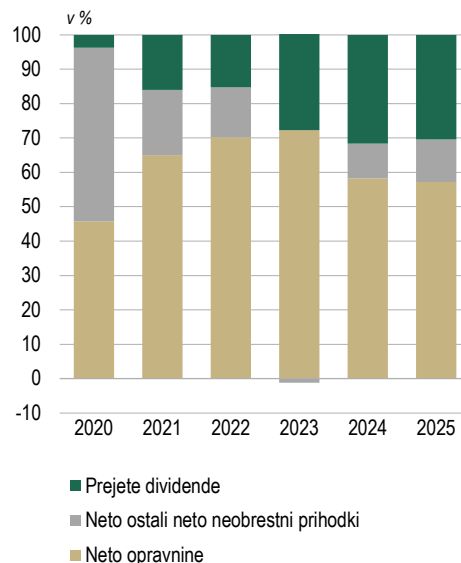
Neto neobrestni prihodki so se lani povečali za 8,1 %. Neobrestni prihodki bank so v zadnjih dveh letih za tretjino presegali tiste v predhodnih dveh letih (slika 1.27, levo). K povečevanju so v zadnjih dveh letih prispevali rast neto opravnin in nadpovprečni prihodki iz dividend. Medletna rast neto opravnin, ki predstavljajo najpomembnejšo kategorijo neto neobrestnih prihodkov, je s 6,1 % ostala podobna kot rast bilančne vsote. Posledično je bila neto opravninska marža lani z 0,80 % podobna kot predlani (0,79 %). Prejete dividende pri eni od bank so tudi v letu 2025 pomembno vplivale na skupni obseg neto neobrestnih prihodkov v slovenskem bančnem sistemu (sliki 1.27, levo in desno).

Slika 1.27: **Neobrestni prihodki bank in struktura neobrestnih prihodkov**

Neobrestni prihodki bank

Neobrestni prihodki bank, struktura

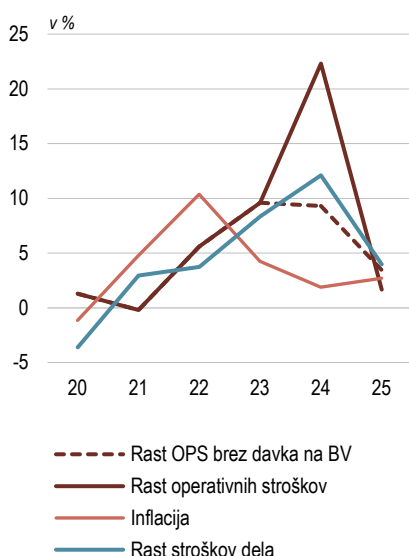
Opomba: V letu 2023 je bil učinek iz ostalih neto obrestnih prihodkov skupaj negativen. Vir: Banka Slovenije.

Operativni stroški

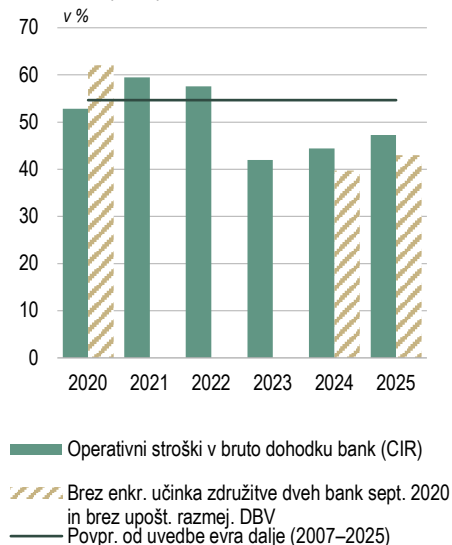
Rast operativnih stroškov se je lani znižala na nizkih 1,7 % medletno. Po predlanskem povečanju stroškov zaradi uvedbe davka na bilančno vsoto, ko je medletna rast presegla 22 %, je lani ob izzvenenju baznega učinka rast hitro upadala, do polletja na štiri, do konca leta pa pod dva odstotka.⁴² Deloma je k nižji rasti stroškov prispevalo tudi zmanjšanje obsega samega vračunanega davka na bilančno vsoto v letu 2025, saj lahko banke osnovo za ta davek zmanjšujejo za učinek zvišanja stopnje davka od dohodkov pravnih oseb za tri odstotne točke v letu 2024.⁴³ Zaradi tega so bila plačila davka na bilančno vsoto lani v primerjavi z letom 2024 manjša za nekoliko več kot desetino. Rast stroškov dela je lani znašala 4,0 %, decembra predlani, ko je dosegla vrh, pa še 12,1 %, kar je odražalo nekoliko zapozneli odziv na več zaporednih let razmeroma visoke inflacije (slika 1.28, levo).⁴⁴ Delež operativnih stroškov v bruto dohodku (angl. CIR oziroma Cost-to-Income ratio) se je zaradi padca dohodka povečal za 2,8 odstotne točke, na 47,2 %, vendar ostaja v primerjavi z dolgoročnimi vrednostmi izrazito podpovprečen (slika 1.28, desno). Lani je bila vrednost tega kazalnika dobrih osem odstotnih točk pod vrednostjo povprečja od uvedbe evra dalje.

Slika 1.28: **Operativni stroški ter razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom**

Operativni stroški, stroški dela in inflacija

Razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom (CIR)

Vir: Banka Slovenije.

Pričakovanja glede ustvarjenega dohodka v letu 2026

V letu 2026 pričakujemo, da bo dohodek bank ostal na ravneh, primerljivih z zadnjimi leti. Vztrajanje negotovosti, ki izhajajo iz geopolitičnih napetosti in novih vojaških napadov na Bližnjem vzhodu, bi lahko na daljši rok prispevalo k spremembam povpraševanja po posojilih. Pri podjetjih lahko na kratkoročnem segmentu, kot običajno ob hitrem poslabšanju gospodarskih razmer in/ali obetov, pričakujemo povečanje povpraševanja. Po drugi strani pa lahko na dolgoročnem delu, povezanem z investicijami, pričakujemo dodatno stagnacijo ali zmanjšanje povpraševanja. Obenem pa bodo lahko

⁴² Brez uvedbe davka bi rast v letu 2024 namesto 22,3 % znašala 9,3 %, v letu 2025 pa bi namesto 1,7 % znašala 3,5 % (interna ocena).

⁴³ 9. odstavek 78. člena Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev.

⁴⁴ Podobno rast v letu 2024 so dosegli tudi prejemki zaposlenih v slovenskem bančnem sistemu, pri čemer podatki niso neposredno primerljivi. Glej okvir 3 oziroma številke o skupnem obsegu prejemkov v slovenskem bančnem sistemu.

banke za podjetja kratkoročno zaostri kreditne standarde. Pri gospodinjstvih lahko ob tem in ob višjih obrestnih merah pričakujemo predvsem zmanjšanje povpraševanja po stanovanjskih posojilih, medtem ko so obeti glede povpraševanja po potrošniških posojilih, katerih rast se je v zadnjem letu že nekoliko znižala, bolj negotovi. Trenutne ravni obrestnih mer in ohranjanje visoke razlike med obrestnimi merami za naložbe in vire nakazujejo, da bodo neto obrestni prihodki ter neto obrestna marža ostali razmeroma visoki tudi v prihodnje, zlasti v primerjavi z obdobjem, ko so prevladovali nizke obrestne mere. Neto obrestni prihodki so v prvih mesecih letošnjega leta primerljivi z lanskimi.⁴⁵ Zniževanje neto obrestne marže se je ustavilo lani sredi leta, zadnji meseci lanskega pa kažejo celo na njeno rahlo zvišanje. Letošnji vojni dogodki na Bližnjem vzhodu, energetska kriza in z njimi povezani inflacijski pritiski ter pričakovanja tržnih udeležencev nakazujejo na morebitno zviševanje obrestnih mer centralnih bank v letu 2026 (slika 1.1, desno). To bi z vidika cenovnih učinkov ustvarjanja obrestnih prihodkov pozitivno vplivalo na (neto) obrestne prihodke bank. Obenem moramo po drugi strani izpostaviti obratne, možne negativne, količinske učinke. Ob daljšem vztrajanju in poslabševanju gospodarskih razmer, inflaciji in višjih obrestnih merah bi zmanjšanje kreditiranja privedlo do nižjih obrestnih prihodkov bank. Skupni učinek obeh nasprotnosmernih gibanj pa je težko predvideti. Pri neobrestnih prihodkih lahko v njihovem neto opravninskem delu, kjer banke sprotno vzdržujejo njihov stabilni obseg, tudi letos pričakujemo stabilno rast. Na prihodke iz dividend pa bo vplivalo tudi poslovanje bankam podrejenih družb, na katere bo prej opisano dogajanje prav tako vplivalo. Nizka in stabilna sicer ostaja tudi rast operativnih stroškov.

Okvir 3: Prejemki zaposlenih v slovenskem bančnem sistemu v obdobju 2022–2024

Operativni stroški so pomembna determinanta neto dohodka in dobička bank. Več kot 50 % vseh operativnih stroškov predstavljajo stroški dela. Njihova analiza je z vidika finančne stabilnosti pomembna tako zaradi spremljave dohodkovnega tveganja kot, zlasti ko gre za strukturo dohodkov članov uprav, za spremljavo morebitnega moralnega tveganja, prisotnosti spodbud za sprejemanje tveganih, toda kratkoročno visoko donosnih odločitev, ki vplivajo tudi na njihove variabilne prejemke.

Banke morajo v skladu s CRD⁴⁶ in zahtevami Zakona o bančništvu vzpostaviti preudarno ter učinkovito notranje upravljanje, ki vključuje tudi vzpostavitev preudarnih politik prejemkov. Politike prejemkov morajo biti usklajene s poslovno strategijo, cilji, vrednotami in dolgoročnimi interesi institucije ter nevtralne glede na spol. Prav tako morajo zagotavljati, da sta fiksni in variabilni del celotnega prejemka ustrezno uravnotežena. Prejemki se sicer v veliki meri večinoma odražajo v stroških dela banke, za bolj poglobljeno spremljavo uresničevanja politik prejemkov pa banke o dodeljenih prejemkih obveščajo nadzornika, hkrati pa morajo z obvezno objavo, ki jo predpisujejo CRR, Zakon o bančništvu ter izvedbena uredba Evropske komisije podatke vsako leto tudi javno razkriti.⁴⁷

⁴⁵ Neto obrestna marža je v zadnjem letu do februarja znašala 2,63 %, za trimesečna obdobja, preračunana na letno raven, pa 2,62 %. Povprečna vrednost neto obrestne marže v slovenskem bančnem sistemu v obdobju od vstopa Slovenije v EU (2004) do konca leta 2025 je znašala 2,14 %, vrednost od vstopa Slovenije v evrsko območje v letu 2007 pa 2,07 %. Neto obrestna marža v »okolju nizkih obrestnih mer (LIRE)«, če za to obdobje upoštevamo leta 2012–2024, je znašala 1,80 %. Tridesetletno povprečje vrednosti marže za slovenski bančni sistem pa znaša 2,76 %, pri čemer je treba upoštevati, da so bile vrednosti marže v prvem desetletju precej višje kot v naslednjih dveh.

⁴⁶ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES. Besedilo velja za EGP (Direktiva – 2013/36 – EN – EUR-Lex).

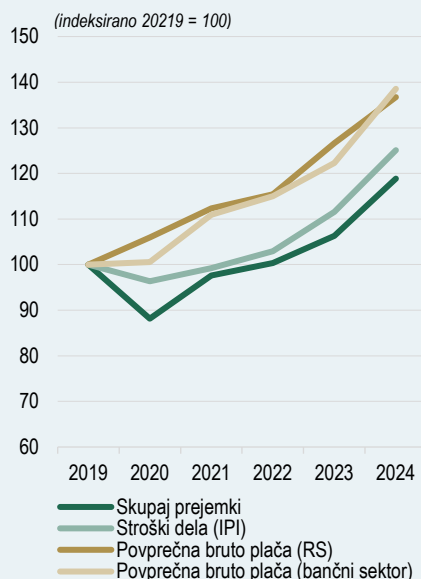
⁴⁷ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012. Besedilo velja za EGP (Uredba 575/2013 (EU)).

Banka Slovenije v nadzorni funkciji preverja izpolnjevanje vsebin, ki jih je banka opredelila v svoji politiki prejemkov. Banke tudi s politiko prejemkov spodbujajo učinkovito upravljanje tveganj, hkrati pa ne smejo dopuščati izpostavljanja tveganjem, ki presegajo raven sprejemljivega tveganja. Politike prejemkov, ki spodbujajo pretirano prevzemanje tveganj, lahko namreč ogrozijo preudarno in učinkovito upravljanje tveganj bank. Vzpostavitev preudarnih politik prejemkov v bankah temelji na jasnih načelih glede upravljanja in strukture politik prejemkov, ki morajo biti predvsem usklajene z nagnjenostjo k tveganju, vrednotami in dolgoročnimi interesi banke. Banka mora pri določanju politike prejemkov ločiti med fiksnim prejemkom, ki vključuje plačila, sorazmerne redne pokojninske prispevke in druge splošne ugodnosti, ter variabilnim prejemkom, ki vključuje dodatna plačila in ugodnosti iz naslova uspešnosti banke, organizacijske enote in posameznika, vključno z denarnimi in nedenarnimi ugodnostmi. Na podlagi zakona o bančništvu variabilni del prejemka ne sme presegati fiksnega dela prejemka posameznika.⁴⁸ Z namenom zagotavljanja ustreznosti politik prejemkov mora upravljalni organ banke (uprava in nadzorni svet) sprejeti in redno pregledovati vzpostavljene politike prejemkov banke. Pristojni nadzorni organi, vključno z Banko Slovenije, morajo z namenom zaščite in spodbujanja finančne stabilnosti v EU zagotavljati usklajenost bank z načeli in pravili o prejemkih za banke na konsolidirani podlagi, to je na ravni skupine, nadrejenih oseb in podrejenih družb, podružnic in podrejenih družb s sedežem v tretjih državah.

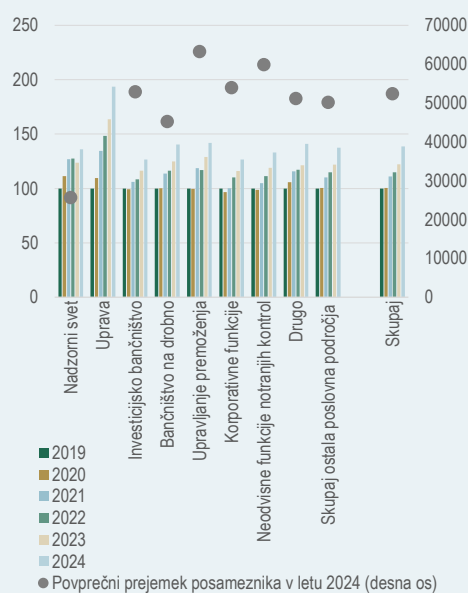
V obdobju od 2019 do 2024 se je število zaposlenih v bančnem sektorju zaradi nadaljnje konsolidacije zmanjšalo za 14,2 %, hkrati pa so se prejemki članov uprav ter zaposlenih povečali, članov nadzornih svetov pa zmanjšali. Do leta 2023 sta rast prejemkov in stroškov dela⁴⁹ zaostajali za rastjo inflacije, po umiritvi inflacije v letu 2023 pa se je rast prejemkov oziroma stroškov v primerjavi z inflacijo okrepila.

Slika 1.29: Rast prejemkov v obdobju 2019–2024 ter primerjava s stroški in inflacijo

Primerjava rasti prejemkov s stroški in povprečno bruto plačo

Rast prejemkov po poslovnih področjih

Opomba: Stroški dela so širša kategorija kot prejemki, saj vključujejo tudi stroške prevoza na delo in prehrane. Metodologija za pripravo podatkov o stroških oziroma prejemkih ni v celoti usklajena, saj se podatki zbirajo za različne namene. Povprečni prejemek člana uprave, ki ni prikazan na desni sliki, je znašal približno 539.000 EUR.

Viri: Eurostat, Banka Slovenije, preračuni Banke Slovenije.

⁴⁸ 221. člen Zakona o bančništvu (Uradni list 15/26).

⁴⁹ Stroški dela so širša kategorija kot prejemki, saj vključujejo tudi stroške prevoza na delo in prehrane.

Zaradi prenehanja delovanja treh bank v obdobju 2019–2024 se je povprečno število zaposlenih v poslovnih področjih zniževalo ter je ob koncu leta 2024 doseglo 8.224 oseb (znižanje za 13,9 %). Število članov nadzornih svetov se je znižalo za 30,8 %, število članov uprav pa za 31,6 %. Skupni prejemki članov uprav so se povečali za 32,4 %, zaposlenih na poslovnih področjih pa v povprečju za 18,4 %. Nasprotno so se prejemki članov nadzornih svetov znižali za 5,8 %. Rast variabilnih prejemkov je bila hitrejša kot pri fiksnem delu prihodkov in je pri zaposlenih v poslovnih področjih znašala 132,9 %, medtem ko je bila pri članih uprav 233,0 %. Delež variabilnih prejemkov se je ob koncu leta pri zaposlenih v poslovnih področjih povečal na 11,8 % fiksnih prejemkov oziroma 10,6 % vseh prejemkov, pri članih uprav pa na 62,1 % fiksnih prejemkov oziroma 38,3 % vseh prejemkov.

Med poslovnimi področji v povprečju najvišje prejemke dobivajo zaposleni v upravljanju premoženja, ki jim sledijo neodvisne funkcije notranjih kontrol. Najnižji so bili prejemki v bančništvu na drobno, kjer pa so se v zadnjih letih (od leta 2019), skupaj s področjema upravljanja premoženja in drugimi funkcijami, zvišali najbolj, za nekaj več kot 40 %. Ob tem so se povprečni prejemki članov uprav skoraj podvojili ter v letu 2024 predstavljali 10,7-kratnik prejemkov poslovnih področij. To razmerje je bilo v letu 2019 precej nižje (7,6).

Tabela 1.1: Število oseb in prejemki po poslovnih segmentih^{50 51}

Kategorija zaposlenih / poslovna področja	Število zaposlenih (nadzorni svet in uprava vključuje število oseb, ostali FTE)			Skupaj prejemki (v 1000 EUR)		Delež variabilnih prejemkov v fiksnih prejemkih (v %)			
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Nadzorni svet	93	83	81	2.236	1.938	2.078	0,00	0,41	3,44
Uprava	41	41	42	16.930	18.665	22.628	43,64	55,21	62,10
Investicijsko bančništvo	281	243	276	12.765	11.819	14.616	12,46	15,55	14,71
Bančništvo na drobno	3.755	3.672	3.552	140.749	147.675	160.826	10,50	11,38	11,86
Upravljanje premoženja	70	70	69	3.645	4.025	4.366	13,95	17,04	14,25
Korporativne funkcije	1.591	1.643	1.723	74.694	81.134	92.928	8,64	9,80	11,71
Neodvisne funkcije notranjih kontrol	708	716	768	35.444	38.350	46.015	9,71	11,65	12,19
Drugo	1.950	1.986	1.836	82.834	87.503	93.949	8,60	11,58	11,13
Skupaj poslovna področja	8.355	8.329	8.224	350.131	370.506	412.700	9,67	11,29	11,82

Opomba: Za upravo in nadzorni svet banke razkrijejo podatke glede na dejansko število zaposlenih, za poslovna področja (investicijsko bančništvo, bančništvo na drobno, upravljanje premoženja, korporativne funkcije, neodvisne funkcije notranjih kontrol, druge funkcije) pa glede na ekvivalent polnega delovnega časa. Poslovna področja so skladna s smernicami EBA.

Vir: Banka Slovenije.

⁵⁰ Tabela vključuje konsolidirane podatke za namen izvajanja nadzora.

⁵¹ Na nivoju Evropske unije primerjalno analizo trendov nagrajevanja z dvoletno frekvenco objavlja EBA (v letu 2025 je bila objavljena Primerjalna analiza trendov nagrajevanja in razlike v plačah med spoloma, podatki za obdobje 2021–2023).

Kibernetsko tveganje v bančnem sistemu ohranjamo na povišani ravni s stabilno tendenco. Slovenske banke tako v letu 2025 in prvem četrtletju 2026 niso poročale o kibernetskih grožnjah ali večjih kibernetskih incidentih, ki bi povzročili finančno škodo ter vplivali na poslovanje s komitenti. Poročale pa so o incidentih, povezanih z operativnim nedelovanjem strežnikov, plačilnih sistemov in nedostopnostjo zunanjih ponudnikov storitev zaradi tehničnih napak, ki jih za zdaj v okviru tega tveganja še ne spremljamo. Orodje za kibernetsko kartiranje še naprej kaže, da kibernetsko tveganje na nivoju bančnega sistema ostaja stabilno.⁵² Predvsem zaradi kibernetskih groženj, povezanih tudi s povišanim geopolitičnim tveganjem, pa kibernetsko tveganje ohranjamo na povišani ravni s stabilno tendenco.

Padajoči trend kibernetskih incidentov v bančnem sektorju, prijavljenih SI-CERT-u, se nadaljuje. V letu 2024 so banke SI-CERT-u poročale o 19 incidentih z materialno škodo, medtem ko je bilo v letu 2025 prijavljenih pet takih incidentov, kar je največji upad med sektorji. Največ dogodkov in incidentov so sicer priglasile fizične osebe ter majhna in srednje velika podjetja. Morebitna večja škoda, ki jo utrpijo ti subjekti, ima lahko (posreden) vpliv tudi na bančni sistem. Poleg teh dveh sektorjev so bili med bolj izpostavljenimi še raziskovalno-izobraževalni sektor, organi državne uprave in operaterji elektronskih komunikacij (slika 1.30, levo).

Slovenski bančni sektor v letu 2025, drugače kot je bilo to zaznati v zadnjih letih na ravni EU, ni bil tarča večjih kritičnih kibernetskih napadov.⁵³ Število kritičnih kibernetskih incidentov v bančnem sektorju se zaradi geopolitičnih groženj (vojne v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu) ni spremenilo. Ravno tako zaradi kibernetskih napadov ne beležimo večjih finančnih izgub pri bankah. Najpogostejši tipi napadov na banke in njihove komitente še zmeraj ostajajo spletno ribarjenje (phishing)⁵⁴, napadi DDOS in spletne goljufije (slika 1.30, desno). V letu 2025 tudi ni prišlo do resnega kibernetskega napada na zunanje izvajalce storitev, ki so zelo pomembni za poslovanje bank. Banke so v letu 2025 poročale, da se že soočajo s kibernetskimi napadi, ki temeljijo na umetni inteligenci. Zaposleni v bankah in komitenti prejema phishing sporočila, ki so ustvarjena s pomočjo orodij generativne umetne inteligence. Po drugi strani pa tudi banke že vključujejo tehnike umetne inteligence v bančne informacijske sisteme, na primer na področju zaznavanja groženj, simulacij phishing napadov, analize dnevniških zapisov, zaščite elektronske pošte in za raziskovalne namene.

Zaradi spletnih goljufij so bile žrtve po podatkih slovenske policije v letu 2025 oškodovane za 40 mio EUR, kar je kar 33-odstotni porast v primerjavi z letom 2024. Komitenti bank so podvrženi predvsem goljufijam, ki se nanašajo na zlorabo elektronskega in mobilnega bančništva, zlorabo plačilnih kartic in najemanje lažnih kreditov. V prihodnje glede na napovedi SI-CERT pričakujemo povečevanje števila spletnih goljufij in zlorab elektronskega in mobilnega bančništva pri bančnih komitentih.

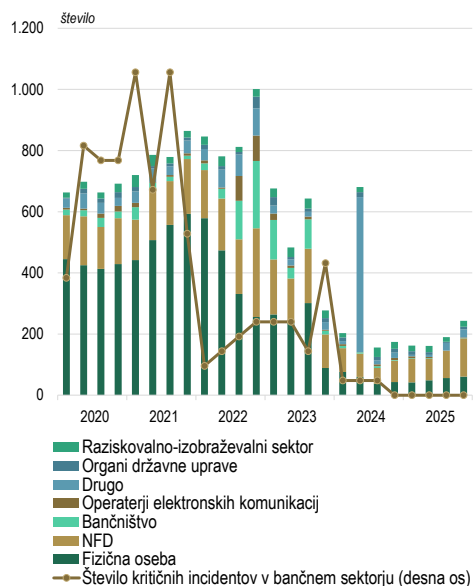
⁵² Orodje za kibernetsko kartiranje je namenjeno spremljanju in identificiranju kibernetskega tveganja na nivoju bančnega sistema. Omogoča tudi napoved kibernetskega tveganja za naslednje četrtletje. Več o kibernetskem kartiranju si lahko preberete v članku Kibernetsko kartiranje kot orodje za spremljanje kibernetskega tveganja, ki je objavljeno na naslednji [povezavi](#).

⁵³ Kritični incident je dogodek, ki resno ovira ali onemogoča delovanje bistvenih storitev, informacijskih sistemov ali kritične infrastrukture.

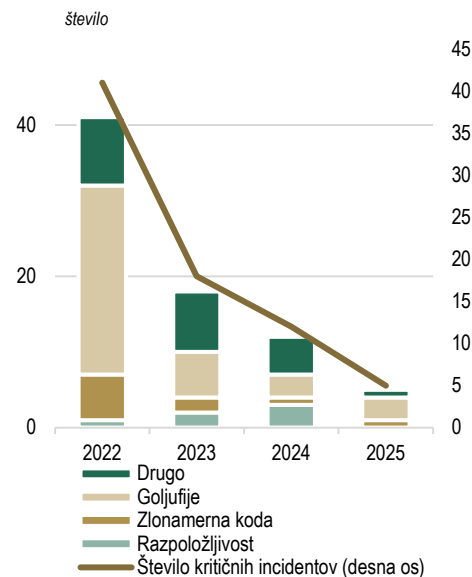
⁵⁴ Pri phishing napadu gre za lažno predstavljanje, pri katerem napadalec pošlje goljufivo (npr. ponarejeno ali kako drugače zavajajoče) sporočilo, ki je namenjeno zavajanju osebe, da napadalcu razkrije občutljive podatke ali da na žrtvino infrastrukturo namesti zlonamerno programsko opremo.

Slika 1.30: **Kibernetski incidenti po sektorjih**

Število incidentov po sektorjih in kritičnih incidentov

Vrste incidentov v bančnem sektorju

Opomba: Na sliki levo se pod drugo uvrščajo naslednji sektorji: energetika, infrastruktura finančnih trgov, ponudniki spletne tržnice, zdravstvo, promet, oskrba s pitno vodo, digitalna infrastruktura in ponudniki računalništva v oblaku.

Vira: SI-CERT, Banka Slovenije.

V letu 2025 so v bančnem sektorju prevladovali kibernetski incidenti z lažnimi elektronskimi sporočili in spletnimi goljufijami ter zlonamerne programske opreme z izsiljevanjem (angl. Ransomware). Ribarjenje za poverilnicami in bančnimi podatki (angl. phishing) še vedno ostaja primarno orodje spletnih goljufov, saj omogoča hiter dostop do uporabniških računov in omrežij. Kibernetski napadi postajajo tudi vse bolj sofisticirani in kompleksni, saj napadalci pri kibernetskih napadih uporabljajo napredne tehnike socialnega inženiringa, s katerimi od žrtev pridobijo zaupne informacije. Zlonamerna elektronska sporočila in spletno ribarjenje so postali bolj ciljno usmerjeni in osredotočeni na posameznika, kar je povečalo njihovo učinkovitost. Pri tem pomagata vse hitreje razvijajoča se tehnologija umetne inteligence in tehnologija za izdelavo kompleksnih ponaredkov. V letu 2025 se je največ kibernetskih incidentov zgodilo med majhnimi in srednje velikimi podjetji. Ta namreč nimajo zadostnih finančnih virov za zagotavljanje kibernetske varnosti, kar povečuje njihovo izpostavljenost kibernetskim napadom. NFD so najpogosteje izpostavljena napadom z izsiljevalskimi virusi, ki pri vdoru v informacijski sistem običajno zašifrirajo vse dosegljive datoteke, ki jih je možno odkleniti šele po plačilu zahtevane odkupnine. V letu 2025 so kibernetski napadi povzročili največ finančne škode v sektorjih nefinančnih družb in fizičnih oseb, kar ima lahko posreden vpliv tudi na bančni sektor. Čedalje večja kompleksnost elektronskih plačil, njihov obseg na globalni ravni in novi načini plačevanja prinašajo tudi nova varnostna tveganja za komitente bank. Odgovornost banke v primeru neodobrenih plačilnih transakcij je urejena v skladu z evropsko zakonodajo (PSD2) in nacionalnimi predpisi, ki upoštevajo ta načela. Če komitent (uporabnik plačilnih storitev) ravna hudo malomarno⁵⁵ (če na primer ne varuje svojih varnostnih podatkov, kot sta geslo, PIN), potem je komitent odgovoren za vso izgubo, ki nastane zaradi neodobrenih plačilnih transakcij. Banka v tem primeru ni dolžna povrniti izgube komitentu, razen če je izguba nastala zaradi tehnične napake banke ali njenih zaposlenih oziroma pogodbenih partnerjev. Če komitent izgubi plačilni instrument ali če mu ga ukradejo ali zlorabijo in o tem pravočasno obvesti banko, potem je odgovornost za nadaljnje izgube na banki, v

⁵⁵ Huda malomarnost je pravni pojem, ki označuje stopnjo nepazljivosti ali neprevidnosti, ki presega običajno malomarnost. V splošnem pomeni, da posameznik ni ravnal tako, kot bi se od njega pričakovalo v danih okoliščinah, in je s svojim ravnanjem ali opustitvijo povzročil škodo ali tveganje, ki bi ga lahko zlahka preprečil.

teh primerih je odgovornost komitenta omejena do 50 EUR. V primeru hude malomarnosti pa ni omejena ter komitent nosi posledice celotne izgube.⁵⁶

Na ravni EU so v letu 2025 v bančnem sektorju prevladovali incidenti, ki so povezani z zunanjimi ponudniki storitev IKT, napadi DDoS,⁵⁷ nepooblaščenimi dostopi in napadi z zahtevo po plačilu odškodnine. Našteti incidenti predstavljajo dobro polovico vseh poročenih kibernetških incidentov. Tudi v letu 2025 je bilo zaznati večje število incidentov pri tretjih ponudnikih storitev, kar ima posredni vpliv na poslovanje bank (npr. kraja zaupnih podatkov, vpliv na zagotavljanje bančnih storitev, nepooblaščen dostopi). Sledijo phishing napadi, izsiljevalski virusni programi in napadi s pomočjo zlonamerne programske opreme. Število kritičnih kibernetških incidentov na nivoju EU ostaja stabilno (v povprečju je bilo v letu 2025 na četrtletni ravni prijavljenih okoli 40 kritičnih kibernetških incidentov). Zaradi geopolitičnih tveganj ostajajo kibernetške grožnje v EU še zmeraj na visoki ravni. Europol opozarja, da lahko zaradi novega konflikta na Bližnjem vzhodu pričakujemo več kibernetških napadov na evropsko infrastrukturo in povečanje spletnih goljufij, pri katerih se uporablja vedno bolj sofisticirana umetna inteligenca in izkorišča poplava informacij, ki v zvezi s konfliktom krožijo po spletu.

1.8 Podnebna tveganja

Q4 25

Q1 26

Podnebna tveganja v bančnem sistemu ostajajo zmerna s stabilno tendenco. Izpostavljenost podnebno bolj občutljivim dejavnostim se je v povprečju rahlo povečala, medtem ko so se ogljični kazalniki bistveno izboljšali zaradi spremembe izpostavljenosti v nekaterih podjetjih. Kreditno tveganje pri podnebno občutljivih dejavnostih se je še povišalo. Tranzicijska tveganja v bančnem sistemu tako ostajajo ocenjena kot zmerna, fizična pa ostajajo razmeroma stabilna in so trenutno ocenjena kot nizka. Tveganje interakcije med fizičnimi in tranzicijskimi tveganji⁵⁸ pa je ocenjeno kot nizko.

Izpostavljenost podnebno občutljivim dejavnostim se je medletno v povprečju povečala za približno 0,4 %, ogljični kazalniki pa so se še izboljšali. Po definiciji, ki temelji na emisijah v Sloveniji, je k temu najbolj prispevalo predvsem povečanje izpostavljenosti gradbeništvu (5,9 o. t.). Po definiciji, ki temelji na emisijah v EU, pa so se izpostavljenosti medletno znižale za 0,5 %. K znižanju je prispevalo nadaljnje krčenje izpostavljenosti dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro, medtem ko so se izpostavljenosti energetsko intenzivnim dejavnostim in stanovanjskemu sektorju še naprej povečevale. Delež izpostavljenosti podnebno občutljivim dejavnostim sta se nekoliko znižala in decembra v povprečju znašala 33 %. Ogljični kazalniki so se bistveno izboljšali, predvsem zaradi znižanja izpostavljenosti dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro ter kmetijstvu. Ogljična kreditna intenziteta in ogljična utežena intenziteta sta se v povprečju medletno znižali za približno 19 %. Nagnjenost bank k financiranju onesnaževalnih dejavnosti se je skoraj izničila in je znašala v povprečju⁵⁹ le še 0,14 %. K temu je prispevalo znatno znižanje izpostavljenosti kmetijstvu ter oskrbi z električno energijo, ki generirata visok delež emisij. Bančni sistem je one-

⁵⁶ Za več podrobnosti glej Rijavec Uršej, A., & Reven R. (2025). Ukrepi za zagotavljanje varnosti pri plačevanju. Bančni vestnik, ZBS.

⁵⁷ Cilj napadov DDoS je doseči ohranitev oziroma nedosegljivost storitve uporabnikom. Za te napade se običajno uporablja omrežja okuženih računalnikov. Banke za preprečitev teh napadov vzpostavljajo varnostne operativne centre in nameščajo namenska programska protivirusna orodja.

⁵⁸ Ocena temelji na deležu hkratnih izpostavljenosti tranzicijskim in fizičnim tveganjem.

⁵⁹ Medtem ko je kazalnik na podlagi sektorskih emisij znašal 7,1 %, je uporaba granularnih podatkov pokazala vrednost – 6,8 %. Z uporabo granularnih emisij je sicer mogoče opaziti nekoliko večjo variacijo indikatorjev zaradi prispevka emisij posameznih podjetij.

snaževalnim dejavnostim izpostavljen rahlo več, kot znaša njihov delež v dodani vrednosti gospodarstva. Gre sicer za nadaljevanje trenda zniževanja nagiba zadnjih dveh let (slika 1.31, desno).

V drugem polletju se je še povečalo tudi kreditno tveganje podnebno občutljivih dejavnosti, kar odraža koncentracijo tveganj v nekaterih podjetjih. Delež NPE podnebno najbolj občutljivih dejavnosti v portfelju NFD se je glede na december povečal za 1,9 o. t., na 2,4 %. Delež NPE teh dejavnosti v vseh NPE NFD se je še povišal in znašal 58,6 % (zgodovinsko visoka vrednost kazalnika)⁶⁰ ter se je glede na polletje precej povečal (za 22,4 o. t.). Povečanje izhaja predvsem iz materializacije kreditnih tveganj pri nekaterih podjetjih v predelovalnih dejavnostih.⁶¹ Delež NPE v segmentu podnebno občutljivih dejavnosti, ki je že od junija 2025 višji kot delež NPE celotnega portfelja NFD, se je tako še povečal, na 7,5 %. Razlika med deležem NPE segmenta podnebno občutljivih dejavnosti ter celotnega portfelja NFD pa se je povišala na 3,3 o. t., kar nakazuje na dodatno poslabšanje kreditnega tveganja zlasti v podnebno občutljivih dejavnostih (slika 1.31, levo). Tveganja za zdaj ostajajo koncentrirana pri posameznih podjetjih iz predelovalne dejavnosti ter zaenkrat niso širše osnovana.

Fizična tveganja v bančnem sistemu ostajajo razmeroma stabilna. Delež izpostavljenosti subjektom v občinah z visokim oziroma povišanim fizičnim tveganjem (vključujejo kronična in akutna fizična tveganja)⁶² je decembra na ravni sistema znašal 15,3 %, delež izpostavljenosti območjem z visoko izpostavljenostjo vsaj enemu akutnemu fizičnemu tveganju pa 14,2 %. Zaradi večje razpršenosti izpostavljenosti gospodinjstvom ostaja ta delež precej višji pri portfelju gospodinjstev (18,4 %) kot pri portfelju podjetij (10,4 %). Med akutnimi fizičnimi tveganji je bančni sistem najmanj izpostavljen tveganju poplav (delež izpostavljenosti je decembra znašal 0,6 %).⁶³ Deleži NPE v celotnih izpostavljenostih (gospodinjstvom in NFD) ostajajo nizki, tako pri izpostavljenostih subjektom v občinah z visokim oziroma povišanim tveganjem kot pri izpostavljenostih z visokim akutnim fizičnim tveganjem (v povprečju 0,23 %).

Pri interpretaciji kazalnikov je pomembna previdnost, saj ti ne odražajo vseh dejavnikov, povezanih s fizičnimi ali tranzicijskimi tveganji, prve ocene pa kažejo na nizka tveganja interakcije med dejavniki podnebnih tveganj. Delež izpostavljenosti podnebno občutljivim dejavnostim v občinah, ki so visoko izpostavljene sestavljenemu⁶³ fizičnemu tveganju, je nizek ter je z decembrom znašal manj kot 5 %. Slednje velja ne glede na uporabljene definicije podnebne občutljivosti. To kaže, da so tveganja interakcije med fizičnimi in tranzicijskimi tveganji nizka, saj je delež subjektov visoke izpostavljenosti fizičnemu in tranzicijskemu tveganju hkrati nizek. Pri tem izpostavljamo, da se tranzicijska in fizična tveganja v trenutni zasnovi analizirajo v posameznih analitičnih/metodoloških sklopih. Pri analizi ni upoštevan morebitni vpliv spremembe tranzicijskih tveganj na fizična tveganja ali obratno. Poleg tega kazalniki fizičnih tveganj temeljijo na dolgoročnih projekcijah podnebnih scenarijev in ne odražajo tekočih sprememb okoljskih kazalnikov, kar bi lahko pomembno vplivalo na poslovanje posameznih dejavnosti ter posledično bančnega sistema.

⁶⁰ Časovna serija podatkov o izpostavljenosti po dejavnosti zajema obdobje od oktobra 2016 dalje.

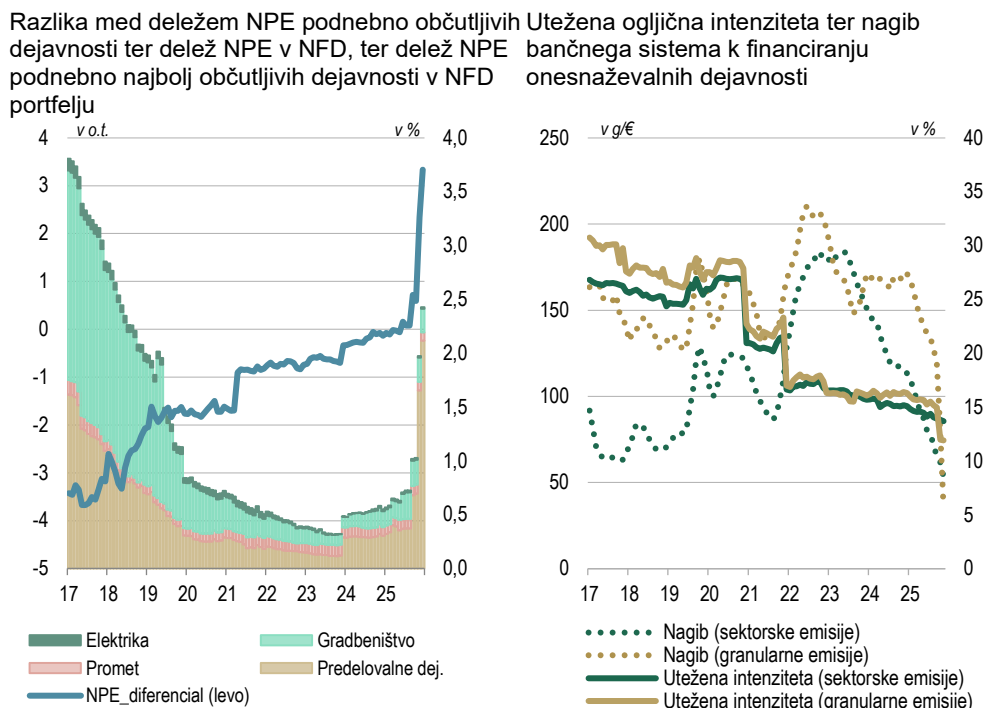
⁶¹ Predvsem dejavnosti proizvodnje kovin ter kovinskih izdelkov. Več v poglavju o kreditnem tveganju.

⁶² Na podlagi sestavljenega indikatorja fizičnih tveganj, ki upošteva standardizirane indikatorje izpostavljenosti šestim vrstam fizičnega tveganja (akutna: poplave, suše, ekstremni veter ter ekstremna vročina; kronična: povečane temperature in padavine).

⁶³ Indikator sestavljenega tveganja upošteva kronična in akutna fizična tveganja. Med akutnimi fizičnimi tveganji vključujemo tveganja suš, poplav, ekstremnega vetra in vročine, medtem ko se med kronična tveganja uvrščajo tveganja v povezavi z dvigom temperature ali povečanja padavin.

Geopolitična tveganja še vedno prinašajo precejšnjo negotovost ter lahko posredno vplivajo na podnebna tveganja. Ob preusmerjanju investicij za druge strateške namene se lahko časovnica izvedbe zelenega prehoda ali splošna raven cen spremeni. Eskalacija in materializacija geopolitičnih tveganj bo prek cene energentov vsaj kratkoročno vodila v povišano inflacijo, medtem ko naj bi uvedba sistema EU ETS2 začasno prispevala k rahlemu dvigu inflacije do leta 2028.⁶⁴ Pomembno vprašanje ostaja tudi dostopnost financiranja podnebno občutljivih dejavnosti. Zadnje ocene sicer kažejo na precejšnje znižanje nagiba k onesnaževalnim dejavnostim, kar znižuje tranzicijska tveganja v bančnem sistemu, zlasti srednjeročno. Smiselno je, da banke ohranijo oziroma okrepijo financiranje naložb in programov, ki so namenjeni zmanjšanju podnebnih vplivov.

Slika 1.31: Gibanje ogljičnih kazalnikov skozi čas ter kreditno tveganje pri podnebno najbolj občutljivih dejavnostih

Opomba: Na levi sliki je na levi osi prikazana razlika med deležem NPE podnebno občutljivih dejavnosti ter deležem NPE NFD. Podnebno občutljive dejavnosti vključujejo (pod)dejavnosti iz predelovalnih dejavnosti ter dejavnosti gradbeništva, prometa in oskrbe z električno energijo, plinom in paro, ki največ prispevajo k celotnim emisijam slovenskega gospodarstva. Zaradi nizkega izhodiščnega obsega NPE se lahko pojavijo večji premiki v vrednosti indikatorjev zaradi prerazvrstitve nekaterih izpostavljenosti, kot je bil primer ob koncu leta 2023 ter v zadnjem četrtletju 2025. Na sliki desno je prikazano (4-kvartalno) drseče povprečje indikatorjev nagiba, izračunanih na podlagi sektorskih ali granularnih emisij. Nagib odraža razliko med uteženo ogljično intenziteto bančnega sistema ter neuteženo ogljično intenziteto gospodarstva. Pozitivna (negativna) razlika kaže, da je delež izpostavljenosti bančnega sistema do onesnaževalnih dejavnosti večji (nižji) kot njihov delež v dodani vrednosti gospodarstva (več v FSR, maj 2023).

Vir: Banka Slovenije.

⁶⁴ Glej [decembrske napovedi Evrosistema](#).

2 Odpornost bančnega sistema

2.1 Solventnost in dobičkonosnost

Q4 25

Q1 26

Odpornost bančnega sistema z vidika solventnosti in dobičkonosnosti je bila ob koncu leta 2025 visoka. Količniki kapitalске ustreznosti so dosegli visoke vrednosti zaradi rasti regulatornega kapitala, ki je prehitela rast tveganju prilagojenih izpostavljenosti. Ocenjujemo, da bo dobra dobičkonosnost bank, ki izvira iz še vedno visokih neto obrestnih prihodkov, vztrajala tudi v letu 2026. V letu 2026 pričakujemo ohranjanje dobre solventnosti bank, vendar ob pričakovanem zniževanju količnikov kapitalске ustreznosti predvsem zaradi rasti tveganih izpostavljenosti iz kreditnega tveganja. Tveganje za ohranjanje trenutnega solventnostnega položaja bank lahko v prihodnje predstavljata predvsem rast kreditne izpostavljenosti in morebitna realizacija tveganj iz ekonomskega okolja. Podobno bi lahko dobiček zmanjšale predvsem višje neto oslabitve in rezervacije. Do teh bi prišlo ob morebitnem vztrajanju energetske krize ter poslabšanju gospodarskega okolja, kar bi se lahko odrazilo v povečanju nedonosnih terjatev.

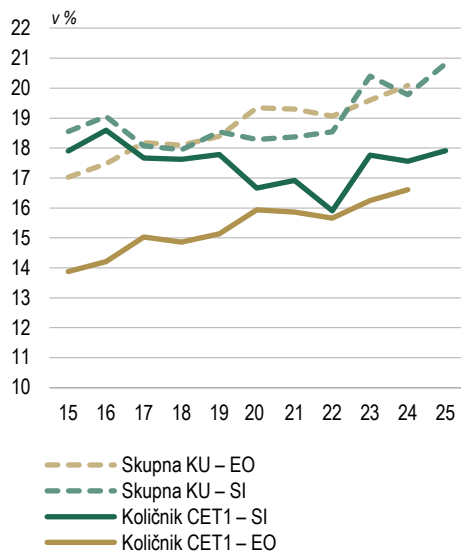
Solventnost

Visoko solventnost slovenskega bančnega sistema ob koncu leta 2025 potrjujejo visoki količniki kapitalске ustreznosti. Količnik skupne kapitalске ustreznosti (KU) na konsolidirani ravni (slika 2.1, levo) je dosegel eno najvišjih ravni zadnjih desetih let z 20,8 % (+1,0 odstotne točke glede na 2024), medtem ko je količnik navadnega lastniškega temeljnega kapitala (CET1) dosegel drugo najvišjo raven tega obdobja v višini 17,9 % (+0,3 odstotne točke glede na 2024; slika 2.2, levo). Dobro solventnost slovenskega bančnega sistema ob koncu leta 2025 potrujeta tudi višji presežek skupne kapitalске ustreznosti⁶⁵ s 6,5 odstotnimi točkami nad opredeljeno skupno kapitalsko zahtevo in količnik finančnega vzvoda z 9,7 % (slika 2.2, desno). Podatki za evrsko območje s konca tretjega četrtletja 2025 prav tako izkazujejo visoko solventnost evrskega bančnega sistema, vendar so bile vrednosti kapitalskih količnikov nižje od tistih, ki jih je izkazoval slovenski bančni sistem ob zaključku lanskega leta. Na posamični podlagi je količnik skupne KU v slovenskem bančnem sistemu ob koncu leta 2025 dosegel 23,3 %, količnik CET1 pa 19,8 %, kar dodatno potrjuje visoko solventnost bančnega sistema.

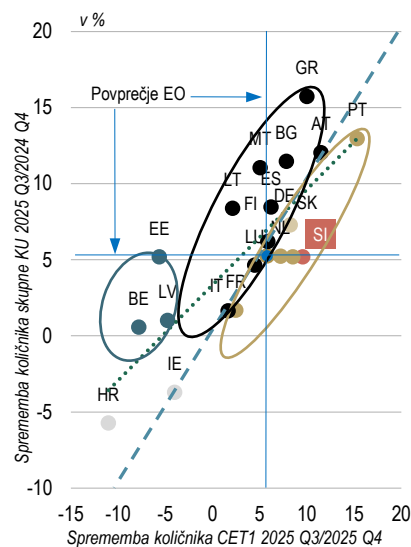
⁶⁵ Skupna kapitalska zahteva (angl. OCR, Overall capital requirement) vključuje kapitalске zahteve prvega in drugega stebra ter kapitalске blažilnike, ne pa tudi smernice P2G.

Slika 2.1: **Gibanje količnikov kapitalne ustreznosti in spremembe količnikov KU, primerjava z evrskim območjem**

Gibanje količnikov kapitalne ustreznosti na konsolidirani podlagi v primerjavi z evrskim območjem

Spremembe količnika KU glede na spremembe količnika CET1 v EO, konsolidirana podlaga

Opomba: Na sliki desno je izvzet Ciper zaradi prevelikega odstopanja od ostalih članic. Pikčasta črta prikazuje povprečno spremembo količnika skupne KU vseh držav EO glede na povprečno spremembo količnika CET1. Črtkana črta pa ponazarja povečanje količnika skupne KU, če bi se ta povečal za enak odstotek kot količnik CET1.

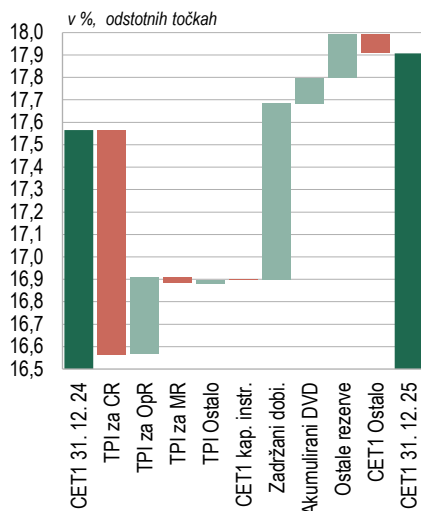
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Rast količnikov KU, zlasti v zadnjem četrtletju, je temeljila na povečanju regulatornega kapitala. Slednji se je okrepil za 9,3 %, predvsem s prenosom dela tekočih dobičkov iz leta 2025 med zadržane (315 mio EUR) in izdajo dodatnega temeljnega kapitala (300 mio EUR). Ta rast je precej presešla štiriodstotno povečanje zneskov tveganju prilagojenih izpostavljenosti (TPI), ki je izhajala iz povečanja kreditnih tveganj, medtem ko so operativna tveganja zaradi novega načina izračuna kapitalne zahteve⁶⁶ še vedno zniževala celoletno rast zneskov TPI. K rasti TPI za kreditna tveganja je največ prispevalo zadolževanje prebivalstva s potrošniškimi in stanovanjskimi posojili. Opazen je bil tudi porast izpostavljenosti v neplačilu, ki pa je ostal omejen. Banke v zadnjih letih z zadržanimi dobički izboljšujejo kakovost regulatornega kapitala, čemur pritrjuje tudi gibanje količnikov KU v primerjavi z evrskim območjem (slika 2.1, levo). Primerjava spremembe količnika KU glede na rast količnika CET1 znotraj evrskega območja postavlja slovenski bančni sistem med države, v katerih je bila rast količnika CET1 izrazitejša od rasti skupne KU (slika 2.1, desno). Na sliki so razvidne tri skupine držav: v prvi, kamor se uvršča tudi Slovenija, je povečanje skupne KU temeljilo primarno na kapitalu CET1. Drugo skupino sestavljajo države, ki so količnik KU krepile predvsem z drugimi oblikami regulatornega kapitala (npr. Litva), v tretji skupini (npr. Belgija) pa je bila rast drugih vrst kapitala tolikšna, da so lahko ob hkratnem povečanju skupne KU celo znižale količnik CET1. Slovenski bančni sistem tako tudi s kakovostjo regulatornega kapitala v primerjavi z ostalimi članicami evrskega območja izkazuje visoko stopnjo odpornosti.

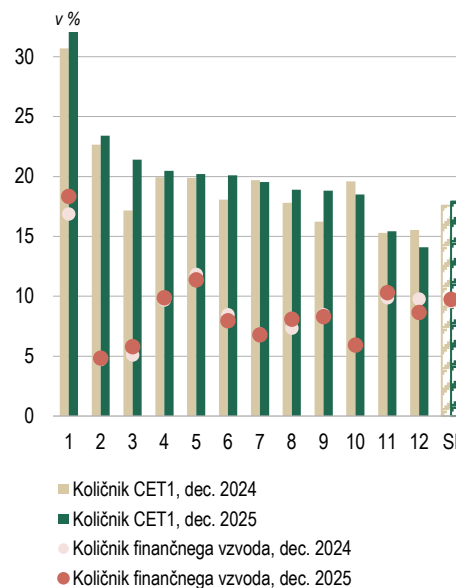
⁶⁶ Nov izračun kapitalne zahteve za operativna tveganja na osnovi spremenjene CRR nadomešča vse prej veljavne pristope in temelji na kazalnikih poslovanja različnih poslovnih segmentov ter zajema triletno povprečje ustreznih računovodskih podatkov. Kapitalna zahteva znaša od 12 % do 18 % kazalnika poslovanja. Ocenjujemo, da bi bil količnik skupne KU brez tega učinka nižji za 0,4 odstotne točke.

Slika 2.2: **Gibanje TPI in finančni vzvod s CET1 po bankah**

Dekompozicija spremembe količnika CET1, konsolidirana podlaga

Količnik finančnega vzvoda in CET1 po bankah

Opomba: CR – kreditno tveganje, MR – tržno tveganje, OpR – operativno tveganje, DVD – drugi vseobsegajoči donos.
Vir: Banka Slovenije.

V letošnjem letu pričakujemo ohranjanje dobre kapitalske odpornosti bančnega sistema, vendar ob zniževanju količnikov kapitalske ustreznosti. Zniževanje količnikov kapitalske ustreznosti pričakujemo predvsem zaradi naraščajočega kreditnega tveganja in visoke negotovosti v poslovnem okolju, kar se lahko odrazi v večji rasti neto oslabitev in rezervacij ter višjih operativnih stroškov. Banke bi sicer lahko še dodatno povečale kapital z rastjo regulatornega kapitala iz zadržanih dobičkov bank, ki jih še niso razporedile že pred koncem leta 2025. Možnosti za krepitev regulatornega kapitala z lastno akumulacijo ostajajo še naprej ugodne, predvsem zaradi stabilnih dohodkovnih tokov, medtem ko ostaja krepitev kapitala z izdajami kapitalskih instrumentov na finančnih trgih omejena na posamezne banke. S krepitvijo regulatornega kapitala se povečuje oziroma ohranja odpornost bank, poleg tega pa z njo banke naslavlajo tudi minimalne zahteve MREL, ki jih sicer uspešno izpolnjujejo. Kljub rasti odpornosti bančnega sistema so med bankami prisotne razlike v kapitalskem položaju, s čimer se razlikuje tudi njihova sposobnost za absorpcijo nenadnih šokov iz okolja. Kljub dobri odpornosti na ravni sistema ostaja dobro upravljanje kapitalske ustreznosti na ravni posameznih bank zelo pomembno.

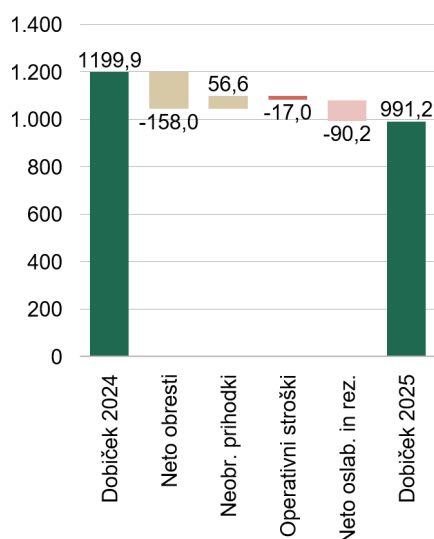
Dobičkonosnost

Dobičkonosnost bank je bila lani sicer nižja kot v predhodnih dveh letih, vendar je kljub temu ostala nadpovprečna. Dobiček pred obdavčitvijo se je medletno zmanjšal za 17,4 % na 991,2 mio EUR, vendar je ostal znatno nad ravnimi, zabeleženimi pred obdobjem zviševanja obrestnih mer. K nižjemu dobičku so prispevali manjši dohodek ter višje neto oslabitve in rezervacije (slika 2.3, levo). Zaradi negotovih gospodarskih izglede in prerazvrstitve nekaterih podjetij med bolj tvegana se je obseg neto oslabitev in rezervacij lani v primerjavi s predhodnim letom povečal za 90 mio EUR na 161 mio EUR. Njihov delež v bilančni vsoti se je v letu 2025 povečal za 4,3 odstotne

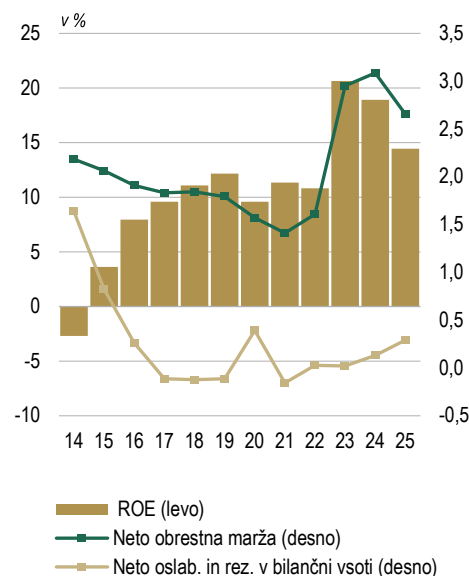
točke na 7,4 %. Kljub porastu je bil ta delež glede na zgodovinske vrednosti še razmeroma majhen.⁶⁷ Zadnja nekoliko višja vrednost deleža neto oslabitev in rezervacij je bila dosežena v letu 2020, prvem letu pandemije. V preteklih letih so banke ohranjale izjemno nizke neto oslabitve in rezervacije. Slednje so se povečale šele proti koncu lanskega leta, ko se je povečal delež nedonosnih terjatev. Donosnost na kapital (ROE) pred obdavčitvijo (slika 2.3, desno) se je na ravni bančnega sistema zaradi nižjega dobička in hkratnega porasta kapitala lani znižala na 14,4 %, kar je za 5,5 odstotne točke manj kot leto prej. ROE pred obdavčitvijo na ravni bančnega sistema kljub lanskemu znižanju vse od leta 2023 dalje izrazito presega povprečje zadnjih let pred zvišanjem ravni obrestnih mer in tudi dolgoročno povprečje.⁶⁸ V začetku leta 2026 dobiček zaostaja za tistim iz enakega lanskega obdobja, predvsem zaradi nekoliko nižjih neobrestnih prihodkov in višjih stroškov. Medtem ko so neto oslabitve in rezervacije primerljive z lanskimi, ta zaostanek v prvih mesecih leta običajno nima pomembnejše vloge pri končnem rezultatu.

Slika 2.3: Spremembe komponent dobička ter izbrani kazalniki poslovanja bank

Vpliv sprememb komponent na spremembo dobička pred obdavčitvijo (v mio EUR)

Izbrani kazalniki poslovanja bank

Opomba: Vrednosti neto obrestne marže oziroma neto oslabitev in rezervacij junija odražajo zadnje enoletno obdobje. Vir: Banka Slovenije.

Letos bodo razmere za ustvarjanje dobička bolj zaostrene in negotove. Čeprav pričakujemo stabilno ustvarjanje dohodka, bi lahko višino dobička ob vztrajanju energijskih kriznih razmer ter poslabšanju mednarodnega in domačega gospodarskega okolja zmanjšale predvsem višje neto oslabitve in rezervacije. Pričakovanja finančnih trgov glede ukrepanja centralnih bank ob povečanih inflacijskih pritiskih nakazujejo višanje obrestnih mer za naložbe in višje zahtevane donose na obvezniških trgih medtem ko bi finančni viri domačih bank, kjer prevladujejo vpogledne vloge, ob podobni obrestni politiki bank kot ob zadnjem višanju obrestnih mer lahko ostali še naprej zelo poceni. Premik obrestnih mer na višjo raven se je v zadnjih letih odrazil predvsem na naložbeni strani. Banke bi morale nameniti več pozornosti obrestnim meram za vloge,

⁶⁷ V pandemičnem letu 2020 so neto oslabitve in rezervacije predstavljale 12,5 % ustvarjenega dohodka bank, povprečna vrednost v letih 2022–2024 pa je znašala le 1,6 % ustvarjenega dohodka bank. Banke so v zadnjem desetletju neto oslabitve in rezervacije nekajkrat tudi neto sproščale, dolgoročno povprečje treh desetletij, ob izvetju določenih nadpovprečnih let in let neto sproščanja, pa znaša 19,3 %.

⁶⁸ Dobičkonosnost na ravni bančnega sistema se dolgoročno giblje na ravni okoli 10 %. V letih od 2016 do 2022 je ta znašala 10,4 %, v letih od 2023 do 2025 18 %, dolgoročno povprečje 1996–2025 pa ob izključitvi dveh let pred sanacijo in sanacijskega leta 2013 znaša 10,0 %.

saj te predstavljajo njihov najpomembnejši vir financiranja ter spodbujajo stabilno in dolgoročno varčevanje prebivalstva. Po drugi strani pa bi banke ob poslabšanju gospodarskih razmer lahko tako zaradi zmanjšane povpraševanja kot zaradi večje previdnosti zmanjšale kreditiranje in se bolj osredotočale na naložbe z nižjim tveganjem in donosom. To bi poleg višjih neto oslabitev in rezervacij dodatno zniževalo njihovo dobičkonosnost.

V državah EU do tretjega četrletja lani še ni bilo zaznati povečanja neto oslabitev. Slovenski bančni sistem je bil med tistimi z nižjimi neto oslabitvami.⁶⁹ Majhne neto oslabitve so še vedno prispevale k visoki dobičkonosnosti bank, tako v državah EU kot v Sloveniji. Za konec leta 2025 lahko za Slovenijo pričakujemo višje vrednosti, saj so se po posamičnih bilančnih podatkih bank neto oslabitve povečale predvsem v zadnjem četrletju leta. Kakovost sredstev pri bankah v obeh območjih in Sloveniji se bo predvidoma letos poslabšala. Lanskim naraščajočim trgovinskim napetostim, nižji gospodarski rasti, motnjam v dobavnih verigah in poslabšanju razmer za proizvodna in izvozna podjetja so se z vojnami in krizo na Bližnjem vzhodu pridružili še povečani inflacijski pritiski zaradi energetske krize. Obenem bodo morebitna zvišanja obrestnih mer podražila tudi vire financiranja. Vse to lahko dodatno negativno vpliva na konkurenčnost podjetij in kakovost njihovih portfeljev ter na povečanje neto oslabitev pri bankah.

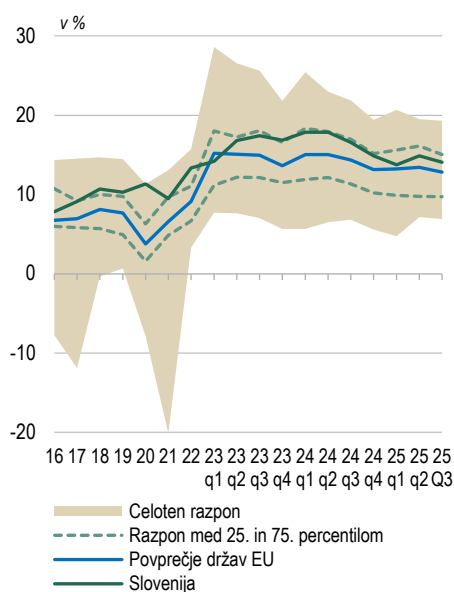
Dobičkonosnost bank v Sloveniji je tudi lani do konca tretjega četrletja presejala povprečje držav EU in evrskega območja. Z zniževanjem ravni obrestnih mer se je pričakovano znižala, vendar ne bistveno (slika 2.4, levo). Razlika med Slovenijo in povprečjem držav obeh območij se je nekoliko zmanjšala. ROE⁷⁰ slovenskega bančnega sistema je lani do tretjega četrletja dosegel 14,1 % (decembra 2024 14,9 %) in s tem presegel tako povprečno vrednost ROE držav EU (12,8 %) kot evrskega območja (11,9 %). ROE po obdavčitvi pa je v Sloveniji lani še vedno močno, za približno polovico, presegal tudi vrednosti obeh območij, pri katerih je ta za obravnavano obdobje znašala manj kot 10 %. V primerjavi z državami EU (slika 2.4, desno) se je lani razlika do povprečja držav nekoliko zmanjšala in prešla pod prvo četrtno držav EU z najvišjimi vrednostmi, kjer je bila od drugega četrletja 2023 dalje.

⁶⁹ Gre za primerjavo z državami EU in evrskega območja po kazalniku oslabitev finančnih sredstev na bilančno vsoto. Oslabitve finančnih sredstev, ki niso merjena po pošteni vrednosti, predstavljajo največji del oslabitev; na voljo so konsolidirani, mednarodno primerljivi četrletni podatki do tretjega četrletja 2025, ki so preračunani na letno raven. Vrednost tega kazalnika je npr. za Slovenijo lani do konca tretjega četrletja znašala 0,09 %, za povprečje držav EU 0,14 % in za povprečje držav evrskega območja 0,12 % (konec leta 2024 so vrednosti znašale: 0,14 %, 0,15 % in 0,14 %). Zadnje višje vrednosti tega kazalnika ob koncu leta so bile dosežene v letu 2024, ko je vrednost za Slovenijo znašala 0,37 %, za obe območji pa enako, 0,48 %.

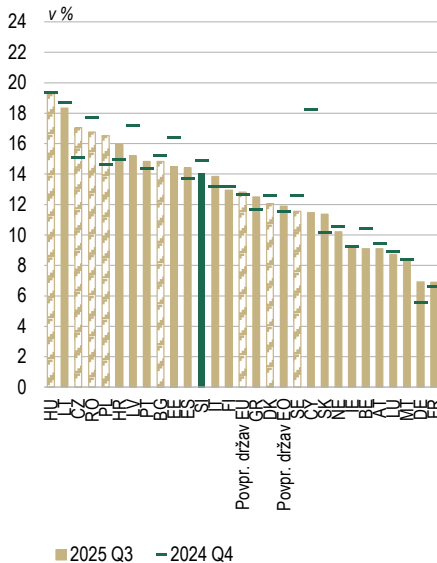
⁷⁰ Konsolidirani podatki bank na nacionalni ravni (ECB, SDW, CBD); kazalnik ROE po obdavčitvi je preračunan na letno raven.

Slika 2.4: Dobičkonosnost v državah EU in v Sloveniji

Gibanje dobičkonosnosti (ROE) v državah EU (konsolidirani podatki) in v Sloveniji, po obdobjih

Donosnost na kapital (ROE) v državah EU v letih 2024 in 2025 (konsolidirani podatki), po obdobjih

Opomba: Slika desno, Bolgarija v letu 2025 še ni bila članica evrskega območja, zato se v prikazu upošteva le kot članica EU. Viri: Banka Slovenije, ECB Data Portal, lastni izračuni.

2.2 Likvidnost

Q4 25 Q1 26 →

Odpornost bančnega sistema je v segmentu likvidnosti, kljub poslabšanju vrednosti nekaterih indikatorjev, ostala visoka, stabilen trend pa pričakujemo tudi v prihodnje. Sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov v kratkoročnem stresnem obdobju in financiranje obveznosti v enoletnem obdobju se je na ravni bančnega sistema nekoliko poslabšala, a kljub temu ostaja na visoki ravni. Banke so nadaljevale z usmerjanjem prostih likvidnih sredstev v nakup dolžniških vrednostnih papirjev, vendar se je ta trend nekoliko upočasnil. Čeprav se je velik obseg likvidnosti ohranil, pa je v primeru izrazito velike potrebe po likvidnosti, ki bi zahtevala tudi prodajo vrednostnih papirjev, njena spremenjena struktura manj ugodna. Razlike v likvidnostnih presežkih so med bankami še vedno precejšnje. K ohranjanju dobre likvidnosti in s tem visoke odpornosti bank bo tudi v prihodnje pomembno prispevalo pozorno spremljanje tržnih razmer in skrbno upravljanje trenutno dobre likvidnosti.

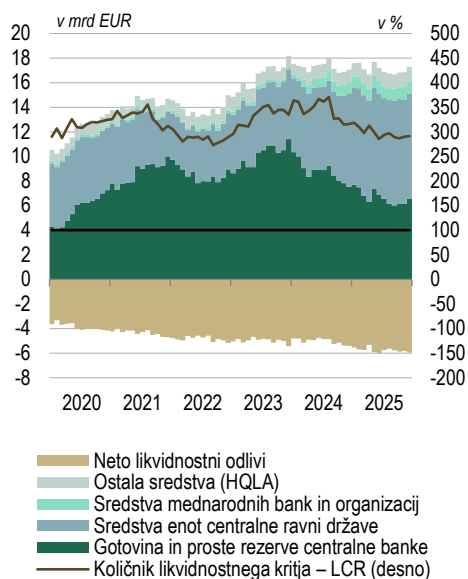
Bančni sistem je leta 2025 kljub rahlemu poslabšanju ohranil visoko sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov v enomesečnem stresnem obdobju. Postopno zmanjševanje vrednosti količnika likvidnostnega kritja (LCR), ki je bilo prisotno predvsem v prvi polovici lanskega leta, se je v nadaljevanju leta umirilo (slika 2.5, levo). Vrednost LCR se je lani na individualni podlagi zmanjšala za 25 odstotnih točk, vendar z 291 % ostala visoko nad minimalno regulatorno zahtevo (100 %). Likvidnostni presežek je konec leta znašal visokih 11,4 mrd EUR. Nižja vrednost LCR je bila posledica povečanja neto likvidnostnih odlivov,⁷¹ ki so se okrepiли bolj kot likvidnostni blažilnik oziroma obseg visokokakovostnih likvidnih naložb (angl. high-quality liquid assets – HQLA). Podobno kot v Sloveniji se je vrednost LCR zmanjšala tudi v skoraj vseh ostalih državah evrskega območja, med katerimi se po vrednosti tega kazalnika uvrščamo na visoko tretje mesto (slika 2.5, desno).⁷²

⁷¹ Neto likvidnostni odlivi so razlika med pričakovanimi odlivi in pričakovanimi prilivi v 30-dnevem stresnem obdobju. Prilivi se upoštevajo le do 75 % vseh odlivov.

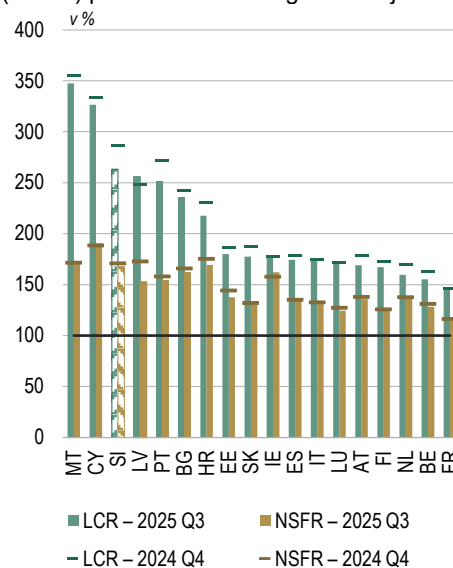
⁷² V primerjavo so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi za konec leta 2024 in tretje četrtletje 2025. Novejši podatki ob pisanju tega poročila še niso na voljo.

Slika 2.5: **Kazalnika likvidnosti za Slovenijo in evrsko območje**

LCR na posamični osnovi za Slovenijo

LCR in količnik neto stabilnega financiranja (NSFR) po državah evrskega območja

Opomba: Na sliki levo so neto likvidnostni odlivi v negativnem območju zaradi preglednejšega prikaza. Vodoravna črta na obeh slikah označuje minimalno regulatorno zahtevo (100 %). Na sliki desno so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi.

Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

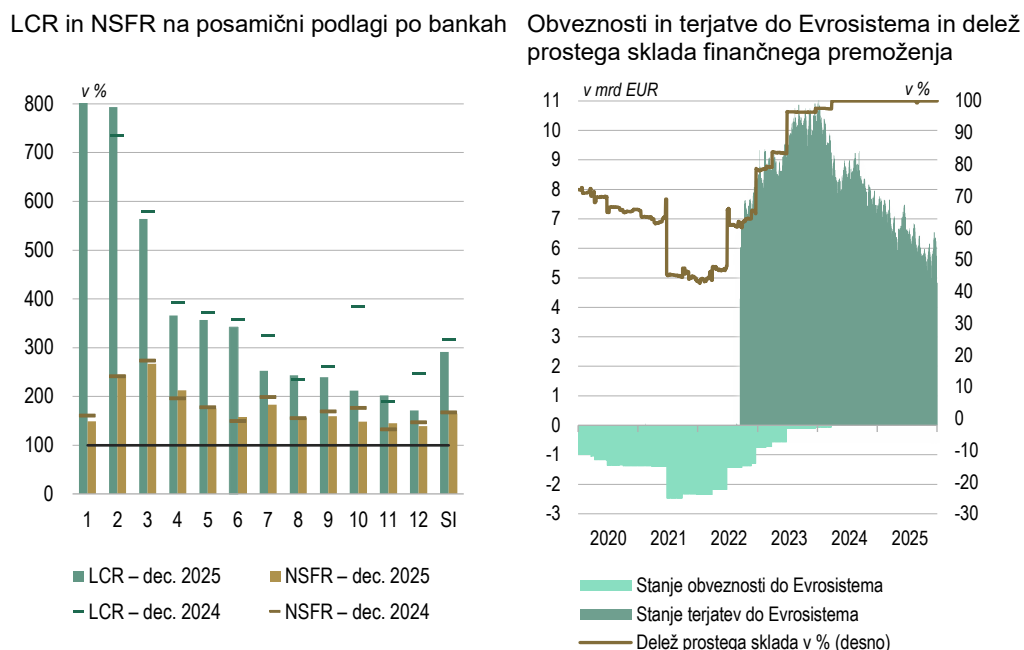
Spreminjanje strukture HQLA, s katerimi banke pokrivajo neto likvidnostne odlive, se je v drugi polovici leta nekoliko upočasnilo. Banke so zlasti v zadnjem četrtletju 2024 in v prvem četrtletju 2025 izraziteje usmerjale del gotovine in prostih rezerv z računov pri centralni banki v nakup dolžniških vrednostnih papirjev in posojila. V nadaljevanju leta se je ta trend nekoliko umiril, kar sovpada s stabilizacijo obrestnih mer ECB, saj je bilo prav zmanjševanje obrestne mere mejnega depozita povod za spreminjanje strukture likvidnosti. Čeprav so banke v zadnjem četrtletju lani likvidna sredstva povečale, se je njihov obseg v celotnem letu 2025 zmanjšal za dobro desetino na 6,6 mrd EUR oziroma 38 % vseh HQLA. Z nakupi državnih dolžniških vrednostnih papirjev so se povečala sredstva enot centralne ravni države, ki so decembra znašala 8,5 mrd EUR oziroma skoraj polovico HQLA.⁷³ Spremenjena struktura likvidnosti s prevladujočim deležem državnih dolžniških vrednostnih papirjev lahko v razmerah izrazitih potreb po takojšnji likvidnosti predstavlja manj ugodno izhodišče v primeru, če bi bila potrebna prodaja vrednostnih papirjev. Z večjim zadolževanjem držav se namreč postopno povečuje tveganost državnih vrednostnih papirjev, kar poslabšuje možnost njihove učinkovite prodaje v primeru nenadnih potreb po likvidnosti.

Sposobnost financiranja obveznosti v enoletnem obdobju se je na ravni bančnega sistema rahlo poslabšala, vendar ostala visoka. Ob rasti posojil nebančnemu sektorju in naložb v vrednostne papirje se je obseg potrebnega stabilnega financiranja povečal nekoliko bolj kot obseg razpoložljivega financiranja, ki se je okrepil predvsem zaradi priliva vlog nebančnega sektorja. S tem se je vrednost kazalnika neto stabilnega financiranja (NSFR) bančnega sistema na individualni podlagi zmanjšala za dobri dve odstotni točki na 165 %, vendar ostala znatno nad minimalno regulatorno zahtevo (100 %). To pomeni, da je imel bančni sistema konec leta 2025 18,3 mrd EUR več razpoložljivih stabilnih sredstev, kot je bila potreba po njih za enoletno obdobje. Podobno

⁷³ Strukturo dolžniških vrednostnih papirjev prikazuje slika 6.16 v Prilogi.

kot v Sloveniji se je vrednost NSFR zmanjšala tudi v večini drugih držav evrskega območja, med katerimi se Slovenija po vrednosti tega kazalnika uvršča na visoko četrto mesto.⁷⁴

Slika 2.6: Kazalnika LCR in NSFR po bankah ter stanje terjatev in obveznosti do Evrosistema

Opomba: Vodoravna črta na levi sliki označuje minimalno zahtevano raven LCR in NSFR (100 %) v skladu s CRR. Na levi sliki zaradi preglednosti ni prikazana polna vrednost za eno od bank, njen LCR je decembra 2024 znašal 4.181 %, decembra 2025 pa 4.494 %.

Vir: Banka Slovenije.

Vse banke so presegle minimalne regulatorne zahteve kazalnikov LCR in NSFR, vseeno pa ostajajo razlike v likvidnostnih presežkih med njimi še vedno precejšnje. Zaradi spremembe strukture likvidnosti se je vrednost LCR zmanjšala pri dveh tretjinah bank, vendar pa je bila konec leta le pri eni banki nižja od dvakratnika minimalne regulatorne zahteve (slika 2.6, levo). Vrednost NSFR se je zmanjšala pri več kot polovici bank, dve tretjini bank pa je imelo vsaj 50 % več razpoložljivega financiranja, kot bi ga potrebovale za financiranje obveznosti v prihodnjem enoletnem obdobju. Banke so torej v letu 2025 ohranile visoko odpornost na tveganje financiranja, vseeno pa ostaja skrbno upravljanje likvidnosti pomembno za ohranjanje visoke odpornosti tudi v prihodnje.

Sklad finančnega premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu je ostal neobremenjen, njegov obseg pa se je nekoliko povečal. Konec leta 2025 je znašal 2,5 mrd EUR oziroma 7 % več kot leto prej. Banke zaenkrat nimajo potreb po dodatni likvidnosti, zato je ostal sklad neobremenjen (slika 2.6, desno). V primeru večjih likvidnostnih potreb bi banke lahko v sklad vključile še za 11,3 mrd EUR primerne finančnega premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu, ki ga imajo na voljo v svojih bilancah. S stabilizacijo obrestnih mer se je zlasti v drugi polovici lanskega leta nekoliko ustavilo zmanjševanje obsega vezave likvidnih sredstev čez noč pri Evrosistemu. Povprečen obseg vezave je lani znašal 6,5 mrd EUR oziroma skoraj tretjino manj kot leta 2023, ko so obrestne mere mejnega depozita še naraščale in so banke krepile obseg terjatev do Evrosistema.

⁷⁴ V primerjavo so vključeni javno objavljeni podatki na konsolidirani podlagi za konec leta 2024 in tretje četrtletje 2025. Novejši podatki ob pisanju tega poročila še niso bili na voljo.

3 Gospodinjstva in nefinančne družbe

3.1 Gospodinjstva

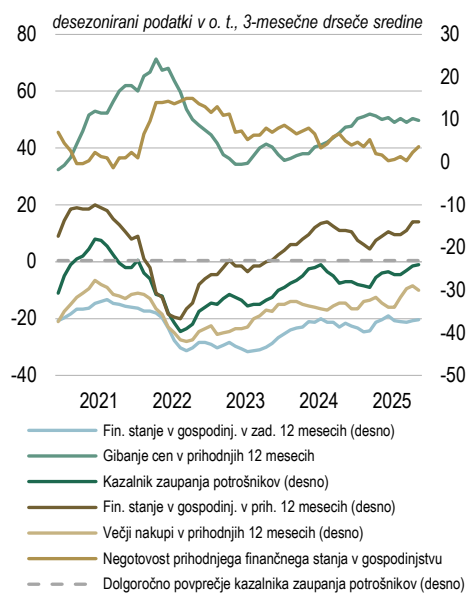
Finančni položaj gospodinjstev je ostal v drugi polovici leta 2025 stabilen. Zaupanje slovenskih potrošnikov se je proti koncu leta 2025 rahlo izboljšalo, podobno tudi pričakovanja glede gospodarskega in finančnega položaja. Ob že dlje časa trajajoči visoki rasti potrošniških posojil gospodinjstvom se krepi tudi rast stanovanjskih posojil, vendar slovenska gospodinjstva ostajajo manj zadolžena kot gospodinjstva evrskega območja. Negotovosti v mednarodnem okolju, ki se že odražajo v gibanju cen energentov, predstavljajo tveganje za kupno moč gospodinjstev in njihovo zaupanje.

Razpoloženje potrošnikov in finančno premoženje gospodinjstev

Zaupanje slovenskih potrošnikov se je proti koncu leta 2025 rahlo izboljšalo, podobno pa tudi pričakovanja glede gospodarskega in finančnega položaja. Kazalnik zaupanja potrošnikov se je v drugi polovici leta 2025 postopno izboljševal in novembra dosegel najvišjo raven po koncu leta 2024 (slika 3.1, levo), k čemur so prispevala izboljšana medletna pričakovanja glede gospodarskih razmer v državi, prihodnjega finančnega stanja gospodinjstev ter večjih nakupov. Nominalne neto plače so se decembra 2025 glede na december 2024 v povprečju zvišale za 5 %, realne pa za 2,5 %. Povprečna medletna rast nominalnih plač je bila decembra prisotna v vseh dejavnostih, najizraziteje pa v dejavnostih pretežno javnega sektorja – izobraževanju ter zdravstvu in socialnem varstvu (slika 3.1, desno). Najvišje plače so bile izplačane v oskrbi z električno energijo, plinom in paro, najnižje pa v gostinstvu in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih.

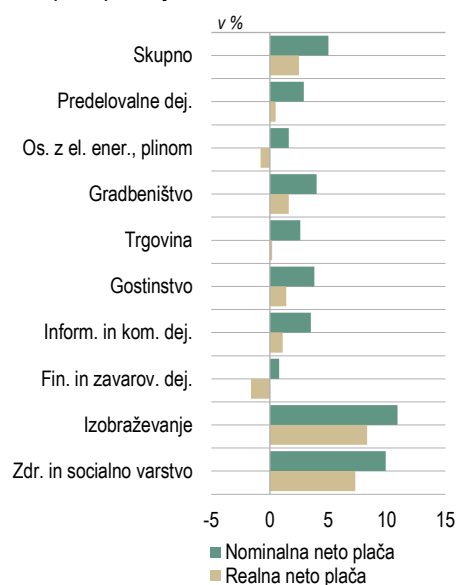
Slika 3.1: **Kazalnik zaupanja potrošnikov ter nominalna in realna rast plač**

Kazalniki zaupanja potrošnikov

Vir: SURS.

Nominalna in realna povprečna medletna rast neto plač po dejavnostih za december 2025

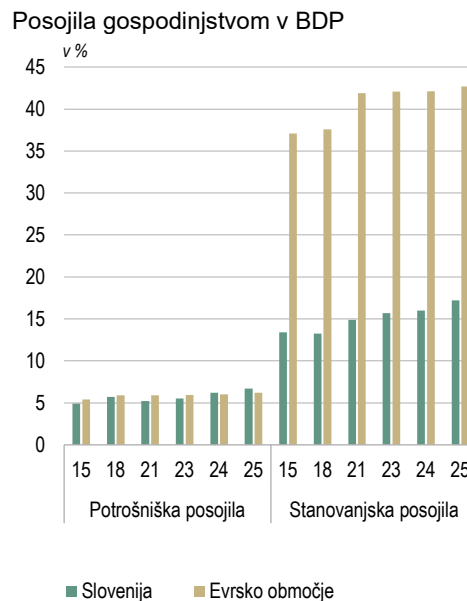
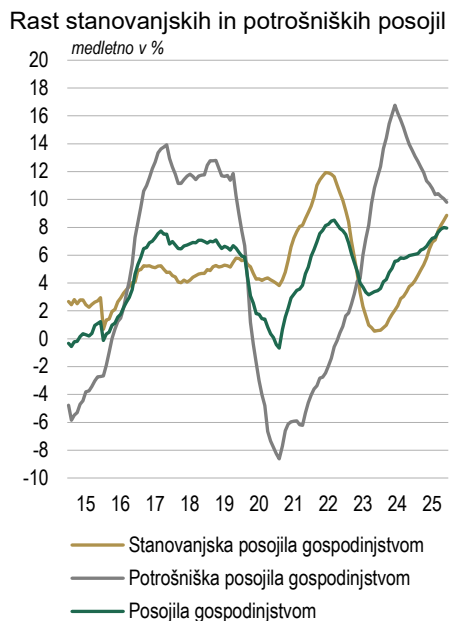

Struktura finančnega premoženja je bila v lanskem letu stabilna in se glede na pretekla leta ni bistveno spremenila. Delež finančnih sredstev slovenskih gospodinjstev v BDP se je v tretjem četrtletju 2025 glede na začetek lanskega leta povečal, a ostaja s 133,7 % občutno nižji kot v evrskem območju. Finančna sredstva gospodinjstev so v zadnjem četrtletju leta 2025 znašala 93,6 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečala za 7,4 mrd EUR (slika 6.17 v prilogi, levo). V zadnjem četrtletju se je rahlo okrepil delež vlog in delnic. V primerjavi z evrskim območjem imajo slovenska gospodinjstva v strukturi finančnega premoženja še naprej večji delež vlog in gotovine, ki predstavljajo skoraj polovico celotnega premoženja, ter večji delež lastniškega kapitala. Gospodinjstva v evrskem območju pa imajo več sredstev v obliki življenjskih in pokojninskih zavarovanj, delnic in obveznic.

Zadolženost in obremenjenost gospodinjstev s stanovanjskimi stroški

Zadolženost slovenskih gospodinjstev ostaja manjša kot v evrskem območju. Obveznosti gospodinjstev so v četrtem četrtletju 2025 znašale 19,8 mrd EUR in so se v zadnjem letu povečale za 1,3 mrd EUR. Delež njihovih obveznosti v BDP je v tretjem četrtletju 2025 znašal 28,2 %, kar je skoraj polovico manj kot v evrskem območju (57,8 %). Gospodinjstva so imela v drugi polovici leta 2025 večino posojil pri domačih finančnih družbah, predvsem bankah, manjši delež pa pri drugih domačih posrednikih, nefinančnih družbah in tujini. Struktura dolga ostaja stabilna, kar prispeva k ugodni oceni kreditnega tveganja v sektorju gospodinjstev.

Slika 3.2: **Zadolženost gospodinjstev**

Vira: ECB Data Portal, Banka Slovenije.

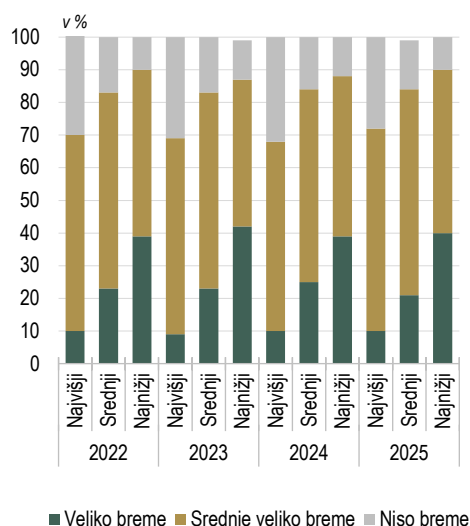
Kreditiranje gospodinjstev pri slovenskih bankah se je v drugi polovici leta 2025 dodatno okrepilo. K rasti kreditiranja gospodinjstev, ki se je decembra zvišala na 8 %, so od začetka leta 2025 prispevala tako potrošniška kot stanovanjska posojila. Medletna rast potrošniških posojil se sicer postopoma znižuje, a je decembra 2025 še vedno znašala visokih 9,8 %, medtem ko se rast stanovanjskih posojil krepi in je decembra dosegla 8,8 % (slika 3.2, levo). V Sloveniji delež stanovanjskih posojil v BDP sicer

ostaja precej manjši od povprečja evrskega območja (slika 3.2, desno). Delež potrošniških posojil v BDP pa se je v zadnjih treh letih povečal in tudi v letu 2025 presegele povprečje evrskega območja.

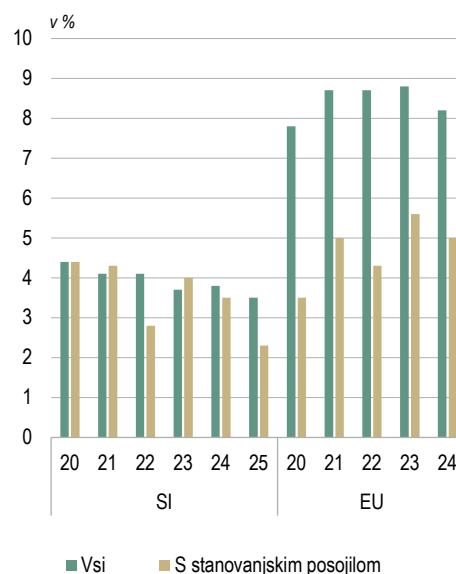
Po anketi EU-SILC je bilo največ gospodinjstev, ki so menila, da je breme stanovanjskih stroškov veliko, v najnižjem dohodkovnem razredu (slika 3.3, levo). V letu 2025 je bil ta delež (40 %) nekoliko višji kot v letu 2024 (39 %) in nižji kot v letu 2023 (42 %). Kljub temu delež slovenskih gospodinjstev, ki so preobremenjena s stanovanjskimi stroški (tj. ti presega 40 % njihovega razpoložljivega dohodka), z 2,3 % ostaja med nižjimi v EU (slika 3.3, desno). Nizka vrednost je povezana tudi z relativno nizko zadolženostjo slovenskih gospodinjstev v primerjavi s povprečjem EU. Med stanovanjske stroške se namreč uvršča tudi odplačevanje stanovanjskega kredita. Nasprotno pa večji delež preobremenjenih gospodinjstev brez stanovanjskih posojil kaže, da gospodinjstva z nizkimi dohodki tudi brez kreditnih obveznosti velik del svojega dohodka namenjajo za stanovanjske stroške. Po podatkih ankete EU-SILC se je delež slovenskih gospodinjstev, ki zamujajo z odplačevanjem posojil, leta 2025 zmanjšal glede na prejšnja leta in ostaja nižji od povprečja EU (slika 6.17 v prilogi, desno).

Slika 3.3: **Breme stanovanjskih stroškov in delež gospodinjstev, ki so preobremenjena s stanovanjskimi stroški**

Breme stanovanjskih stroškov za najvišji, srednji in najnižji dohodkovni razred gospodinjstev

Delež gospodinjstev, ki so preobremenjena s stanovanjskimi stroški

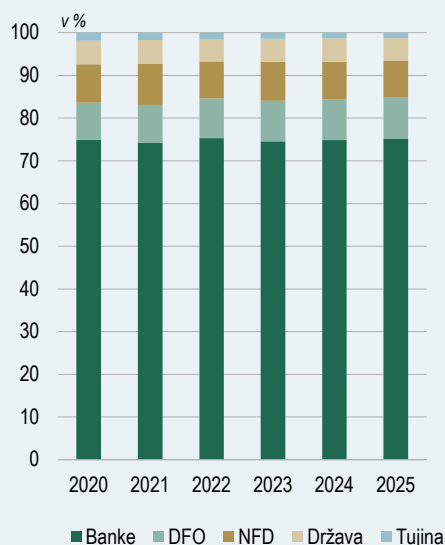
Opomba: Na sliki levo vključujejo stanovanjski stroški vse stroške, povezane s stanovanjem (morebitni stanovanjski ali hipotekarni kredit, najemnino, zavarovanje, stroške za elektriko, vodo, plin, ogrevanje ipd.), gospodinjstva pa so razvrščena glede na neto razpoložljivi dohodek na ekvivalentnega člana gospodinjstva v pet kvintilov; v prvem kvintilu je 20 % oseb iz gospodinjstev z najnižjim ekvivalentnim dohodkom, v petem kvintilu pa 20 % oseb iz gospodinjstev z najvišjim ekvivalentnim dohodkom. Na sliki je prikazan prvi, tretji in peti kvintil. Na sliki desno so gospodinjstva, ki so preobremenjena s stanovanjskimi stroški, v anketi EU-SILC opredeljena kot tista gospodinjstva, pri katerih stanovanjski stroški presega 40 % razpoložljivega dohodka gospodinjstva. Na desni sliki podatki za EU za leto 2025 v času priprave publikacije še niso bili na voljo.

Vira: ECB Data Portal, SURS.

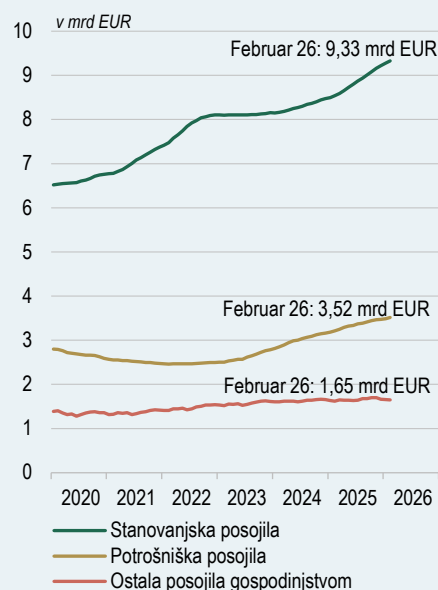
Gospodinjstva se v Sloveniji zadolžujejo predvsem pri bančnem sektorju. To zadolževanje je ob koncu lanskega leta predstavljalo 75,3 % vseh obveznosti gospodinjstev, medtem ko je delež zadolžitve pri ostalih nebančnih finančnih institucijah predstavljal 9,6 %. V zadnjih desetih letih ostajata ta deleža razmeroma stabilna. V nadaljevanju prispevka pa podrobneje analiziramo zadolževanje prek produktov, ki se ne uvrščajo med klasična potrošniška posojila, vendar se pojavljajo kot njihov substitut.

Slika 3.4: **Struktura zadolženosti gospodinjstev in pregled bančnih posojil**

Struktura zadolženosti gospodinjstev po sektorjih

Posojila gospodinjstvom

Opomba: Na levi sliki so med banke vključene vse denarne institucije.
Vir: Banka Slovenije.

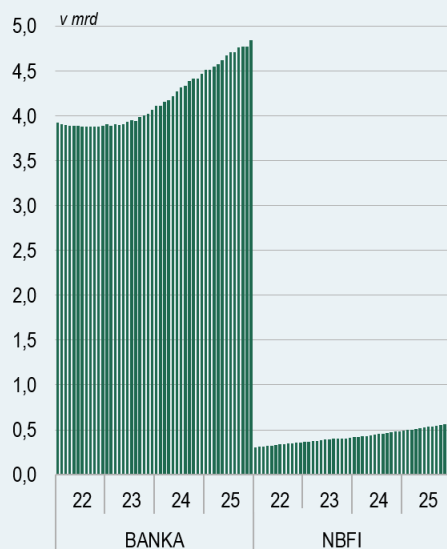
V skupino alternativnih oblik financiranja uvrščamo predvsem okvirna posojila⁷⁵ ter lizinge. Navedene produkte ponujajo tako banke kot nebančne finančne institucije (NBFi). Čeprav so banke glavni vir financiranja, NBFi predstavljajo pomembno alternativo, ki skozi leta sledi trendom povpraševanja po posojilih in zagotavlja stabilen vir financiranja določenim segmentom prebivalstva (slika 3.5). Struktura bančne ponudbe se sicer bistveno razlikuje od ponudbe NBFi. Medtem ko NBFi gospodinjstvom zagotavljajo predvsem lizinge, banke ponujajo predvsem različna okvirna posojila. Posebna oblika okvirnih posojil so redukcijski limiti, ki so po svoji ekonomski vsebini najbolj podobni potrošniškemu posojilu, saj se odobreni znesek postopno zmanjšuje, dolжник pa mora izpostavljenost zniževati v skladu z vnaprej določenim načrtom odplačevanja. Zaenkrat ti produkti predstavljajo manjši delež odobrenih posojil, vendar smo zaznali rast tako njihovega obsega kot povprečnih zneskov. Zaradi poenostavljenih postopkov odobravanja in dejstva, da ti produkti trenutno niso vključeni v okvir makrobonitetnih omejitev, obstaja tveganje njihove uporabe kot nadomestnega vira financiranja mimo veljavnih kreditnih standardov. Nižji standardi odobravanja, rast obsega teh poslov in višje obrestne mere, ki jih zanje zaračunavajo banke, odpirajo vprašanja morebitnega

⁷⁵ Med okvirna posojila smo v tem primeru uvrščali tako limite kot kartice, ki se jih po svoji naravi ne obravnava kot klasično posojilo.

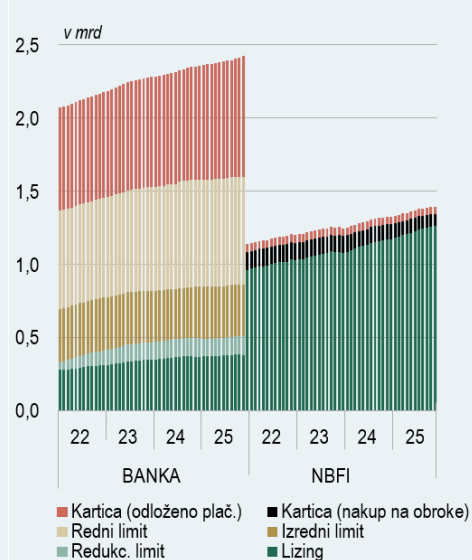
kopičenja tveganj in slabšanja kreditne kakovosti v prihodnje. Ta segment zato podrobno spremljamo in ga obravnavamo kot potencialni vir regulatornih obvodov ter tveganj za pretirano zadolževanje gospodinjestev.

Slika 3.5: Alternativni viri financiranja prebivalstva in primerjava s potrošniškimi posojili

Gibanje potrošniških posojil v bankah in ne-bankah

Gibanje alternativnih virov financiranja v bankah in nebankah

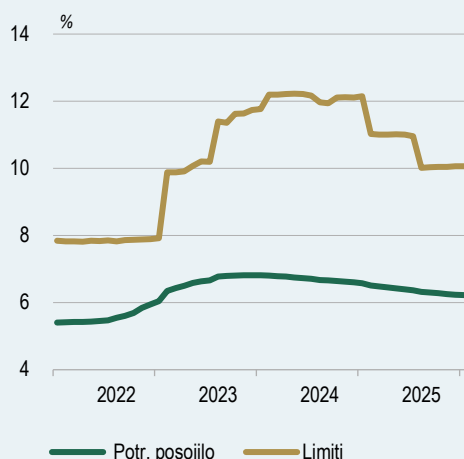
Opomba: Sisbon omogoča spremljavo okvirnih posojil le v višini odobrenih zneskov, ki niso nujno črpani.
Vir: Sisbon.

Glede na to, da banke na trgu alternativnih posojil dosegajo največje deleže, smo v nadaljevanju analizirali pogoje oziroma cene, po katerih ponujajo te storitve. Te smo nato primerjali s stroški klasičnih potrošniških posojil.

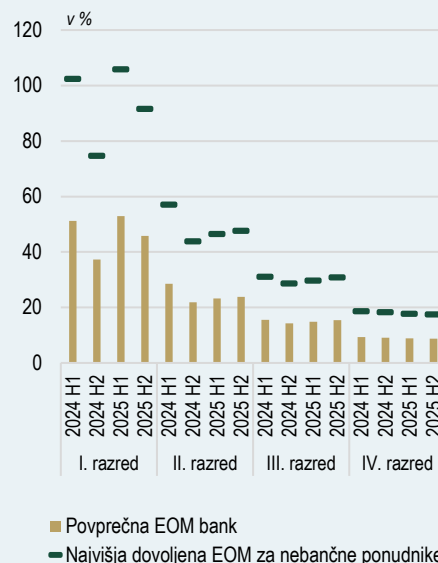
Okvirna posojila dosegajo višje obrestne mere kot potrošniška posojila, posledično za potrošnike predstavljajo večjo stroškovno obremenitev. Obrestne mere limitov so se v zadnjih štirih letih gibale med 8,5 % in 12,9 %, obrestne mere potrošniških posojil pa med 4,5 % in 6,9 %. Kljub višji ceni lahko za določen segment potrošnikov vseeno predstavljajo pomembno alternativo obliko zadolževanja. Glavna prednost okvirnih posojil je njihova preprosta pridobitev. Veljajo namreč za hiter in administrativno manj zahteven vir financiranja, ki zagotavlja dodatno likvidnost ob nepredvidenih odhodkih ali pri premoščanju vrzeli pri nerednih prihodkih.

Slika 3.6: Tehtane obrestne mere limitov in obrestne mere po ročnosti

Tehtane obrestne mere limitov in potrošniških posojil pri bankah

Obrestne mere potrošniških posojil različnih ročnosti

Opomba: Na desni sliki predstavljajo: I. razred – ročnost do vključno 6 mesecev ter znesek do vključno 1.000 EUR, II. razred – ročnost nad 6 mesecev in do vključno 12 mesecev ter znesek nad 1.000 EUR in do vključno 2.000 EUR, III. razred – ročnost nad 12 mesecev in do vključno 36 mesecev ter znesek nad 2.000 EUR in do vključno 4.000 EUR, IV. razred – ročnost nad 36 mesecev in do vključno 10 let ter znesek nad 4.000 EUR in do vključno 20.000 EUR.

Viri: Ministrstvo za gospodarstvo turizem in šport, Banka Slovenije, preračuni Banke Slovenije.

Potrošniki morajo biti pozorni na produkte, ki v stroškovnem smislu močno odstopajo od standardne ponudbe in lahko kljub privlačnosti hitrega dostopa do likvidnosti nosijo visoko ceno. Ko se rednim obrestim dodajo še ostali spremljajoči stroški, efektivne obrestne mere, zlasti za kratkoročne kredite, narastejo tudi na nivoje, ki presegajo 100 %. Zakon o potrošniških kreditih sicer določa, da lahko efektivna obrestna mera pri nebančnih ponudnikih znaša največ dvakratnik povprečne efektivne obrestne mere kreditnih institucij, ki jo za ustrezen kreditni razred objavi Banka Slovenije (slika 3.6, desno). V praksi se tako pri bankah (za katere navedena omejitev ne velja) kot pri nebančnih ponudnikih pojavljajo obrestne mere, ki to vrednost presegajo.

3.2 Nefinančne družbe

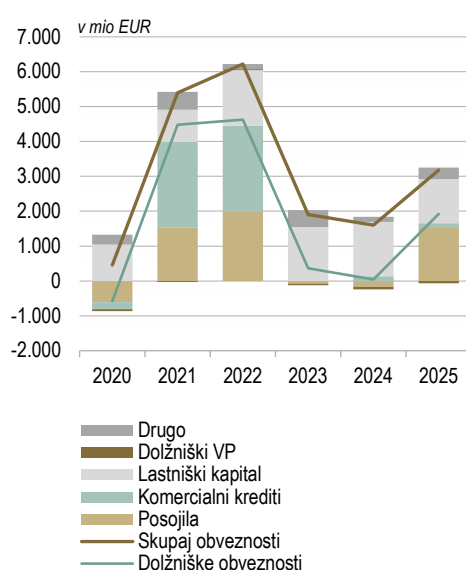
Finančni položaj NFD in njihov dostop do financiranja ostajata ugodna. Dolžniško financiranje NFD se je v letu 2025 po dveh letih skromne rasti močno povečalo. Okrepila so se zlasti posojila pri domačih bankah in pri različnih subjektih iz tujine. Kljub porastu dolžniških obveznosti se slovenske NFD po večini kazalnikov zadolženosti še vedno nahajajo pod povprečjem evrskega območja. Nadaljuje se povečevanje števila stečajev in blokad transakcijskih računov. Z izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu so se okrepila pričakovanja o morebitnem zgodnejšem zvišanju centralnobančnih obrestnih mer, tudi ECB. V preteklosti se je ob naraščanju obrestnih mer povpraševanje NFD po posojilih sicer umirilo, vendar se lahko zaradi splošne negotovosti in geopolitične krize v prihodnje tudi okrepi. Negotovosti v mednarodnem okolju, povezane z vojno na Bližnjem vzhodu, bi se lahko odrazile v manjši odpornosti NFD, kar bi lahko negativno vplivalo na finančno stabilnost.

Financiranje in zadolženost NFD

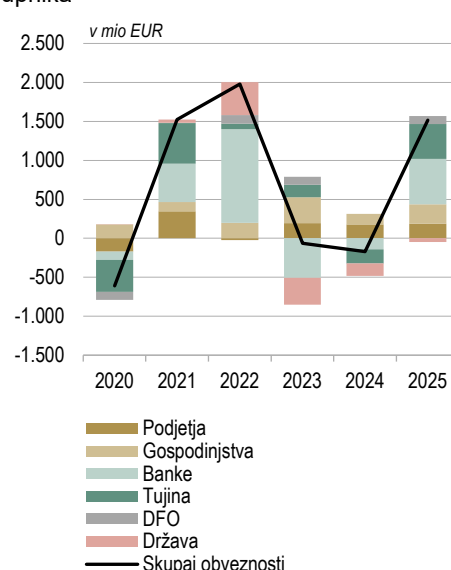
Financiranje NFD s posojili se je v letu 2025 močno povečalo. Posojila NFD so se po upadu v letu 2023 in skromni rasti v letu 2024 močno povečala, nekoliko so se povečali tudi prejeti komercialni krediti. Pritok dolžniških obveznosti je v letu 2025 dosegel skoraj 2 mrd EUR, medtem ko je bil v predhodnem letu le rahlo pozitiven. Pritok lastniškega kapitala je bil manjši od pritokov predhodnih treh let (slika 3.7, levo). V letu 2025 se je financiranje s posojili povečalo pri vseh upnikih, razen pri državi. Pri tem so se močno povečala posojila pri domačih bankah in financiranje s posojili iz tujine, ki so v predhodnem letu upadla. Precej so narasla posojila, prejeta od samostojnih podjetnikov (zajetih v sektorju gospodinjstev), nekoliko se je povečalo tudi financiranje s posojili med slovenskimi NFD (slika 3.7, desno).

Slika 3.7: **Financiranje NFD**

Tok financiranja NFD po instrumentih

Tok financiranja NFD s posojili po sektorju upnika

Opomba: Na slikah so zajeti vsi viri financiranja NFD ne glede na sektor upnika.
Vir: Banka Slovenije.

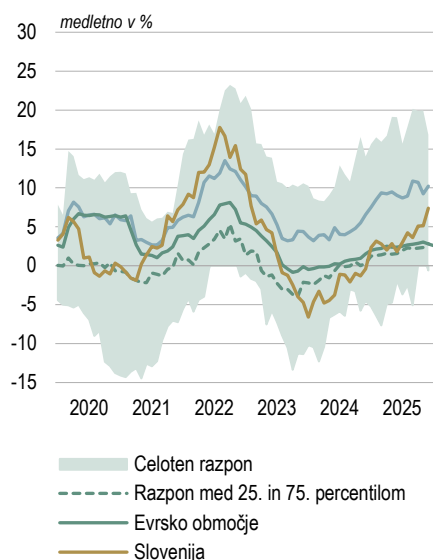
Rast posojil NFD pri domačih bankah je do konca leta 2025 preseгла rast teh posojil v povprečju evrskega območja. Medletna rast posojil pri domačih bankah je bila v Sloveniji 4,3-odstotna, v povprečju evrskega območja pa je znašala 2,8 % (slika 3.8, levo). V letu 2025 se je povečalo tudi financiranje s posojili iz tujine, njihova medletna rast je ob koncu leta 2025 znašala 4,5 %. Posojila NFD pri domačih bankah so tako dosegla 10,6 mrd EUR, medtem ko so posojila NFD v tujini znašala okoli 7 mrd EUR (slika 3.8, desno). Rast posojil v tujini je temeljila predvsem na rasti posojil pri nadrejenih družbah, medtem ko je financiranje pri lastniško nepovezanih družbah in institucijah upadlo. Posojila, prejeta od nadrejenih družb v tujini, so se do konca leta 2025 povečala na skoraj 62 % vseh tujih posojil, medtem ko je v letu 2020 ta delež znašal le okoli 42 %. Stanje posojil pri mednarodnih institucijah in bankah v tujini je ostalo nizko pri skoraj 2 mrd EUR.

Z izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu so se okrepila pričakovanja o morebitnem zgodnejšem zvišanju centralnobančnih obrestnih mer, tudi ECB. Naraščajoče obrestne mere bi bile lahko pomemben dejavnik upadanja povpraševanja po bančnih posojilih, še zlasti v luči negotovosti, ki jih prinašajo višje cene energentov in surovin ter morebitna manjša gospodarska rast. Po drugi strani pa se lahko zaradi splošne

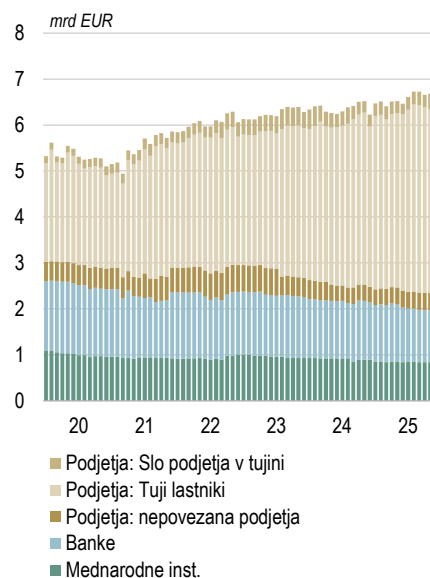
negotovosti in geopolitične krize, še posebej, če bi zaradi zaostrenih geopolitičnih razmer visoke cene nafte vztrajale dlje časa, povpraševanje NFD po posojilih zaradi morebitnih likvidnostnih težav v prihodnje tudi okrepi.

Slika 3.8: Rast posojil NFD pri bankah in posojila iz tujine po lastniških povezavah

Rast posojil NFD pri bankah v Sloveniji in v evrskem območju

Posojila iz tujine po sektorju upnika, stanja

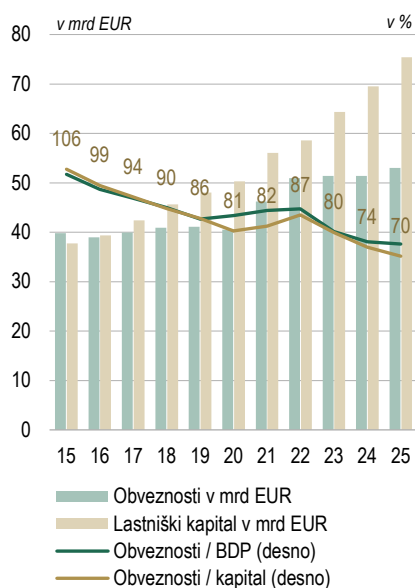
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Zadolženost slovenskih NFD ostaja nizka, po večini kazalnikov zadolženosti ostaja tudi pod povprečjem evrskega območja. Dolžniške obveznosti NFD so se do konca leta 2025 povečale na 53,0 mrd EUR, medtem ko so obveznosti iz lastniškega kapitala dosegle 75,2 mrd EUR. Obveznosti NFD v primerjavi z BDP so tako po zmanjševanju v letih 2023 in 2024 s 75,2 % glede na predhodno leto ostale skoraj nespremenjene. Finančni vzvod, kot razmerje med dolžniškim in lastniškim financiranjem, se je dodatno izboljšal oziroma znižal na 70,2 % (slika 3.9, levo). Zadolženost slovenskih NFD je po finančnem vzvodu primerljiva s povprečjem evrskega območja, medtem ko je njihova zadolženost po kazalnikih dolžniških obveznosti v primerjavi z BDP precej nižja kot v povprečju evrskega območja. V zadnjem četrtletju 2025 so posojila NFD znašala 36,8 % BDP, komercialni krediti pa 25,3 % BDP (slika 3.9, desno), medtem ko so v evrskem območju v tretjem četrtletju 2025 posojila NFD znašala 91,0 % BDP, komercialni krediti pa 29,8 % BDP.

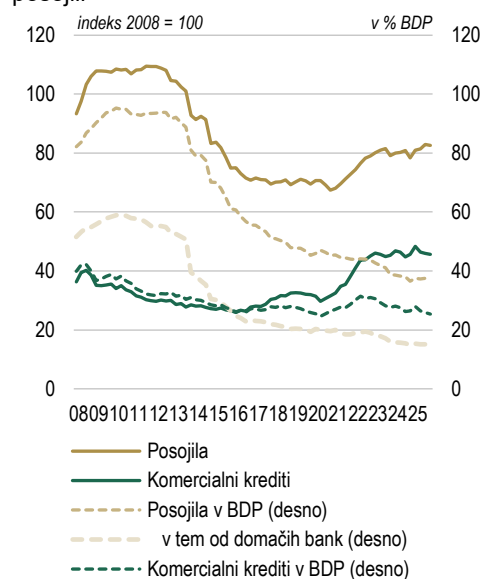
Zadolženost NFD, merjena s finančnim vzvodom, se je ob rasti dolžniških obveznosti izboljšala predvsem zaradi nadpovprečnega prevrednotenja lastniškega kapitala. Pritok kapitala je bil v letu 2025 nekoliko manjši kot v preteklih obdobjih, vrednostne spremembe pa so k rasti stanja kapitala prispevale kar 4,7 mrd EUR (slika 6.18 v prilogi, desno).

Slika 3.9: Zadolženost NFD

Kazalniki zadolženosti NFD

Zadolženost NFD s komercialnimi krediti in posojili

Opomba: Kazalniki na sliki levo vključujejo vse dolžniške obveznosti NFD.

Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Raziskava, ki jo izvajamo v Banki Slovenije,⁷⁶ je pokazala, da je dostopnost večine virov financiranja NFD v letu 2025 ostala ugodna. NFD so pripravljenost bank za odobritev posojil v letu 2025 ocenjevale nekoliko manj ugodno kot v predhodnem letu, so pa za leto 2026 optimistične in pričakujejo izboljšanje dostopnosti za skoraj vse vire financiranja. V prihodnjih treh letih NFD načrtujejo največ investicij v opremo, stroje, kadre in digitalne tehnologije, pri čemer bodo naložbe večinoma financirale z lastnimi sredstvi ter bančnimi posojili. Dostopnost financiranja je bila po oceni NFD tudi eden od najmanj pomembnih omejitvenih dejavnikov poslovanja.⁷⁷

Finančna sredstva NFD

Ob naraščanju obveznosti NFD so se tudi njihova finančna sredstva v letu 2025 ponovno povečala. K rasti finančnih sredstev je prispeval tako porast (vrednosti) naložb v lastniški kapital kot porast gotovine in vlog, ki tako zmanjšujejo potrebe po zunanjih virih financiranja poslovanja in investicij. Letni tok danih komercialnih kreditov je bil podoben kot v predhodnem letu (slika 3.10, levo). Presežek celotnih obveznosti nad finančnimi sredstvi NFD se je dodatno povečal, s čimer so se povečala tudi tveganja, saj bi ob morebitnem ponovnem naraščanju obrestnih mer narasli tudi stroški odplačevanja dolga, medtem ko bi se ob morebitnem upadu gospodarske aktivnosti lahko poslabšala tudi zmožnost odplačevanja dolga. K povečanju celotne neto negativne pozicije je ključno prispeval porast neto prejetega lastniškega kapitala, ki je sicer narasel predvsem zaradi njegovega nadpovprečnega prevrednotenja. Neto negativna pozicija v deležu BDP je precej nižja kot v evrskem območju, kar kaže na manjšo zadolženost slovenskih NFD.

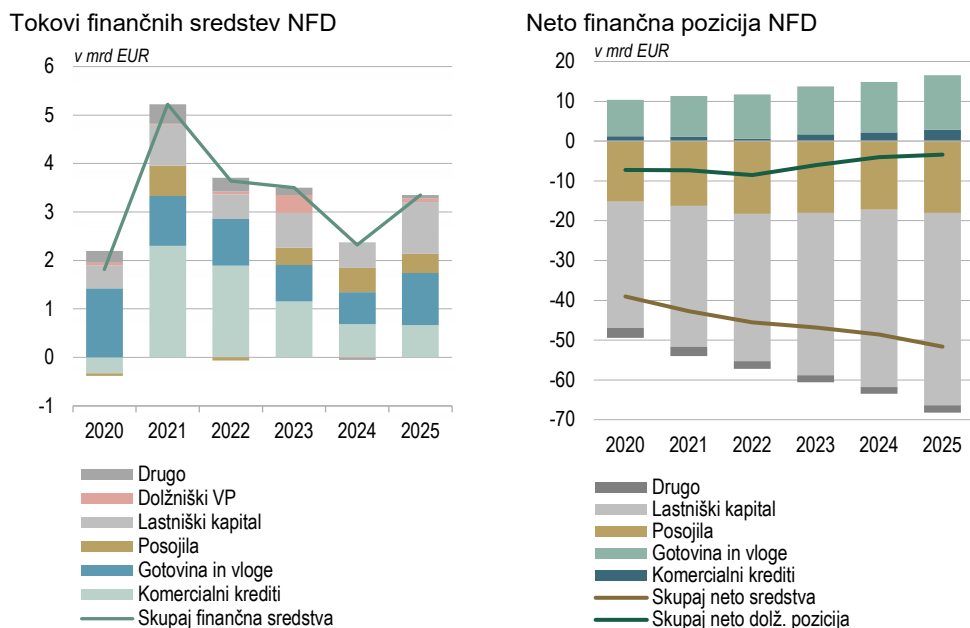
Presežek danih komercialnih kreditov NFD nad prejetimi se je v letu 2025 povečal. To je poleg gotovine in vlog edini segment financiranja NFD, pri katerem te ustvarjajo presežek finančnih sredstev nad obveznostmi (slika 3.10, desno). Presežek komercialnih kreditov, ki je v obdobju od 2013 do 2022 znašal v povprečju 1,2 mrd EUR oziroma 2,7 % BDP, se je do konca leta 2025 zvišal na 2,9 mrd EUR oziroma 4,3 %

⁷⁶ Raziskava je bila izvedena pred vojno na Bližnjem vzhodu.

⁷⁷ Za več glej okvir Dostopnost financiranja podjetij.

BDP. Več kot polovica danih komercialnih kreditov je bila dana tujini, medtem ko je bila v Sloveniji večina dana NFD, le okoli 5 % pa državi in gospodinjstvom.

Slika 3.10: **Finančna sredstva in neto finančna pozicija NFD**

Vir: Banka Slovenije.

Stečajni in blokade računov NFD ter njihovo poslovanje v obdobju zadnje energetske krize

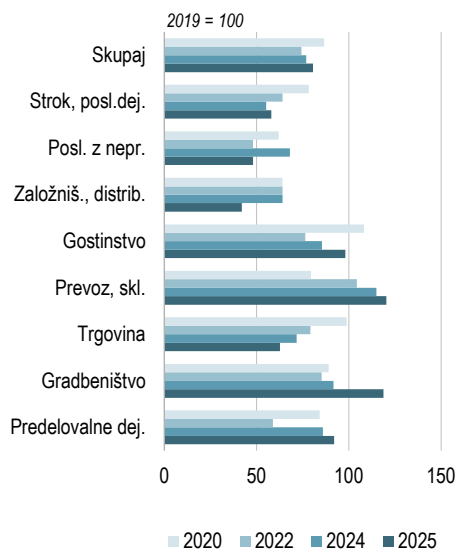
Naraščanje števila začetih stečajnih postopkov in blokad transakcijskih računov NFD se je v letu 2025 nadaljevalo. Število začetih stečajev NFD je v letu 2025 naraslo za 4,8 %, medtem ko je bila v letu 2024 rast 11,8-odstotna. Pri tem se je ponovno povečalo število stečajev v gradbeništvu ter prevozu in skladiščenju, naraščanje števila stečajev v predelovalnih dejavnostih pa se je nekoliko umirilo (slika 3.11, levo). Število stečajev se je najbolj povečalo pri majhnih NFD, medtem ko je pri velikih ostalo zelo majhno (slika 6.19 v prilogi, levo). Število blokiranih transakcijskih računov se je v letu 2025 povečalo za 3 % (5,7 % v letu 2024) in je naraslo predvsem v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu ter prevozu in skladiščenju (slika 3.11, desno). Ob naraščanju negotovosti v mednarodnem okolju se povečuje tudi možnost dodatnih poslabšanj v prihodnje.

Negotovosti v mednarodnem okolju, povezane z vojno na Bližnjem vzhodu, bi se lahko odrazile v manjši odpornosti NFD, kar bi lahko negativno vplivalo na finančno stabilnost. V preteklosti se je ob naraščanju obrestnih mer povpraševanje NFD po posojilih umirilo, vendar se lahko zaradi splošne negotovosti in energetske krize povpraševanje v prihodnje tudi okrepi. Finančni položaj NFD je sicer dober, vendar bi lahko družbe, ki so bolj izpostavljene cenam energentov in dostopnosti surovin, zaradi morebitnih likvidnostnih težav v prihodnje povpraševanje po posojilih povečale. Z izbruhom vojne na Bližnjem vzhodu so se namreč cene nafte in plina zaradi motenj v svetovni dobavi močno povečale, kar lahko okrepi cenovne pritiske in vodi k nižji medletni rasti gospodarske aktivnosti. Po drugi strani pa lahko večje negotovosti pomembno vplivajo na manjšo investicijsko aktivnost NFD in s tem manjše povpraševanje po investicijskih posojilih. Odpornost NFD se je v zadnjem desetletju sicer močno po-

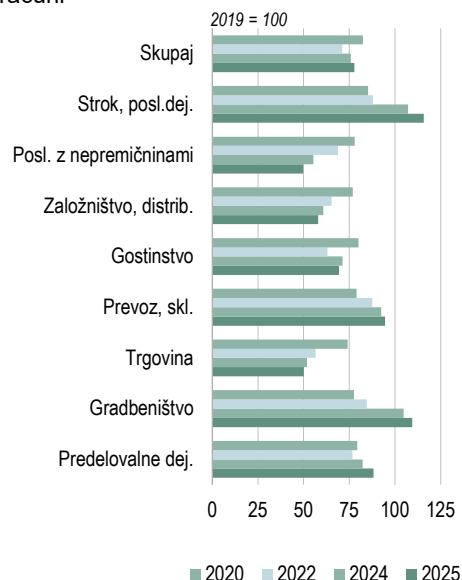
večala, saj so se od zadnje finančne krize NFD močno razdolžile. Ukrepi vlade za blažitev energetske krize, ki se napoveduje zaradi vojne v Iranu, bi lahko prispevali k ohranjanju odpornosti slovenskih NFD.

Slika 3.11: **Stečaji in blokade računov NFD**

Število začelih stečajnih postopkov v NFD

Število NFD z blokiranimi transakcijskimi računi

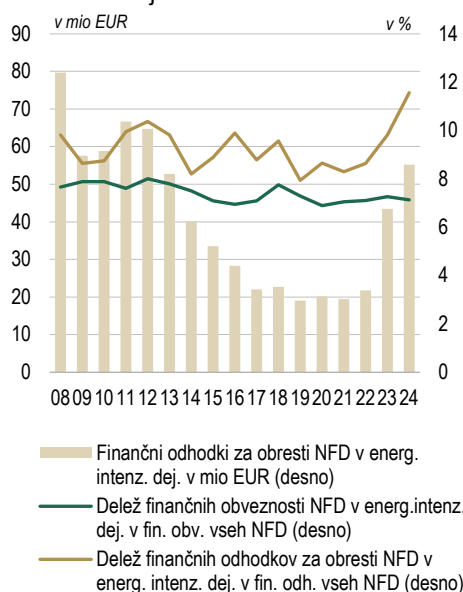
Vira: Vrhovno sodišče, Banka Slovenije.

Poslovanje NFD, zlasti v energetske intenzivnih panogah, je zaradi geopolitične krize oteženo. Pomen energetske intenzivnih panog v gospodarstvu se zmanjšuje, a ostaja viden, saj k BDP prispevajo 3,5 %.⁷⁸ Medtem ko je delež finančnih obveznosti NFD v energetske intenzivnih dejavnostih v finančnih obveznostih vseh NFD ostal v zadnjem desetletju okoli 7-odstoten, se je v letih 2023 in 2024 delež finančnih odhodkov za obresti NFD v teh dejavnostih v finančnih odhodkih za obresti vseh NFD močno povečal. V zadnjih letih je imelo okoli 40 % NFD v energetske intenzivnih dejavnostih finančne obveznosti pri bankah. Ta delež se je od leta 2008 znižal, znižala pa se je tudi zadolženost teh NFD, merjena z obveznostmi glede na sredstva. Število stečajev v teh dejavnostih je bilo v letih 2023 in 2024 višje kot v predhodnih treh letih, vendar še vedno manjše kot v obdobju 2010–2019, ko je znašalo v povprečju 21 stečajev. V letu 2025 je bilo v teh panogah devet stečajev. Ob koncu leta 2025 je delež posojil bank NFD v energetske intenzivnih dejavnostih v vseh posojilih NFD znašal 9,3 %, medtem ko je delež teh dejavnosti v celotni zunajbilančni izpostavljenosti NFD znašal 3,9 %.

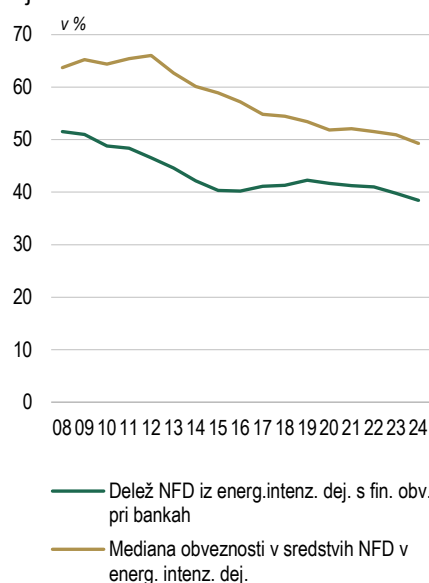
⁷⁸ Luka Žakelj (2024): Razmere v slovenskih energetske intenzivnih predelovalnih panogah, Kratke ekonomsko-finančne analize, Banka Slovenije.

Slika 3.12: **Finančne obveznosti NFD v energetsko intenzivnih dejavnostih**

Finančne obveznosti NFD v energetsko intenzivnih dejavnostih

Zadolženost NFD v energetsko intenzivnih dejavnostih

Opombe: Energetsko intenzivne panoge so bile opredeljeno na podlagi analize Banke Slovenije, Luka Žakelj (2024): Razmere v slovenskih energetsko intenzivnih predelovalnih panogah, Kratke ekonomsko-finančne analize, kjer je bilo med energetsko intenzivne panoge uvrščenih pet panog: proizvodnja papirja in izdelkov iz papirja (C17), proizvodnja kovin (C24), proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov (C23), obdelava in predelava lesa, izdelki iz lesa, razen pohištva (C 16) ter proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov (C20).

Vira: AJPES, Banka Slovenije.

Okvir 5: Dostopnost financiranja podjetij

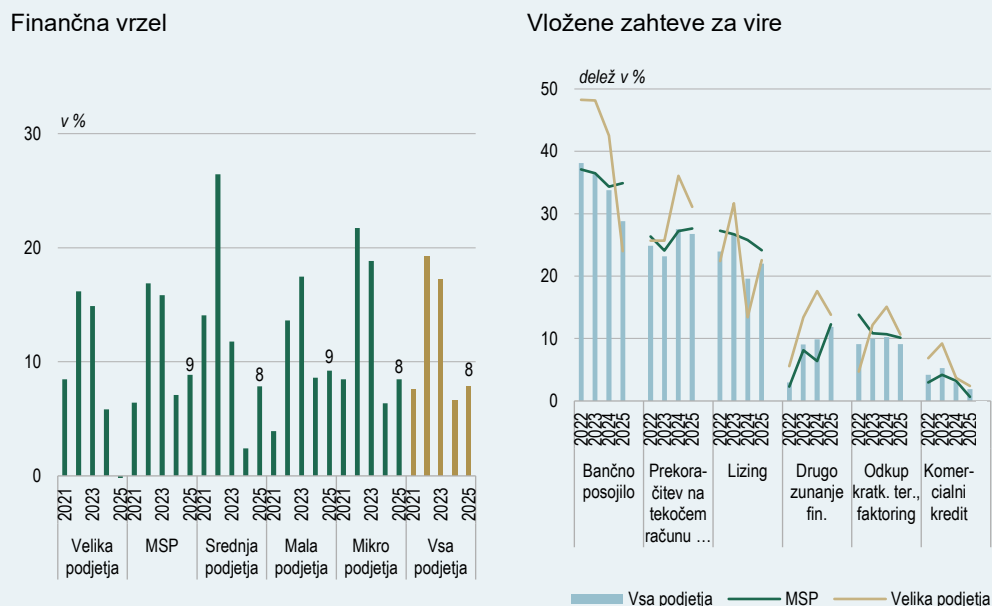
Banka Slovenije in SID banka od leta 2016 izvajata raziskavo o dostopnosti finančnih virov za podjetja (anketa), s katero pridobita podatke, kako podjetja ocenjujejo stanje na področju zunanjega financiranja. Banka Slovenije s podatki iz raziskave dopolnjuje informacije, ki jih dobi od bank, medtem ko SID banka podatke uporablja kot dodatno informacijo pri prilagajanju svojih aktivnosti razmeram in vrzelim na finančnih trgih.⁷⁹

Rezultati ankete za leto 2025 kažejo na stabilno stanje financiranja podjetij, vendar se kažejo večje razlike med velikimi ter malimi in srednjimi (MSP) podjetji. Potrebe po zunanjem financiranju pa so nižje kot v obdobju 2020–2022. Največje potrebe podjetja izkazujejo po bančnih posojilih, lizingu in preostalih kratkoročnih bančnih virih⁸⁰, pri čemer se potrebe razlikujejo glede na velikost podjetja. Velika podjetja zaradi izboljšane dostopnosti virov financiranja in manjših potreb po financiranju niso beležila finančne vrzeli (slika 3.13, levo). Pri MSP pa se je ta ohranila, saj so neto potrebe po financiranju ostale pozitivne, dostopnost virov pa se je poslabšala. Tudi banke, ki sodelujejo v anketi BLS, poročajo o blagem zmanjšanju povpraševanja podjetij po kreditih.

⁷⁹ Več o anketi je na voljo na spletni strani Banke Slovenije v razdelku Statistika (<https://www.bsi.si/sl/statistika/raziskava-o-dostopnosti-financnih-virov-za-podjetja>). Zadnja anketa je bila izvedena decembra 2025.

⁸⁰ Pod preostale kratkoročne vire se uvrščajo: prekoračitev na tekočem računu, kreditne linije ali negativno stanje na kreditnih karticah.

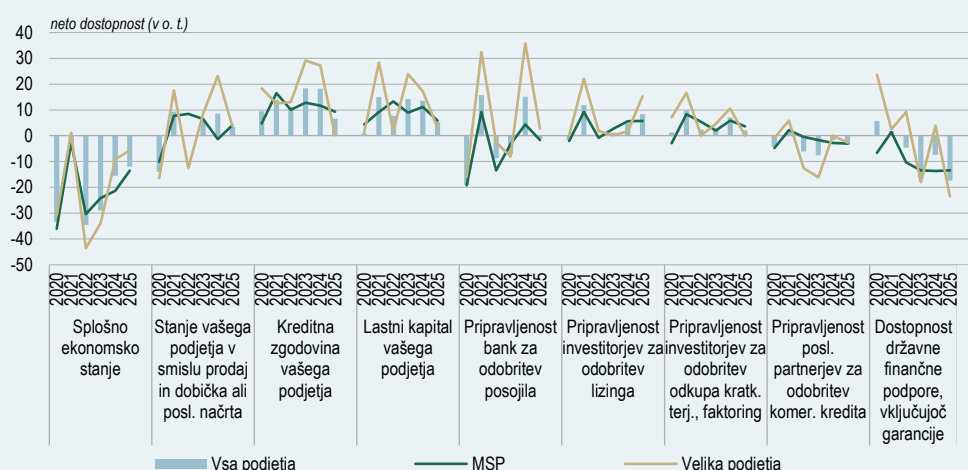
Slika 3.13: Finančna vrzel in vložene zahteve za vire

Opomba: Finančna vrzel na levi sliki odraža razliko med potrebami in dostopnostjo podjetij po financiranju. Ob povečanju potreb ter slabši dostopnosti se vrzel povečuje, ob zmanjšanju potreb ter izboljšanju dostopnosti pa se zmanjšuje. Upošteva podjetja, ki so označila, da je dejavnik relevanten. Na desni sliki je »Prekoračitev na tekočem računu ...« okrajšava za prekoračitev na tekočem računu, kreditno linijo in negativno stanje na kreditnih karticah. »Drugo zunanje financiranje« vključuje zunanje vire financiranja, ki niso vključeni v vire, naštetje v okviru vprašanja. Upošteva podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje. Vir: Anketa in preračun BS. Podjetja, ki so označila, da je vir zunanjega financiranja relevanten.

Na dostopnost financiranja pozitivno vplivajo zlasti dejavniki, povezani s poslovanjem podjetja,⁸¹ kot so uspešnost, boniteta in poslovni rezultati. Čeprav so se razmere v primerjavi z letom 2024 nekoliko poslabšale, podjetja še naprej poudarjajo pomen lastne uspešnosti pri pridobivanju virov financiranja. Podjetja kot glavna dejavnika slabše dostopnosti financiranja izpostavljajo makroekonomsko stanje in dostopnost državne finančne podpore, vključno z garancijami. K slabši dostopnosti zunanjega financiranja je drugače kot v letu 2024 prispevala tudi manjša pripravljenost bank za odobritev posojil (slika 3.14). Po drugi strani banke, ki sodelujejo v anketi BLS, v preteklem letu niso poročale o zaostrovanju posojilnih pogojev.

Slika 3.14: Dejavniki, ki vplivajo na dostopnost zunanjega financiranja

Opomba: Neto dostopnost je razlika med odgovori »izboljšala« in »poslabšala«.
Vir: Anketa BS. Podjetja, ki so zaprosila za zunanje financiranje.

⁸¹ Dejavniki, povezani s poslovanjem podjetij, so: »Stanje podjetja v smislu prodaj in dobička«, »Kreditna zgodovina podjetja« in »Lastni kapital podjetja«.

Slabša pripravljenost bank za kreditiranje, kot jo ocenjujejo podjetja, je tesno povezana z zaostrenimi pogoji financiranja, izpostavljenimi v anketi. Večina podjetij je zaznala znižanje obrestnih mer, a hkrati so, predvsem velika podjetja, opazila zvišanje drugih stroškov financiranja. Banke⁸² po drugi strani poročajo o rahlem znižanju marž pri povprečnih posojilih, medtem ko so se tako obrestne mere kot drugi stroški zvišali le pri posojilih velikim podjetjem. Uspešnost pridobivanja bančnih virov se je tako poslabšala. V letu 2025 je 85 % podjetij, ki so zaprosila za bančna posojila ali prekoračitve, prejelo vsaj del zahtevanih sredstev,⁸³ medtem ko je bilo leto prej uspešnih 95 % podjetij.

Podjetja se še vedno v največji meri financirajo z notranjimi viri, med zunanjimi pa prevladujejo bančna posojila, lizing in lastniški kapital. Rast uporabe notranjih virov se je v letu 2025 ustavila, kar je odraz povečane negotovosti v mednarodnem okolju. Takšen trend nakazuje na previdnost podjetij zaradi zaostrenih makroekonomskih razmer ter geopolitičnih negotovosti in zaostrovanja konfliktov, kar je upočasnilo predvideno dinamiko izrabe notranjih virov. Podjetja so vložila manj vlog za bančna posojila. S tem se nadaljuje trend padanja od leta 2022, pri čemer je upad najbolj izrazit pri velikih podjetjih, medtem ko je pri MSP manjši (slika 3.13, desno). Po drugi strani pa se pomen drugih oblik zunanjega financiranja postopno povečuje, čeprav vložene zahteve za te vire ostajajo skoraj nespremenjene.

Podjetja pri napovedovanju dostopnosti virov financiranja za leto 2026 ostajajo optimistična, zlasti za notranje vire in lizing. Pričakovanja glede dostopnosti drugih oblik financiranja ostajajo skoraj nevtralna, saj se delež podjetij, ki pričakujejo izboljšanje, izenačuje s tistimi, ki pričakujejo poslabšanje. Velika podjetja so glede prihodnje dostopnosti zunanjih virov financiranja bolj optimistična kot MSP, vendar je njihov optimizem manjši kot v letu 2024.

⁸² Banke, ki sodelujejo v anketi BLS.

⁸³ »Prejet vsaj del sredstev« vključuje vsa podjetja, ki so dobila vsaj del zahtevanih sredstev (od 1 % do 100 %).

4 Nebančne finančne institucije

4.1 Lizinške družbe

Q4 25

Q1 26

Tveganje, ki izhaja iz lizinških družb, ocenjujemo kot nizko, s stabilnimi izgledi.

Lizinške družbe so v lanskem letu povečale obseg novo sklenjenih poslov. V okolju postopnega zniževanja obrestnih mer so se obrestne mere lizinških poslov za gospodinjstva zniževale hitreje kot obrestne mere potrošniških posojil. Dobičkonosnost lizinških družb se je po treh letih upadanja ponovno okrepila, hkrati pa sta se povečala tudi bilančna vsota lizinških družb ter skupno stanje lizinških poslov. Kakovost portfelja ostaja ugodna, saj zamude pri lizinških poslih še naprej vztrajajo na nizkih ravneh. Glavnina sektorja se financira prek posojil, prejetih od povezanih družb znotraj skupine, ali prek posojil, prejetih od bank.

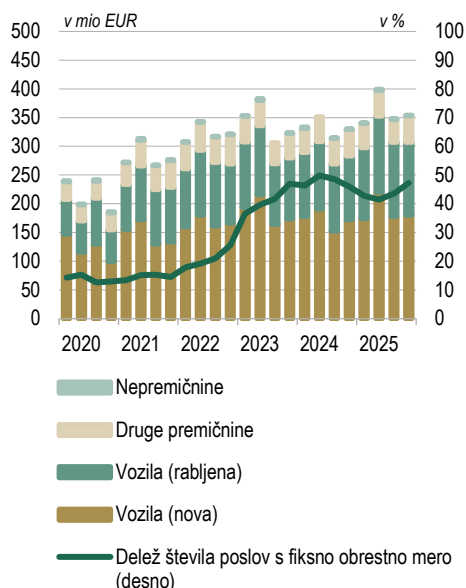
Lizinške družbe so v lanskem letu sklenile več novih poslov kot leto prej. Medletna rast je znašala 8,4 %, skupna vrednost novo sklenjenih poslov je tako lani dosegla 1,4 mrd EUR (slika 4.1, levo). Rast novih poslov je ob polletju preseгла povprečno rast lizinških družb v državah, ki jih spremlja LeaseEurope⁸⁴, kjer je ob polletju 2025 znašala 2,2 %. Po sektorjih komitentov je dobra polovica poslov odpadla na gospodinjstva, nekoliko manj pa na NFD. Struktura novih poslov po predmetu financiranja ostaja primerljiva s preteklimi leti. Lizing ima za gospodinjstva pomembno vlogo predvsem kot oblika financiranja nakupa osebnih vozil. Za NFD pa predstavlja pomembno orodje za financiranje osebnih, komercialnih in tovornih vozil, v manjši meri pa se uporablja tudi za financiranje proizvodnje opreme in strojev. Med novo sklenjenimi posli so prevladovali tisti z ročnostjo od 5 do 10 let, sledili so posli z ročnostjo od 1 do 5 let. Banke so v lanskem letu sklenile za 362 mio EUR finančnih najemov, kar je primerljivo z letom prej. Največ finančnih najemov so sklenile z gospodinjstvi, sledijo NFD-ji.

Zniževanje obrestnih mer pri lizinških poslih je potekalo postopno skozi vse lansko leto. Konec decembra 2025 je bilo s fiksno obrestno mero po številu sklenjenih 47,2 % vseh novih poslov (slika 4.1, levo). Obrestne mere lizinških poslov za gospodinjstva so se zniževale hitreje kot obrestne mere potrošniških posojil, vendar kljub temu ostajajo višje od slednjih. Še v prvi polovici leta 2022 so bile obrestne mere pri lizinških poslih nižje kot pri potrošniških posojilih (slika 4.1, desno). Postopno zmanjševanje razlike med obrestnimi merami lizinških poslov in potrošniških posojil povečuje konkurenčnost lizinga ter prispeva k večji priljubljenosti te oblike financiranja.

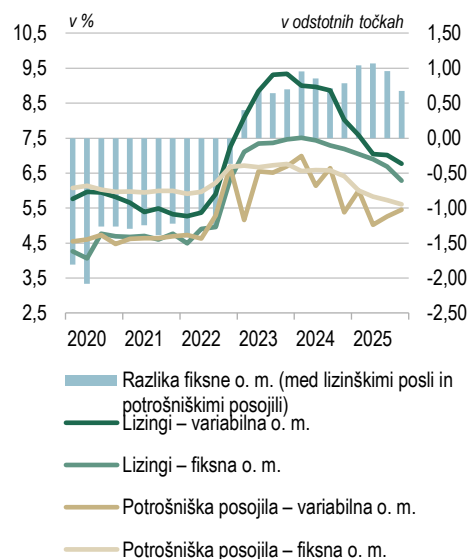
⁸⁴ [Home | Leaseurope](#)

Slika 4.1: **Novoodobreni posli in gibanje obrestnih mer lizinskih poslov**

Novoodobreni lizinski posli glede na namen financiranja in glede na vrsto sklenjene obrestne mere

Gibanje povprečnih obrestnih mer, sklenjenih z gospodinjstvi

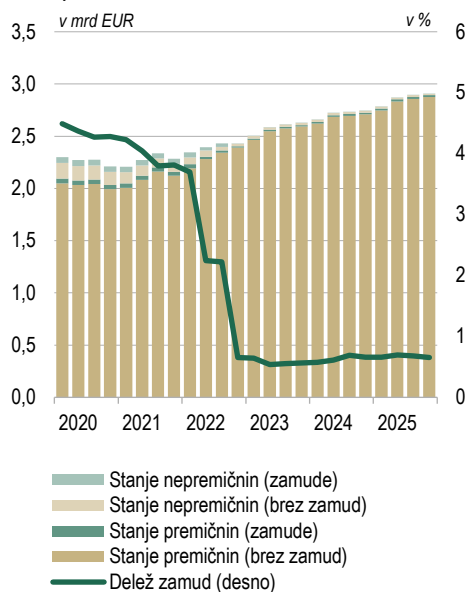
Vir: Banka Slovenije.

Bilančna vsota lizinskih družb se je okrepila. Medletno je zrasla za 7,5 % in znašala 3,4 mrd EUR. Večino bilančne vsote predstavljajo finančne terjatve, ki so predmet lizinskih poslov. Stanje poslov se je v letu 2025 povečalo za 5,9 % na 2,9 mrd EUR (slika 4.2, levo). V stanju poslov prevladujejo posli z gospodinjstvi (61,1 %), sledijo posli, sklenjeni z NFD (38,2 %). Med slednjimi po dejavnosti prevladujejo posli v prometu in skladiščenju ter trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil. Slovenske lizinske družbe izvajajo pretežno finančni najem.⁸⁵ Večinske ali izključne lastnice slovenskih lizinskih družb so banke ali finančne skupine, ki zagotavljajo tudi večino njihovega financiranja.

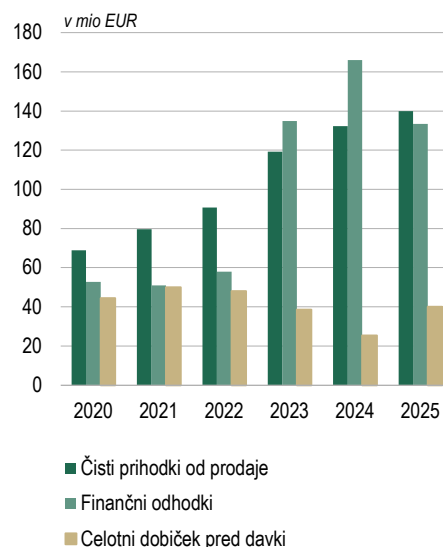
⁸⁵ Posli lizinskih družb vključujejo finančni najem (90,0 % obsega poslov), poslovni najem (5,6 %) in posojila (4,3 %).

Slika 4.2: Stanje lizinških poslov in dobičkonosnost lizinških družb

Stanje poslov glede na namen financiranja ter delež poslov z zamudami

Dobičkonosnost lizinških družb

Opomba: Višji delež zamud v letih 2020, 2021 in 2022 je bil predvsem posledica koncentracije zamud pri eni od družb. Ta je bila v letu 2023 izločena iz vzorca obveznikov poročanja, saj se je v večji meri usmerila v druge dejavnosti in lizing na slovenskem trgu ni več predstavljal pomembnega dela njenega poslovnega modela.

Vir: Banka Slovenije.

Lizinške družbe so lani poslovale bolje kot leto prej. Po treh zaporednih letih upadanja dobičkonosnosti se dobiček ponovno krepi. Konec decembra 2025 je skupni dobiček pred davki dosegel 57,2-odstotno medletno rast oziroma 40,0 mio EUR. K izboljšanju poslovnega izida so največ prispevali nižji finančni odhodki iz posojil (slika 4.2, desno). Kakovost lizinških poslov ostaja visoka. Terjatve v zamudi nad 90 dni ostajajo stabilne, njihov delež je konec decembra 2025 znašal nizkih 0,7 % (slika 4.2, levo).

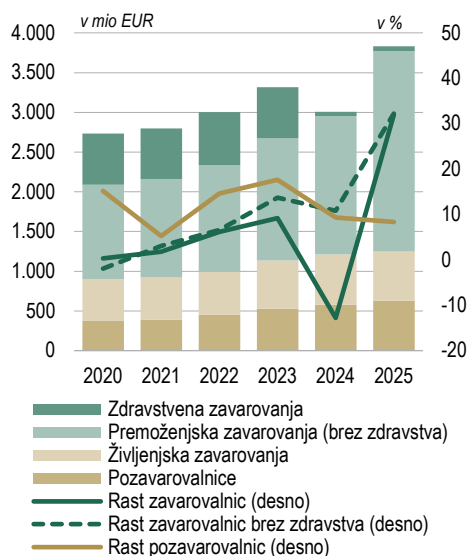
4.2 Zavarovalnice

Zavarovalnice so v preteklem letu z nadaljevanjem visokih dobičkov in stabilnim poslovanjem izkazale visoko odpornost sektorja. Medletno so zbrale več bruto premij in izplačale več škod, pri čemer v segmentu premoženjskih zavarovanj prevladujejo zavarovanja avtomobilske odgovornosti, v segmentu življenjskih zavarovanj pa zavarovanja, vezana na indeks ali enoto premoženja. Škodni količniki zavarovalnic so se opazno izboljšali, kapitalska ustreznost pa ostaja na visoki ravni. Pozavarovalnice so prav tako poslovale uspešno, saj so zabeležile rast zbranih bruto premij in visok dobiček.

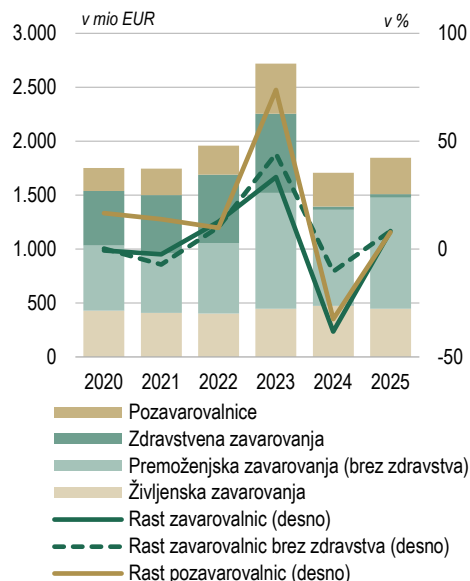
Zavarovalnice so v lanskem letu zbrale več bruto premij ter izplačale več škod. V preteklem letu so zavarovalnice zabeležile občutno rast zbranih bruto premij (za 32,3 %) in skupaj zbrale 3,2 mrd EUR bruto premij. Visoka rast zbranih premij je predvsem posledica vstopa ene od zavarovalnic na italijanski trg avtomobilskih zavarovanj v drugi polovici leta 2025, kar je v tem obdobju občutno povečalo obseg premij iz tega naslova. Tudi pozavarovalnice so dosegle rast, saj so se njihove zbrane bruto premije zvišale za 8 % na 627 mio EUR (slika 4.3, levo). Hkrati so zavarovalnice v lanskem letu izplačale 8,2 % več bruto škod kot leto pred tem. Od tega je bilo 68,3 % izplačil iz naslova premoženjskih zavarovanj, preostalih 31,7 % pa iz naslova življenjskih zavarovanj. Podobno so se tudi pozavarovalnicam izplačila povečala za 7,7 % na 339 mio EUR (slika 4.3, desno).

Slika 4.3: Zbrane bruto premije in izplačane škode

Zbrane bruto premije in letne stopnje rasti zavarovanj (po)zavarovalnic

Izplačilo škod in medletne rasti škod (po)zavarovalnic

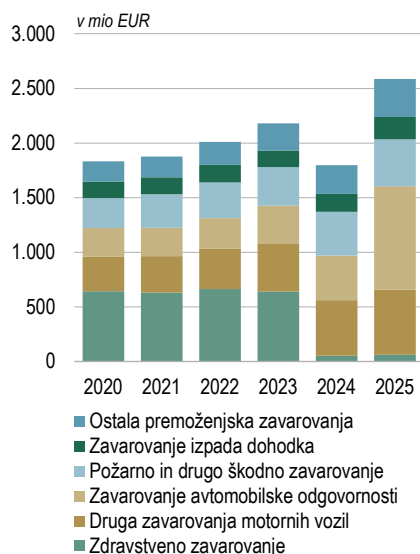

Vira: AZN, Banka Slovenije.

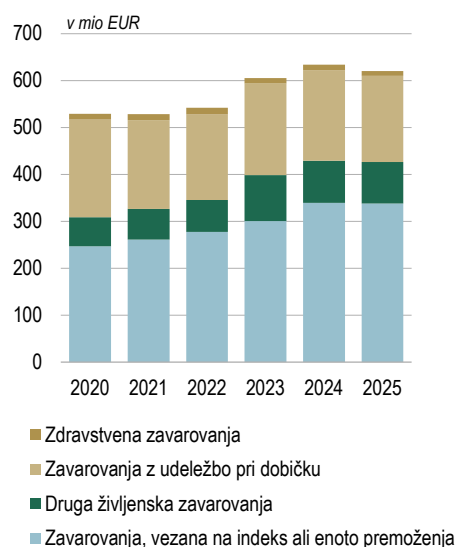
Premije za avtomobilsko odgovornost so v premoženjskih zavarovanjih zabeležile najvišjo rast, medtem ko so premije življenjskih zavarovanj rahlo upadle. V segmentu premoženjskih zavarovanj so v preteklem letu prvič prevladovala bruto premije za zavarovanje avtomobilске odgovornosti, kar je povezano s prej omenjenim vstopom ene od zavarovalnic na tuji trg. Sledile so zbrane premije za druga zavarovanja motornih vozil ter za požarna in druga škodna zavarovanja. Najizrazitejšo medletno rast so zabeležila prav zavarovanja avtomobilске odgovornosti (slika 4.4, levo). Pri življenjskih zavarovanjih po posameznih vrstah ni bilo večjih sprememb v strukturi, so pa zavarovalnice v tem segmentu zabeležile rahel upad zbranih bruto premij. Največji delež v tem segmentu še naprej predstavljajo zavarovanja, vezana na indeks ali enoto premoženja, sledijo zavarovanja z udeležbo pri dobičku (slika 4.4, desno).

Slika 4.4: Zbrane bruto premije po vrsti zavarovanja

Zbrane bruto premije po vrsti premoženjskega zavarovanja

Zbrane bruto premije po vrsti življenjskega zavarovanja

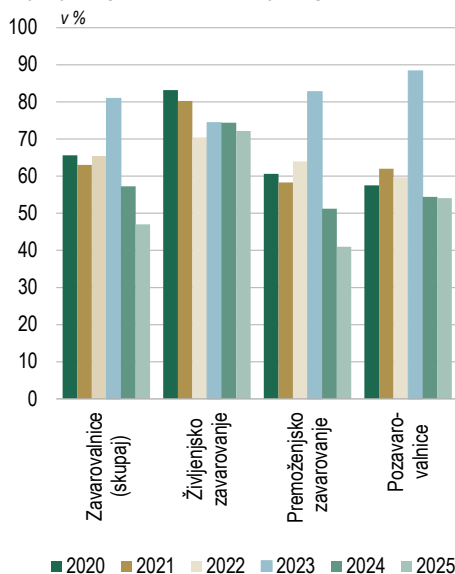

Vira: AZN, Banka Slovenije.

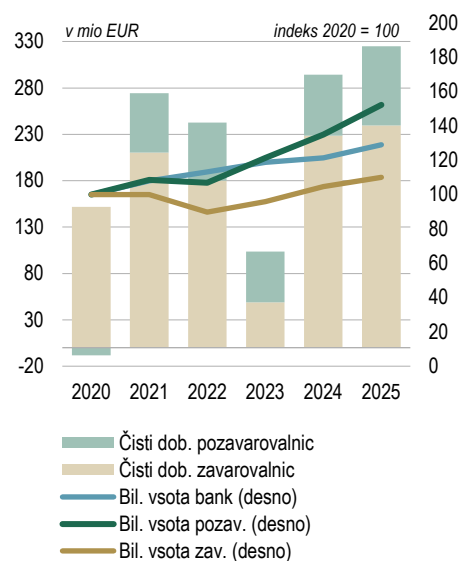
Škodni količniki zavarovalnic in pozavarovalnic so se občutno izboljšali. Škodni količnik se je decembra 2025 pri zavarovalnicah dodatno znižal na 47,0 %, najnižjo vrednost od leta 2016 (odkar spremljamo podatke), kar odraža izboljšano razmerje med izplačanimi škodami in zbranimi premijami. V segmentu premoženjskih zavarovanj je izboljšanje škodnega količnika predvsem posledica izrazite rasti zbranih bruto premij, medtem ko je pri življenjskem zavarovanju škodni količnik ostal na ravni preteklega leta. Tudi pri pozavarovalnicah se je škodni količnik v primerjavi z letom prej znižal in znašal 54,1 % (slika 4.5, levo).

Slika 4.5: Škodni količnik ter čisti dobiček in bilančna vsota

Škodni količnik (po)zavarovalnic ter življenjskega in premoženjskega odseka

Čisti dobiček in bilančna vsota

Viri: AZN, Banka Slovenije, lastni izračuni.

Zavarovalnice in pozavarovalnice so v preteklem letu poslovale uspešno, kar se odraža v visokih stopnjah rasti dobička. Skupni dobiček zavarovalnic se je v letu 2025 povečal za 5 %. K temu je ključno prispeval segment premoženjskih zavarovanj z 21,8-odstotno rastjo, medtem ko je dobiček v segmentu življenjskih zavarovanj upadel za 47,5 %. Znižanje dobička v življenjskem segmentu je predvsem posledica bistveno nižjega dobička iz naslova naložb. Pozavarovalnice so dosegle še višjo rast, saj se je njihov dobiček povečal za 30,4 % (slika 4.5, desno). Bilančna vsota zavarovalnic se je povečala za 6,3 % na 8,8 mrd EUR, pozavarovalnic pa za 12,9 % na 1,8 mrd EUR. Kapitalska ustreznost zavarovalnic v Sloveniji ostaja na visoki ravni. Mediana količnika kapitalske ustreznosti glede na solventnostni kapital (SCR) je konec decembra 2025 znašala 254,5 %, medtem ko je mediana količnika kapitalske ustreznosti glede na minimalni zahtevani kapital (MCR) dosegla 666,2 %.

4.3 Vzajemni skladi

Finančni trgi so marca letos beležili izrazito volatilitnost, predvsem zaradi napada na iransko ozemlje, ki je povzročil zaostritev odnosov na Bližnjem vzhodu in povečal negotovost v regiji. Ta dogodek je vplival na borzne indekse tako v regiji kot globalno, obenem pa so se cene energentov, zlasti nafte, zvišale zaradi skrbi glede morebitnih motenj v dobavi. Finančni trgi, ki so po obetavnem začetku lanskega leta v marcu in aprilu doživeli izrazitejšo korekcijo, predvsem zaradi napovedi ZDA o uvedbi

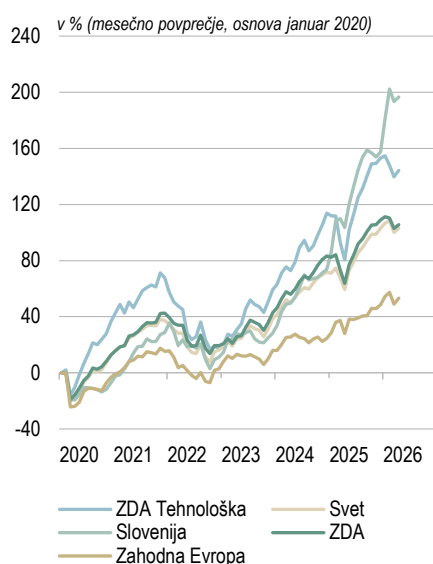
carin na uvoz iz številnih držav, so kljub tem pretresom leto 2025 zaključili z visokimi donosi. V preteklem letu se je nadaljevala tudi izjemna rast indeksa SBI TOP, medtem ko je v letošnjem marcu, podobno kot na mednarodnih borzah, prišlo do korekcije, ki jo je povzročila zaostritev konfliktov na Bližnjem vzhodu. Visoka rast v lanskem letu je pozitivno vplivala na likvidnost domače borze. Domači vzajemni skladi so najbolj izpostavljeni delniškimi naložbam, kar se je odrazilo v višjih odlivih marca in aprila lani.

Po stabilnem začetku letošnjega leta so trgi zaradi konfliktov na Bližnjem vzhodu v marcu doživeli izrazitejšo korekcijo. Po ugodnem začetku lanskega leta so se trgi v marcu in aprilu 2025 soočili z izrazitejšimi korekcijami, ki so bile v veliki meri posledica napovedi ZDA o uvedbi carin na uvoz iz več držav. Te napovedi so povečale negotovost glede mednarodne trgovine in globalne gospodarske rasti ter sprožile občutnejše padce na svetovnih borzah. V nadaljevanju leta sta umiritev retorike in začetek pogajanj o carinski politiki prispevala k postopnemu zmanjševanju tveganj in ponovni krepitvi zaupanja vlagateljev. Ameriški indeks S&P 500 je kljub carinskim pretresom v letu 2025 pridobil 16,3 %, evropski indeks STOXX Europe 600 pa je dosegel 21-odstotni donos. Domači borzni indeks SBI TOP je v lanskem letu zabeležil kar 50-odstotno rast (slika 4.6 levo).

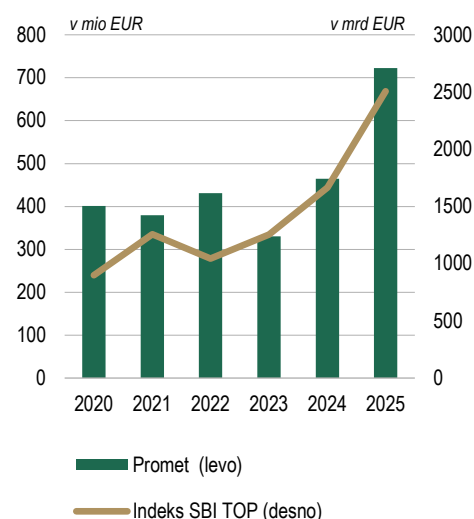
Visoka rast borznega indeksa SBI TOP se je nadaljevala tudi v lanskem letu, medtem ko je v letošnjem letu marca zaradi vojne na Bližnjem vzhodu prišlo do izrazitejšo korekcije. Skupni promet na Ljubljanski borzi, brez upoštevanja svežnjev, je lansko leto znašal 773 mio EUR, kar predstavlja 55,5-odstotno povečanje v primerjavi s predhodnim letom. Večino trgovanja na LJSE predstavljajo delnice, katerih delež je znašal 95,0 % celotnega prometa, preostanek pa obveznice, strukturirani produkti in zakladne menice. Tržna kapitalizacija domače borze se je medletno povečala za 11,4 % in je konec decembra 2025 dosegla 56,0 mrd EUR (slika 4.6, desno).

Slika 4.6: Gibanje izbranih borznih indeksov in tržne kapitalizacije Ljubljanske borze

Gibanje izbranih borznih indeksov

Promet in tržna kapitalizacija Ljubljanske borze

Opomba: Na sliki levo je za ZDA Tehnološka izbran indeks NASDAQ New York, za ZDA S&P 500, za Zahodno Evropo Euro Stoxx 600, za Slovenijo SBI TOP. Na grafu so prikazani podatki do 14. 4. 2026. Promet na desni sliki prikazuje promet brez svežnjev.

Vira: LJSE, Banka Slovenije.

Sredstva vzajemnih skladov so ob koncu leta 2025 dosegla visoko medletno rast.

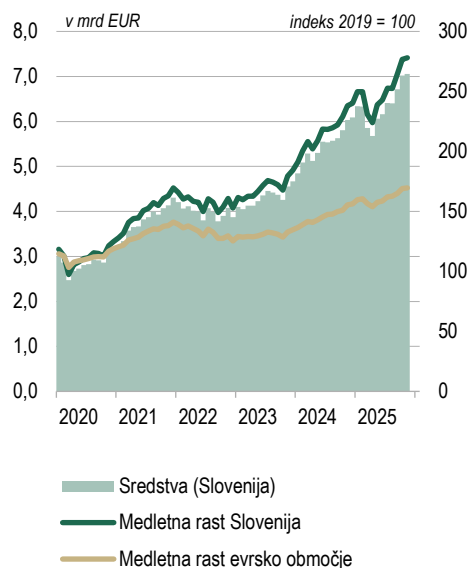
Obseg sredstev domačih vzajemnih skladov se je konec decembra 2025 medletno povečal za 15,8 % na 7,3 mrd EUR. Marca in aprila letos se je vrednost sredstev zaradi padcev borznih indeksov sicer zmanjšala, vendar je temu sledilo ponovno okrevanje. Rast sredstev domačih vzajemnih skladov še naprej občutno presega povprečno rast sredstev vzajemnih skladov evrskega območja (slika 4.7, levo). Sredstva alternativnih skladov so se konec lanskega leta medletno povečala za 11,9 % in znašala 946,2 mio EUR.

Neto vplačila v vzajemne sklade so se na letni ravni kljub povečani volatilnosti trgov in izrazitejšim odlivom sredstev v prvi polovici leta 2025 rahlo povečala.

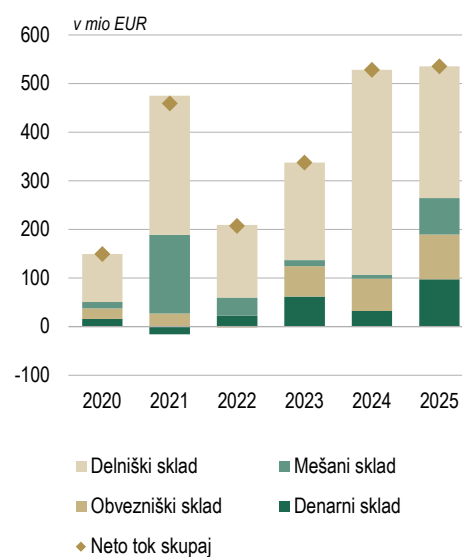
Neto vplačila so se povečala za 1,5 % na 536 mio EUR. Gibanje neto vplačil je bilo na mesečni ravni izrazito volatilno, kar odraža povečano negotovost in previdnost vlagateljev pri odzivanju na razmere na finančnih trgih. Največji lastniki enot domačih investicijskih skladov ostajajo gospodinjstva, ki so v lanskem letu vplačala 421 mio EUR, sledijo drugi finančni posredniki s 142,7 mio EUR neto vplačil. NFD so v lanskem letu vplačala 22,6 mio EUR neto vplačil. Največ neto vplačil so v lanskem letu zabeležili delniški skladi, ki tudi sicer ostajajo najbolj priljubljena vrsta vzajemnih skladov pri nas, saj je bilo vanje usmerjenih nekaj več kot polovica vseh neto vplačil. Kljub temu so se neto vplačila v delniške sklade v primerjavi z letom prej skoraj prepopolovila in preusmerila v druge vrste skladov. Vplačila so se okrepila predvsem v denarne in obvezniške sklade (slika 4.7, desno). Domači vzajemni skladi so najbolj izpostavljeni delniškim družbam iz ZDA, naložbe v dolžniške vrednostne papirje pa so večinoma usmerjene v države evrskega območja.

Slika 4.7: Sredstva in neto vplačila domačih vzajemnih skladov

Sredstva in rast sredstev vzajemnih skladov

Neto vplačila domačih vzajemnih skladov

Opomba: Na sliki levo niso vključeni denarni skladi.
Vira: Banka Slovenije, ECB SDW.

5 Makrobonitetna politika za bančni sistem in lizinške družbe

V Banki Slovenije smo tudi v letu 2025 ohranili preventivno in uravnoteženo naravnost makrobonitetne politike, usmerjeno v ohranjanje odpornosti bančnega sistema in preprečevanje kopičenja tveganj. Glede na to, da se tveganja, ki pretežno izvirajo iz zunanjega in makrofinančnega okolja, krepijo, ostaja ključno, da obstoječi instrumenti makrobonitetne politike zagotavljajo zadostne varovalke pred morebitnimi negativnimi šoki. Od 1. januarja 2025 banke izpolnjujejo pozitivno nevtralno stopnjo proticikličnega kapitalskega blažilnika v višini 1,0 % ter sektorski blažilnik v višini 0,5 %. Poleg tega morajo druge systemsko pomembne banke (DSPB) vzdrževati še lastne kapitalske blažilnike. Na področju omejevanja kreditiranja prebivalstva še naprej uporabljamo ukrepe, ki spodbujajo vzdržnejše zadolževanje gospodinjstev.

Namen makrobonitetne politike

Makrobonitetna politika je usmerjena v prepoznavanje, spremljanje in omejevanje sistemskih tveganj za finančno stabilnost. Njen temeljni cilj je krepitev odpornosti finančnega sistema ter preprečevanje kopičenja tveganj, s čimer finančni sektor trajnostno podpira gospodarsko rast. V državah EU je na voljo širok nabor makrobonitetnih instrumentov, ki se prilagajajo naravi tveganj in stopnji odpornosti sistema. Te instrumente lahko razvrstimo v tri glavne skupine: 1) likvidnostne instrumente, 2) kapitalske instrumente in 3) instrumente v zvezi s posojilojemalci (angl. Borrower Based Measures, BBM). Kapitalski instrumenti krepijo odpornost bank, BBM vzpostavljajo minimalne kreditne standarde in lahko omejijo čezmerno kreditno rast, s čimer zmanjšujejo tveganja v bančnem sistemu, likvidnostni instrumenti pa zmanjšujejo tveganja financiranja in povečujejo likvidnostno odpornost. Nekateri instrumenti so enotni na ravni EU, drugi pa so prilagojeni nacionalnim posebnostim (tabela 5.3).

Pregled makrobonitetnih politik v Evropi

Na evropski ravni trenutno potekajo razprave o poenostavitvi regulativnega, nadzorniškega in poročevalskega okvira za bančni sektor, ob hkratnem ohranjanju odpornosti finančnega sistema. V decembru 2025 je Svet ECB objavil priporočila Delovne skupine na visoki ravni za poenostavitev evropskega regulativnega, nadzorniškega in poročevalskega okvira⁸⁶ za bančni sektor. Priporočila so usmerjena v poenostavitev okvira ob hkratnem ohranjanju odpornosti evropskega bančnega sistema. Med predlogi je tudi poenostavitev v delu kapitalskih blažilnikov, in sicer združitvev obstoječih blažilnikov v sprostljiv in nesprostljiv blažilnik, poenostavitev okvira količnika finančnega vzvoda ter razširitev poenostavljenega bonitetnega režima za manjše banke. Na področju makrobonitetne politike Svet ECB priporoča avtomatično vzajemnost makrobonitetnih ukrepov, kar bi omogočilo samodejno priznanje in uporabo ukrepov tudi v drugih državah EU, s čimer bi se poenostavilo izvajanje pravil ter povečala usklajenost med državami članicami. Priporočila poleg tega spodbujajo tudi dokončanje Bančne unije ter Unije prihrankov in naložb z namenom zmanjšanja nacionalne razdrobljenosti ter krepitve čezmejnne integracije. Evropska komisija v aprilu zaključuje Ciljno usmerjeno posvetovanje o konkurenčnosti bančnega sektorja EU, ob pomoči prejetih odgovorov pa bo pripravila celovito poročilo o stanju bančnega sistema, ki je

⁸⁶ Glej: Governing Council proposes simplification of EU banking rules.

predvideno za objavo v letu 2026 ter bo del strategije unije prihrankov in naložb. Predlogi, ki so jih podale ECB, ESRB in EBA, se dotikajo tudi makrobonitetne politike.

Kapitalski blažilniki so ključen instrument za zagotavljanje dolgoročne odpornosti bančnega sistema. Z njihovo pravočasno vzpostavitvijo se v obdobjih ugodnih razmer ustvarja zadostna kapitalska rezerva, ki jo je mogoče ob nastopu sistemsko pomembnih šokov sprostiti ter s tem neposredno podpreti absorpcijo izgub in ohranitev nemotenega kreditiranja gospodarstva in gospodinjstev. Sproščanje blažilnikov v času zaostrenih razmer bankam omogoča, da blažijo učinke negativnih šokov, preprečujejo prekomerno in nenadno krčenje kreditne aktivnosti, kar zmanjša negativni vpliv na realni sektor.

Makrobonitetni organi zato blažilnike aktivno uporabljamo in prilagajamo, pri čemer kapitalske zahteve, ki učinkujejo na strani ponudbe, smiselno dopolnjujejo omejitve na strani posojiljemalcev. Celovit pristop bistveno zmanjšuje tveganje poslabšanja kakovosti kreditnega portfelja, krepi zaupanje v stabilnost bančnega sistema ter povečuje njegovo sposobnost soočanja z nepredvidljivimi šoki. Na ravni evrskega območja pravočasna aktivacija in ustrezna višina kapitalskih blažilnikov dodatno prispevata k zmanjševanju napetosti med cilji finančne in cenovne stabilnosti ter povečujeta učinkovitost transmisije denarne politike.⁸⁷

V Evropi se je v zadnjih letih uveljavil pristop pozitivne nevtralne stopnje CCyB, ki omogoča zgodnejše in bolj prilagodljivo odzivanje na sistemska tveganja. Od oktobra 2025 so se za zvišanje stopnje CCyB odločile štiri države. Podobno kot Slovenija večina držav uporablja pozitivno nevtralno stopnjo v obliki ciljne stopnje v nevtralnem (standardiziranem) okolju tveganj. Pozitivna nevtralna stopnja daje prednost strokovni presoji pred mehanskim določanjem višine blažilnika in omogoča akumulacijo kapitalskih rezerv tudi, ko ciklična tveganja še niso izrazito povečana. Tako se blažilnik lahko učinkovito sprošča ob šokih, ki niso nujno vezani na domača finančna neravnovesja. Ta pristop vključno s Slovenijo trenutno uporablja že 25 evropskih držav (tabela 5.3).

Med makrobonitetnimi ukrepi, ki omejujejo zadolževanje gospodinjstev, sta najpogostejše uporabljani razmerji LTV in DSTI. Obe merili uporabljamo tudi v Sloveniji (tabela 5.3). Razmerje DSTI (angl. Debt Service-to-Income), ki ga uporablja 20 držav, določa največji delež dohodka, ki ga lahko posojiljemalec nameni za odplačilo dolga.⁸⁸ Po drugi strani se razmerje LTV (angl. Loan-to-Value), prisotno v 26 državah, uporablja za vsa potrošniška in stanovanjska posojila, zavarovana s stanovanjsko nepremičnino. Poleg teh so v nekaterih državah prisotni tudi dodatni instrumenti, kot so omejitve ročnosti posojil (16), razmerje DTI (5) (angl. Debt-to-Income), ki omejuje skupno zadolženost glede na dohodek, razmerje LSTI (1) (angl. Loan-Service-to-Income), ki v izračunu upošteva le znesek odplačila posojila in ne celotnega dolga posameznika, ter razmerje LTI (3) (angl. Loan-to-Income), ki omejuje višino posojila glede na dohodek posameznika.

Države uporabljajo različne vrste blažilnikov sistemskih tveganj (SyRB).⁸⁹ Splošne blažilnike, ki veljajo za vse izpostavljenosti bank in niso omejeni na posamezni sektor, uporabljajo na primer Avstrija, Bolgarija, Romunija, Finska, Hrvaška in Švedska. Pogostejša je uporaba sektorskih blažilnikov, ki so usmerjeni v določen sektor, najpogostejše v nepremičninski trg, kjer se tveganja običajno kopičijo hitreje. Tak blažilnik za krepitev odpornosti bank na tveganja, povezana z nepremičninskim trgom, je uvedla

⁸⁷ Glej: [Mind the gap: credit dynamics in the euro area](#).

⁸⁸ Opredeljen je kot razmerje med zneskom servisiranja dolga in dohodkom posojiljemalca.

⁸⁹ Glej: [Review of the EU Macroprudential Framework for the Banking Sector - Concept Note](#).

tudi Slovenija; podobno ureditev imajo Belgija, Litva, Malta, Nemčija in Portugalska. Nekatere države pa blažilnike uporabljajo še bolj ciljno usmerjeno, torej za natančno določene vrste izpostavljenosti. V Sloveniji se na primer uporablja blažilnik za posojila prebivalstvu, ki niso zavarovana z nepremičninami, medtem ko je na Danskem usmerjen v izpostavljenosti bank do nepremičninskih družb. Takšna prilagodljivost omogoča, da se kapitalske zahteve natančneje usmerijo tja, kjer so tveganja največja.

Od zadnjega Poročila o finančni stabilnosti v oktobru 2025 so nekatere evropske države prilagodile uporabo blažilnika za sistemska tveganja (SyRB). Madžarska je uvedla nov 1-odstotni sektorski SyRB za izpostavljenosti, zavarovane z nepremičninami na Madžarskem, pri čemer je hkrati ukinila prejšnji SyRB za projektna posojila poslovnim nepremičninskim projektom. Malta je ohranila stopnjo sektorskega SyRB pri 1,5 %, vendar razširila njegov obseg na vse izpostavljenosti, zavarovane z nepremičninami. Belgija je napovedala ukinitvev sektorskega SyRB za izpostavljenosti do stanovanjskih nepremičnin sredi leta 2026, pri čemer se bo del makrobonitetnega zaostrovanja prenesel v proticiklični kapitalski blažilnik. Portugalska in Lihtenštajn sta podaljšala uporabo obstoječih sektorskih SyRB za nepremičninske izpostavljenosti.

Drugim sistemsko pomembnim bankam (DSPB) makrobonitetni organi poleg že omenjenih blažilnikov nalagamo še dodatne kapitalske zahteve, saj njihov morebitni propad predstavlja višje tveganje za finančno stabilnost. Vsaka država članica EU enkrat letno identificira te banke in jim naloži dodatne blažilnike, namenjene absorpciji izgub in krepitvi odpornosti sistema. Po zadnjem seznamu EBA (maj 2025, podatki konec 2024) je bilo v EU skupaj 175 DSPB, kar v povprečju pomeni približno 6,5 banke na državo članico. V letu 2025 se je začela uporabljati nova metodologija, ki poleg nacionalnega pomena upošteva tudi vlogo bank v celotni bančni uniji.⁹⁰ Cilj spremembe je zmanjšati razlike med državami in znotraj bančne unije zagotoviti večjo enotnost pri kapitalskih zahtevah ter okrepiti finančno stabilnost in konkurenčnost bančnega sektorja.⁹¹

Makrobonitetna politika Banke Slovenije

Z makrobonitetnimi instrumenti aktivno blažimo ključna tveganja v slovenskem bančnem sistemu in hkrati krepimo njegovo odpornost. Trenutno za slovenski bančni sistem veljajo štiri makrobonitetni instrumenti. Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov vzpostavljajo minimalne kreditne standarde, hkrati pa so usmerjene v blažitev in preprečitev čezmerne rasti kreditiranja in čezmernega finančnega vzvoda ter tako zmanjšujejo kreditno tveganje. Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB), proticiklični kapitalski blažilnik (CCyB) in sektorska blažilnika sistemskih tveganj (SyRB) zahtevajo višjo raven kapitala v bankah ter s tem krepijo (kapitalsko) odpornost bančnega sistema.

⁹⁰ Bančna unija (BU) zajema vse države članice evrskega območja ter tiste države zunaj evrskega območja, ki so z ECB sklenile tesno sodelovanje v okviru enotnega mehanizma nadzora (SSM). V novi metodologiji tal za O-SII se sistemski pomen bank ocenjuje tudi z vidika celotne BU, pri čemer se čezmejne izpostavljenosti znotraj BU delno obravnavajo kot domače. Nova metodologija se uporablja za nove notifikacije od 1. januarja 2025 dalje in se postopno uveljavi do 1. januarja 2028 (Svet ECB, [Izjava o makrobonitetnih politikah – okvir ECB za ocenjevanje kapitalskih blažilnikov drugih sistemsko pomembnih institucij](#), 12. december 2024).

⁹¹ Svet ECB jo je sprejel novembra 2024. Glej: [Governing Council statement on macroprudential policies](#).

Tabela 5.1: Makrobonitetni ukrepi Banke Slovenije

Makrobonitetni ukrep	Tip instrumenta	Vmesni cilj	Ocena doseganja cilja
Makrobonitetne omejitve kreditiranja prebivalstva (priporočilo: LTV; zavezujoči ukrepi: DSTI, omejitev ročnosti in LTC) ¹	ZAVEZUJOČ/PRIPOROČILO	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	Izboljšani kreditni standardi pri odobravanju potrošniških in stanovanjskih posojil.
Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke (DSPB) ²	ZAVEZUJOČ	Omejiti sistemski vpliv izkrivljajočih spodbud, da bi se zmanjšalo moralno tveganje.	Višja odpornost zaradi višje zahteve po CET1.
Proticiklični kapitalni blažilnik (CCyB) ³	ZAVEZUJOČ	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	CCyB prispeva k večji odpornosti bančnega sistema.
Sektorska blažilnika sistemskih tveganj ⁴	ZAVEZUJOČ	Ublažiti in preprečiti čezmerno rast kreditiranja in čezmerni finančni vzvod.	Višja odpornost bančnega sistema na sistemska tveganja, ki izhajajo iz trga stanovanjskih nepremičnin.

Vir: Banka Slovenije.

¹ V letu 2016 smo uvedli priporočilo glede razmerja LTV in DSTI za stanovanjska posojila. Leta 2018 je bilo makrobonitetno priporočilo razširjeno na potrošniška posojila, za katera so poleg omejitev razmerja DSTI veljale tudi omejitve najvišje ročnosti. Leta 2019 sta DSTI in omejitev ročnosti postala zavezujoča makrobonitetna instrumenta. Leta 2020 so bile zaradi epidemije covid-19 uvedene prilagoditve ukrepa DSTI, ki so bankam dovolile, da pod določenimi pogoji iz izračuna DSTI izključijo začasno znižanje dohodka med epidemijo. S 1. 7. 2022 so začele veljati dodatne spremembe omejitev kreditiranja potrošnikov. S 1. 7. 2023 so začele veljati zadnje spremembe omejitev kreditiranja potrošnikov.

² Leta 2015 smo sprejeli metodologijo za preverjanje meril za določanje banke kot DSPB. Leta 2017 smo sprejeli metodologijo za določanje višine stopnje blažilnika za DSPB. Leta 2023 smo spremenili metodologijo za določanje višine stopnje blažilnika za DSPB.

³ Ukrep je v veljavi od 1. 1. 2016 dalje. Konec leta 2022 smo sprejeli dvig proticikličnega kapitalnega blažilnika (CCyB) z 0 % na 0,5 %, in sicer so banke morale izpolnjevati zahteve od 31. 12. 2023. Od 1. 1. 2025 morajo banke izpolnjevati proticiklični kapitalni blažilnik v višini (pozitivne nevtralne stopnje) 1,0 %.

⁴ Sektorska blažilnika sistemskih tveganj sta bila uvedena v letu 2022, veljati pa sta začela 1. 1. 2023. Novembra 2023 je bila stopnja blažilnika sistemskih tveganj za vse izpostavljenosti na drobno do fizičnih oseb, zavarovane s stanovanjskimi nepremičninami, znižana z 1,0 % na 0,5 % zneska skupne izpostavljenosti tveganjem. Novo stopnjo blažilnika lahko banke upoštevajo od 1. 1. 2025.

Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov

Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov so namenjene ublažitvi in preprečitvi čezmerne rasti kreditiranja ter čezmernega finančnega vzvoda gospodinjestev. Opredeljujejo minimalne kreditne standarde stanovanjskih in potrošniških posojil ter služijo kot strukturne varovalke za vzdržno zadolževanje gospodinjestev v vseh fazah finančnega cikla.

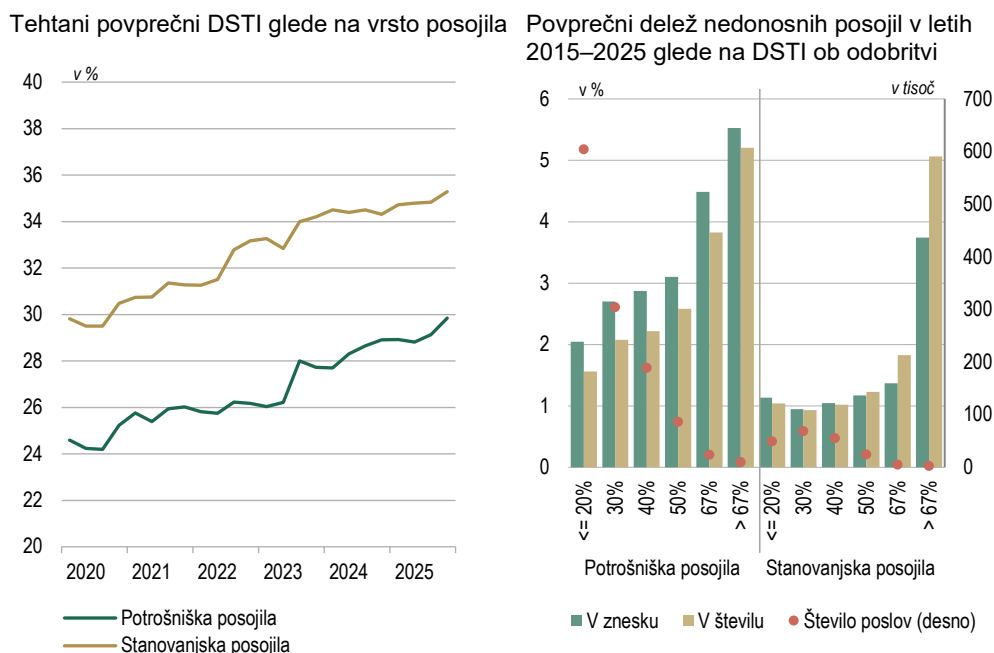
V Sloveniji uporabljamo štiri makrobonitetne instrumente v zvezi s posojiljemalci. To so: 1) omejitev razmerja med stroškom servisiranja dolga in dohodkom potrošnika (DSTI), 2) omejitev razmerja med zneskom posojila in vrednostjo nepremičnine (LTV), 3) omejitev ročnosti potrošniških posojil ter 4) omejitev razmerja med zneskom premostitvenega kredita, zavarovanega s finančnimi instrumenti in vrednostjo finančnih instrumentov, s katerimi je kredit zavarovan (LTC).⁹² V tem poglavju prikazujemo glavne značilnosti potrošniških in stanovanjskih posojil v zadnjih letih ter podajamo oceno ustreznosti trenutne kalibracije makrobonitetnih instrumentov.

Na podlagi značilnosti posojil, odobrenih potrošnikom, ocenjujemo, da je kalibracija makrobonitetnih instrumentov še vedno ustrezna. Ocenjujemo, da se tveganja nekoliko povečujejo, saj se v zadnjih letih povečujeta povprečno razmerje DSTI (Slika 5.1, levo) in povprečni znesek posojil, zlasti potrošniških, izkušnje preteklih let pa kažejo, da posojila z višjimi DSTI in višjimi zneski v večji meri postanejo nedonosna. Potrošniki za odplačilo dolga namenijo vedno večji delež dohodka. Kljub temu ostaja

⁹² Več o vsebini in zadnjih prilagoditvah makrobonitetnih omejitev kreditiranja prebivalstva na Makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov, Poročilo o finančni stabilnosti, november 2024, in Poročilo o finančni stabilnosti, april 2025.

povprečno razmerje DSTI na vzdržnih ravneh, dodatno pa k zmanjšanju tveganja prispeva dejstvo, da je bilo od leta 2022 dalje več kot 95 % potrošniških in stanovanjskih posojil odobrenih s fiksno obrestno mero.

Slika 5.1: Tehtani povprečni DSTI in povprečni delež nedonosnih posojil v letih 2015–2025 glede na DSTI ob odobritvi

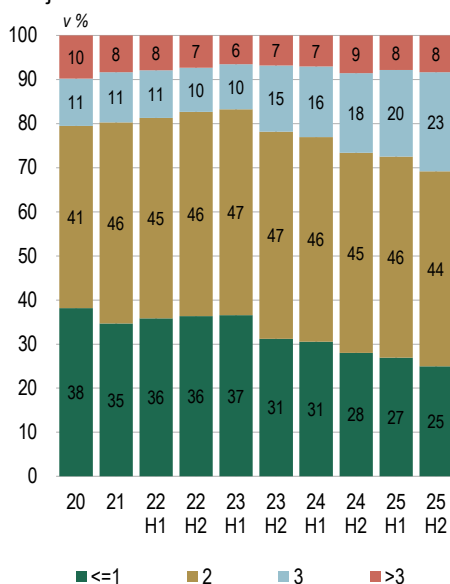
Opomba: Število poslov je seštevek vseh nedonosnih poslov v posameznem razredu DSTI v letih 2015–2025. Vir: Banka Slovenije.

V letu 2025 se je povprečno razmerje DSTI povečalo. Glede na konec prejšnjega leta se je pri potrošniških posojilih to razmerje povečalo za 0,9 odstotne točke, pri stanovanjskih posojilih pa za 1,0 odstotne točke (slika 5.1, levo). Kljub temu ostaja razmerje DSTI na vzdržnih ravneh, saj so potrošniki s potrošniškimi posojili v zadnjih dveh letih za poplačilo dolga namenili povprečno 28,8 % dohodka,⁹³ medtem ko so potrošniki s stanovanjskimi posojili za odplačilo dolga namenili povprečno 34,7 % dohodka. Tudi delež odstopanj od omejitve razmerja DSTI ne presega dovoljene ravni (tabela 5.2). Pri porazdelitvi DSTI se v zadnjih letih tako pri potrošniških kot pri stanovanjskih posojilih povečuje delež novih posojil z DSTI nad 30 % in do 50 %. Pri potrošniških posojilih sicer predstavljajo posli z DSTI med 40 % in 50 % le okoli 18 % vseh novih posojil, pri stanovanjskih posojilih pa kar tretjino novih poslov. Največ potrošniških posojil je še vedno odobrenih z DSTI nad 20 % in do 30 %, vendar se ta delež nekoliko znižuje. Pri stanovanjskih posojilih prevladujejo posojila z DSTI nad 30 % in do 40 %. Posli z višjimi vrednostmi DSTI so, zlasti pri potrošniških posojilih, v preteklosti pogosteje postali nedonosni kot tisti z nižjimi (slika 5.1, desno). Povprečno razmerje DTI ostaja pri potrošniških posojilih stabilno, medtem ko se je pri stanovanjskih posojilih po letu 2020 znižalo, od sredine leta 2023 pa se povečuje (slika 5.1, desno). Porazdelitev razmerja DTI pokaže, da se v letu 2025 pri potrošniških posojilih rahlo povečuje delež potrošnikov z DTI, večjim ali enakim 2 in manjšim ali enakim 3, pri stanovanjskih posojilih pa delež potrošnikov z DTI, večjim ali enakim 6 (slika 5.2).

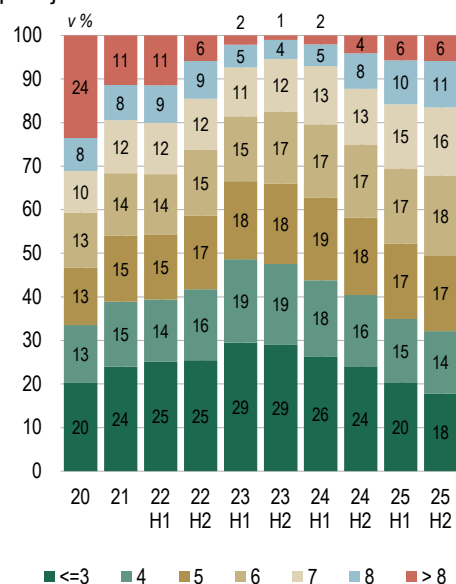
⁹³ Banka pri izračunu letnega dohodka potrošnika upošteva prejeme iz vseh dohodkovnih virov, kot jih opredeljuje zakon o dohodnini (dohodki iz delovnega razmerja, dohodki iz dejavnosti, pokojnine, prejemki od oddaje nepremičnin, finančnih investicij in drugih virov). (Sklep o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja potrošnikov, 7. člen).

Slika 5.2: Porazdelitev razmerja DTI

Porazdelitev razmerja DTI pri potrošniških posojilih

Porazdelitev razmerja DTI pri stanovanjskih posojilih

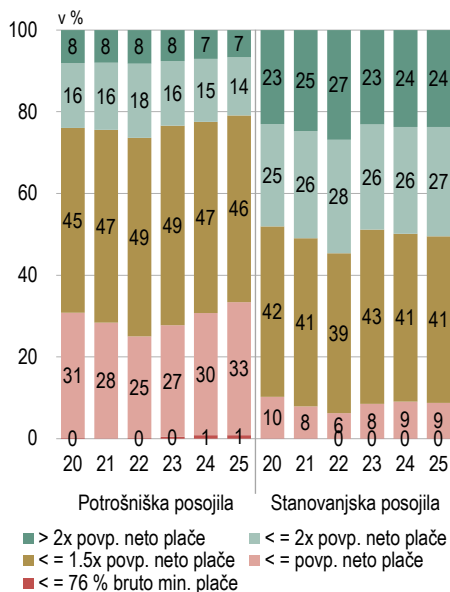

Opomba: Porazdelitev je prikazana na podlagi seštevek zneska posojila.
Vir: Banka Slovenije.

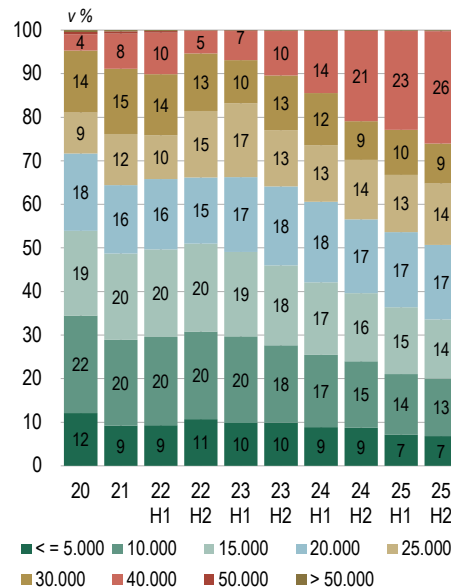
Glavnina posojil je še naprej odobrenih potrošnikom s poročanim dohodkom, večjim od povprečne neto plače in manjšim ali enakim 1,5-kratniku povprečne neto plače. Po prilagoditvi makrobonitetnega ukrepa v letu 2023 se je delež obeh vrst posojil, ki so bila odobrena potrošnikom z dohodkom, manjšim ali enakim 76 % bruto minimalne plače, povečal, a ostaja zelo nizek. V letu 2025 se je glede na prejšnje leto delež potrošniških posojil, ki so bila odobrena potrošnikom z dohodkom, nižjim ali enakim povprečni neto plači, nekoliko povečal, pri stanovanjskih posojilih pa ostaja na podobnih ravneh. V istem obdobju se je znižal delež potrošniških posojil, ki so bila odobrena potrošnikom z dohodkom, višjim od 1,5-kratnika povprečne neto plače, pri stanovanjskih posojilih pa se je ta delež malenkost povečal. Analiza porazdelitve potrošniških posojil glede na znesek posojila kaže, da se je v zadnjih letih povečal delež posojil z višjimi zneski. Delež potrošniških posojil (tako po vrednosti kot po številu), ki presežajo 30.000 EUR, narašča, medtem ko se delež posojil v višini do vključno 20.000 EUR zmanjšuje. Del tega gibanja je mogoče pripisati vplivu inflacije; ob izražanju zneskov v stalnih cenah (slika 5.3, desno) se delež posojil nad 30.000 EUR sicer zniža, vendar trend rasti posojil z višjimi zneski kljub temu ostaja prisoten.

Slika 5.3: Porazdelitev novih posojil glede na dohodek in porazdelitev novih potrošniških posojil glede na znesek posojila

Porazdelitev novih posojil glede na dohodek potrošnika

Porazdelitev potrošniških posojil glede na znesek posojila v stalnih cenah

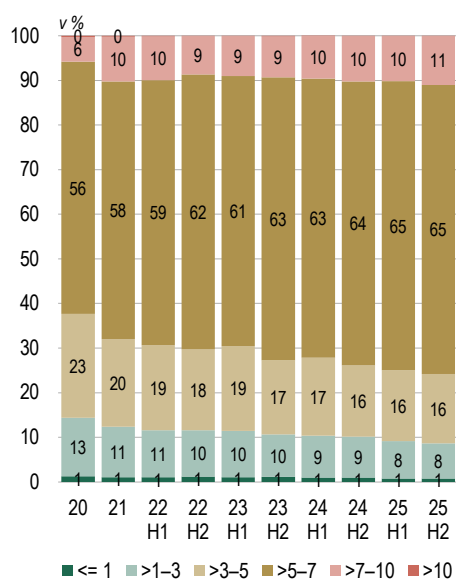

Opomba: Porazdelitev je prikazana na podlagi seštevek zneska posojila. Posojila v stalnih cenah so deflacinirana z indeksom cen življenjskih potrebščin.
Vir: Banka Slovenije.

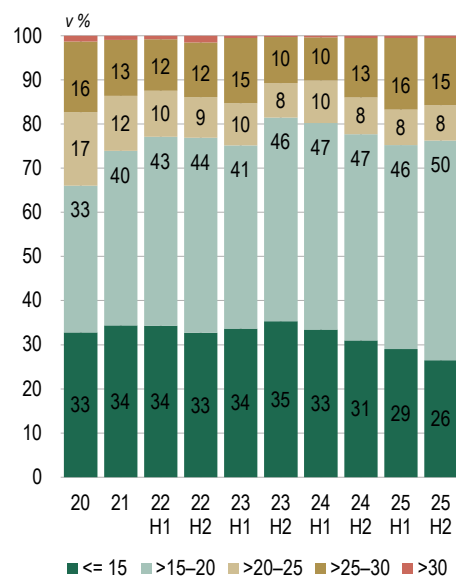
Povprečna ročnost posojil se postopno podaljšuje. Povprečna ročnost potrošniških posojil se je v zadnjih letih rahlo povečala, vendar ostaja na vzdržnih ravneh. Nekoliko se je povečal tudi delež odstopanj od omejitve ročnosti, ki je v letu 2025 v povprečju dosegel 12,4 %, kar še vedno ostaja znotraj dovoljene kvote. Pri porazdelitvi ročnosti novih potrošniških posojil se je v zadnjem obdobju rahlo povečal delež posojil z ročnostjo med 5 in 7 let ter ročnostjo med 7 in 10 let, do večjih sprememb pa ne prihaja (slika 5.4, levo). Pri porazdelitvi ročnosti stanovanjskih posojil je opaziti določene spremembe (slika 5.4, desno). Od leta 2021 prevladujejo nova stanovanjska posojila z ročnostjo med 15 in 20 let. V zadnjih dveh letih se povečuje tudi delež posojil z ročnostjo nad 20 let, kar se odraža v zmanjševanju deleža posojil z ročnostjo do 15 let. Po številu so sicer še vedno najpogostejša posojila z ročnostjo do 15 let, vendar ta po znesku predstavljajo približno 30 % mase novih posojil. Zaradi naraščajočega deleža posojil z daljšimi ročnostmi se je v zadnjem letu nekoliko podaljšala tudi povprečna ročnost stanovanjskih posojil.

Slika 5.4: Porazdelitev ročnosti pri potrošniških in stanovanjskih posojilih

Porazdelitev ročnosti potrošniških posojil po letih

Porazdelitev ročnosti stanovanjskih posojil po letih

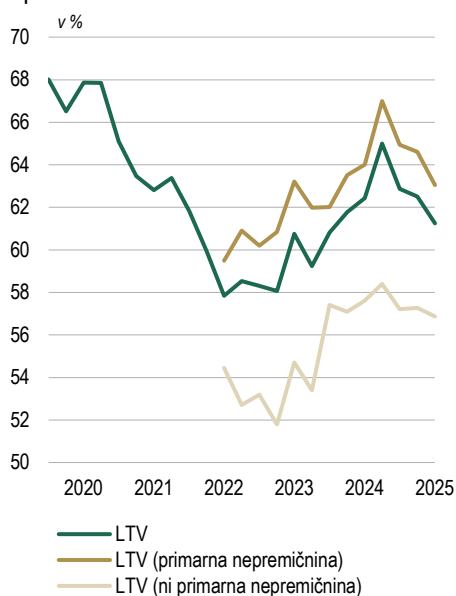

Opomba: Porazdelitev je prikazana na podlagi seštevk zneska posojila.
Vir: Banka Slovenije.

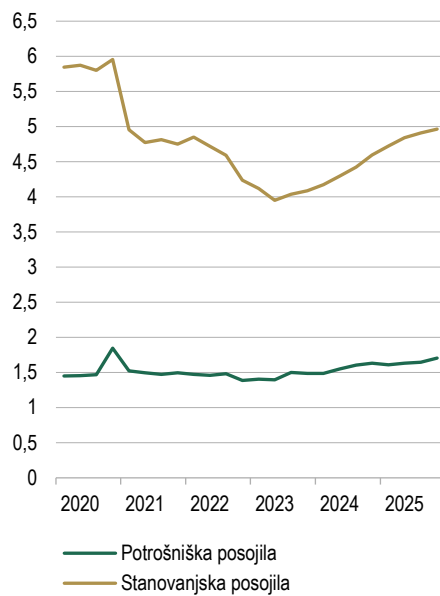
Razmerje LTV se je v letu 2025 znižalo. Povprečni LTV pri posojilih za primarno nepremičnino v Q4 2025 znaša okoli 63 %, medtem ko povprečni LTV za sekundarno nepremičnino znaša 56 % (slika 5.5, levo). Prav tako se je v letu 2025 znižal delež odstopanj od priporočenega razmerja LTV. Odstopanje od priporočenega razmerja LTV je še vedno pogostejše pri posojilih za sekundarno nepremičnino. V letu 2025 je v primeru primarne nepremičnine od priporočila LTV odstopalo povprečno 10 % vseh posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, v primeru sekundarne nepremičnine pa povprečno 22 % vseh posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino.

Slika 5.5: Povprečni LTV za primarne in sekundarne nepremičnine ter tehtani povprečni DTI glede na vrsto posojila

Povprečni LTV za primarne in sekundarne nepremičnine

Tehtani povprečni DTI glede na vrsto posojila

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 5.2: Povprečne vrednosti izbranih parametrov za stanovanjska in potrošniška posojila ter delež odstopanj od makrobonitetnih instrumentov

Tehtano povprečje	2019 ¹	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stanovanjska posojila							
LTV	67,7 %	67,6 %	63,7 %	59,5 %	59,1%	62,5%	62,0%
Delež odstopanj LTV ²	19,8 %	15,8 %	11,1 %	10,7 %	12,0%	14,9%	13,1%
DSTI	32,1 %	29,9 %	31,0 %	32,2 %	33,6%	34,4%	34,9%
Delež odstopanj DSTI ³	15,7 %	4,9 %	5,5 %	4,0 %	5,0%	1,6%	1,8%
Povprečna ročnost	19,1	19,3	18,8	18,5	18,2	18,5	19,3
Potrošniška posojila							
DSTI	26,4 %	24,6 %	25,8 %	26,0 %	27,00%	28,4%	29,2%
Delež odstopanj DSTI ³	21,8 %	4,3 %	6,2 %	3,8 %	5,10%	2,81%	2,87%
Povprečna ročnost v letih	6,5	5,8	6,2	6,1	6,2	6,4	6,5
Delež odstopanj ročnost ⁴	2,3 % ⁵	5,8 %	12,2 %	10,6 %	10,9%	11,5%	12,4%

¹ Instrumenta omejevanja DSTI in ročnosti (pri potrošniških posojilih) sta postala zavezujoča s 1. novembrom 2019. Takrat se je najvišja dovoljena ročnost potrošniških posojil skrajšala z 10 na 7 let.

² Delež odstopanj od omejitve LTV je izračunan kot znesek vseh stanovanjskih posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, ki presegajo priporočeno razmerje LTV, glede na znesek vseh stanovanjskih posojil, zavarovanih s stanovanjsko nepremičnino, odobrenih v istem četrtletju.

³ Delež odstopanj od omejitve DSTI je do Q3 2022 izračunan kot znesek vseh posojil, ki presegajo maksimalno dovoljeno razmerje DSTI, glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v istem četrtletju. Po Q2 2022 pa je delež odstopanj izračunan glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v prejšnjem četrtletju. Do Q3 2023 je dovoljen delež odstopanj od predpisanega razmerja DSTI znašal 10 %, od Q3 2023 pa znaša 3 %.

⁴ Delež odstopanj od omejitve ročnosti je do Q3 2022 izračunan kot znesek vseh posojil, ki presegajo maksimalno dovoljeno ročnost glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v istem četrtletju. Po Q2 2022 pa je delež odstopanj izračunan glede na znesek vseh posojil, ki so skladna z makrobonitetnimi ukrepi in so bila odobrena v prejšnjem četrtletju.

⁵ V prvih treh četrtletjih leta 2019, ko makrobonitetne omejitve kreditiranja potrošnikov še niso bile uvedene, je bilo v povprečju z ročnostjo nad 7 let odobrenih kar 41 % vseh novih potrošniških posojil.

Vir: Banka Slovenije.

Druge sistemsko pomembne banke

V skladu z 242. členom Zakona o bančništvu najmanj enkrat letno preverimo izpolnjevanje meril za druge sistemsko pomembne banke (DSPB) ter ustreznost določenih stopenj blažilnika za DSPB.⁹⁴ Pri identifikaciji DSPB upoštevamo metodologijo EBA, višina blažilnika pa se določa na podlagi ocene sistemske pomembnosti posamezne banke. Oktobra 2025 je Svet Banke Slovenije spremenil metodologijo določanja stopenj blažilnika za DSPB in kot novost uvedel minimalne stopnje blažilnika glede na razrede sistemske pomembnosti. Če obstajajo utemeljeni razlogi, lahko stopnja blažilnika za posamezno DSPB presega minimalno stopnjo za največ 0,50 odstotne točke. Spremenjena metodologija je bila uporabljena že pri določitvi stopenj blažilnika za leto 2026. Identificiranih ostaja pet DSPB, pri čemer se stopnje blažilnika zanje niso spremenile. Ocene sistemske pomembnosti ter pripadajoče stopnje blažilnika za identificirane DSPB so objavljene na spletni strani Banke Slovenije.

Proticiklični kapitalski blažilnik

Proticiklični kapitalski blažilnik je namenjen zaščiti bančnega sistema pred morebitnimi izgubami ob materializaciji kreditnega tveganja. Njegova vloga je krepitev odpornosti bančnega sistema v času naraščanja cikličnih sistemskih tveganj. V primeru uresničitve kreditnega tveganja blažilnik omogoča, da bančni sistem pokrije izgube z akumuliranim kapitalskim blažilnikom, zgrajenim zaradi aktivne makrobonitetne politike. S tem zmanjšujemo verjetnost prekomernega krčenja kreditiranja realnega gospodarstva v primeru materializacije tveganj.

Banka Slovenije je leta 2023 uvedla koncept pozitivne nevtralne stopnje CCyB. Njen glavni namen je zagotoviti, da ima bančni sistem na voljo zadosten kapital, ki ga

⁹⁴ Več o blažilnikih DSPB na: [Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke \(bsi.si\)](#).

je mogoče sprostiti ob pojavu tveganj, ki niso nujno povezana s prekomerno kreditno rastjo in akumulacijo domačih neravnovesij, ampak so posledica materializacije tveganj zunaj finančnega oziroma bančnega sistema.⁹⁵ Drugi razlogi za uvedbo tega pristopa vključujejo: nestanovitnost podatkovnih serij, negotovost pri merjenju cikličnih tveganj ter časovni zamik pri njihovem ocenjevanju in grajenju proticikličnega blažilnika. Za oceno faze finančnega cikla in standardiziranega oziroma nevtralnega okolja tveganj uporabljamo obstoječi nabor posameznih kazalnikov tveganj, sestavljeni kazalnik in kazalnik nevtralnega okolja.

V letu 2025 smo za izpostavljenosti v Republiki Sloveniji ohranili CCyB v višini 1,0 % zneska skupne izpostavljenosti tveganjem. Finančni cikel namreč vztraja v nevtralnem okolju tveganj. Banke morajo to zahtevo izpolnjevati od 1. 1. 2025 dalje.

Blažilnik sistemskih tveganj

Od leta 2023 sta v veljavi dva sektorska blažilnika sistemskih tveganj (sSyRB). Zahteve po vzdrževanju sSyRB v Republiki Sloveniji, ki jih banke izpolnjujejo, znašajo: (i) 0,5 % za vse izpostavljenosti na drobno do fizičnih oseb, zavarovane s stanovanjskimi nepremičninami, in (ii) 0,5 % za vse druge izpostavljenosti do fizičnih oseb, razen izpostavljenosti iz točke (i).

Letos smo izvedli redno presojo ustreznosti kalibracije sektorskega blažilnika, ki temelji na pregledu gibanj na nepremičninskem trgu, analizi karakteristik novih kreditov prebivalstvu ter oceni kreditnega tveganja na podlagi nadzorniških in statističnih podatkov. Analiza kaže na postopno povečevanje nekaterih ranljivosti, kot so podaljševanje ročnosti kreditov in rahlo zviševanje razmerij DSTI, medtem ko kreditni standardi na splošno ostajajo stabilni in skladni z makrobonitetnimi omejitvami. Kreditna tveganja, merjena z realiziranimi izgubami, za zdaj ostajajo nizka. Na tej podlagi ocenjujemo, da trenutna kalibracija sektorskega blažilnika ostaja ustrežna.⁹⁶ Blažilnik sSyRB tako še naprej predstavlja pomemben preventivni kapitalski instrument, ki dopolnjuje ukrepe na strani kreditiranja prebivalstva in prispeva h krepitvi odpornosti bančnega sistema na morebitne šoke v tem segmentu.

⁹⁵ Več informacij o pozitivni nevtralni stopnji CCyB in nevtralnem okolju tveganj je na voljo na [spletni strani Banke Slovenije](#).

⁹⁶ O oceni je Banka Slovenije, na podlagi 5. člena Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko, obvestila ECB, ki lahko v roku petih delovnih dni oceni ugovarja.

Tabela 5.3: Stopnje proticikličnega blažilnika, blažilnika sistemskih tveganj in ostalih makrobonitetnih instrumentov po državah

Država	Proticiklični blažilnik		Sektorski blažilnik sistemskih tveganj, povezan z nepremičninskim tveganjem		Drugi kapitalni ukrepi		Omejitve kreditiranja
	Višina	Datum uvedbe / Datum zadnje spremembe ¹	Višina	Datum uvedbe	Uporaba 124./164. člena CRR za izpostavljenosti s stan. nepr.	Uporaba 458. člena CRR zaradi tveganj na nepr. trgu	Vrste ukrepov ²
Avstrija	0%	01.01.2016					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Belgija	0,5 %	01.04.2024	9,0 % ³	01.05.2022			DSTI/LSTI, DTI/LTI, LTV
	1,0 %	01.10.2024	6,0 % ³	01.04.2024			
Bolgarija	1,5 %	01.01.2023					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	2,0 %	01.10.2023					
Ciper	1,0 %	02.06.2024					DSTI, LTV
	1,5 %	14.01.2026					
Češka	1,75 %	01.04.2024					Omejitev ročnosti, DTI, DSTI, LTV, amortizacija posojila
	1,25 %	01.07.2024					
Danska	2,0 %	31.12.2022					LTV, LTI
	2,5 %	31.03.2023					
Estonija	1,0 %	07.12.2022				X	Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,5 %	01.12.2023					
Finska	0%	16.03.2015					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Francija	0,5 %	07.04.2023					Omejitev ročnosti, DSTI
	1%	02.01.2024					
Grčija	0,25 %	01.10.2025					DSTI, LTV
	0,5 %	01.10.2026					
Hrvaška	1,5 %	30.06.2024			X		Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	2,0 %	01.01.2027					
Irska	1,0 %	24.11.2023					LTV, LTI
	1,5 %	07.06.2024					
Islandija	2,0 %	29.09.2022					DSTI, LTV
	2,5 %	15.03.2024					
Italija	0%	01.01.2016					
Latvija	0,5 %	18.12.2024					Omejitev ročnosti, DTI, DSTI, LTV
	1,0 %	18.06.2025					
Lihtenštajn	0%	01.07.2019	1,0 %	25.09.2023	X		LTV, amortizacija posojila
Litva	0%	01.04.2020					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	01.10.2023	2,0 %	01.07.2022			
Luksemburg	0,5 %	01.01.2021					LTV
Madžarska	0,5 %	1. 7. 2024					DSTI, LTV
	1,0 %	01.07.2025					
Malta	0%	01.01.2016	1,50%	31.03.2024	X		Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
Nemčija	0,75 %	01.02.2023	2,0 %	01.02.2023			
			1,0 %	01.05.2025			
Nizozemska	1,0 %	25.05.2023					LTV, Omejitev ročnosti
	2,0 %	31.05.2024				X	
Norveška	2,0 %	31.12.2022			X		LTV, DTI, amortizacija posojila, izjeme pri omejitvah
	2,5 %	31.03.2023				X ⁴	
Poljska	1,0 %	25.09.2025					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	2,0 %	30.09.2026					
Portugalska	0%	01.01.2016	4,0 %	01.10.2024			Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	0,75 %	01.01.2026					
Romunija	0,5 %	17.10.2022					Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	23.10.2023					
Slovaška	1,0 %	01.08.2020					DSTI, Omejitev ročnosti, DTI, amortizacija posojila, LTV
	1,5 %	1. 8. 2023					
Slovenija	0,5 %	31.12.2023	0,5 % (potr. posojila)	01.01.2023			Omejitev ročnosti, DSTI, LTV
	1,0 %	01.01.2025	0,5 % (nepotr. posojila)	01.01.2025			
Španija	0,5 %	01.10.2025					
	1,0 %	01.10.2026					
Švedska	1,0 %	29.09.2022					LTV, amortizacija posojila
	2,0 %	22.06.2023				X ⁴	

¹ Prikazana sta zadnja dva razpoložljiva podatka.

² Vključuje zavezujoče ukrepe in priporočila. Našteti so ukrepi tako za potrošniška kot za stanovanjska posojila.

³ Blažilnik nadomešča ukrep po 458. členu CRR, ki omogoča dvig teži tveganja v primeru pojava nepremičninskega balona.

⁴ Višje teži tveganja se uporabljajo tudi za izpostavljenosti do poslovnih nepremičnin.

Vira: ESRB, ECB.

6 Priloga

Tabela 6.1: Prikaz tveganj in odpornosti (opis tveganj in odpornosti ter kazalnikov)

Prikaz tveganj in odpornosti	Opis	Kazalniki
Makrofinančna tveganja	Tveganja, ki izhajajo iz negotovosti mednarodnega okolja in nestabilnosti finančnih trgov ter neugodnih makroekonomskih razmer, vključno s šibko gospodarsko rastjo, gospodarske stagnacije ali upada gospodarske aktivnosti.	Glavnih kazalnikov spremljanja je več, njihova individualna pomembnost pa je odvisna od stopnje tveganja, ki jo posamezen kazalnik nakazuje oziroma od področja, iz katerega tveganje izvira. Glavni kazalniki so kazalniki globalne negotovosti, kazalniki posameznih področij za mednarodno okolje, rast BDP, gospodarska klima in kazalniki zaupanja, kazalniki gibanja cen, model tvegane rasti (GaR), kazalniki gibanj na trgu dela, kazalniki javnofinančnega položaja.
Tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin	Tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin, je povezano predvsem z visokimi stopnjami rasti cen nepremičnin, saj povečujejo izpostavljenost bančnega sektorja, v času krize pa tudi možnosti večjega negativnega prevrednotenja nepremičnin, danih v zavarovanje.	Rasti cen, prodaj in posojil stanovanjskih in poslovnih nepremičnin, kazalniki precenjenosti nepremičnin, kazalniki sektorja gradbeništva ter razmerja LTV, LTC in DSTI.
Tveganje financiranja	Tveganje financiranja je tveganje morebitne nestabilnosti virov financiranja oziroma nenadnega odliva posameznih virov financiranja iz bančnega sistema in je odvisno tudi od ročnosti teh virov.	Struktura virov financiranja, gibanje vlog nebančnega sektorja, predvsem vlog gospodinjstev in nefinančnih družb, LTD, spremembe strukture ročnosti vlog nebančnega sektorja, vrzel med ročnostjo preostale zapadlosti naložb in obveznosti.
Obrestno tveganje	Obrestno tveganje je tveganje naložbenih izgub zaradi sprememb obrestnih mer in izvira iz ročnostne neuskkljenosti tistih naložb in virov, ki imajo fiksno obrestovanje oziroma iz razlike v obdobju fiksacije obrestnih mer pri naložbah v primerjavi z viri.	Kot glavni kazalnik spremljanja obrestnega tveganja služi vrzel v ponovni določitvi aktivnih in pasivnih obrestnih mer, pri čemer je pri pasivnih obrestnih merah pomembna predpostavka o stabilnosti temeljnega dela vlog na vpogled. Ostali kazalniki so: povprečno obdobje ponovne določitve aktivnih obrestnih mer, povprečno obdobje ponovne določitve pasivnih obrestnih mer, delež posojil, obrestovanih s fiksno obrestno mero za novoodobrena in obstoječa posojila, povprečne ročnosti novoodobrenih posojil in obstoječih posojil.
Kreditno tveganje	Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do kreditodajalca in izhaja iz nesposobnosti dolžnika, ki je lahko začasna (nelikvidnost) ali trajna (insolventnost), da v dogovorjenem roku izpolni svoje finančne obveznosti.	Glavni kazalniki so deleži nedonosnih izpostavljenosti, struktura izpostavljenosti bank po skupinah kreditnega tveganja, kreditni parametri (stopnje neplačil, verjetnosti neplačil, stopnje prehodov), pokritosti nedonosnih in donosnih oslabitev z oslabitvami in rezervacijami ter zavarovanji.
Dohodkovno tveganje	Dohodkovno tveganje je tveganje zadostnega ustvarjanja dohodka bank in temelji na gibanjih sestavnih ustvarjanja dohodka in obvladovanja stroškov.	Glavni kazalniki sledijo nastajanju in porabi dohodka, do vključno neto dohodka: neto obrestna in neto neobrestna marža, neto opravninska marža, bruto dohodek, gibanje operativnih stroškov, CIR, gibanje neto dohodka.
Kibernetsko tveganje	Kibernetsko tveganje lahko opredelimo kot kombinacijo verjetnosti kibernetskih incidentov in njihovega potencialnega vpliva na poslovanje bank (ki se lahko realizira v obliki operativnih prekinitev, finančne škode ali pa prenosa tveganja na ostale sektorje). Kibernetska odpornost je sposobnost banke ali druge finančne institucije, da uresničuje svoje poslanstvo s predvidevanjem in obvladovanjem kibernetskih tveganj ter hitrim okrevanjem po kibernetskih incidentih.	Število kibernetskih incidentov, neposredna in posredna finančna škoda, povprečni odzivni čas za obvladovanje tveganj (v minutah), tržna koncentracija zunanjih ponudnikov IT storitev (v %), število Phishing in DDoS napadov, delež proračuna za IT varnost (samocena bank), število naprav z zastarelo programsko opremo in število zunanjih ponudnikov IT storitev.
Podnebno tveganje	Podnebna tveganja lahko opredelimo kot fizična tveganja, ki izhajajo iz neposrednih in posrednih stroškov škodnih dogodkov povezanih z vremenom, ter tranzicijskih tveganj, ki izhajajo iz strukturnih sprememb gospodarstev v trajnostnih gospodarstvih, zaradi spremembe preferenc potrošnikov, okoljske politike ali tehnologije.	Utežena emisijska intenziteta, ogljična kreditna intenziteta, nagib portfelja k onesnaževalnim dejavnostim, delež izpostavljenosti do podnebno občutljivih dejavnosti v portfelju, delež NPE podnebno občutljivih dejavnosti v portfelju, koncentracija NPE v podnebno občutljivih dejavnostih, delež izpostavljenosti do občin z velikim oziroma povečanim fizičnim tveganjem, delež izpostavljenosti do občin z velikim akutnim fizičnim

		tveganjem, delež NPE občin z velikim akutnim fizičnim tveganjem v (NPE) portfelju, letna stopnja rasti izpostavljenosti do občin z velikim akutnim fizičnim tveganjem.
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	Odpornost bank z vidika kapitalnega položaja je sposobnost absorbiranja negativnih učinkov oziroma izgub, ki bi nastale ob stresnem dogodku, z vidika dobičkonosnosti pa je trajen vir ustreznega kapitalnega položaja bank.	Količnik skupne kapitalne ustreznosti in količnik CET1 (oba na posamični in konsolidirani osnovi), količnik finančnega vzvoda, višina kapitalnega presežka nad skupno kapitalsko zahtevo (v % TPA), prispevek posameznih komponent k spremembi količnika CET1 in skupne kapitalne ustreznosti, ROE, ROA, neto oslabitve in rezervacije v bruto dohodku in na neto dohodek.
Likvidnost bančnega sistema	Odpornost bank z vidika likvidnosti je sposobnost poplačila vseh dospelih obveznosti oziroma sposobnost absorbiranja negativnih učinkov, ki bi sledili v primeru, da bi se realiziralo tveganje financiranja.	Količnik likvidnostnega kritja (LCR), gibanje primarne in sekundarne likvidnosti v bilančni vsoti, delež prostega sklada finančnega premoženja za zavarovanje pri Evrosistemu.
Tveganje, ki izhaja iz liziških družb	Tveganje, ki izhaja iz poslovanja liziških družb, je tveganje nastanka poslovnih izgub zaradi upada poslovanja, kopičenja zamud nad 90 dni in morebitnega prelivanja negativnih posledic v druge sektorje.	Novi posli, stanja poslov, zamude nad 90 dni in drugi kazalniki poslovanja lizing družb (ROE, ROA, finančni dolg na kapital).

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.2: Bonitetne ocene največjih agencij za Slovenijo

Agencija	Bonitetna ocena	Obeti	Zadnja sprememba
Standard and Poor's	AA	stabilni	06.06.2025
Moody's	A2	stabilni	11.02.2026
Fitch Ratings	A+	stabilni	03.10.2025

Vir: Ministrstvo za finance.

Tabela 6.3: Bilanca stanja na izbrane časovne preseke (2020–2025), slovenski bančni sistem

	Stanje					Prirast v					Medletna rast							
	2020	2021	2022	2023	2024	Struktura	2025	Struktura	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
	v mio EUR					v %	v mio EUR					v %						
Aktiva																		
Denar v blagajni in stanje na rač. pri CB	8.825	11.495	10.445	12.763	8.854	16,3	7.714	13,4	2.671	-1.051	2.318	-3.909	-1.140	30,3	-9,1	22,2	-30,6	-12,9
Posojila bankam	1.492	1.544	1.665	1.444	1.450	2,7	1.856	3,2	52	121	-221	6	406	3,5	7,8	-13,3	0,4	28,0
Posojila nebančnemu sektorju	23.561	25.045	27.538	26.934	28.405	52,4	30.840	53,5	1.484	2.493	-604	1.471	2.434	6,3	10,0	-2,2	5,5	8,6
od tega nefinančnim družbam	8.750	9.300	10.487	9.968	9.762	18,0	10.186	17,7	550	1.187	-519	-206	423	6,3	12,8	-4,9	-2,1	4,3
od tega gospodinjstvom	10.712	11.263	12.138	12.556	13.311	24,5	14.369	24,9	551	875	418	755	1.058	5,1	7,8	3,4	6,0	7,9
Finančna sredstva/v redn. pap.	8.958	8.355	8.759	9.816	13.112	24,2	14.674	25,5	-603	404	1.056	3.296	1.563	-6,7	4,8	12,1	33,6	11,9
Ostalo	1.815	1.811	2.168	2.125	2.414	4,5	2.572	4,5	-4	357	-43	289	157	-0,2	19,7	-2,0	13,6	6,5
Pasiva																		
Finančne obv. do Evrosistema	1.380	2.344	758	75	0	0,0	0	0,0	964	-1.586	-683	-75	0	69,9	-67,6	-90,1	-100,0
Obveznosti do bank	2.378	1.716	2.034	1.746	1.484	2,7	1.285	2,2	-663	318	-288	-262	-199	-27,9	18,6	-14,2	-15,0	-13,4
od tega do domačih bank	799	649	600	413	286	0,5	218	0,4	-150	-49	-187	-128	-68	-18,8	-7,6	-31,1	-30,9	-23,8
od tega do tujih bank	1.579	1.066	1.434	1.333	1.199	2,2	1.067	1,9	-513	368	-101	-134	-131	-32,5	34,5	-7,1	-10,1	-11,0
Obv. do neban. sekt. (vloge)	34.281	37.185	39.756	41.062	41.625	76,7	44.512	77,2	2.904	2.571	1.306	563	2.887	8,5	6,9	3,3	1,4	6,9
od tega do nefinančnih družb	8.031	8.998	9.710	10.947	10.910	20,1	11.718	20,3	967	712	1.238	-37	808	12,0	7,9	12,7	-0,3	7,4
do gospodinjstev	22.437	23.953	25.784	26.514	27.309	50,4	29.170	50,6	1.516	1.832	730	795	1.861	6,8	7,6	2,8	3,0	6,8
Dolžniški vrednostni papirji	1.058	1.250	2.066	3.164	3.504	6,5	3.718	6,4	191	817	1.097	341	213	18,1	65,4	53,1	10,8	6,1
Rezervacije	186	151	142	187	204	0,4	210	0,4	-34	-10	46	16	6	-18,4	-6,5	32,3	8,7	3,0
Kapital	4.805	5.061	5.153	6.081	6.681	12,3	7.228	12,5	256	93	928	600	547	5,3	1,8	18,0	9,9	8,2
Ostalo	564	545	665	767	738	1,4	704	1,2	-19	120	102	-29	-34	-3,3	22,1	15,3	-3,8	-4,6
Bilančna vsota	44.651	48.252	50.575	53.082	54.236	100,0	57.656	100,0	3.600	2.323	2.507	1.154	3.420	8,1	4,8	5,0	2,2	6,3

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 6.4: Izkaz poslovnega izida bank (2020–2025), slovenski bančni sistem

	Obseg (v mio EUR)						Stopnje rasti (v % medletno)						Delež v bruto dohodku (v %)					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Neto obresti	639	625	748	1442	1566	1408	-6,4	-2,2	19,6	92,8	8,6	-10,1	47,0	51,9	56,9	72,9	68,5	64,4
Neobrestni prihodki	721	580	567	535	720	778	25,7	-19,5	-2,3	-5,6	34,5	8,1	53,0	48,1	43,1	27,1	31,5	35,6
od tega neto opravnine	330	377	398	387	419	445	-1,2	14,4	5,5	-2,8	8,4	6,1	24,2	31,3	30,3	19,6	18,3	20,4
od tega čisti dobički/izg. iz FS in obvez. nam. trg.	16	18	31	10	24	13	31,8	10,8	76,4	-69,6	153,8	-46,7	1,2	1,5	2,4	0,5	1,1	0,6
Bruto dohodek	1360	1206	1315	1978	2286	2186	8,3	-11,4	9,1	50,4	15,6	-4,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Operativni stroški	-718	-717	-758	-830	-1016	-1033	1,3	-0,2	5,6	9,6	22,3	1,7	-52,8	-59,5	-57,6	-42,0	-44,4	-47,2
stroški dela	-386	-398	-413	-447	-501	-521	-3,6	3,0	3,7	8,4	12,1	4,0	-28,4	-33,0	-31,4	-22,6	-21,9	-23,8
Neto dohodek	642	489	558	1147	1270	1154	17,3	-23,9	14,1	105,8	10,7	-9,2	47,2	40,5	42,4	58,0	55,6	52,8
neto oslabitve in rezervacije	-170	74	-14	-10	-71	-162	-470,8	-143,4	-119,2	-27,7	590,0	130,2	-12,5	6,1	-1,1	-0,5	-3,1	-7,4
od tega osl. in rez. po odpl. vrednosti	-133	72	-23	-33	-83	-183	-323,8	-153,8	-131,8	44,7	150,9	121,1	-9,8	6,0	-1,7	-1,7	-3,6	-8,4
Dobiček pred obdavčitvijo	472	562	543	1137	1200	991	-20,3	19,1	-3,3	109,3	5,5	-17,4	34,7	46,6	41,3	57,5	52,5	45,3
davki iz dobička	-22	-37	-42	-39	-125	-108,9	-65,0	70,1	13,1	-6,8	221,1	-12,8	-1,6	-3,1	-3,2	-2,0	-5,5	-5,0
Poslovni izid po obdavčitvi	450	525	502	1098	1075	882,4	-15,1	16,6	-4,5	118,9	-2,1	-17,9	33,1	43,6	38,1	55,5	47,0	40,4

Vir: Banka Slovenije.

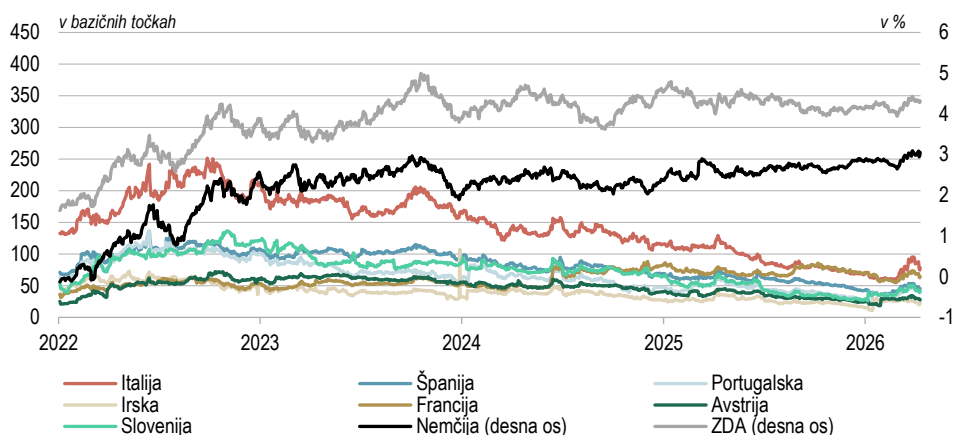
Tabela 6.5: Izbrani kazalniki poslovanja bank (2011–2025), slovenski bančni sistem

(v %)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Donos na aktivno (ROA)	-1,06	-1,60	-7,70	-0,27	0,42	0,99	1,19	1,38	1,48	1,10	1,20	1,11	2,22	2,25	1,77
Donos na kapital (ROE)	-12,54	-19,04	-100,00	-2,69	3,63	7,96	9,58	11,07	12,16	9,57	11,33	10,82	20,64	18,92	14,44
Stroški v bruto dohodku (CIR)	53,68	47,43	66,08	55,80	59,26	59,19	62,72	58,05	56,47	52,82	59,48	57,60	41,98	44,43	47,23
Neto obrestna marža na obrest. aktivno (NOM)	2,13	1,93	1,67	2,18	2,06	1,91	1,83	1,84	1,79	1,57	1,41	1,61	2,95	3,09	2,65
Neto obrestna marža na bilančno vsoto	2,02	1,83	1,59	2,09	1,96	1,82	1,75	1,75	1,70	1,49	1,34	1,53	2,81	2,93	2,52
Neobrestna marža	0,85	1,40	0,85	1,01	1,09	1,23	1,13	1,26	1,43	1,67	1,24	1,15	1,05	1,35	1,39
Bruto dohodek na povprečno aktivno (MFP)	2,87	3,23	2,44	3,10	3,05	3,05	2,88	3,01	3,13	3,16	2,58	2,68	3,86	4,28	3,91

Opomba: MFP – marža finančnega posredništva.

Vir: Banka Slovenije.

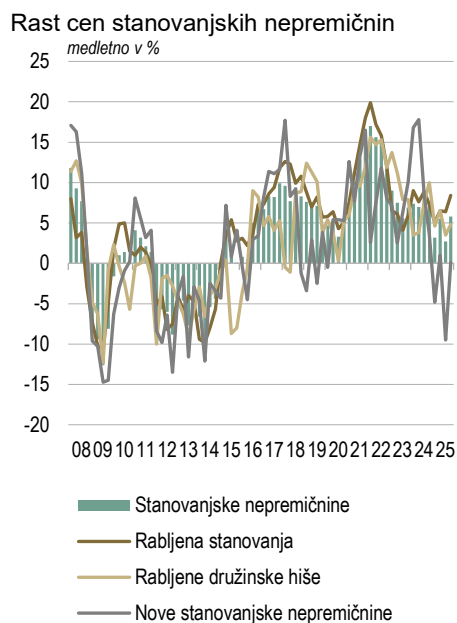
Slika 6.1: Donosnost in pribitki na 10-letno nemško državno obveznico

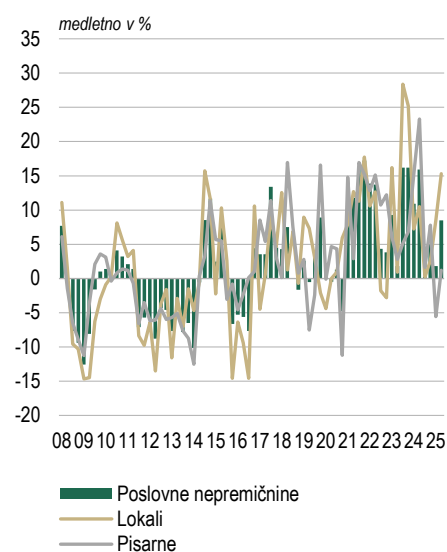
Opomba: Podatki do 14. 4. 2026. Na sliki je pribitek izračunan kot razlika med donosom desetletne državne obveznice in donosom referenčne (nemške) obveznice na dnevni ravni ter odraža tveganja, ki jih tržni udeleženci pripisujejo državi. Podatki so prikazani kot drseča 30-dnevna povprečja.

Vira: Bloomberg in preračuni Banke Slovenije.

Slika 6.2: Rast cen stanovanjskih in poslovnih nepremičnin

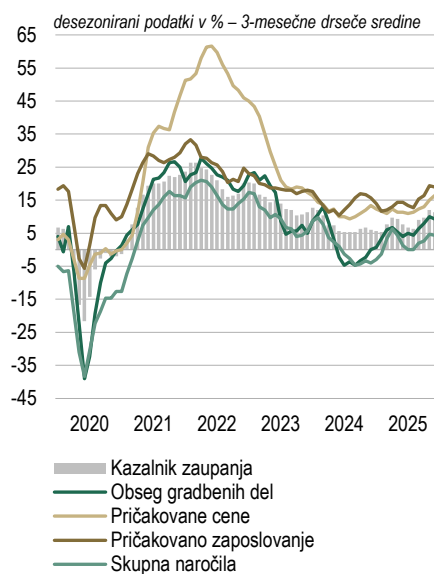
Rast cen poslovnih nepremičnin

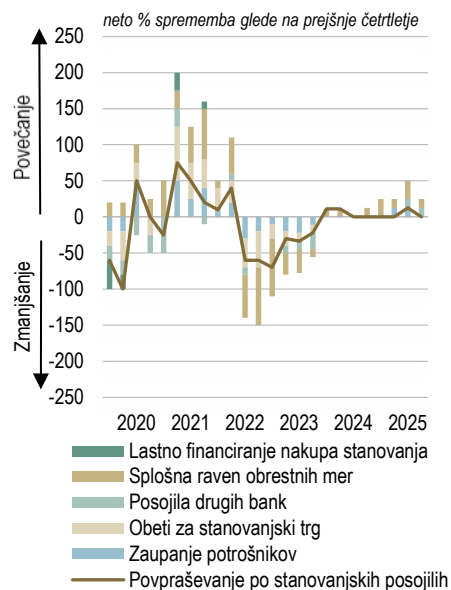
Vir: SURS.

Slika 6.3: Poslovne tendence v gradeništvu in povpraševanje po stanovanjskih posojilih (BLS)

Poslovne tendence v gradeništvu

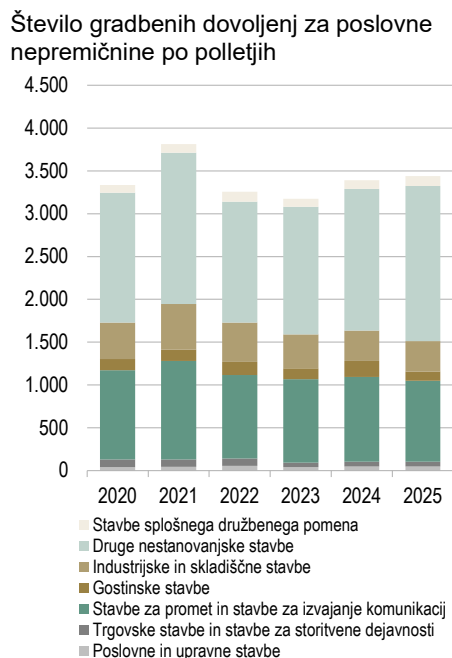

Povpraševanje in dejavniki povpraševanja po stanovanjskih posojilih (BLS)

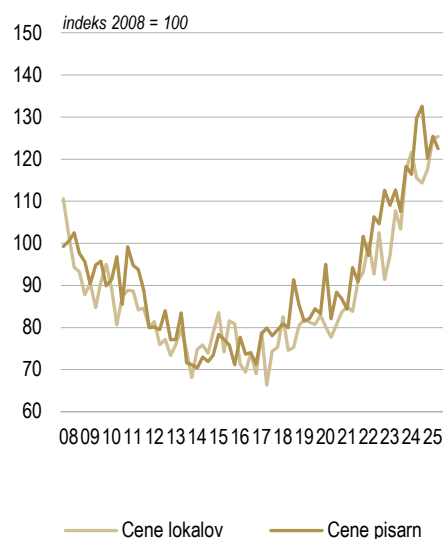

Vir: SURS.

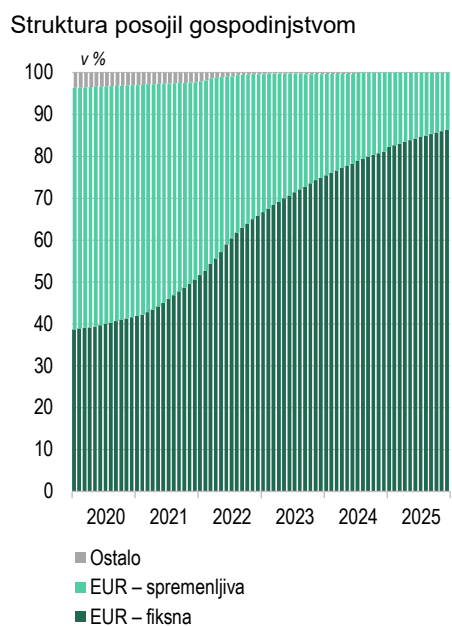
Slika 6.4: **Gradbena dovoljenja za poslovne nepremičnine ter cene lokalov in pisarn**

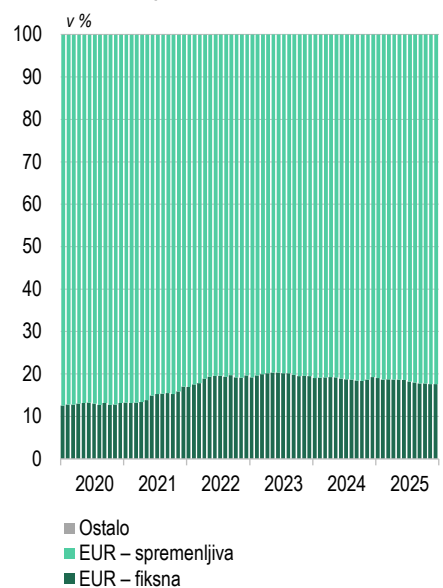
Rast cen lokalov in pisarn

Slika 6.5: **Struktura posojil po vrsti obrestovanja v stanjih**

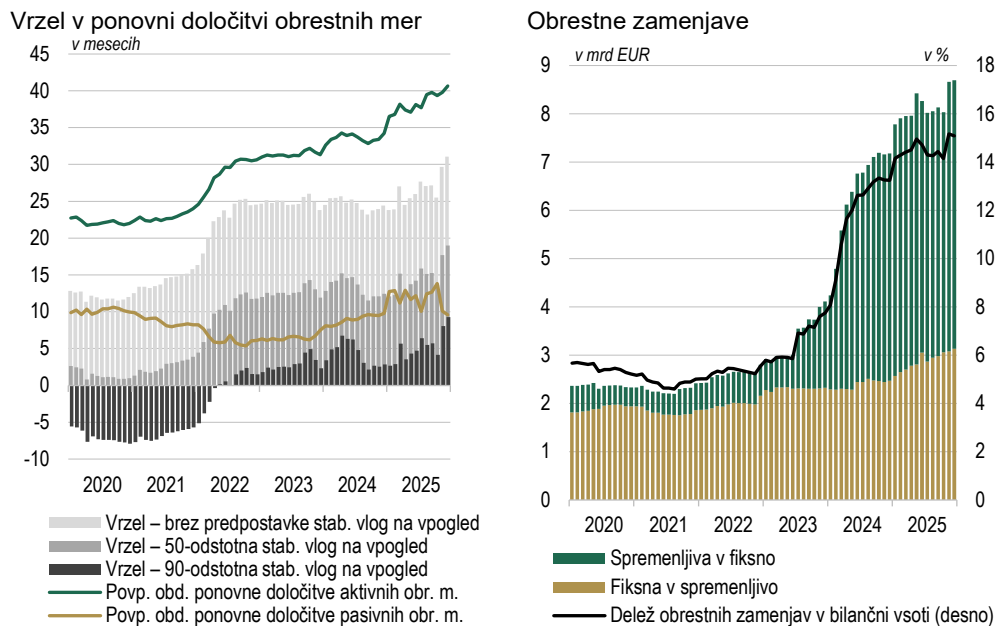

Struktura posojil nefinančnim družbam

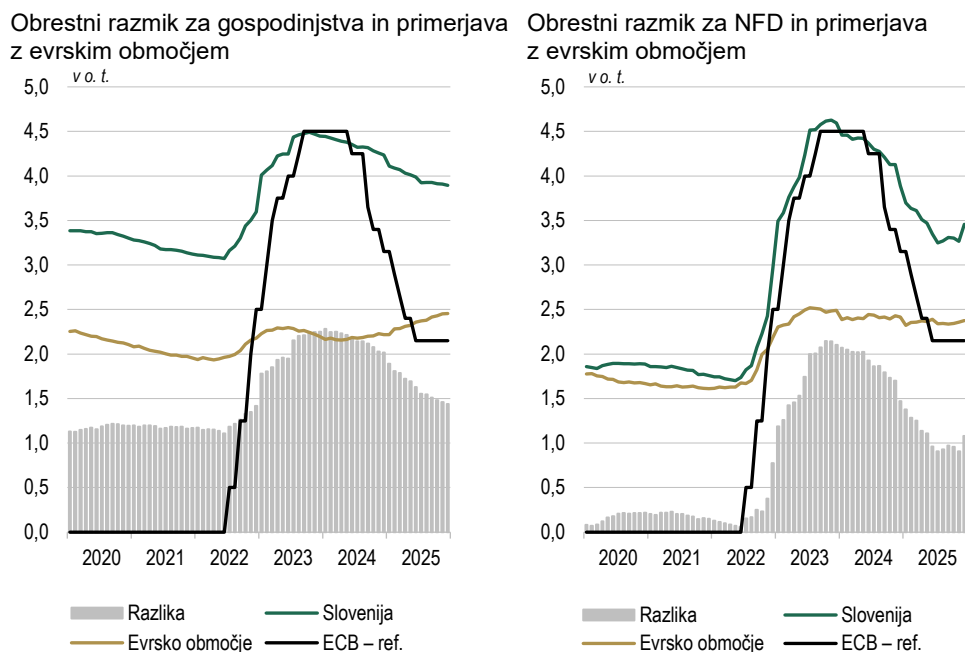
Opomba: Posojila gospodinjstvom vključujejo stanovanjska in potrošniška posojila brez ostalih posojil gospodinjstvom. V kategoriji ostalo so zajeta vsa posojila v švicarskih frankih, ki predstavljajo večino preostalih posojil.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.6: Vrzel v ponovni določitvi obrestnih mer in obrestne zamenjave

Opomba: Na sliki levo je pri vrzeli v ponovni določitvi obrestnih mer upoštevana stabilnost vlog na vpogled z različnimi predpostavkami stabilnosti in z razpršitvijo temeljnega dela vlog na vpogled po časovnih intervalih.
Vir: Banka Slovenije.

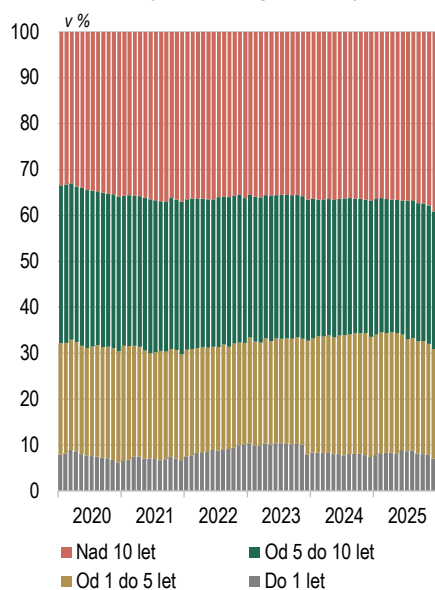
Slika 6.7: Obrestni razmik

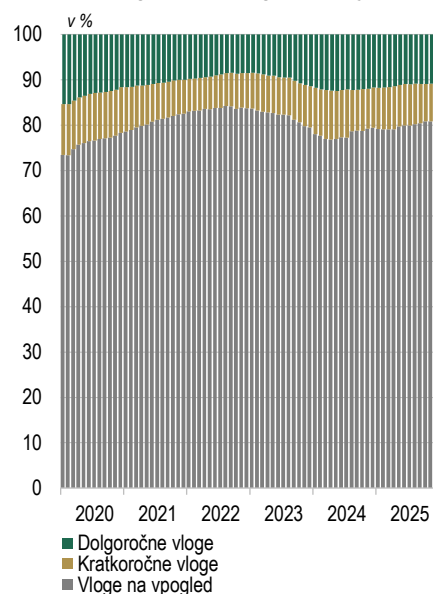
Opomba: ECB – ref. predstavlja obrestno mero refinanciranja ECB.
Vira: ECB Data Portal, preračuni Banke Slovenije.

Slika 6.8: **Struktura posojil in vlog po preostali zapadlosti**

Struktura posojil NFD in gospodinjstvom

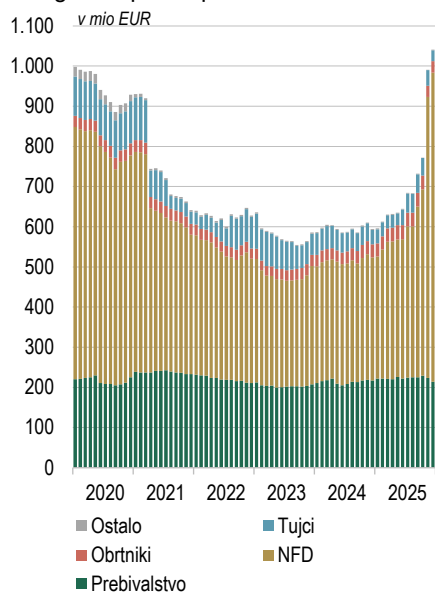
Struktura vlog nebančnega sektorja

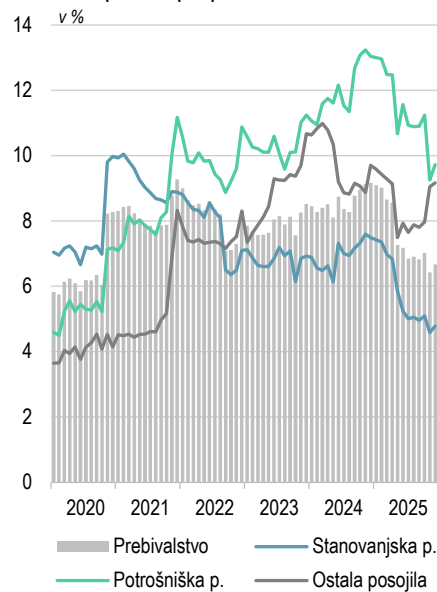
Opomba: Posojila gospodinjstvom na levi sliki vključujejo stanovanjska in potrošniška posojila brez ostalih posojil gospodinjstvom. Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.9: **Obseg NPE po skupinah komitentov in delež skupine 2 pri prebivalstvu**

Obseg NPE po skupinah

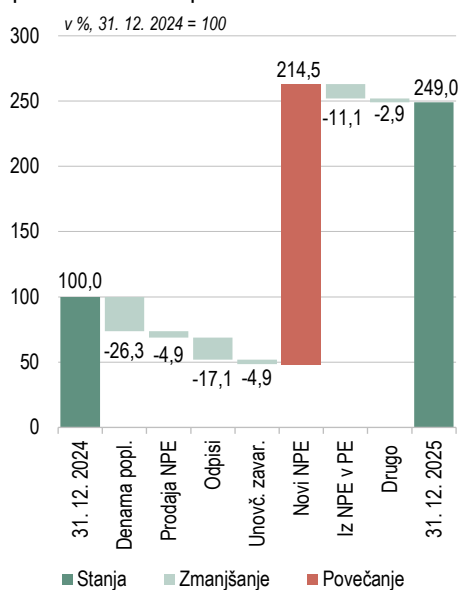
Delež skupine 2 pri prebivalstvu

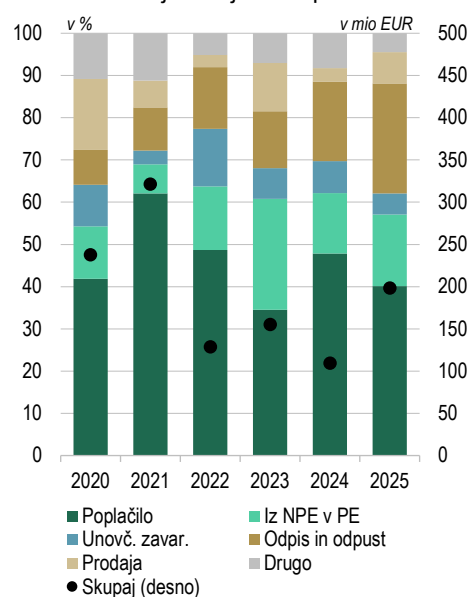
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.10: Zmanjševanje NPE po anketi bank pri NFD

Spremembe NPE pri NFD v letu 2025

Struktura zmanjševanja NPE pri NFD

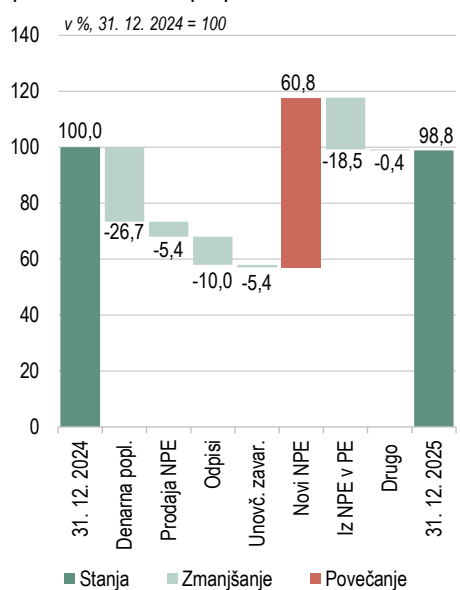

Opomba: Na sliki desno so prikazani načini zmanjševanja NPE brez upoštevanja porasta NPE v posameznem letu (rdeč stolpec na sliki levo).

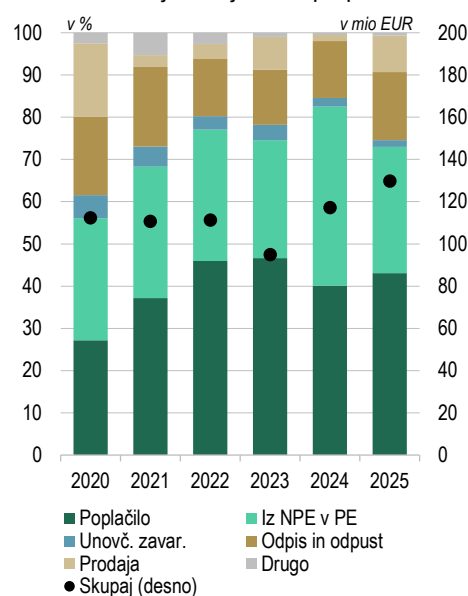
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.11: Zmanjševanje NPE po anketi bank pri prebivalstvu

Spremembe NPE pri prebivalstvu v letu 2025

Struktura zmanjševanja NPE pri prebivalstvu

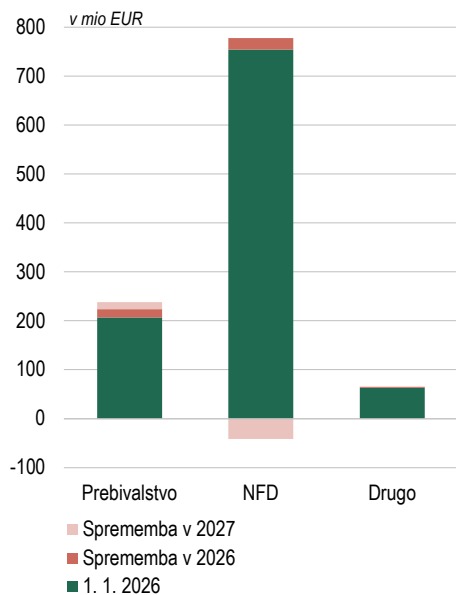

Opomba: Na sliki desno so prikazani načini zmanjševanja NPE brez upoštevanja porasta NPE v posameznem letu (rdeč stolpec na sliki levo).

Vir: Banka Slovenije.

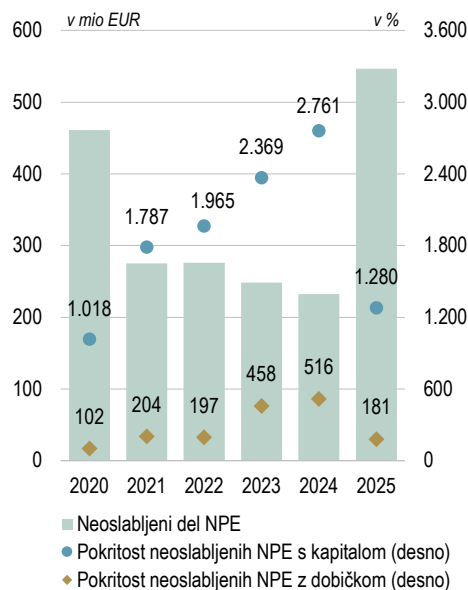
Slika 6.12: **Napovedi NPE in pokritost neoslabljenih NPE s kapitalom**

Napovedi NPE

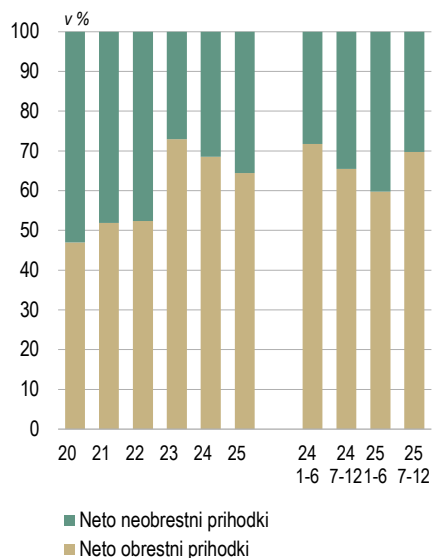
Vir: Banka Slovenije.

Razmerje med kapitalom in neoslabljenim delom NPE

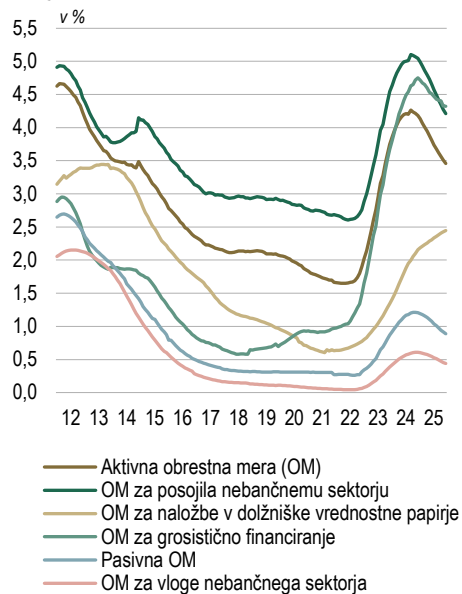
Slika 6.13: **Sestava bruto dohodka bank in gibanje efektivnih obrestnih mer**

Sestava bruto dohodka bank

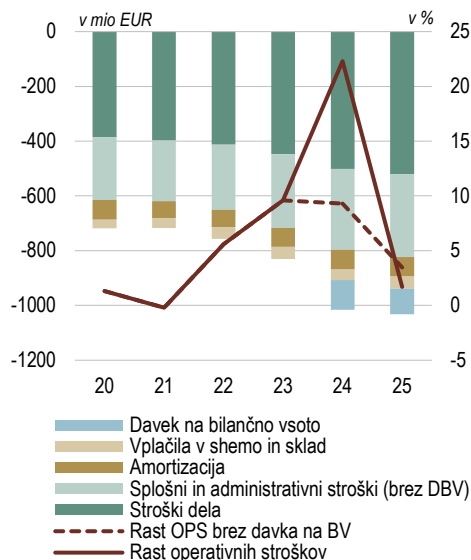
Vir: Banka Slovenije.

Gibanje efektivnih obrestnih mer po glavnih instrumentih obrestnosne aktive in obrestno-plačilne pasive

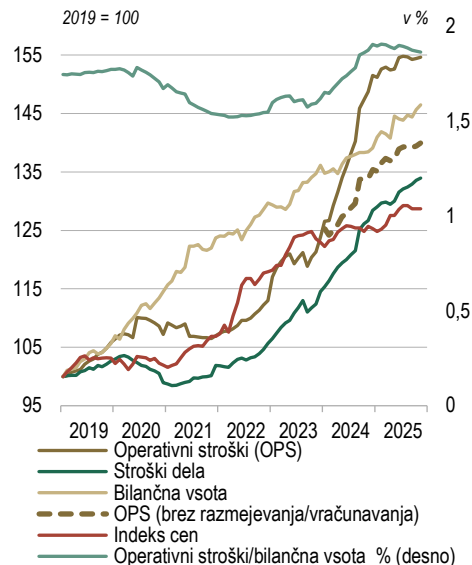

Slika 6.14: **Operativni stroški**

Operativni stroški po glavnih vrstah in rast operativnih stroškov

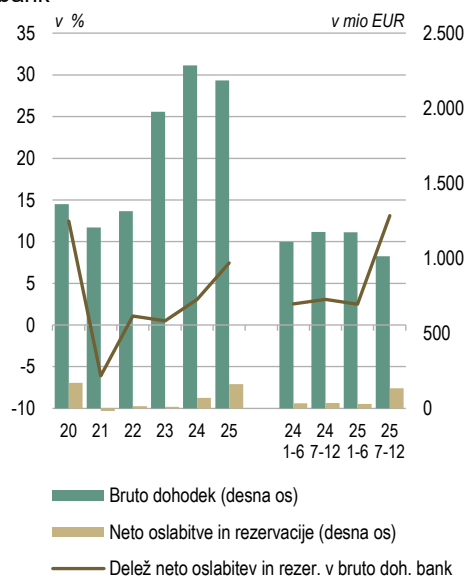
Operativni stroški, stroški dela, inflacija in bilančna vsota

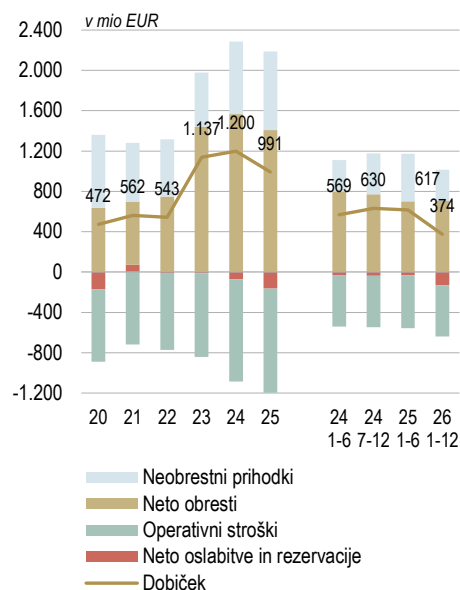
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.15: **Neto oslabitve in rezervacije, ustvarjeni dohodek bank ter ostale kategorije izkaza uspeha bank**

Neto oslabitve in rezervacije oziroma njihovo neto sproščanje in bruto dohodek bank ter delež neto oslabitev v ustvarjenem dohodku bank

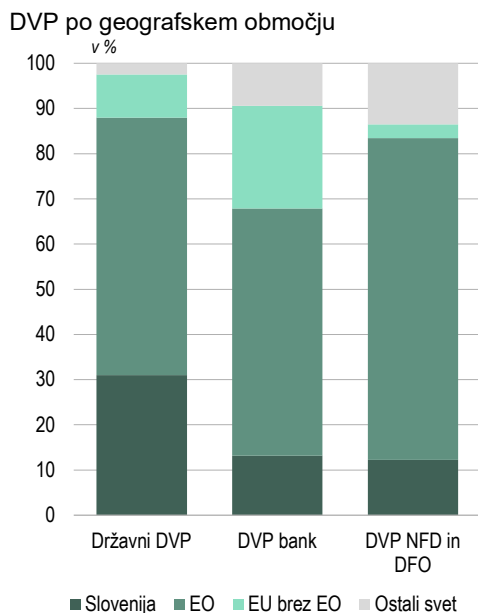
Nastanek in poraba dohodka bank ter dobiček pred obdavčitvijo

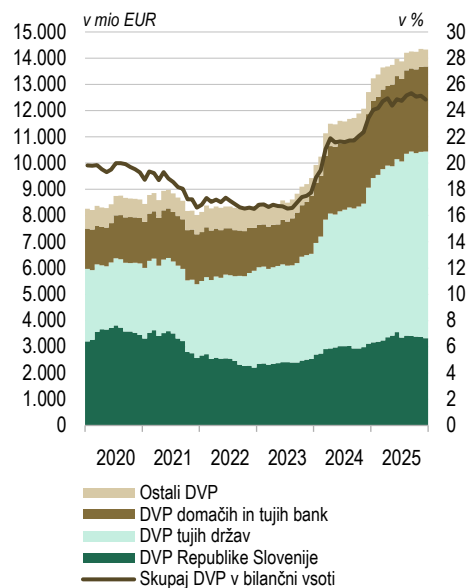
Opomba: Negativne vrednosti za neto oslabitve in rezervacije na sliki levo odražajo neto sproščanje oslabitev in rezervacij, na sliki desno pa njihovo neto oblikovanje. Podatki za slovenski bančni sistem so zajeti na podlagi bilančnih podatkov bank na posamični osnovi. Za zadnji dve leti so vrednosti desno posebej prikazane po polletjih.

Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.16: Gibanje in struktura dolžniških vrednostnih papirjev

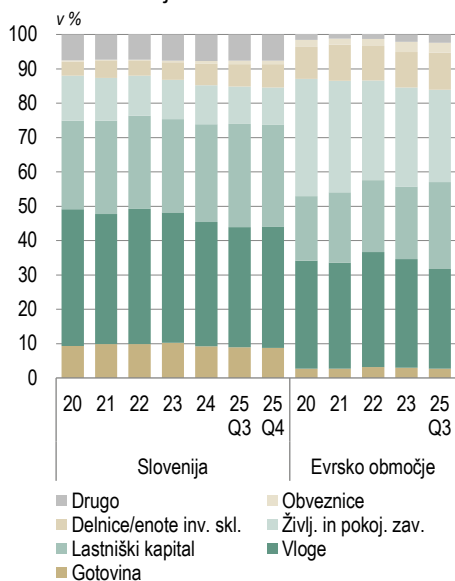
DVP po nasprotni stranki

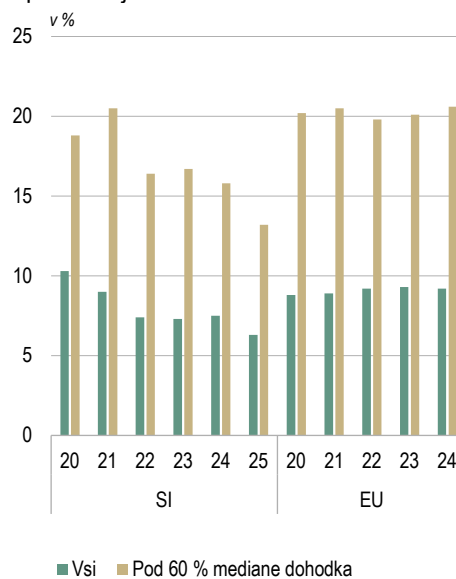
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.17: Finančno premoženje gospodinjstev

Struktura finančnega premoženja v Sloveniji in evrskem območju

Delež gospodinjstev z zamudami pri odplačevanju

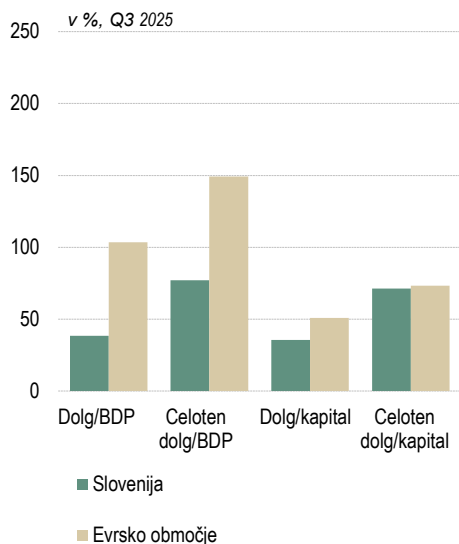

Opomba: Na sliki levo lastniški kapital vključuje delnice, ki kotirajo na borzi, in delnice, ki ne kotirajo na borzi, ter drug lastniški kapital. Delnice investicijskih skladov se nanašajo na sklade s korporacijsko strukturo. Enote se nanašajo na vzajemne naložbene sklade. Na desni sliki podatki za EU za leto 2025 v času priprave publikacije še niso bili na voljo.

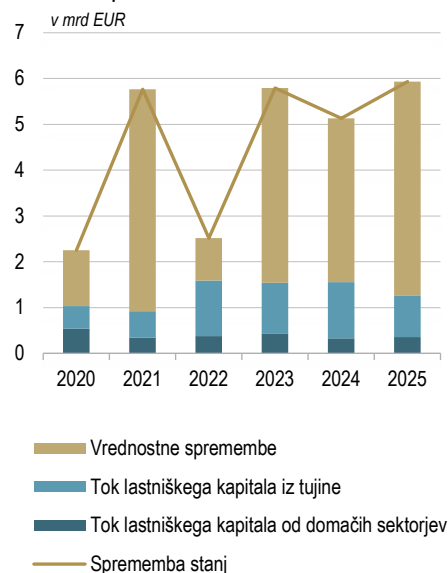
Vira: ECB Data Portal, Banka Slovenije.

Slika 6.18: **Zadolženost NFD in primerjava z evrskim območjem ter členitev rasti kapitala**

Primerjava zadolženosti z evrskim območjem

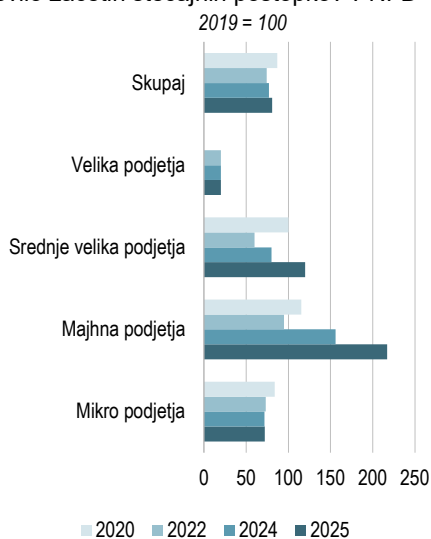
Lastniški kapital nefinančnih družb

Opomba: Na levi sliki kazalniki s celotnim dolgom v števcu vključujejo vse dolžniške obveznosti NFD, medtem ko »dolg« zajema le posojila in dolžniške vrednostne papirje. Podatek za Q3 2025 v levem delu slike je seštevek BDP v zadnjih štirih četrtletjih.
Vira: Banka Slovenije, ECB Data Portal.

Slika 6.19: **Stečajni NFD po velikosti NFD**

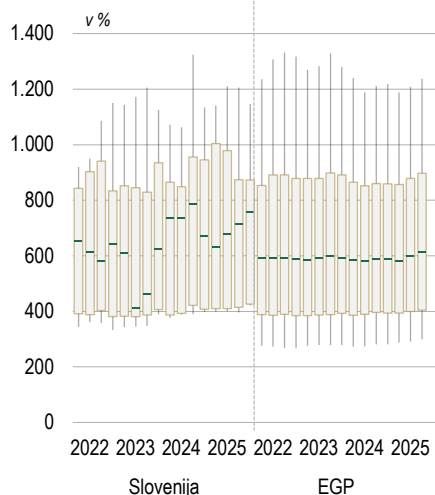
Število začelih stečajnih postopkov v NFD

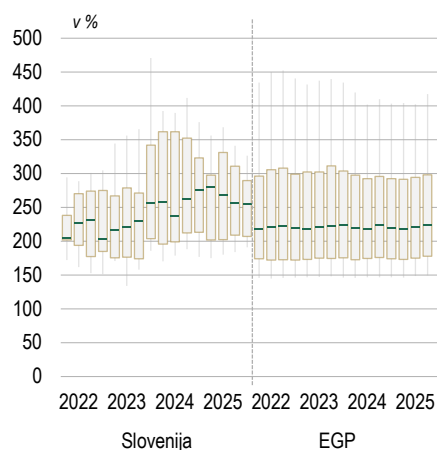
Vira: Vrhovno sodišče, Banka Slovenije.

Slika 6.20: **Kapitalska ustreznost zavarovalnic**

Kapitalska ustreznost zavarovalnic glede na zahtevani solventnosti kapital – količnik SCR

Kapitalska ustreznost zavarovalnic glede na minimalni zahtevani kapital – količnik MCR

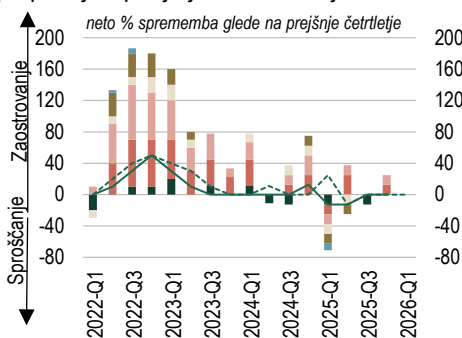
Opomba: Kot spodnja in zgornja meja sta uporabljena 10. in 90. percentil. Zelena črtica prikazuje mediano količnika. Podatki za EGP so bili na voljo do vključno tretjega četrtletja 2025.

Viri: EIOPA, AZN, Banka Slovenije.

Anketa o bančnih posojilih (Bank Lending Survey)

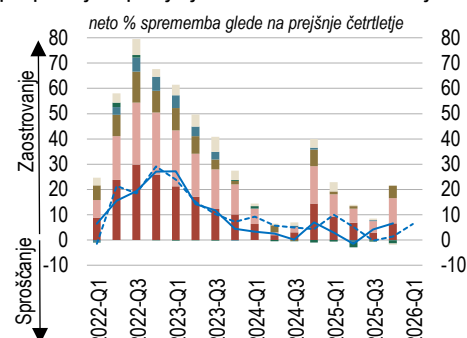
Slika 6.21: **Spremembe kreditnih standardov, ki se uporabljajo za odobritev posojil ali kreditnih linij podjetjem, in dejavniki, ki k temu prispevajo**

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri posojilih podjetjem v Sloveniji

- Stroški sredstev in bilančne omejitve
- Dovoljeno tveganje v vaši banki
- Tveganje, povezano z zahtevanim zavarovanjem
- Razmere po panogah in obeti
- Splošne gospodarske razmere in obeti
- Konkurenca
- Kreditni standardi – dejanski
- Kreditni standardi – pričakovani

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri posojilih podjetjem v evrskem območju

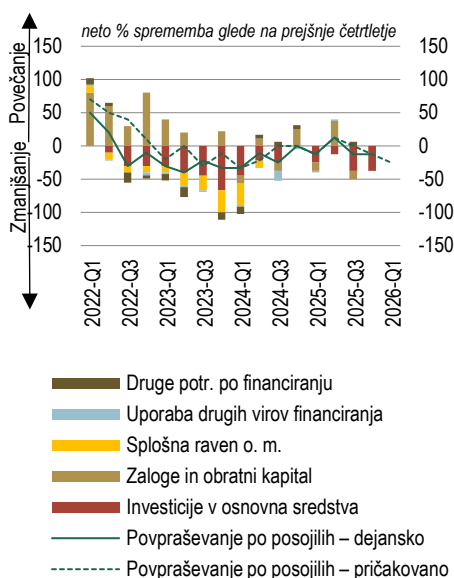
- Tveganje, povezano z zahtevanim zavarovanjem
- Konkurenca
- Stroški sredstev in bilančne omejitve
- Dovoljeno tveganje v vaši banki
- Razmere po panogah in obeti
- Splošne gospodarske razmere in obeti
- Kreditni standardi – dejanski
- Kreditni standardi – pričakovani

Opomba: »Dejanske« vrednosti so spremembe, ki so nastale, »pričakovane« vrednosti pa so spremembe, ki so jih banke predvidevale. Enako je povsod v nadaljevanju te primerjave. Neto odstotki so opredeljeni kot razlika med vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile s »precej zaostriili« in »nekoliko zaostriili«, in vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile z »nekoliko ublažili« in »precej ublažili«. Enako je povsod v nadaljevanju, kjer so prikazani standardi. Na slikah evrskega območja (desne slike, enako povsod v nadaljevanju) gre za tehtane neto odstotne spremembe. Povprečja kategorij na slikah so tako za Slovenijo kot evrsko območje izračunana kot navadna povprečja: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalskim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank«, »konkurence nebank« in »konkurence tržnega financiranja«.

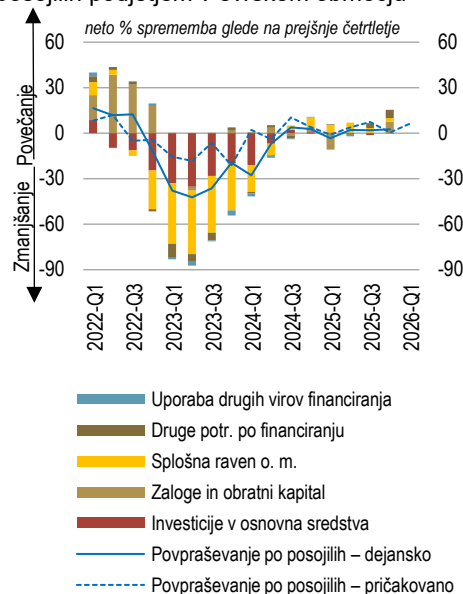
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.22: Spremembe povpraševanja posojil podjetij in dejavniki, ki k temu prispevajo

Spremembe povpraševanja in dejavniki pri posojilih podjetjem v Sloveniji

Spremembe povpraševanja in dejavniki pri posojilih podjetjem v evrskem območju

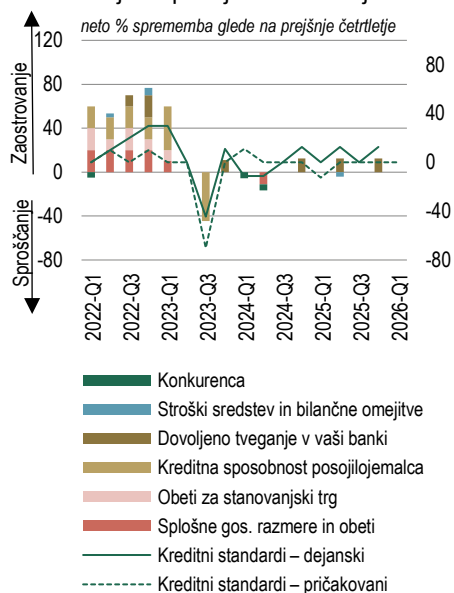

Opomba: Neto odstotki pri vprašanih o povpraševanju po posojilih so opredeljeni kot razlika med vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile s »precej povečalo« in »nekoliko povečalo«, ter vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile z »nekoliko zmanjšalo« in »precej zmanjšalo«. Enako je povsod v nadaljevanju. »Druge potrebe po financiranju« so netehtano povprečje »zdržiteljev/prevzemov in prestrukturiranja podjetij« ter »refinanciranja/prestrukturiranja dolga in ponovnih pogajanj«; in »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »notranjega financiranja«, »posojil drugih bank«, »posojil nebank«, »izdaje/odkupa dolžniških vrednostnih papirjev« in »izdaje/odkupa lastniškega kapitala«.

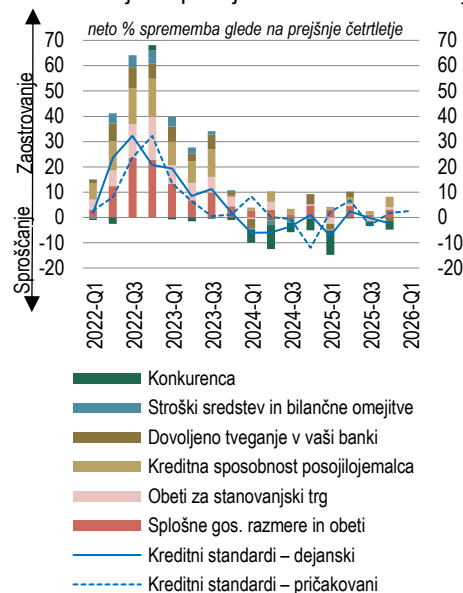
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.23: Spremembe kreditnih standardov pri stanovanjskih posojilih in dejavniki, ki k temu prispevajo

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri stanovanjskih posojilih v Sloveniji

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri stanovanjskih posojilih v evrskem območju

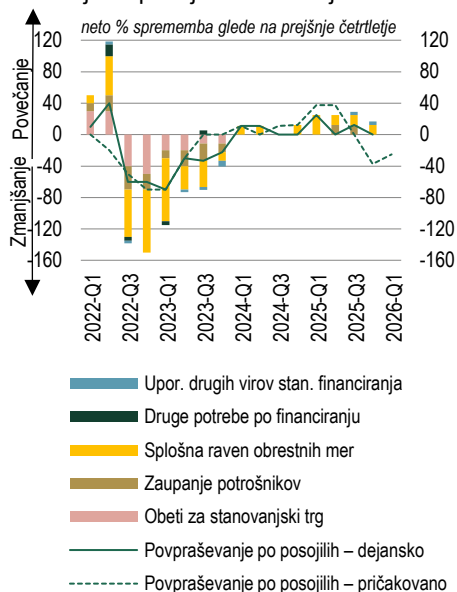

Opomba: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalnim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank« in »konkurence nebank. Neto odstotki za »druge dejavnike« se nanašajo na povprečje nadaljnjih dejavnikov, ki so jih banke navedle kot tiste, ki so prispevali k spremembam kreditnih standardov.

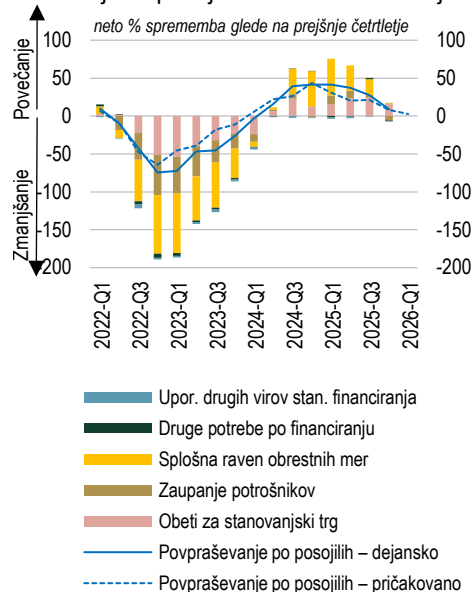
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.24: **Spremembe povpraševanja po stanovanjskih posojilih in dejavniki, ki k temu prispevajo**

Spremembe povpraševanja in dejavniki pri stanovanjskih posojilih v Sloveniji

Spremembe povpraševanja in dejavniki pri stanovanjskih posojilih v evrskem območju

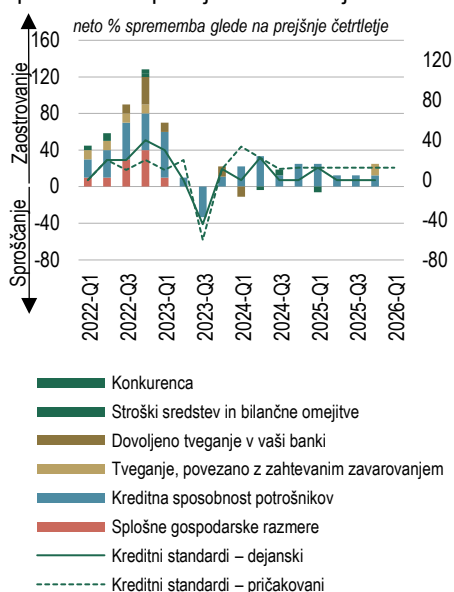

Opomba: »Druge potrebe po financiranju« so netehtano povprečje »refinanciranja/prestrukturiranja dolga in ponovnih pogajanj« ter zakonske in davčne ureditve stanovanjskega trga. »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »lastnega financiranja nakupa stanovanja iz prihrankov/pologov (lastna sredstva gospodinjstev)«, »posojil drugih bank« in »drugih virov zunanje financiranja«.

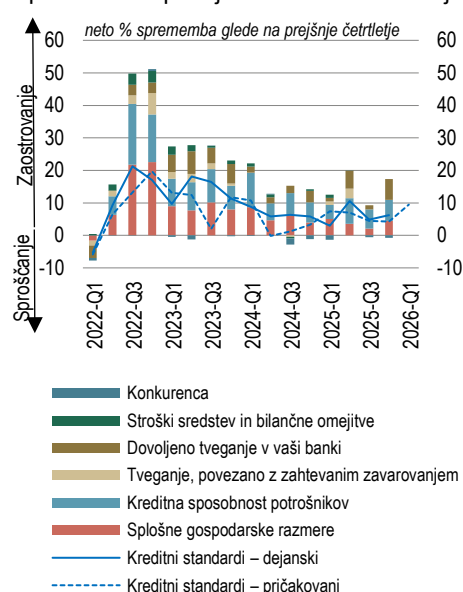
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6.25: **Spremembe kreditnih standardov pri potrošniških posojilih in dejavniki sprememb**

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri potrošniških posojilih v Sloveniji

Spremembe kreditnih standardov in dejavniki pri potrošniških posojilih v evrskem območju

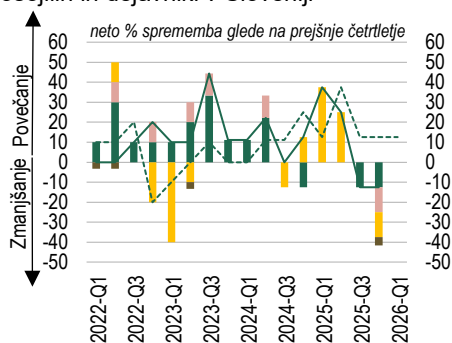

Opomba: »Stroški sredstev in bilančne omejitve« so netehtano povprečje »kapitala bank in stroškov, povezanih s kapitalnim položajem bank«, »dostopa do tržnega financiranja« in »likvidnostnega položaja«; »konkurenca« je netehtano povprečje »konkurence drugih bank« in »konkurence nebank«. Podrobni poddejavniki pod »stroški sredstev in omejitve bilance stanja« so bili uvedeni aprila 2024.

Vir: Banka Slovenije.

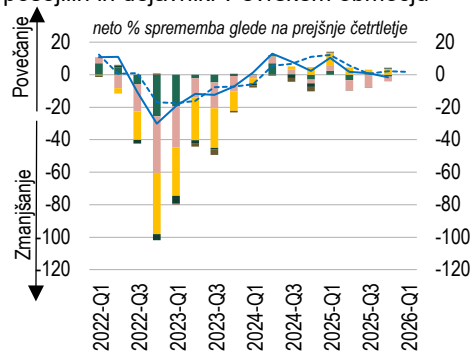
Slika 6.26: **Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki sprememb**

Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki v Sloveniji

- Uporaba drugih virov financiranja
- Fin. posoj. z neprem. jam.
- Splošna raven o. m.
- Zaupanje potrošnikov
- Nakupi trajnih proizvodov
- Povpraševanje po posojilih – dejansko
- - - Povpraševanje po posojilih – pričakovano

Spremembe povpraševanja po potrošniških posojilih in dejavniki v evrskem območju

- Uporaba drugih virov financiranja
- Fin. posoj. z neprem. jam.
- Splošna raven o. m.
- Zaupanje potrošnikov
- Nakupi trajnih proizvodov
- Povpraševanje po posojilih – dejansko
- - - Povpraševanje po posojilih – pričakovano

Opomba: »Uporaba alternativnega financiranja« je netehtano povprečje »lastnega financiranja iz prihrankov«, »posojil drugih bank« in »drugih virov zunanjega financiranja«. »Izdatki za potrošnjo, financirani s posojili z nepremičninskim jamstvom, pomenijo »izdatke za potrošnjo, financirane s posojili z jamstvom za nepremičnine«.

Vir: Banka Slovenije.

6.1 Opis kratic

Kratice

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
AZN	Agencija za zavarovalni nadzor
BDP	Bruto domači proizvod
BLS	Bank Lending Survey (anketa o bančnih posojilih za evrsko območje)
CCyB	Countercyclical capital buffer (proticiklični kapitalski blažilnik)
CET1	Common Equity Tier 1 (navadni lastniški temeljni kapital)
CRD	Capital Requirements Directive (Direktiva o kapitalskih zahtevah)
CRR	Capital Requirements Regulation (Uredba o kapitalskih zahtevah)
DSPB	Blažilnik za druge sistemsko pomembne banke
DSTI	Debt Service to Income ratio (razmerje med stroškom servisiranja celotnega dolga in dohodkom kreditojemalca)
EBA	European Banking Authority (Evropski bančni organ)
ECB	European Central Bank (Evropska centralna banka)
EGP	Evropski gospodarski prostor
EO	Evrsko območje, Evropska monetarna unija
ESRB	European Systemic Risk Board (Evropski odbor za sistemska tveganja)
EU	Evropska unija
EU ETS	European Union Emissions Trading Scheme (sistem za trgovanje z emisijskimi kuponi Evropske Unije)
Fed	Federal Reserve System (Ameriška centralna banka)
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
HQLA	High-Quality Liquid Assets (visokokakovostna likvidna sredstva)
KU	Kapitalska ustreznost
LCR	Liquidity Coverage Ratio (količnik likvidnostnega kritja)
LTD	Loan-to-deposit ratio (razmerje med posojili in vlogami nebančnega sektorja)
LTV	Loan-to-Value ratio (razmerje med zneskom posojila in vrednostjo stanovanjske nepremičnine, dane v zavarovanje)
MCR	Minimum Capital Requirement (minimalna kapitalska zahteva)
MDS	Mednarodni denarni sklad
MREL	Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities (minimalna zahteva glede kapitala in kvalificiranih obveznosti)
NFD	Nefinančne družbe
NPE	Non-Performing Exposures (nedonosne izpostavljenosti)
NSFR	Net Stable Funding Ratio (količnik neto stabilnega financiranja)
PMI	Purchasing Managers' Index (kazalnik nabavnih menedžerjev)
P2G	Pillar 2 Guidance (kapitalska smernica drugega stebra)
ROE	Return on Equity (donos na kapital)
S2	Skupina s povečanim kreditnim tveganjem
S&P	Standard and Poor's
SCR	Solvency Capital Requirement (solventnostna kapitalska ustreznost)
SDW	Statistical Data Warehouse (statistično podatkovno skladišče)
SRI	Systemic Risk Indicator (kazalnik sistemskih tveganj)
SyRB	Systemic Risk Buffer (blažilnik sistemskega tveganja)
SURS	Statistični urad Republike Slovenije